

Sisukord

I Seadusandlikud aktid

MÄÄRUSED

- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 909/2014, 23. juuli 2014, mis käsitleb väärtpaberiarvelduse parandamist Euroopa Liidus ja väärtpaberite keskdepositooriume ning millega muudetakse direktiive 98/26/EÜ ja 2014/65/EL ning määrust (EL) nr 236/2012 ⁽¹⁾ 1
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 910/2014, 23. juuli 2014, e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/93/EÜ 73
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 911/2014, 23. juuli 2014, laevade ning nafta- ja gaasirajatiste põhjustatud merereostuse tõrjega seotud Euroopa Meresõiduohutuse Ameti tegevuse mitmeaastase rahastamise kohta ⁽¹⁾ 115
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 912/2014, 23. juuli 2014, millega kehtestatakse rahalise vastutuse kindlaksmääramise raamistik investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamisel vahekohtutes, mis on loodud rahvusvaheliste lepingutega, mille osaline on Euroopa Liit 121

DIREKTIIVID

- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/89/EL, 23. juuli 2014, millega kehtestatakse mereruumi planeerimise raamistik 135

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

Aktid, mille pealkiri on trükitud harilikus trükikirjas, käsitlevad põllumajandusküsimuste igapäevast korraldust ning nende kehtivusaeg on üldjuhul piiratud.

Kõigi ülejäänud aktide pealkirjad on trükitud poolpaksus kirjas ja nende ette on märgitud tärn.

- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/90/EL, 23. juuli 2014, milles käsitletakse laeva-
varustust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 96/98/EÜ ⁽¹⁾ 146

- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/91/EL, 23. juuli 2014, millega muudetakse direk-
tiivi 2009/65/EÜ vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeeringuks loodud
ettevõtjaid (eurofondid) käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta seoses depo-
sitooriumi ülesannete, tasustamispoliitika ja karistustega ⁽¹⁾ 186

- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/92/EL, 23. juuli 2014, maksekontoga seotud
tasude võrreldavuse, maksekonto vahetamise ja põhimaksekontole juurdepääsu kohta ⁽¹⁾ 214

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

I

(Seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr 909/2014,

23. juuli 2014,

mis käsitleb väärtpaberiarvelduse parandamist Euroopa Liidus ja väärtpaberite keskdepositooriume ning millega muudetakse direktiive 98/26/EÜ ja 2014/65/EL ning määrust (EL) nr 236/2012

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Keskpannga arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Väärtpaberite keskdepositooriumid (edaspidi „keskdepositooriumid“) aitavad koos kesksete vastaspooltega oluliselt kaasa selliste kauplemisjärgsete infrastruktuuride töös hoidmisele, mis turvavad finantsturgusid ja annavad turuosalistele kindluse, et väärtpaberitehingud sooritatakse nõuetekohaselt ja õigel ajal, sealhulgas väga tugeva stressi perioodil.
- (2) Kuna keskdepositooriumide korraldatavad väärtpaberiarveldussüsteemid asuvad arveldusprotsessis kesksel kohal, on need väärtpaberiturgude toimimise seisukohast süsteemselt olulised. Olles olulise tähtsusega väärtpaberite hoidmise süsteemides, mille kaudu nende liikmed annavad investorite väärtpaberiosalustest aru, on keskdepositooriumide korraldatavad väärtpaberiarveldussüsteemid ka oluliseks väärtpaberiemissiooni terviklikkuse kontrollimise vahendiks, takistades ülemäärast väärtpaberiloomet või emiteeritud väärtpaberite vähendamist, mistõttu on neil oluline roll investorite usalduse säilitamisel. Peale selle on keskdepositooriumide korraldatavad väärtpaberiarveldussüsteemid tihedalt seotud rahapoliitilistele toimingutele tagatise andmisega ning krediitiasutuste vahelise tagatise andmisega ning on seega tagatiste andmise protsessis olulised turuosalised.

⁽¹⁾ ELT C 310, 13.10.2012, lk 12.

⁽²⁾ ELT C 299, 4.10.2012, lk 76.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 15. aprilli 2014. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta otsus.

- (3) Kuigi Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 98/26/EÜ⁽¹⁾ vähendati väärtpaberiarveldussüsteemi häireid, mida põhjustab süsteemi liikme vastu algatatud maksejõuetusmenetlus, on vaja tegeleda muude väärtpaberiarveldussüsteemi riskidega, samuti maksejõuetusriski või väärtpaberiarveldussüsteeme korraldavate keskdepositooriumide toimimise häiretega. Paljusid keskdepositooriumeid mõjutavad krediidi- ja likviidsusriskid, mis tulenevad arvelduse kõrval pangateenuste osutamisest.
- (4) Keskdepositooriumidevahelisi ühendusi käsitlevate lepingute tõttu kasvanud piiriüleste väärtpaberiarvelduste arv tõstatab ühtsete usaldatavusnõuete puudumise taustal küsimuse keskdepositooriumide vastupidavuse kohta juhul, kui neile peaksid üle kanduma mõne teise liikmesriigi keskdepositooriumi riskid. Lisaks on turupõhine areng keskdepositooriumide teenuste integreerituma turu suunas liikumisel osutunud piiriüleste arvelduste suurenemisele vaatamata väga aeglaseks. Väärtpaberiarvelduse avatud siseturg peaks võimaldama kõikidel investoritel liidus investeerida kõigisse liidu väärtpaberitesse sama hõlpsalt ja samu protsesse kasutades nagu siseriiklike väärtpaberite puhul. Siiski on liidu arveldusturud jätkuvalt piiriülevalt killustatud ning piiriülene arveldus on jätkuvalt kulukam, kuna keskdepositooriumide arveldust ja tegevust reguleeritakse eri riigisiseste õigusnormidega ning konkurents keskdepositooriumide vahel on piiratud. Selline killustatus takistab piiriülest arveldust, loob sellele lisariske ja suurendab kulusid. Arvestades keskdepositooriumide süsteemset tähtsust, tuleks edendada nendevahelist konkurentsi, et turuosalistel oleks võimalik teenuseosutajat valida ning väheneks sõltuvus mis tahes ühest infrastruktuuripakkujast. Turukorraldajate identsete kohustuste ja keskdepositooriumide ühtsete usaldatavusnõuete puudumise tõttu võetakse liikmesriigiti suure tõenäosusega erinevaid meetmeid, millel on otsene negatiivne mõju turvalisusele, tõhususele ja konkurentstile liidu arveldusturgudel. On vaja kõrvaldada nimetatud märkimisväärsed takistused siseturu toimimisele, vältida konkurentsimoonusi ning ennetada tulevikus selliste takistuste ja moonutuste tekkimist. Siseturu nõuetekohaseks toimimiseks on vajalik integreeritud väärtpaberiarveldusturu loomine, tegemata vahet riigisisestel ja piiriülestel väärtpaberitehingutel. Seepärast oleks käesoleva määruse asjakohane õiguslik alus Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikkel 114, tõlgendatuna kooskõlas Euroopa Liidu Kohtu väljakujunenud kohtupraktikaga.
- (5) Määruses on vaja turuosalistele panna ühtsed kohustused seoses arveldustsükli ja -korra teatavate aspektidega ning ette näha ühtsed nõuded väärtpaberiarveldussüsteeme korraldavate keskdepositooriumide suhtes. Määruse otsekohaldavate eeskirjadega peaks tagatama, et kõigi turukorraldajate ja keskdepositooriumide suhtes kohaldatakse identseid otsekohaldavaid kohustusi, standardeid ja reegleid. Määrusega peaks liidus suurendatama arvelduse turvalisust ja tõhusust, ennetades riigisiseste õigusnormide mis tahes lahknevusi direktiivi ülevõtmise tulemusel. Määrus peaks turukorraldajate ja keskdepositooriumide jaoks vähendama erinevatest riigisisestest õigusnormidest tulenevat regulatiivset keerukust ning võimaldama keskdepositooriumidel osutada teenuseid piiriülevalt, ilma et peaks järgima eri riikide nõudeid seoses keskdepositooriumide tegevuslubade, järelevalve, korralduse või riskidega. Määrus, millega kehtestatakse keskdepositooriumidele samasugused nõuded, peaks aitama kõrvaldada konkurentsihäireid.
- (6) Finantsstabiilsuse nõukogu kutsus 20. oktoobril 2010 üles looma tugevama keske turuinfrastruktuuri ning palus vaadata läbi olemasolevad standardid ja neid edasi arendada. Rahvusvaheliste Arvelduste Panga (Bank for International Settlements, BIS) makse- ja arveldussüsteemide komitee (CPSS) ning Rahvusvaheline Väärtpaberijärelevalve Organisatsioon (IOSCO) võtsid 2012. aasta aprillis vastu finantsturu infrastruktuuride ülemaailmsed standardid. Kõnealused standardid asendavad BISi 2001. aasta soovitusi, mida kohandati Euroopa tasandil 2009. aastal Euroopa Keskpankade Süsteemi (EKPS) ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Komitee mittesiduvate suunistega. Võttes arvesse finantsturgude ülemaailmselt olemust ja keskdepositooriumide süsteemset tähtsust, on vaja tagada nende suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete rahvusvaheline ühtlustamine. Käesolev määrus peaks järgima CPSS-IOSCO väljatöötatud kehtivaid põhimõtteid finantsturu infrastruktuuride kohta. Regulatiivsete ja rakenduslike tehniliste standardite, samuti käesolevas määruses osutatud suuniste ja soovitude väljatöötamisel või nende läbivaatamise soovitamisel peaksid komisjon ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1095/2010⁽²⁾ asutatud Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve) (edaspidi „Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve“) tihedas koostöös EKPSi liikmetega tagama kooskõla olemasolevate standardite ja nende tulevaste muudatustega.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 1998. aasta direktiiv 98/26/EÜ arvelduse lõplikkuse kohta makse- ja väärtpaberiarveldussüsteemides (EÜT L 166, 11.6.1998, lk 45).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), muudetakse otsus nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/77/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 84).

- (7) Nõukogu rõhutas oma 2. detsembri 2008. aasta järeldustes vajadust tugevdada väärtpaberiarveldussüsteemide turvalisust ja usaldusväärsust ning tegeleda liidus kauplemisjärgsete õiguslike tõketega.
- (8) Üks EKPSi põhiülesandeid on edendada maksesüsteemide probleemideta toimimist. Sellega seoses teostavad EKPSi liikmed järelevalvet, tagades kliirimis- ja maksesüsteemide tõhususe ja usaldusväärsuse. EKPSi liikmed tegutsevad sageli väärtpaberitehingute raha poole arveldusagentidena. Nad on ka olulised kliendid keskdepositooriumides, kes sageli haldavad rahapoliitiliste toimingute tagatise. EKPSi liikmed peaksid konsultatsioonide teel olema aktiivselt kaasatud keskdepositooriumide tegevuslubade ja järelevalve, kolmanda riigi keskdepositooriumide tunnustamise ja keskdepositooriumidevaheliste teatavate ühenduste heakskiitmise küsimustesse. Paralleelsete õigusnormide tekke vältimiseks peaksid nad konsultatsioonide teel olema aktiivselt kaasatud ka regulatiivsete ja rakenduslike tehniliste standardite ning suuniste ja soovitude koostamisse, ehkki esmane vastutus selliste tehniliste standardite, suuniste ja soovitude koostamise eest peaks jääma komisjonile ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele, nagu on sätestatud käesolevas määruses. Käesoleva määrusega ei tohiks piirata Euroopa Keskpanga ja riikide keskpankade vastutust tagada liidus ja teistes riikides tõhusad ja nõuetekohased kliirimis- ja maksesüsteemid. Käesolev määrus ei tohiks takistada EKPSi liikmete juurdepääsu oma ülesannete täitmiseks vajalikule teabele, sealhulgas keskdepositooriumide ja muude finantsturu infrastruktuuride üle järelevalve teostamist.
- (9) EKPSi liikmed, mis tahes muud organid, kes täidavad teatavates liikmesriikides sarnaseid ülesandeid, või muud avaliku sektori asutused, kelle ülesanne on liidus valitsemissektori võla haldamine või kes on sellega seotud, võivad ise osutada mitmeid teenuseid, näiteks korraldada väärtpaberiarveldussüsteemi, mis kvalifitseeriks nad keskdepositooriumina. Sellised üksused, kui nad tegutsevad keskdepositooriumina ilma eraldi üksust asutamata, peaksid olema vabastatud tegevusloa taotlemise ja järelevalve nõuetest, teatavatest organisatsioonilistest nõuetest ning kapitali- ja investeerimispoliitika nõuetest, kuid nad peaksid jätkuvalt täitma muid keskdepositooriumide usaldatavusnõudeid. Kui sellised liikmesriigi üksused tegutsevad keskdepositooriumina, ei tohiks nad osutada oma teenuseid muudes liikmesriikides. Kuna EKPSi liikmed tegutsevad arveldamise eesmärgil arveldusagentidena, peaksid nad olema vabastatud ka käesoleva määruse IV jaotises sätestatud nõuetest.
- (10) Käesolevat määrust tuleks kohaldada kõigi finantsinstrumentidega tehtavate tehingute keskdepositooriumidepoolse arvelduse ja tegevuse suhtes, kui ei ole sätestatud teisiti. Käesolev määrus ei peaks piirama ka muude teatavaid finantsinstrumente käsitlevate liidu seadusandlike aktide, näiteks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ⁽¹⁾ kohaldamist ega kõnealuse direktiivi kohaselt vastu võetud meetmeid.
- (11) Väärtpaberite registreerimine registrikande vormis on oluline samm arvelduse tõhususe suurendamiseks ja väärtpaberite emissiooni terviklikkuse tagamiseks, eriti võttes arvesse üha keerulisemaks muutuvaid hoidmise ja ülekandmise meetodeid. Turvalisuse eesmärgil nähakse käesoleva määrusega ette kõigi selliste vabalt võõrandatavate väärtpaberite registreerimine registrikande vormis, mis on võetud kauplemisele või millega kaubeldakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2014/65/EL⁽²⁾ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 600/2014⁽³⁾ reguleeritud kauplemiskohtades. Käesoleva määrusega ei tuleks kehtestada ühte kindlat meetodit esmase registrikande tegemiseks, mis võib olla immobiliseerimise või kohese elektroonilise finantsinstrumendi kasutuselevõtu vormis. Käesoleva määrusega ei tuleks kehtestada asutuse liiki, kes peaks pärast emiteerimist väärtpaberid registrikande vormis registreerima, ning seda ülesannet peaks olema võimalik täita erinevatel turuosalistel, sealhulgas registripidajatel. Samas, kui selliste väärtpaberitega tehakse tehinguid direktiivi 2014/65/EL ja määrusega (EL) nr 600/2014 reguleeritavates kauplemiskohtades või need on tagatiseks vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2002/47/EÜ⁽⁴⁾ tingimustele, tuleks sellised väärtpaberid registreerida keskdepositooriumi registreeritud väärtpaberite süsteemis, et tagada muu hulgas, et kõiki kõnealuseid väärtpabereid oleks võimalik väärtpaberiarveldussüsteemis arveldada. Immobiliseerimine ja elektroonilise finantsinstrumendi kasutuselevõtt ei tohiks kaasa tuua väärtpaberiomanike õiguste vähenemist ning seda tuleks teha viisil, mis tagab, et väärtpaberiomaniikud saavad oma õigusi kontrollida.

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32).

(2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349).

(3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 600/2014 finantsturgude kohta ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 84).

(4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/47/EÜ finantstagatiskokkulepete kohta (EÜT L 168, 27.6.2002, lk 43).

- (12) Arvelduse turvalisuse tagamiseks peaksid kõik väärtpaberiarendussüsteemi liikmed, kes ostavad või müüvad teatavaid finantsinstrumente, eelkõige vabalt võõrandatavaid väärtpabereid, rahaturuinstrumente, ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjate osakuid ja lubatud heitkoguste väärtpabereid, arveldama oma kohustused kavandatud arvelduspäeval.
- (13) Vabalt võõrandatavate väärtpaberitega tehtavate tehingute pikemad arveldusperioodid tekitavad ebakindlust ja suurendavad väärtpaberiarendussüsteemi liikmete riski. Arveldusperioodide erinev pikkus liikmesriikides takistab kontode võrdlemist ja põhjustab vigu emitentide, investorite ja vahendajate jaoks. Seepärast on vaja ette näha ühtne arveldusperiood, mis lihtsustaks kavandatud arvelduspäeva tuvastamist ja arveldusdistsipliini meetmete rakendamist. Direktiiviga 2014/65/EL ja määrusega (EL) nr 600/2014 reguleeritud kauplemiskohtades vabalt võõrandatavate väärtpaberitega tehtavate tehingute kavandatud arvelduspäev peaks olema hiljemalt teine pangapäev pärast kauplemist. Mitmest tehingust koosnevate keeruliste operatsioonide, näiteks väärtpaberite repolepingute või väärtpaberite laenuks andmise lepingute puhul peaks seda nõuet kohaldama väärtpaberite ülekandmisega seotud esimese tehingu suhtes. Arvestades asjaomaste tehingute mittestandardset olemust, ei tuleks seda nõuet kohaldada määratud vastaspoolega väärtpaberitehingute suhtes, mis tehakse direktiiviga 2014/65/EL ja määrusega (EL) nr 600/2014 reguleeritud kauplemiskohtades, ega nende tehingute suhtes, mis tehakse kahepoolset, kuid millest siiski teavitatakse direktiiviga 2014/65/EL ja määrusega (EL) nr 600/2014 reguleeritud kauplemiskohta. Lisaks ei tuleks seda nõuet kohaldada esimese tehingu suhtes, kui asjaomased vabalt võõrandatavad väärtpaberid tuleb esmaselt registreerida registrikande vormis.
- (14) Keskdepositooriumid ja muud turuinfrastruktuurid peaksid võtma meetmeid arvelduse ebaõnnestumiste ennetamiseks ja ebaõnnestumisega tegelemiseks. On oluline, et selliseid eeskirju kohaldataks liidus ühtselt ja vahetult. Eelkõige tuleks nõuda, et keskdepositooriumid ja muud turuinfrastruktuurid kehtestaksid protseduurid, mis võimaldaksid neil võtta asjakohaseid meetmeid, et peatada iga sellise liikme tegevus, kes süstemaatiliselt põhjustab arvelduse ebaõnnestumist, ning teha tema isik avalikkusele teatavaks, eeldusel et kõnealusel liikmel on võimalus esitada oma seisukoht enne sellise otsuse tegemist.
- (15) Üks tõhusamaid viise arvelduse ebaõnnestumisega tegelemiseks on kohaldada kohustusi mittetäitvate liikmete suhtes algse lepingu kohustuslikku maksmapanekut. Käesoleva määrusega tuleks kehtestada ühtsed eeskirjad karistuste kohta ning kõigi vabalt võõrandatavate väärtpaberite, rahaturuinstrumentide, ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjate osakute ja lubatud heitkoguste väärtpaberite asendusostutehingute teatavate aspektide, näiteks aja ja hinna kohta. Kõnealuseid eeskirju tuleks kohandada vastavalt erinevate väärtpaberiturgude, teatavate kauplemiskohtade, näiteks direktiivis 2014/65/EL määratletud väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) kasvuturgude, ja teatavate keerukate operatsioonide, näiteks väga lühiajaliste väärtpaberite repolepingute või väärtpaberite laenuks andmise lepingute eripäradele, et vältida negatiivset mõju väärtpaberiturgude likviidsusele ja toimivusele. Arveldusdistsipliini reegleid tuleks kohaldada viisil, mis motiveerib arveldama kõik asjaomased finantsinstrumentidega tehtavad tehingud nende kavandatud arvelduspäeval.
- (16) Arvelduse ebaõnnestumisega seotud menetlused ja karistused peaksid vastama ebaõnnestumise ulatusele ja raskusele, olles seejuures tasemel, mis säilitab ja kaitseb asjaomaste finantsinstrumentide likviidsust. Eelkõige on turutegemisel oluline roll turgude likviidsuse tagamisel liidus, seda eriti väiksema likviidsusega väärtpaberite puhul. Arvelduse ebaõnnestumise ennetamiseks ja ebaõnnestumisega tegelemiseks võetavad meetmed peaksid olema tasakaalus kõnealuste väärtpaberite likviidsuse säilitamise ja kaitsmise vajadusega. Kohustusi mittetäitvate liikmete suhtes kohaldatavad rahalised karistused tuleks võimaluse korral hüvitisena krediteerida kohustusi täitvatele klientidele ning need ei tohiks ühelgi juhul saada asjaomase keskdepositooriumi tuluaallikaks. Keskdepositooriumid peaksid konsulteerima nende turuinfrastruktuuridega, kellele nad pakuvad keskdepositooriumi teenuseid, käesolevas määruses sätestatud arveldusdistsipliini meetmete rakendamise osas.
- (17) Enamikul juhtudel peaks algatama asendusostu, kui finantsinstrumente ei ole nelja pangapäeva jooksul pärast kavandatud arvelduspäeva edastatud. Mittelikviidsete finantsinstrumentide puhul on siiski asjakohane, et ajavahe mikku enne asendusostu algatamist tuleks pikendada kõige rohkem seitsme pangapäevani. See, mille põhjal määratakse kindlaks, kas finantsinstrumentid on mittelikviidsed, tuleks sätestada regulatiivsetes tehnilistes standardites, võttes arvesse määruses (EL) nr 600/2014 juba antud hinnanguid. Kui see alus on kindlaks määratud, peaks asendusostu algatamise tähtaeg olema kuni seitse pangapäeva.

- (18) On asjakohane võimaldada VKEde kasvuturgudele paindlikkust mitte kohaldada asendusostu kuni 15 päeva jooksul pärast kauplemist, et võtta arvesse selliste turgude likviidsust ja eelkõige lubada turutegijate tegutsemist nendel vähem likviidsetel turgudel. VKEde kasvuturgudega seonduvaid arveldusdistsipliini meetmeid tuleks kohaldada ainult sellistel turgudel tehtud tehingute suhtes. Nagu on välja toodud komisjoni talituste 7. detsembri 2011. aasta töödokumendis, mis on lisatud komisjoni teatisele „Tegevuskava VKEde rahastamisvõimaluste parandamiseks”, tuleks VKEde juurdepääsu kapitaliturgudele parandada alternatiivina pangalaenudele ning seepärast on asjakohane kohandada eeskirju, et need vastaksid paremini VKEde kasvuturgude vajadustele.
- (19) Keskdepositooriumil peaks olema lubatud jälgida asendusostu teostamist samu finantsinstrumente käsitlevate ja sama pikendusperioodi lõpukuupäevaga arveldusjuhiste kogumi puhul, et minimeerida asendusostude arvu käesoleva määruse nõuetele vastavas ulatuses.
- (20) Kuna käesoleva määruse peamine mõte on juurutada mitu uut vahetult turukorraldajatele kehtestatavat juriidilist kohustust, muu hulgas kohustus registreerida keskdepositooriumis registrikande vormis kõik vabalt võõrandatavad väärtpaberid, kui selliste väärtpaberitega kaubeldakse direktiiviga 2014/65/EL ja määrusega (EL) nr 600/2014 reguleeritud kauplemiskohtades või kui need on tagatiseks direktiivi 2002/47/EÜ tingimuste alusel, ning kohustus arveldada oma tehingud hiljemalt teisel pangapäeval pärast kauplemist, ning kuna keskdepositooriumid vastutavad väärtpaberiarveldussüsteemide toimimise eest ja liidus õigeaegse arveldamise tagamiseks võetavate meetmete rakendamise eest, on oluline tagada, et kõik keskdepositooriumid oleksid turvalised ja usaldusväärsed ning vastaksid igal ajal käesoleva määrusega kehtestatud rangetele organisatsioonilistele nõuetele ning äritegevuse ja usaldatavuse nõuetele, sealhulgas võttes kõik vajalikud meetmed pettuste ja hooletuse vältimiseks. Seetõttu on ühtsed ja vahetult kohaldatavad eeskirjad keskdepositooriumidele tegevuslubade andmise ja nende üle pidevalt teostatava järelevalve kohta oluliselt seotud käesoleva määrusega turuosalistele kehtestatavate juriidiliste kohustustega. Seepärast on vaja keskdepositooriumidele tegevuslubade andmise ja nende üle järelevalve teostamise nõuded ning turuosaliste suhtes kehtestatud juriidilised kohustused sätestada samas õigusaktis.
- (21) Võttes arvesse, et keskdepositooriumide suhtes tuleks kohaldada ühtseid nõudeid, ning selleks, et kõrvaldada olemasolevad takistused piiriülesele arveldusele, peaks igal tegevusloa saanud keskdepositooriumil olema võimalik osutada teenuseid liidu territooriumil, sealhulgas filiaali rajamise kaudu. Selleks et tagada teises liikmesriigis keskdepositooriumi teenuste turvalisuse asjakohane tase, peaks selliste keskdepositooriumide suhtes kohaldama käesoleva määrusega sätestatud erimenetlust, kui nad kavatsevad osutada teatavaid käesolevas määruuses sätestatud põhiteenuseid või rajada filiaali vastuvõtvast liikmesriigis.
- (22) Liidu piirideta arveldusturul on vaja kindlaks määrata käesoleva määruse kohaldamise kaasatud eri asutuste pädevused. Liikmesriigid peaksid eeskätt määrama käesoleva määruse kohaldamise eest vastutavad pädevad asutused, kellele tuleks anda järelevalve- ja uurimise korraldamise õigused, mida neil on vaja oma ülesannete täitmiseks. Keskdepositooriumile peaks tegevusloa andma ja tema üle järelevalvet teostama keskdepositooriumi päritoluliikmesriigi pädev asutus, millel on kõige lihtsam kontrollida keskdepositooriumide igapäevast tegevust, teha korrapäraselt kontrollid ja võtta vajaduse korral asjakohaseid meetmeid, ning selleks tuleks talle anda asjaomane pädevus. Asjaomane pädev asutus peaks siiski võimalikult vara konsulteerima ja tegema koostööd teiste kaasatud asutustega, sealhulgas asutustega, kes vastutavad iga keskdepositooriumi korraldatava väärtpaberiarveldussüsteemi järelevalve eest, keskpankadega, kes emiteerivad kõige olulisemaid arveldusvääringsid, ning asjakohasel juhul asjaomaste keskpankadega, kes tegutsevad iga väärtpaberiarveldussüsteemi arveldusagendina, samuti asjakohasel juhul ka kontserni teiste üksuste pädevate asutustega. Koostöö hõlmab ka teabevahetust kaasatud asutuste vahel ning kõnealuste asutuste kohest teavitamist hädaolukorras, mis mõjutab nende liikmesriikide finantsüsteemi likviidsust ja stabiilsust, kus keskdepositoorium või tema liige on registreeritud.
- (23) Kui keskdepositoorium osutab oma teenuseid teises liikmesriigis, peaks vastuvõtva liikmesriigi pädeval asutusel olema võimalik taotleda päritoluliikmesriigi pädevalt asutuselt kogu teavet asjaomase keskdepositooriumi tegevuse kohta, mis on taotluse esitanud asutusele oluline. Et järelevalvet oleks võimalik kooskõlastada tõhusalt, võiks kõnealune teave eelkõige puudutada päritoluliikmesriigis registreeritud keskdepositooriumi kasutajatele osutatavaid teenuseid või käideldavaid instrumente või vääringsid ning võib sisaldada teavet ebasoodsa arengu, riskihindamiste tulemuste ja parandusmeetmete kohta. Päritoluliikmesriigi pädeval asutusel peaks samuti olema juurdepääs mis tahes teabele, mida keskdepositoorium vastuvõtva liikmesriigi pädevale asutusele perioodiliselt annab.

- (24) Kui keskdepositoorium osutab teenuseid muus liikmesriigis kui see liikmesriik, kus ta on registreeritud, sealhulgas filiaali rajamise kaudu, on kõnealuse keskdepositooriumi üle järelevalve teostamise eest peamiselt vastutav päritoluliikmesriigi pädev asutus. Kui keskdepositooriumi tegevus vastuvõtvast liikmesriigis on omandanud kõnealuses liikmesriigis väärtpaberiturude toimimise ja investorikaitse seisukohast olulise tähtsuse, peaksid päritolu- ja vastuvõtva liikmesriigi pädevad asutused ja kaasatud asutused kehtestama koostöökorra seoses kõnealuse keskdepositooriumi tegevuse üle järelevalve teostamisega vastuvõtvast liikmesriigis. Samuti peaks päritoluliikmesriigi pädeval asutusel olema võimalik otsustada, et see koostöökord hõlmab mitmepoolset, sealhulgas kollegiaalset koostööd päritoluliikmesriigi pädeva asutuse ning kõnealuse vastuvõtva liikmesriigi pädeva asutuse ja kaasatud asutuste vahel. Sellist koostöökorda ei tuleks siiski käsitada määruses (EL) nr 1095/2010 osutatud järelevalvekolleegiumidena. Keskdepositooriumi ja arveldusteenuste osutamise kohana ei tohiks otseselt ega kaudselt diskrimineerida ühtegi liikmesriiki või liikmesriikide rühma. Ükski asutus ei tohiks oma käesoleva määruse kohaste ülesannete täitmisel otseselt ega kaudselt diskrimineerida ühtegi teise liikmesriigi ettevõtjat. Kui käesolevast määrusest ei tulene teisiti, ei tohiks ühe liikmesriigi keskdepositooriumid piirata ega takistada arveldamast finantsinstrumente teise liikmesriigi vääringus või kolmanda riigi vääringus.
- (25) Käesolev määrus ei tohiks takistada liikmesriike oma riigisisese õiguses nõudmast konkreetset õigusraamistikku, mis reguleerib riigi tasandil keskdepositooriumi pädeva asutuse ja kaasatud asutuste vahel tehtavat igapäevast koostööd. Selline riigisisene õigusraamistik peaks olema kooskõlas suunistega, mida Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve võib käesoleva määruse alusel koostada järelevalvetavade ja asutustevahelise koostöö kohta.
- (26) Iga juriidiline isik, kellele laieneb keskdepositooriumi mõiste, vajab enne tegevuse alustamist pädeva riigiasutuse luba. Võtmaks arvesse eri ärimudeleid, tuleks keskdepositooriumi määratleda teatavate arveldusega seotud põhiteenuste kaudu, mis hõlmavad väärtpaberiarvelduse teenust, mis eeldab omakorda väärtpaberiarveldussüsteemi korraldamist, notariteenust ja kesket väärtpaberikontode hoidmise teenust. Keskdepositoorium peaks vähemalt korraldama väärtpaberiarveldussüsteemi ja osutama ühte muud põhiteenust. Selline kombinatsioon on keskdepositooriumidele oluline oma rolli täitmiseks väärtpaberiarvelduses ja väärtpaberiemissiooni terviklikkuse tagamiseks. Üksused, kes ei korralda väärtpaberiarveldussüsteeme, nt registripidajad, arveldusagendid, registreerimissüsteemi eest vastutavad ametiasutused ja organid, mis on asutatud direktiivi 2003/87/EÜ alusel, või kesksed vastaspoolde, keda reguleerib Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 648/2012, ⁽¹⁾ ei kuulu keskdepositooriumi määratluse alla.
- (27) Keskdepositooriumidel peaksid olema finantsseisundi taastamise kavad, et tagada kriitiliste funktsioonide täitmise järjepidevus. Ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/59/EL ⁽²⁾ kohaldamist, peaksid pädevad asutused tagama, et iga keskdepositooriumi kohta koostatakse ja hoitakse kehtivana kriisilahenduse kava kooskõlas vastava riigisisese õigusega.
- (28) Selleks et andmed arveldussüsteemi väliselt toimuva väärtpaberiarvelduse ulatuse kohta oleksid usaldusväärsed ning selleks, et tagada, et tulenevaid riske on võimalik kontrollida ja nendega on võimalik tegeleda, peaks iga asutus, kes ei ole keskdepositoorium ja kes arveldab väärtpaberitehingud arveldussüsteemi väliselt, andma oma arveldustegevusest asjaomastele pädevatele asutustele aru. Aruande saavad pädevad asutused peaksid seejärel kõnealuse teabe edastama Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele ning teavitama Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet mis tahes võimalikust riskist, mis sellisest arveldustegevusest tuleneb. Lisaks peaks Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve teostama sellise arveldustegevuse üle järelevalvet ning võtma arvesse sellest tuleneda võivaid võimalikke riske.
- (29) Selleks et keskdepositooriumid ei võtaks riske seoses muu tegevusega kui see, milleks neile on käesoleva määruse alusel tegevusluba antud, peaks tegevusloa saanud keskdepositooriumide tegevus piirduma teenuste osutamisega, mis on hõlmatud tegevusloaga või millest on teatatud käesoleva määruse alusel, ning neil ei tohiks olla mis tahes

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemistehingute kohta (ELT L 201, 27.7.2012, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai direktiiv 2014/59/EL, millega luuakse krediidiasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik ning muudetakse nõukogu direktiivi 82/891/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2001/24/EÜ, 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2005/56/EÜ, 2007/36/EÜ, 2011/35/EL, 2012/30/EL ja 2013/36/EL ning määruseid (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 190).

osalust, nagu on määratletud käesolevas määruses, viidates Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2013/34/EL, ⁽¹⁾ või mis tahes otsest või kaudset omandit, mis moodustab 20 % või rohkem hääleõigustest või kapitalist mis tahes muus asutuses kui see, mis osutab sarnaseid teenuseid, välja arvatud juhul, kui keskdepositooriumide pädevad asutused on sellise osaluse heaks kiitnud seetõttu, et see ei suurenda märkimisväärselt keskdepositooriumide riskiprofiili.

- (30) Väärtpaberiarveldussüsteemide turvalise toimimise tagamiseks peaksid neid korraldama üksnes keskdepositooriumid või keskdepositooriumidena tegutsevad keskpangad, kui käesolevast määrusest ei tulene teisiti.
- (31) Ilma et see piiraks liikmesriikide maksuõiguse teatavate nõuete kohaldamist, peaks keskdepositooriumidel olema lubatud osutada oma põhiteenuste kõrval ka kõrvalteenuseid, mis aitaks suurendada väärtpaberiturude turvalisust, tõhusust ja läbipaistvust ega looks nende põhiteenustega seoses põhjendamatuid riske. Kõnealuste teenuste loetelu käesolevas määruses ei ole ammendav, et võimaldada keskdepositooriumidel turu tulevasele arengule reageerida. Kui selliste teenuste osutamine on seotud maksude kinnipidamise ja maksuametile aruannete esitamise kohustusega, tuleb neid jätkuvalt osutada kooskõlas asjaomase liikmesriigi õigusega. Vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 114 lõikele 2 ei kohaldata artikli 114 lõike 1 kohast meetmete võtmise õigust maksusätetele. Kohtuasjas C-338/01: komisjon vs. nõukogu ⁽²⁾ tehtud 29. aprilli 2004. aasta otsuses leidis Euroopa Liidu Kohus, et terminit „maksusätted” tuleb tõlgendada selliselt, et see ei hõlma mitte ainult sätteid, millega määratakse kindlaks maksukohustuslased, maksustatavad tehingud, maksustamise alus, otseste ja kaudsete maksude määrad ning nendest vabastamine, vaid samuti sätteid, mis puudutavad nende maksude kogumise eeskirju. Seetõttu ei hõlma käesolev määrus maksude kogumise korda, mille jaoks tuleb kasutada erinevat õiguslikku alust.
- (32) Keskdepositoorium, kes kavatseb põhiteenuse osutamise anda edasi kolmandale isikule või osutada uut põhiteenust või kõrvalteenust, mida ei ole käesolevas määruses loetletud, korraldada teist väärtpaberiarveldussüsteemi, kasutada teist arveldusagenti või luua märkimisväärselt riskidega seotud keskdepositooriumidevahelise ühenduse, peaks taotlema selleks tegevusluba menetluse kohaselt, mis on sama kui esmase tegevusloa taotlemise puhul, välja arvatud nõue, et pädev asutus peaks taotlevale keskdepositooriumile teatama kolme kuu jooksul, kas tegevusluba on antud või on sellest keeldutud. Siiski ei peaks selliste keskdepositooriumidevaheliste ühenduste puhul, millega märkimisväärselt riske ei kaasne, või nende keskdepositooriumide koostalitlusvõimeliste ühenduste puhul, mis annavad kõnealuste ühendustega seotud teenuste osutamise edasi avaliku sektori asutustele, näiteks EKPSi liikmetele, eelnevat tegevusluba taotlema, kuid asjaomased keskdepositooriumid peaksid neist teatama oma pädevatele asutustele.
- (33) Kui keskdepositoorium kavatseb laiendada oma teenuseid käesolevas määruses selgesõnaliselt loetletud pangandusvälistele kõrvalteenustele, millega ei kaasne keskdepositooriumi riskiprofiili suurenemist, peaks tal olema võimalik seda teha, kui ta on päritoluliikmesriigi pädevat asutust eelnevalt teavitanud.
- (34) Kolmandates riikides registreeritud keskdepositooriumidel peaks olema võimalik liidus oma teenuseid pakkuda, sealhulgas filiaali rajamise kaudu. Selleks et tagada kolmandas riigis registreeritud keskdepositooriumide poolt osutatavate keskdepositooriumi teenuste turvalisuse asjakohane tase, peaks Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve neid keskdepositooriume tunnustama, kui nad kavatsevad osutada teatavaid käesolevas määruses loetletud teenuseid või rajada liidus filiaali. Kui sellist tunnustust ei saada, peaksid kolmandate riikide keskdepositooriumid saama luua ühendusi liidus registreeritud keskdepositooriumidega, tingimusel et asjaomane pädev asutus ei ole selle vastu. Finantsturgude ülemaailmse olemuse tõttu on Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve kõige õigem asutus tunnustama kolmanda riigi keskdepositooriume. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvel peaks olema võimalik kolmanda riigi keskdepositooriume tunnustada üksnes juhul, kui komisjon otsustab, et neile kehtiv õigus- ja järelevalveraamistik on tegelikult samaväärne käesolevas määruses sätestatud raamistikuga, kui nad on oma registreerimisjärgses riigis saanud tegevusloa, nende üle teostatakse seal tõhusat järelevalvet ning kui Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ja keskdepositooriumide pädevate asutuste ja kaasatud asutuste vahel on sõlmitud koostöökokkulepe. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve tunnustuse eelduseks peaks seega olema samaväärne tõhus liidus registreeritud ja käesoleva määruse alusel tegevusloa saanud keskdepositooriumidele kohaldatava usaldatavusnõuete õigusraamistikuga tunnustamine.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19).

⁽²⁾ EKL 2004, lk I-4829.

- (35) Võttes arvesse keskdepositooriumide ja nende osutatavate teenuste keerukust ja süsteemsust, peaksid läbipaistvad juhtimiseeskirjad tagama, et kõrgem juhtkond, juhtorgani liikmed, aktsionärid ja liikmed, kellel on võimalik direktiivi 2013/34/EL tähenduses omada kontrolli keskdepositooriumi tegevuse üle, oleksid võimelised tagama keskdepositooriumi nõuetekohase ja usaldusväärse juhtimise.
- (36) Liikmesriigiti kasutatakse erinevaid juhtimisstruktuure. Enamikul juhtudest kasutatakse ühe- või kahetasandilist juhtimisstruktuuri. Käesolevas direktiivis kasutatud mõistete eesmärk on hõlmata kõiki olemasolevaid struktuure, eelistamata nendest ühtki konkreetset. Need on puhtalt funktsionaalsed määratlused, eesmärgiga sätestada eeskirjad, mille eesmärk on teatav konkreetne tulemus, sõltumata liikmesriigis ettevõtjale kohaldatavast äriühinguõigusest. Seetõttu ei tohiks mõisted mõjutada siseriikliku äriühinguõiguse kohast üldist pädevuste jaotumist.
- (37) Läbipaistvad juhtimiseeskirjad peaksid tagama, et arvesse võetakse ühelt poolt aktsionäride, juhtkonna ja keskdepositooriumi töötajate huve ning teiselt poolt nende kasutajate huve, kellele keskdepositooriumid lõpuks teenuseid osutavad. Neid juhtimiseeskirju tuleks kohaldada, piiramata keskdepositooriumi poolt valitud omandiõiguse mudeli rakendamist. Iga keskdepositooriumi korraldatava väärtpaberiarveldussüsteemi jaoks tuleks luua kasutajate komitee, et anda kasutajatele võimalus keskdepositooriumi juhtorganit neid puudutavates põhiküsimustes nõustada, ning neile tuleks anda oma ülesannete täitmiseks vajalikud vahendid. Kasutajate komitees peaksid olema esindatud keskdepositooriumide eri kasutajate, sealhulgas erinevat liiki väärtpaberite omanike huvid.
- (38) Keskdepositooriumidel peaks olema võimalik oma teenuste osutamine edasi anda, tingimusel et ohjatakse sellise edasiandmisega kaasnevaid riske. Võttes arvesse keskdepositooriumile pandud ülesannete olulisust, tuleks käesolevas määruses sätestada, et keskdepositoorium ei või oma vastutust üle kanda kolmandatele isikutele, neile lepingu alusel oma tegevusi edasi andes. Selliste tegevuste edasiandmisele peaksid kehtima ranged tingimused, mis säilitavad keskdepositooriumi vastutuse oma tegevuse eest ning tagavad, et järelevalve keskdepositooriumide üle ei nõrgene. Teatavatel juhtudel peaks olema võimalik teha kõnealustest nõuetest erand juhul, kui keskdepositoorium annab oma tegevuse edasi avaliku sektori asutustele.
- (39) Käesolev määrus ei tohiks takistada väärtpaberite otsese hoidmise süsteemi lubavatel liikmesriikidel nägemast oma riigisisese õiguses ette, et muud isikud kui keskdepositooriumid täidavad või võivad täita teatavaid ülesandeid, mida mõnda muud liiki väärtpaberite hoidmise süsteemi puhul täidavad tavaliselt keskdepositooriumid, ning täpsustamast seda, kuidas neid ülesandeid tuleks täita. Eelkõige registreerivad mõnes liikmesriigis kontohaldurid või keskdepositooriumi korraldatava väärtpaberiarveldussüsteemide liikmed registrikanded keskdepositooriumi hoitavatele väärtpaberikontodele, ilma et nad oleksid ise tingimata kontohaldurid. Võttes arvesse õiguskindluse vajadust keskdepositooriumi tasandil kontodele registreeritud registrikannete puhul, tuleks käesolevas määruses tunnustada selliste muude isikute konkreetset rolli. Seetõttu peaks teatavatel eritingimustel ja õiguslikult sätestatud rangete eeskirjade alusel olema võimalik vastutust keskdepositooriumi ja asjaomase muu isiku vahel jagada või näha ette kõnealuse muu isiku ainuvastutus teatavate aspektide eest seoses väärtpaberikontode hoidmisega kõige kõrgemal tasandil, tingimusel et sellise muu isiku suhtes kohaldatakse asjakohaseid eeskirju ja järelevalvet. Vastutuse jagamise ulatust ei tohiks piirata.
- (40) Äritegevuse reeglid peaksid tagama keskdepositooriumide ja nende kasutajate suhetes läbipaistvuse. Eelkõige peaksid keskdepositooriumi kriteeriumid väärtpaberiarveldussüsteemis osalemiseks olema avalikud, läbipaistvad, objektiivsed ja mittediskrimineerivad ning lubama liikmete juurdepääsu piirata üksnes nendega seotud riskide alusel. Pädevatel asutustel peaks olema võimalik kasutada kiireid ja asjakohaseid õiguskaitsevahendeid, kui keskdepositooriumid põhjendamatult keelduvad liikmetele teenuste osutamisest. Keskdepositooriumid peaksid oma teenuste hinnad ja tasud avalikustama. Keskdepositooriumide teenustele avatud ja mittediskrimineeriva juurdepääsu huvides ning võttes arvesse olulist turujõudu, mis keskdepositooriumidel oma vastava liikmesriigi territooriumil endiselt on, ei tohiks keskdepositooriumide hinnapoliitika nende põhiteenuste puhul avaldatust erineda ning keskdepositooriumil peaksid olema eraldi kontod iga tema põhiteenusega ja iga kõrvalteenusega seotud kulude ja tulude jaoks. Kõnealused osalemist käsitlevad sätted täiendavad ja tugevdavad turuosaliste õigust kasutada arveldussüsteemi teises liikmesriigis, nagu on sätestatud direktiivis 2014/65/EL.

- (41) Keskdepositooriumid peaksid kasutama oma liikmete ja seotud turuinfrastruktuuridega toimivas teabevahetuses asjakohaseid rahvusvahelisi avatud teabevahetusmenetlusi ning sõnumivahetuse ja võrdlusandmete standardeid, et hõlbustada tõhusat kirjendamist, arveldamist ja maksmist.
- (42) Võttes arvesse väärtpaberiarveldussüsteemide keskset rolli finantsturgudel, peaksid keskdepositooriumid teenuste osutamisel püüdma igati tagada väärtpaberitehingute õigeaegse arvelduse ja väärtpaberiemissioonide terviklikkuse. Käesolev määrus ei tohiks mõjutada liikmesriikide õigust, mis reguleerib väärtpabereid ja väärtpaberiemissioonide terviklikkust säilitavat korda. Keskdepositooriumide liikmete vara ja nende klientide vara kaitse tugevdamiseks peaks käesoleva määrusega siiski nõudma, et keskdepositooriumid eristaksid oma liikmetele hoitavaid väärtpaberikontosid ning võimaldaksid taotluse korral täiendavalt oma liikmete klientide kontode eristamist, mida mõnel juhul võidakse pakkuda suurema tasu eest, mida kannaksid liikmete kliendid, kes täiendavat eristamist soovivad. Tuleks nõuda, et keskdepositooriumid ja nende liikmed pakuksid nii klientide koonderistamise kui ka üksikklientide eristamise võimalust, nii et klientidel oleks võimalik valida kontode eristamise tase, mida nad peavad oma vajadustele vastavaks.

Sellest nõudest peaks erandi tegema ainult siis, kui muude avaliku korra nõuete tõttu, eelkõige seoses maksude tõhusa ja läbipaistva kogumisega, nõutakse keskdepositooriumilt ja selle liikmetelt üksikklientide eristamise pakku mist selle liikmesriigi kodanike ja residentide ning selles liikmesriigis asutatud juriidiliste isikute puhul, kus käesoleva määruse jõustumise kuupäeval oli selline üksikklientide eristamine nõutav selle liikmesriigi õiguse kohaselt, mille alusel on väärtpaberid emiteeritud, ning seda ainult asjaomase liikmesriigi kodanike, residentide ja selles asutatud juriidiliste isikute puhul. Keskdepositooriumid peaksid tagama, et kõnealuseid nõudeid kohaldatakse eraldi iga nende korraldatava väärtpaberiarveldussüsteemi suhtes. Ilma et see piiraks kõrvalteenuseid käsitlevate sätete kohaldamist, peaksid keskdepositooriumid oma arvel mitte kasutama oma liikmele kuuluvaid väärtpabereid, välja arvatud juhul, kui asjaomane liige on seda sõnaselgelt lubanud, ning nad ei peaks oma arvel muul viisil kasutama neile mittekuuluvaid väärtpabereid. Lisaks peaks keskdepositoorium nõudma, et liikmed saaksid vajaliku eelneva nõusoleku oma klientidelt.

- (43) Direktiiviga 98/26/EÜ nähakse ette, et ülekandekorraldused, mis sisestatakse väärtpaberiarveldussüsteemidesse nende süsteemide eeskirjade kohaselt, peaksid olema õiguslikult täitmisele pööratavad ja kolmandatele isikutele siduvad. Ent kuna direktiivis 98/26/EÜ ei osutata konkreetselt keskdepositooriumidele, mis korraldavad väärtpaberiarveldussüsteeme, peaks käesolev määrus selguse huvides nõudma, et keskdepositooriumid määraksid kindlaks aja või ajad, mil ülekandekorraldus on nende süsteemidesse sisestatud ning muutub kõnealuse direktiivi nõuete kohaselt tagasivõetamatuks. Lisaks peaksid keskdepositooriumid õiguskindluse suurendamiseks oma liikmetele teatama aja, mil väärtpaberite ja raha ülekandmine väärtpaberiarveldussüsteemis on õiguslikult täitmisele pööratav ja kolmandatele isikutele siduv kooskõlas riigisisese õigusega. Samuti peaksid keskdepositooriumid astuma mõistlikke samme, tagamaks et väärtpaberite ja raha ülekanded on õiguslikult täitmisele pööratavad ja kolmandatele isikutele siduvad hiljemalt tegeliku arvelduspäeva lõpuks pangapäeva tähenduses.
- (44) Et vältida arveldusagendi maksejõuetusest tulenevaid arveldusriske, peaks keskdepositoorium arveldama, kui see on praktiline ja võimalik, väärtpaberitehingute raha poole läbi kontode, mis on avatud keskpanga juures. Kui see ei ole praktiline ega võimalik, peaks keskdepositoorium suutma arveldada läbi kontode, mis on avatud krediitiasutuse juures, mis on asutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL⁽¹⁾ tingimuste kohaselt ning mille suhtes kohaldatakse käesoleva määruse IV jaotises sätestatud tegevusloa taotlemise erimenetlust ja usaldatavusnõudeid.
- (45) Arvelduse kõrval krediidi- ja likviidsusriskidega seotud pangateenuste osutamine peaks olema lubatud ainult nendele keskdepositooriumidele või need tuleks edasi anda ainult sellistele üksustele, kellel on lubatud osutada keskdepositooriumi tegevuse kõrval pangateenuseid, nagu on sätestatud käesolevas määruses.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediitiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediitiasutuste ja investimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

- (46) Selleks et tagada kontsernis nii keskdepositooriumi teenuste kui ka pangateenuste osutamisest tulenev sääst, ei tohiks käesoleva määruse nõuded piirata krediidasutuste õigust kuuluda keskdepositooriumiga samasse kontserni. On asjakohane kehtestada kord, mille kohaselt keskdepositooriumidele võiks anda loa osutada kõrvalteenuseid oma liikmetele ja muudele üksustele sama juriidilise isiku kaudu või eraldiseisva juriidilise isiku kaudu, kes võib kuuluda samasse kontserni ja olla tegelikult sama emattevõtja kontrollitav või mitte. Kui krediidasutus, mis ei ole keskpank, tegutseb arveldusagendina, peaks krediidasutus suutma osutada keskdepositooriumi liikmetele käesolevas määruses sätestatud teenuseid, mis on hõlmatud tegevusloaga, kuid krediidasutuse maksejõuetusest arveldussüsteemidele tulenevate riskide piiramiseks ei tohiks ta osutada muid pangateenuseid sama juriidilise isiku kaudu.
- (47) Kuna direktiivis 2013/36/EL ei käsitleta konkreetset päevasiseid krediidi- ja likviidsusriske, mis tulenevad arvelduse kõrval pangateenuste osutamisest, tuleks ka selliseid teenuseid osutavate krediidasutuste ja keskdepositooriumide suhtes kohaldada krediidi- ja likviidsusrisi maandamiseks rangemaid nõudeid, sealhulgas riskipõhist täiendavat kapitalinõuet, mis võtab arvesse asjaomaseid riske. Sellised rangemad nõuded krediidi- ja likviidsusrisi maandamiseks peaksid järgima finantsturu infrastruktuuride ülemaailmseid standardeid ja Baseli pangajärevalve komitee poolt 2013. aasta aprillis avaldatud dokumendis „Monitoring tools for intraday liquidity management” esitatud põhimõtteid.
- (48) Mõne keskdepositooriumi suhtes, kes tegutsevad ka krediidasutusena, kohaldatakse krediidasutustele omaseid omavahendite ja aruandlusnõudeid, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 575/2013 ⁽¹⁾ ja direktiivis 2013/36/EL. Arvestades selliste keskdepositooriumide süsteemset tähtsust, on asjakohane näha ette, et kohaldada tuleks liidu õiguses sätestatud kõige rangemaid nõudeid, et vältida mitmesuguste liidu õigusnormide kumulatiivset kohaldamist, näiteks seoses omavahendite nõuete täitmisest teavitamisega. Igas valdkonnas, mille puhul on tehtud kindlaks nõuete võimalik dubleerimine, peaksid Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1093/2010 ⁽²⁾ asutatud Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve) (edaspidi „Euroopa Pangandusjärelevalve”) ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitama arvamuse liidu õigusaktide asjakohase kohaldamise kohta kooskõlas määruse (EL) nr 1093/2010 ja määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 34.
- (49) Lisaks määruses (EL) nr 575/2013 ja direktiivis 2013/36/EL sätestatud omavahendite nõuetele tuleks krediidasutuste ja keskdepositooriumide suhtes kohaldada täiendavaid kapitalinõudeid, mis võtavad arvesse riske, näiteks krediidi- ja likviidsusriske, mis tulenevad päevasise krediidi võimaldamisest muu hulgas väärtpaberiarveldussüsteemi liikmetele või teistele keskdepositooriumi teenuste kasutajatele.
- (50) Et tagada krediidi- ja likviidsusriskide maandamiseks võetavate erimeetmete täielik järgimine, peaksid pädevad asutused saama nõuda, et keskdepositoorium määraks rohkem kui ühe krediidasutuse, kui pädevad asutused on võimelised olemasolevate tõendite alusel tõendama, et krediidasutuse krediidi- ja likviidsusriskide kontsentreerumine ei ole täielikult maandatud. Samas peaks rohkem kui ühe krediidasutuse saama määrata ka keskdepositoorium ise.
- (51) Järelevalve selle üle, kas määratud krediidasutus või keskdepositoorium, kellel on lubatud osutada arvelduse kõrval pangateenuseid, täidavad määruse (EL) nr 575/2013 ja direktiivi 2013/36/EL nõudeid ning käesoleva määruse eriomaseid usaldatavusnõudeid, tuleks usaldada määruses (EL) nr 575/2013 osutatud pädevatele asutustele. Järelevalvestandardite ühtse kohaldamise tagamiseks on soovitatav, et nende keskdepositooriumide pangateenuste üle, mille ulatus ja iseloom kujutab endast liidu finantsstabiilsusele märkimisväärset riski, teostaks järelevalvet otse Euroopa Keskpank vastavalt krediidasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikat kajastavale nõukogu määrusele (EL) nr 1024/2013 ⁽³⁾. Käesolev määrus ei tohiks piirata nõukogu määruse (EL) nr 1024/2013 kohaldamist.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013 krediidasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

⁽³⁾ Nõukogu 15. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 1024/2013, millega antakse Euroopa Kesk pangale eriulesanded seoses krediidasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga (ELT L 287, 29.10.2013, lk 63).

- (52) Krediidiasutus või keskedepositoorium, mille on lubatud arvelduse kõrval osutada pangateenuseid, peaks järgima kõiki krediidiasutuste suhtes kohaldatavaid praeguseid ja tulevase liidu seadusandlikke akte. Käesolev määrus ei tohiks piirata direktiivi 2014/59/EL ega ühegi liidu tulevase seadusandliku akti kohaldamist seoses krediidiasutuste ja investeerimisühingute ja muude finantseerimisasutuste finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistikuga.
- (53) Selleks et tagada keskedepositooriumide poolt osutatavate teenuste piisav turvalisus ja järjepidevus, tuleks keskedepositooriumile kohaldada sellele eriomaseid ühtseid ja otsekohaldatavaid usaldatavus- ja kapitalinõudeid, millega leevendatakse nende õiguslikke, operatsiooni- ja investeerimisriske.
- (54) Keskedepositooriumidevahelisi ühendusi käsitlevate kokkulepete turvalisusele tuleks kohaldada erinõudeid, et võimaldada keskedepositooriumide liikmetele juurdepääsu teistele väärtpaberiarveldussüsteemidele. Panganduskõrvalteenuste osutamine eraldi juriidilise isiku kaudu ei peaks takistama keskedepositooriumidel selliseid teenuseid kasutada, eriti kui nad on teise keskedepositooriumi korraldatava väärtpaberiarveldussüsteemi liikmed. On eriti oluline, et ühendustega kaasnevad võimalikud riskid, nt krediidi-, likviidsus-, organisatsioonilised või mis tahes muud keskedepositooriumi jaoks olulised riskid, oleksid täielikult maandatud. Koostalitlusvõimeliste ühenduste puhul on oluline, et ühendatud väärtpaberiarveldussüsteemides oleksid ülekandekorralduste süsteemis registreerimise ja nende tagasivõetamatuks muutumise ajad identsed ning et need süsteemid kasutaksid ühesuguseid eeskirju väärtpaberite ja raha ülekandmise lõplikkuse aja kindlaksmääramiseks. Samu põhimõtteid tuleks kohaldada keskedepositooriumidele, mis kasutavad arvelduse ühtset IT-infrastruktuuri.
- (55) Selleks et pädevad asutused saaksid teostada keskedepositooriumide tegevuse üle tõhusat järelevalvet, peaks keskedepositooriumidele kohaldama rangeid andmete säilitamise nõudeid. Keskedepositoorium peaks vähemalt kümme aastat säilitama kõik dokumendid ja andmed kõigi teenuste kohta, mida ta võib osutada, sealhulgas tehinguandmed tagatise haldamise teenuste kohta, millega on seotud väärtpaberite repolepingute või väärtpaberite laenuks andmise lepingute korraldamine. Keskedepositooriumil võib olla vaja määrata kindlaks ühtne formaat, milles nende kliendid peavad tehinguandmed esitama, et oleks võimalik järgida andmete säilitamise nõudeid kooskõlas käesoleva määruse alusel vastu võetud asjakohaste regulatiivsete ja rakenduslike tehniliste standarditega.
- (56) Mitmes liikmesriigis näeb riigisisene õigus ette, et emitendid peavad teatavat tüüpi väärtpaberid, eelkõige aktsiad emitteerima riigi keskedepositooriumis. Selleks et kõrvaldada see takistus liidu kauplemisjärgse turu sujuvalt toimimiselt ning võimaldada emitendil valida kõige tõhusam viis oma väärtpaberite haldamiseks, peaks emitendil olema õigus valida väärtpaberite registreerimiseks mis tahes keskedepositoorium, mis on liidus registreeritud, ning kasutada mis tahes asjakohaseid keskedepositooriumi teenuseid. Kuna liikmesriikide äriühinguõiguse ühtlustamine jääb käesoleva määruse kohaldamisalast välja, tuleks riigisisest äriseadustikku või sarnast seadust, mille alusel väärtpabereid emitteeritakse, jätkuvalt kohaldada ning näha ette kord, et äriseadustiku või sarnaste seaduste nõudeid on võimalik täita, kui teostatakse õigust valida keskedepositoorium. Riigisisene äriseadustik ja sarnased seadused, mille alusel väärtpabereid emitteeritakse, reguleerivad suhteid väärtpaberite emitendi ja nende omanike või kolmandate isikute vahel ning nende väärtpaberitega seonduvaid õigusi ja kohustusi, näiteks hääleõigust, dividende ja korporatiivseid sündmusi. Emitendile teenuste osutamisest keeldumine peaks olema lubatud ainult põhjaliku riskihinnangu põhjal või siis, kui asjaomane keskedepositoorium ei osuta emitteerimisteenust asjaomase liikmesriigi äriseadustiku või sarnase seaduse alusel emitteeritavate väärtpaberite puhul. Pädevatel asutustel peaks olema võimalik võtta kiireid ja sobivaid parandusmeetmeid, kui keskedepositoorium peaks põhjendamatult keelduma emitendile teenuste osutamisest.
- (57) Pidades silmas piiriüleste väärtpaberivalduste ja -ülekannete suurenemist, millele aitab kaasa käesolev määrus, on väga oluline, et kiiresti kehtestataks selged eeskirjad õiguse kohta, mida kohaldatakse nende väärtpaberite omandiõigusele, mida hoitakse keskedepositooriumis peetavatel kontodel. See on siiski käesoleva määruse kohaldamisala ületav horisontaalne küsimus, mida võiks käsitleda tulevastes liidu seadusandlikes aktides.
- (58) 7. novembri 2006. aasta Euroopa kliiringu ja arvelduse tegevusjuhendiga loodi vabatahtlik raamistik, et võimaldada vastastikust juurdepääsu keskedepositooriumide ja muude turuinfrastruktuuride vahel. Kauplemisjärgne sektor jääb

riigiti siiski killustatuks, mis muudab piiriülese kauplemise põhjendamatult kulukaks. Vaja on kehtestada ühtsed tingimused keskdepositooriumidevaheliste ühenduste kohta ning vastastikuse juurdepääsu kohta keskdepositooriumide ja muude turuinfrastruktuuride vahel. Et keskdepositooriumid saaksid oma liikmetele pakkuda juurdepääsu muudele turgudele, peaks nende liikmetel olema õigus saada teise keskdepositooriumi liikmeks või taotlema, et teine keskdepositoorium töötaks välja erifunktsioonid juurdepääsu saamiseks. Sellist juurdepääsu tuleks võimaldada ausatel, mõistlikel ja mittediskrimineerivatel tingimustel ning selle andmisest võiks keelduda ainult juhul, kui see ohustaks finantsturgude sujuvat ja nõuetekohast toimimist või põhjustaks süsteemset riski. Pädevatel asutustel peaks olema võimalik võtta kiireid ja asjakohaseid parandusmeetmeid, kui keskdepositoorium põhjendamatult keeldub teisele keskdepositooriumile juurdepääsu andmisest. Kui keskdepositooriumidevahelised ühendused võivad arveldusele tekitada märkimisväärset riski, peaks nendele kohaldama asjaomaste pädevate asutuste antava tegevusloa nõuet ja tugevdatud järelevalvet.

- (59) Keskdepositooriumil peaks olema juurdepääs keskse vastaspoole või kauplemiskoha tehinguvoogudele ja nendel turuinfrastruktuuridel peaks olema juurdepääs keskdepositooriumi korraldatavatele väärtpapierarveldussüsteemile. Sellisest juurdepääsu andmisest võib keelduda ainult siis, kui see ohustaks finantsturgude sujuvat ja nõuetekohast toimimist või põhjustaks süsteemset riski, ning seda ei saa keelata turuosa kaotamise põhjendusel.
- (60) Pädevatel asutustel peaks olema võimalik võtta kiireid ja asjakohaseid parandusmeetmeid, kui keskdepositoorium või turuinfrastruktuur põhjendamatult keeldub oma teenustele juurdepääsu andmisest. Käesoleva määrusega täiendatakse määruses (EL) nr 648/2012 ja määruses (EL) nr 600/2014 kehtestatud kauplemiskohtade, kesksete vastaspoole ja keskdepositooriumide vahel sõlmitavaid juurdepääsu kokkuleppeid, mis on vajalik, et luua konkurentsivõimeline kauplemisjärgsete teenuste siseturg. Euroopa Väärtpapieriturujärelevalve ja komisjon peaksid ka edaspidi kauplemisjärgse infrastruktuuri arengut tähelepanelikult jälgima ning komisjon peaks vajaduse korral sekkuma, et ennetada konkurentsimoonutuste ilmnemist siseturul.
- (61) Finantssektori usaldatavusnõuete ja tegevusnõuete õigusraamistik peaks toetuma tugevale järelevalve- ja karistuste kohaldamise korrale. Selleks peaksid järelevalveasutustel olema tegutsemiseks piisavad õigused ning nad peaksid saama tugineda hoiatavale karistuste kohaldamise korrale, mida tuleb rakendada mis tahes ebaseadusliku tegevuse korral. Komisjoni 8. detsembri 2010. aasta teatise „Sanktsioonide tõhustamine finantsteenuste sektoris” vaadati läbi kehtivad karistuste kohaldamise pädevused ja nende praktiline rakendamine, et edendada karistuste ühtlustamist eri järelevalvetoimingute puhul.
- (62) Seega selleks et tagada, et keskdepositooriumid, arveldusagentideks määratud krediidasutused, nende juhtorganite liikmed ja muud nende äritegevust tegelikult kontrollivad isikud või mis tahes muud isikud tegelikult täidaksid käesoleva määruse nõudeid, peaksid pädevad asutused saama kohaldada halduskaristusi ja muid haldusmeetmeid, mis on tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.
- (63) Et tagada karistuste hoiatav mõju ja ühtne kohaldamine kõigis liikmesriikides, tuleks käesoleva määrusega sätestada nende peamiste halduskaristuste ja muude haldusmeetmete loetelu, mis peavad pädevatele asutustele olema kättesaadavad, et rakendada neid kõigi juriidiliste või füüsiliste isikute suhtes, kes on vastutavad õigusrikkumise eest, samuti põhikriteeriumide loetelu, mille alusel määrata kindlaks kõnealuste halduskaristuste ja muude haldusmeetmete tase ja liik, ning rahaliste halduskaristuste suurus. Haldustrahvide puhul tuleks arvesse võtta selliseid tegureid nagu õigusrikkumisest saadud tuvastatud rahaline kasu, õigusrikkumise raskusaste ja kestus, kõik raskendavad või leevendavad tegurid, haldustrahvi hoiatava mõju vajalikkus ja vajaduse korral haldustrahvi vähendamine pädeva asutusega koostöö tegemise eest. Karistuste kohaldamisel ja avalikustamisel tuleks austada Euroopa Liidu põhiõiguste hartas (edaspidi „harta”) sätestatud põhiõigusi, eelkõige õigust era- ja perekonnaelu austamisele (artikkel 7), õigust isikuandmete kaitsele (artikkel 8) ning õigust tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele (artikkel 47).

- (64) Võimalike õigusrikkumiste tuvastamiseks tuleks kehtestada tõhus kord, et julgustada käesoleva määruse võimalikest või tegelikest rikkumistest pädevatele asutustele teatama. Kõnealune kord peaks hõlmama asjakohaseid tagatise käesoleva määruse võimalikest või tegelikest rikkumistest teatavatele isikutele ning arvatavatele õigusrikkujatele. Tuleks kehtestada asjakohased menetlused, mis austavad arvatava õigusrikkuja õigust isikuandmete kaitsele, õigust kaitsele ja ärakuulamisele enne teda käsitleva lõpliku otsuse vastuvõtmist ning õigust tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus mis tahes otsuse või meetme puhul, mis kõnealust isikut mõjutab.
- (65) Käesolev määrus ei tohiks piirata liikmesriikide kriminaalkaristusi käsitlevate õigusaktide sätete kohaldamist.
- (66) Käesoleva määruse alusel liikmesriikides isikuandmete töötlemise suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 95/46/EÜ⁽¹⁾. Isikuandmete vahetamine või edastamine liikmesriikide pädevate asutuste vahel peaks toimuma direktiiviga 95/46/EÜ kehtestatud isikuandmete edastamise eeskirjade kohaselt. Käesoleva määruse kohast isikuandmete töötlemist Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve poolt reguleerib Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 45/2001⁽²⁾. Igasuguste isikuandmete vahetamine või edastamine Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve poolt peaks toimuma kooskõlas määruses (EÜ) nr 45/2001 sätestatud isikuandmete edastamise eeskirjadega.
- (67) Käesolev määrus järgib põhiõigusi ja eelkõige hartas tunnustatud põhimõtteid, eelkõige õigust era- ja perekonnaelu austamisele, õigust isikuandmete kaitsele, õigust tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele, õigust mitte saada süüdi mõistetud ja karistatud sama süüteo eest rohkem kui üks kord ja ettevõtlusvabadust ning seda tuleb rakendada kõnealuste õiguste ja põhimõtete kohaselt.
- (68) Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvel peaks olema keskne roll käesoleva määruse kohaldamisel, tagades liidu eeskirjade ühtse kohaldamise liikmesriikide pädevate asutuste poolt ning lahendades nendevahelised erimeelsused.
- (69) Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve peaks esitama komisjonile igal aastal aruande, milles hinnatakse suundumusi ja riske käesoleva määrusega hõlmatud turgudel. Nendes aruannetes tuleks hinnata vähemalt arvelduse tõhusust, isearveldust, teenuste piiriülest osutamist, juurdepääsuõiguste andmisest keeldumise põhjuseid ja muid olulisi takistusi konkurentsile kauplemisjärgsete finantsteenuste osutamisel, sealhulgas takistusi, mis tulenevad litsentsisüsteemi ebaasjakohasest kasutamisest, arvelduse ebaõnnestumise korral kohaldatavate lepingutrahvide asjakohasust, eelkõige vajadust täiendava paindlikkuse järele arvelduse ebaõnnestumise korral kohaldatavate karistuste puhul seoses mittelikkviidsete finantsinstrumentidega, tsiviilvastutust käsitlevate liikmesriikide õigusnormide kohaldamist keskdepositooriumi tekitatud kahju puhul, panganduskõrvalteenuste osutamise tingimusi, liikmete väärtpaberite ja nende klientide väärtpaberite kaitse nõudeid ning karistuste korda ja vajaduse korral soovitusi ennetus- või parandusmeetmete võtmiseks. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve peaks asjakohase aja jooksul ning kooskõlas määrusega (EL) nr 1095/2010 läbi viima ka vastastikuseid eksperdihindamisi, mis hõlmavad pädevate asutuste käesoleva määruse kohast tegevust. Arvestades keskdepositooriumide süsteemset tähtsust ning asjaolu, et neid reguleeritakse liidu tasandil esmakordselt, on asjakohane nõuda selliste vastastikuste eksperdihindamiste korraldamist esialgu vähemalt iga kolme aasta tagant seoses nende keskdepositooriumide üle järelevalve teostamisega, mis kasutavad vabadust osutada teenuseid või osaleda koostalitlusvõimelises ühenduses.
- (70) Kuna Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvel on väärtpaberite ja väärtpaberiturgude valdkonnas põhjalikud eriteadmised, on tõhus ja asjakohane teha talle ülesandeks töötada komisjonile esitamiseks välja regulatiivsete ja rakenduslike tehniliste standardite eelnõu, mille puhul ei ole vaja kaaluda erinevaid poliitilisi võimalusi. Kui seda on täpsustatud, peaks Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve tegema tihedat koostööd ka EKPSi liikmete ja Euroopa Pangandusjärelevalvega.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiv 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

- (71) Komisjonil peaks olema õigus võtta vastu regulatiivseid tehnilisi standardeid kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 ning määruse (EL) nr 1093/2010 ja määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14 seoses järgmisega: arveldusdistsipliini käsitlevate meetmete üksikasjad; isearveldust käsitlev aruandlus; keskdepositooriumi poolt tegevusloa taotluses esitatav teave ja muud elemendid; tingimused, mille alusel keskdepositooriumi pädev asutus võib heaks kiita selle osaluse teatava juriidilise isiku kapitalis; teave, mida eri ametiasutused esitavad üksteisele keskdepositooriumide üle teostatava järelevalve käigus; teave, mille tunnustust taotlev keskdepositoorium esitab oma taotluses Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele; keskdepositooriumi juhtimiskorra elemendid; keskdepositooriumi säilitatavate andmete üksikasjad; riskid, mida keskdepositoorium peab põhjaliku riskihinnangu koostamisel arvesse võtma ja pädev asutus juurdepääsu andmisest keeldumise põhjuste hindamisel arvesse võtma; menetluse elemendid seoses liikmete ja emitentide juurdepääsuga keskdepositooriumidele, keskdepositooriumide omavahelise juurdepääsuga ning keskdepositooriumide ja muude turuinfrastruktuuride vahelise juurdepääsuga; väärtpaberiemissiooni terviklikkuse säilitamiseks keskdepositooriumi võetavate meetmete üksikasjad; operatsiooni- ja investeerimiskeskide ning keskdepositooriumidevahelistest ühendustest tulenevate riskide leevendamine; keskdepositooriumide kapitalinõuete üksikasjad; panganduskõrvalteenuste osutamiseks tegevusloa taotlemise üksikasjad; nende keskdepositooriumide ja määratud krediidiasutuste, kellel on lubatud osutada panganduskõrvalteenuseid, krediidid- ja likviidsusrisiki käsitlevate täiendavate kapitalinõuete ja usaldatavusnõuete üksikasjad.
- (72) Samuti peaks komisjonil olema õigus võtta rakendusaktiga vastu rakenduslikud tehnilised standardid vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 291 ning vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklile 15, et kehtestada standardvormid ja ankeedid isearvelduse aruandluseks; keskdepositooriumi tegevusloa taotlemiseks; keskdepositooriumide üle teostatava järelevalve eesmärgil eri pädevate asutuste vahel teabe edastamiseks; päritolu- ja vastuvõtva liikmesriigi ametiasutuste koostöökokkulepeteks; keskdepositooriumide säilitatavate andmete jaoks; menetluste jaoks juhul, kui liikmele või emitendile ei anta keskdepositooriumile juurdepääsu, kui keskdepositooriumid keelduvad üksteisele juurdepääsu andmast või kui vastastikust juurdepääsu ei anna keskdepositooriumid ja muud turuinfrastruktuurid; enne arveldusagendile tegevusloa andmist eri ametiasutustega konsulteerimiseks.
- (73) Saavutamaks käesoleva määruse eesmärgid, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et täpsustada konkreetseid üksikasju seoses mõne mõiste, arvelduse ebaõnnestumist põhjustavatele liikmetele määratavate rahatrahvide arvutamise parameetrite ning nende kriteeriumidega, mille alusel keskdepositooriumi tegevust vastuvõtvast liikmesriigis tuleks käsitada kõnealuses liikmesriigis olulist tähtsust omavana. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (74) Selleks et tagada käesoleva määruse ühtaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisevolitused otsuste tegemiseks kolmandate riikide eeskirjade hindamise kohta eesmärgiga tunnustada kolmanda riigi keskdepositooriume. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁽¹⁾.
- (75) Kolmandate riikide asjaomaste eeskirjade hindamisel tuleks võtta proportsionaalne, tulemuspõhine lähenemisviis, mis keskendub kooskõlale kohaldatavate liidu eeskirjade ja asjakohasel juhul rahvusvaheliste standardite vahel. Tunnustamine võib olla ka tingimuslik või ajutine, kui ei ole oluliste erinevustega valdkondi, millel oleks liidu turgudele eeldatavalt kahjulik mõju.
- (76) Kuna käesoleva määruse eesmärke, nimelt kehtestada ühtsed nõuded arveldusele ja keskdepositooriumidele, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid meetme ulatuse tõttu saab paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (77) Direktiivi 98/26/EÜ on vaja muuta, et viia see kooskõlla Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2010/78/EL, ⁽¹⁾ mille kohaselt väärtpaberiarveldussüsteemidest ei teavitata enam komisjoni, vaid Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet.
- (78) Arvestades, et käesoleva määrusega ühtlustatakse liidu tasandil arvelduse ebaõnnestumiste ennetamiseks ja ebaõnnestumisega tegelemiseks võetavad meetmed ning et käesoleval määrusel on selliste meetmete kohaldamiseks laiem kohaldamisala kui Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusel (EL) nr 236/2012, ⁽²⁾ tuleb kõnealuse määruse artikkel 15 tunnistada kehtetuks.
- (79) Keskdepositooriumid tuleks vabastada direktiivi 2014/65/EL ja määruse (EL) nr 600/2014 kohaldamisest, kui nad osutavad teenuseid, mis on käesolevas määruses selgesõnaliselt loetletud. Selleks et siiski tagada, et mis tahes üksuste suhtes, kes osutavad investeerimisteenuseid ja tegelevad investeerimisega, kohaldataks direktiivi 2014/65/EL ja määrust (EL) nr 600/2014, ning selleks, et vältida konkurentsi moonutamist selliste teenuste eri liiki pakkujate vahel, on siiski vajalik nõuda, et direktiivi 2014/65/EL ja määruse (EL) nr 600/2014 nõudeid kohaldatakse nende keskdepositooriumide suhtes, mis osutavad investeerimisteenuseid ja tegelevad investeerimisega oma kõrvalteenuste osutamise käigus.
- (80) Käesolevas määruses sätestatud tegevuslubasid ja tunnustamist käsitlevate nõuete kohaldamine tuleks edasi lükata, et anda liidus või kolmandates riikides registreeritud keskdepositooriumidele piisavalt aega taotleda käesolevas määruses sätestatud tegevusluba või oma tegevuse tunnustamist. Kuni käesoleva määruse alusel otsuse tegemiseni keskdepositooriumile tegevusloa andmise või keskdepositooriumi ja selle tegevuse tunnustamise kohta, sealhulgas keskdepositooriumidevaheliste ühenduste kohta, peaks jätkuvalt kohaldama vastavaid riigiseseid õigusnorme keskdepositooriumidele tegevusloa andmise ja nende tunnustamise kohta.
- (81) Samuti tuleb edasi lükata arveldusdistsipliini ning isearveldajate aruandluskohustuse nõuete kohaldamine seni, kuni on olemas kõik vajalikud delegeeritud ja rakendusaktid, mis täpsustavad neid nõudeid, samuti tuleb edasi lükata teatavate vabalt võõrandatavate väärtpaberite kohta registrikande tegemise nõude ja tehingute väärtpaberiarveldussüsteemides hiljemalt teisel pangapäeval pärast kauplemist arveldamise nõude kohaldamine, et anda kõnealuste nõuete täitmiseks piisavalt aega neile turuosalistele, kes omavad väärtpabereid paberkujul või kasutavad pikemat arveldusperioodi,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I JAOTIS

REGULEERIMISESE, KOHALDAMISALA JA MÕISTED

Artikkel 1

Reguleerimisese ja kohaldamisala

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse turvalise, tõhusa ja sujuva arvelduse edendamiseks ühtsed nõuded finantsinstrumentidega arveldamisele liidus ning väärtpaberite keskdepositooriumide (edaspidi „keskdepositoorium”) ülesehitust ja tegevust käsitlevad eeskirjad.
2. Kui käesoleva määrusega ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse seda kõigi finantsinstrumentide arvelduse ja keskdepositooriumide tegevuste suhtes.
3. Käesolev määrus ei piira teatavaid finantsinstrumente käsitleva liidu õiguse, eelkõige direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamist.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiiv 2010/78/EL, millega muudetakse direktiive 98/26/EÜ, 2002/87/EÜ, 2003/6/EÜ, 2003/41/EÜ, 2003/71/EÜ, 2004/39/EÜ, 2004/109/EÜ, 2005/60/EÜ, 2006/48/EÜ, 2006/49/EÜ ja 2009/65/EÜ seoses Euroopa Järelevalveasutusele (Euroopa Pangandusjärelevalve), Euroopa Järelevalveasutusele (Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide järelevalve) ning Euroopa Järelevalveasutusele (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve) antud volitustega (ELT L 331, 15.12.2010, lk 120).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2012. aasta määrus (EL) nr 236/2012 lühikeseks müügi ja krediidiriski vahetusteingute teatavate aspektide kohta (ELT L 86, 24.3.2012, lk 1).

4. Artikleid 10–20, 22–24, 27 ja artikli 28 lõiget 6, artikli 30 lõiget 4 ning artikleid 46 ja 47, IV jaotise sätteid ning nõuet anda pädevatele asutustele või kaasatud asutustele aru või nõuet täita käesoleva määruse alusel nende asutuste korraldusi ei kohaldata EKPSi liikmete suhtes, liikmesriikide muude ametiasutuste suhtes, kes sarnaseid ülesandeid täidavad, ja liikmesriikide avaliku sektori asutuste suhtes, kelle ülesanne on liidus valitsemissektori võla haldamine või sellesse sekkumine sellise keskdepositooriumi puhul, mida eespool nimetatud asutused otseselt juhivad sama juhtorgani vastutusel, millel on juurdepääs kõnealuste asutuste vahenditele ning mis ei ole eraldiseisev üksus.

Artikkel 2

Mõisted

1. Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:
 - 1) „väärtpaberite keskdepositoorium” või „keskdepositoorium” – juriidiline isik, mis korraldab lisa A jao punktis 3 osutatud väärtpaberiarveldussüsteemi ja osutab vähemalt ühte lisa A jaos loetletud muudest põhiteenustest;
 - 2) „kolmanda riigi keskdepositoorium” – kolmandas riigis registreeritud juriidiline isik, kes osutab lisa A jao punktis 3 osutatud põhiteenusele sarnast teenust ning vähemalt ühte lisa A jaos loetletud muudest põhiteenustest;
 - 3) „immobiliseerimine” – paberkandjal väärtpaberite koondamine ühte keskdepositooriumisse sellisel viisil, mis võimaldab järgmised ülekanded teha registrikandele alusel;
 - 4) „elektrooniline vorm” – asjaolu, et finantsinstrumendid eksisteerivad ainult registrikandena;
 - 5) „taotluse saanud keskdepositoorium” – keskdepositoorium, millele teine keskdepositoorium esitab taotluse teenustele juurdepääsu saamiseks keskdepositooriumidevahelise ühenduse kaudu;
 - 6) „taotluse esitanud keskdepositoorium” – keskdepositoorium, mis taotleb juurdepääsu teise keskdepositooriumi teenustele keskdepositooriumidevahelise ühenduse kaudu;
 - 7) „arveldus” – väärtpaberitehingu lõpuleviimine, sõltumata sellest, kus see sõlmiti, eesmärgiga täita kõnealuse tehingu poolte kohustused, kandes selleks üle raha või väärtpaberid või mõlemad;
 - 8) „finantsinstrumendid” või „väärtpaberid” – direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 15 määratletud finantsinstrumendid;
 - 9) „ülekandekorraldus” – direktiivi 98/26/EÜ artikli 2 punkti i teises taandes määratletud ülekandekorraldus;
 - 10) „väärtpaberiarveldussüsteem” – süsteem vastavalt direktiivi 98/26/EÜ artikli 2 punkti a esimesele, teisele ja kolmandale taandele, mida ei korralda keskne vastaspool, ning mille tegevus kujutab endast ülekandekorralduste täitmist;
 - 11) „isearveldaja” – mis tahes üksus, sealhulgas selline, mis on tegevusloa saanud vastavalt direktiivile 2013/36/EL või direktiivile 2014/65/EL, ning mis täidab ülekandekorraldusi kliendi nimel või oma arvel muul moel kui väärtpaberiarveldussüsteemi kaudu;
 - 12) „kavandatud arvelduspäev” – kuupäev, mis on väärtpaberiarveldussüsteemi kantud arvelduse toimumise päevana ning mille suhtes väärtpaberitehingu pooled on kokku leppinud;
 - 13) „arveldusperiood” – ajavahemik kauplemispäeva ja kavandatud arvelduspäeva vahel;
 - 14) „pangapäev” – direktiivi 98/26/EÜ artikli 2 punktis n määratletud pangapäev;

- 15) „arvelduse ebaõnnestumine” – väärtpaberitehingu arvelduse mittetoimumine või osaline arveldamine kavandatud arvelduspäeval väärtpaberite või raha puudumise tõttu ning sõltumata selle taga peituvast põhjusest;
- 16) „keskne vastaspool” – määruse (EL) nr 648/2012 artikli 2 punktis 1 määratletud keskne vastaspool;
- 17) „pädev asutus” – iga liikmesriigi poolt vastavalt artiklile 11 määratud asutus, kui käesolevas määruses ei ole täpsustatud teisiti;
- 18) „kaasatud asutus” – artiklis 12 osutatud asutus;
- 19) „liige” – direktiivi 98/26/EÜ artikli 2 punktis f määratletud mis tahes osaleja, kes osaleb väärtpaberiarveldussüsteemis;
- 20) „osalus” – osalus direktiivi 2013/34/EL artikli 2 punkti 2 esimese lause tähenduses või ettevõtjas vähemalt 20 % hääleõiguse või kapitali otsene või kaudne omamine;
- 21) „kontroll” – direktiivi 2013/34/EL artiklis 22 kirjeldatud suhe kahe ettevõtja vahel;
- 22) „tütarettevõtja” – tütarettevõtja direktiivi 2013/34/EL artikli 2 lõike 10 ja artikli 22 tähenduses;
- 23) „päritoluliikmesriik” – liikmesriik, kus keskdepositoorium on registreeritud;
- 24) „vastuvõttev liikmesriik” – muu liikmesriik kui päritoluliikmesriik, kus keskdepositooriumil on filiaal või kus ta osutab keskdepositooriumi teenuseid;
- 25) „filiaal” – tegevuskoht, välja arvatud peakontor, mis on keskdepositooriumi osa, mis ei ole iseseisev juriidiline isik ja mis pakub keskdepositooriumi teenuseid, mille osutamiseks on keskdepositooriumile antud luba;
- 26) „liikme maksejõuetus” – olukord, kus liikme vastu on algatatud direktiivi 98/26/EÜ artikli 2 punktis j määratletud maksejõuetusmenetlus;
- 27) „väärtpaberiülekanne makse vastu” – väärtpaberite arveldamise kord, mis seob omavahel väärtpaberiülekannde ja rahaülekannde nii, et väärtpaber antakse üle vaid juhul, kui tehakse vastav rahaülekanne ja vastupidi;
- 28) „väärtpaberikonto” – konto, millel saab väärtpabereid krediteerida või debiteerida;
- 29) „keskdepositooriumidevaheline ühendus” – keskdepositooriumidevaheline kokkulepe, mille alusel ühest keskdepositooriumist saab teise keskdepositooriumi väärtpaberiarveldussüsteemi liige, et lihtsustada teise keskdepositooriumi liikmete väärtpaberite ülekandmist esimese liikmetele, või kokkulepe, mille alusel saab üks keskdepositoorium teisele keskdepositooriumile juurdepääsu vahendaja kaudu. Keskdepositooriumidevahelised ühendused hõlmavad standardühendust, kohandatud ühendust, kaudset ühendust ja koostalitlusvõimelist ühendust;
- 30) „standardühendus” – keskdepositooriumidevaheline ühendus, mille puhul ühest keskdepositooriumist saab teise keskdepositooriumi väärtpaberiarveldussüsteemi liige samadel tingimustel, mida kohaldatakse ka kõnealuse teise keskdepositoorium korraldatud väärtpaberiarveldussüsteemi kõigile teistele liikmetele;

- 31) „kohandatud ühendus” – keskdepositooriumidevaheline ühendus, mille puhul teise keskdepositooriumi väärtpaberi-arveldussüsteemi liikmeks saanud keskdepositooriumile osutatakse täiendavaid eriteenuseid lisaks neile teenustele, mida asjaomane keskdepositoorium tavaliselt oma väärtpaberi-arveldussüsteemi liikmetele osutab;
- 32) „kaudne ühendus” – kokkulepe keskdepositooriumi ja kolmanda isiku vahel, kes ei ole keskdepositoorium, kuid on teise keskdepositooriumi väärtpaberi-arveldussüsteemi liige. Sellise ühenduse loob keskdepositoorium selleks, et hõlbustada väärtpaberite ülekandmist teise keskdepositooriumi liikmetelt oma liikmetele;
- 33) „koostalitlusvõimeline ühendus” – keskdepositooriumidevaheline ühendus, mille puhul keskdepositooriumid lepivad kokku tehniliste lahenduste vastastikusel sisseseadmises, et arveldada oma korraldatavates väärtpaberi-arveldussüsteemides;
- 34) „rahvusvahelised avatud teabevahetusmenetlused ja -standardid” – rahvusvaheliselt tunnustatud standardid teabevahetusmenetlusteks, näiteks standardsed sõnumivormingud ja andmete esitusviisid, mis on õiglasel, avatud ja mitte-diskrimineerival alusel igale huvitatud isikule kättesaadavad;
- 35) „vabalt võõrandatav väärtpaber” – direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 44 määratletud vabalt võõrandatav väärtpaber;
- 36) „aktsia” – direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punkti 44 alapunktis a määratletud väärtpaberid;
- 37) „rahaturuinstrument” – direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 17 määratletud rahaturuinstrument;
- 38) „ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjate osakud” – direktiivi 2014/65/EL I lisa C jao punktis 3 osutatud ühisinvesteeringu ettevõtjate osakud;
- 39) „lubatud heitkoguste väärtpaberid” – direktiivi 2014/65/EL I lisa C jao punktis 11 kirjeldatud lubatud heitkoguste väärtpaberid, välja arvatud lubatud heitkoguste väärtpaberitega seotud tuletinstrumentid;
- 40) „reguleeritud turg” – direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 21 määratletud reguleeritud turg;
- 41) „mitmepoolne kauplemissüsteem” – direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 22 määratletud mitmepoolne kauplemissüsteem;
- 42) „kauplemiskoht” – direktiivi/2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 24 määratletud kauplemiskoht;
- 43) „arveldusagent” – direktiivi 98/26/EÜ artikli 2 punktis d määratletud arveldusagent;
- 44) „VKEde kasvuturg” – direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 12 määratletud VKEde kasvuturg;
- 45) „juhtorgan” – keskdepositooriumi organ või organid, mis on nimetatud ametisse kooskõlas liikmesriigi õigusega, on volitatud määrama keskdepositooriumi strateegiat, eesmärgid ja üldist tegevussuunda ning kontrollib ja jälgib juhtimisotsuste tegemist ning millesse kuuluvad keskdepositooriumi äritegevust tegelikult suunavad isikud.

Kui juhtorgan koosneb vastavalt riigisisesele õigusele mitmest konkreetsete ülesannetega organist, kohaldatakse käesoleva määruse nõudeid üksnes nende juhtorgani liikmete suhtes, kellele on riigisisese õigusega antud vastav vastutus;

46) „kõrgem juhtkond” – füüsilised isikud, kellel on keskdepositooriumis tegevjuhtimise funktsioon ning kes vastutavad keskdepositooriumi igapäevase juhtimise eest ning annavad juhtorganile selle kohta aru.

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 67 vastu delegeeritud õigusakte meetmete kohta, millega veelgi täpsustatakse lisa B jao punktides 1–4 loetletud pangandusväliseid kõrvalteenuseid ja lisa C jaos loetletud panganduslaseid kõrvalteenuseid.

II JAOTIS

VÄÄRTPABERiarveldus

I PEATÜKK

Registrikanne

Artikkel 3

Registrikanne

1. Ilma et see piiraks lõike 2 kohaldamist, tagab iga liidus registreeritud emitent, kes emiteerib või on emiteerinud vabalt võõrandatavaid väärtpabereid, mis on võetud kauplemisele või millega kaubeldakse kauplemiskohtades, selliste väärtpaberite kohta registrikande tegemise immobiliseerimise teel või väärtpaberite elektroonilises vormis emiteerimise järel.

2. Kui tehing vabalt võõrandatavate väärtpaberitega tehakse kauplemiskohas, tehakse nende väärtpaberite kohta keskdepositooriumis registrikanne kavandatud arvelduspäeval või enne seda, välja arvatud juhul, kui need on juba sel viisil registreeritud.

Kui vabalt võõrandatavad väärtpaberid kantakse üle vastavalt finantstagatiskokkuleppele, nagu on määratletud direktiivi 2002/47/EÜ artikli 2 lõike 1 punktis a, tehakse nende väärtpaberite kohta keskdepositooriumis registrikanne kavandatud arvelduspäeval või enne seda, välja arvatud juhul, kui need on juba sel viisil registreeritud.

Artikkel 4

Täitmise tagamine

1. Selle liikmesriigi ametiasutused, kus väärtpabereid emiteeriv emitent on registreeritud, tagavad artikli 3 lõike 1 kohaldamise.

2. Ametiasutused, mille pädevuses on teostada järelevalvet kauplemiskohtade üle, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/71/EÜ⁽¹⁾ artikli 21 lõike 1 kohaselt määratud pädevad asutused, tagavad käesoleva määruse artikli 3 lõike 2 esimese lõigu kohaldamise, kui käesoleva määruse artikli 3 lõikes 1 osutatud väärtpaberitega kaubeldakse kauplemiskohtades.

3. Direktiivi 2002/47/EÜ kohaldamise eest vastutavad liikmesriikide ametiasutused tagavad, et käesoleva määruse artikli 3 lõike 2 teist lõiku kohaldatakse, kui käesoleva määruse artikli 3 lõikes 1 osutatud väärtpaberid kantakse üle vastavalt direktiivi 2002/47/EÜ artikli 2 lõike 1 punktis a määratletud finantstagatiskokkuleppele.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. novembri 2003. aasta direktiiv 2003/71/EÜ väärtpaberite üldsusele pakkumisel või kauplemisele lubamisel avaldatava prospekti ja direktiivi 2001/34/EÜ muutmise kohta (ELT L 345, 31.12.2003, lk 64).

II PEATÜKK

Arveldusperiood

Artikkel 5

Kavandatud arvelduspäev

1. Väärtpaberiarveldussüsteemi iga liige, kes selles süsteemis enda või kolmanda isiku nimel teeb tehinguid vabalt võõrandatavate väärtpaberite, rahaturuinstrumentide, ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjate osakute ja lubatud heitkoguste väärtpaberitega, arveldab need tehingud kavandatud arvelduspäeval.

2. Lõikes 1 osutatud vabalt võõrandatavate väärtpaberitega tehtavate tehingute puhul, mis tehakse kauplemiskohtades, on kavandatud arvelduspäev hiljemalt teine pangapäev pärast kauplemise toimumist. Seda nõuet ei kohaldata kauplemiskohtades tehtavate määratud vastaspoolega tehingute suhtes, kahepoolsetel tehtavate tehingute suhtes, millest siiski teavitatakse kauplemiskohta, ja esimese tehingu suhtes, kui asjaomaste väärtpaberite kohta tuleb teha esmane registrikanne artikli 3 lõike 2 kohaselt.

3. Pädevad asutused tagavad lõike 1 kohaldamise.

Ametisutused, mille pädevuses on teostada järelevalvet kauplemiskohtade üle, tagavad lõike 2 kohaldamise.

III PEATÜKK

Arveldusdistipliin

Artikkel 6

Meetmed arvelduse ebaõnnestumise ennetamiseks

1. Kauplemiskohad seavad sisse protseduurid, mis võimaldavad kinnitada artikli 5 lõikes 1 osutatud finantsinstrumentide tehingute olulised üksikasjad nende tehingute tegemise kuupäeval.

2. Olenemata lõikes 1 sätestatud nõudest, võtavad direktiivi 2014/65/EL artikli 5 alusel tegevusloa saanud investimisühingud asjakohasel juhul meetmeid arvelduste ebaõnnestumise piiramiseks.

Sellised meetmed hõlmavad vähemalt direktiivi 2014/65/EL II lisas osutatud investimisühingu ja selle professionaalsete klientide vahelist kokkulepet, mis tagab, et teatatakse väärtpaberite eraldamisest tehingu tegemiseks, kinnitatakse eraldamine ning tingimuste vastuvõtmine või tagasilükkamine aegsasti enne kavandatud arvelduspäeva.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve annab tihedas koostöös EKPSi liikmetega vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklile 16 välja suunised kasutatavate standardprotseduuride ja sõnumivahetuse protokollide kohta käesoleva lõike teises lõigus osutatud nõuete järgimiseks.

3. Iga väärtpaberiarveldussüsteemi jaoks, mida keskedepositoorium korraldab, seab ta sisse protseduurid, mis hõlbustavad artikli 5 lõikes 1 osutatud finantsinstrumentidega tehtavate tehingute arveldamist kavandatud arvelduspäeval, tagades oma liikmetele minimaalse vastaspoole riski ja likviidsusrisi ning arvelduste ebaõnnestumise madala määra. Keskedepositoorium soodustab varajast arveldamist kavandatud arvelduspäeval asjakohasel viisil.

4. Keskedepositoorium võtab iga oma korraldatava väärtpaberiarveldussüsteemi puhul meetmeid, et ergutada ja stimuleerida tehingute õigeaegset arveldamist oma liikmete poolt. Keskedepositoorium nõuab oma liikmetelt tehingute arveldamist kavandatud arvelduspäeval.

5. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab tihedas koostöös EKPSi liikmetega välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et täpsustada meetmeid, mida investeerimisühingud peavad kasutusele võtma lõike 2 esimese lõigu kohaselt, üksikasju seoses lõikes 3 osutatud arveldust lihtsustavate protseduuridega ning lõikes 4 osutatud tehingute õigeaegset arveldamist ergutavate ja stimuleerivate meetmete üksikasju.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. juuniks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

Artikkel 7

Meetmed arvelduse ebaõnnestumisega tegelemiseks

1. Iga väärtpaberiarveldussüsteemi jaoks, mida keskdepositoorium korraldab, loob ta süsteemi, mis jälgib artikli 5 lõikes 1 osutatud finantsinstrumentide arveldamise ebaõnnestumist. Ta esitab pädevale asutusele ja kaasatud asutustele korrapäraselt aruandeid arvelduse ebaõnnestumiste arvu ja üksikasjade kohta ning mis tahes muu asjakohase teabe, sealhulgas meetmed, mida keskdepositoorium ja selle liikmed kavatsevad võtta arvelduse õnnestumise parandamiseks. Keskdepositoorium avalikustab igal aastal kokkuvõtlikul ja anonüümsel kujul kõnealused aruanded. Pädevad asutused jagavad Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvega asjakohast teavet arvelduse ebaõnnestumise juhtude kohta.

2. Keskdepositoorium seab iga väärtpaberiarveldussüsteemi jaoks, mida ta korraldab, sisse protseduuri, mis soodustaks artikli 5 lõikes 1 osutatud finantsinstrumentide selliste tehingute arveldamist, mida ei ole arveldatud kavandatud arvelduspäeval. Kõnealuse protseduuriga tagatakse karistussüsteem, mis on mõjus hoiatus arvelduse ebaõnnestumisi põhjustavatele liikmetele.

Enne esimeses lõigus osutatud protseduuride sisseseadmist konsulteerib keskdepositoorium asjaomaste kauplemiskohtade ja kesksete vastaspooltega, millele ta pakub arveldusteenuseid.

Esimeses lõigus osutatud karistussüsteem hõlmab rahatrahve arvelduse ebaõnnestumist põhjustavatele liikmetele („kohustusi mittetäitvad liikmed”). Rahatrahv arvutatakse iga pangapäeva kohta, mil tehingut pärast selle kavandatud arvelduspäeva teha ei õnnestu, kuni lõikes 3 osutatud asendusostu lõpuleviimiseni, kuid mitte kauem kui tegeliku arvelduspäevani. Rahatrahvid ei tohi kujuneda keskdepositooriumi tuluallikaks.

3. Ilma et see piiraks lõikes 2 osutatud karistussüsteemi ja õigust tehing kahepoolselt tühistada, algatatakse juhul, kui kohustusi mittetäitv liige ei edasta artikli 5 lõikes 1 osutatud finantsinstrumente neid saavale liikmele nelja pangapäeva jooksul pärast kavandatud arvelduspäeva („pikendusperiood”), asendusost, millega kõnealused instrumendid muutuvad arvelduseks kättesaadavaks ning kantakse asjakohase aja jooksul üle neid saavale liikmele.

Kui tehing on seotud finantsinstrumendiga, millega kaubeldakse VKEde kasvuturul, on pikendusperiood 15 päeva, välja arvatud juhul, kui VKEde kasvuturg otsustab kohaldada lühemat perioodi.

4. Lõikes 3 osutatud nõudest tehakse järgmised erandid:

a) vara liigi ja asjaomaste finantsinstrumentide likviidsuse põhjal võib pikendusperioodi pikendada neljalt pangapäevalt kuni kõige rohkem seitsme pangapäevani, kui lühem pikendusperiood mõjutaks asjaomaste finantsturgude sujuvat ja nõuetekohast toimimist;

b) mitmest tehingust koosneva operatsiooni, sealhulgas väärtpaberite repolepingute või väärtpaberite laenuks andmise lepingute puhul, ei kohaldata lõikes 3 osutatud asendusostu, kui sellise operatsiooni ajatelg on piisavalt lühike ja muudab asendusostu ebatõhusaks.

5. Ilma et see piiraks lõike 7 kohaldamist, ei kohaldata lõikes 4 osutatud erandeid aktsiatega tehtavate tehingute puhul, kui neid tehinguid kliirib keskne vastaspool.

6. Ilma et see piiraks lõikes 2 osutatud karistusüsteemi, tasub kohustusi mittetäitev liige juhul kui kauplemise ajal kokku lepitud aktsiate hind on kõrgem kui asendusostu sooritamise eest makstav hind, saajaliikmele vastava väärtuste vahe hiljemalt teisel pangapäeval pärast seda, kui finantsinstrumendid on asendusostu järel üle kantud.

7. Kui asendusost ebaõnnestub või ei osutu võimalikuks, võib saajaliige valida rahalise kompensatsiooni või lükata asendusostu sooritamine edasi asjakohasele hilisemale kuupäevale („edasilükkamise periood”). Kui asjaomaseid finantsinstrumente ei edastata saajaliikmele edasilükkamise perioodi lõpuks, tuleb maksta rahalist kompensatsiooni.

Rahalist kompensatsiooni makstakse saajaliikmele hiljemalt teisel pangapäeval pärast lõikes 3 osutatud asendusostu või, juhul kui otsustati edasilükkamise kasuks, siis edasilükkamise perioodi lõppu.

8. Kohustusi mittetäitev liige hüvitab asendusostu sooritavale üksusele kõik summad, mis on makstud kooskõlas lõigetega 3, 4 ja 5, sealhulgas asendusostu sooritamist tulenevad tasud. Sellised tasud avaldatakse liikmetele selges vormis.

9. Keskdepositooriumid, kesksed vastaspoolad ja kauplemiskohad seavad sisse protseduurid, mis võimaldavad neil oma vastava pädeva asutusega konsulteerides peatada iga liikme tegevus, kellel pidevalt ja süstemaatiliselt ei õnnestu üle anda artikli 5 lõikes 1 osutatud finantsinstrumente kavandatud arvelduspäeval, ning avalikustada tema isik üksnes pärast seda, kui kõnealusele liikmele on antud võimalus esitada oma märkused ning tingimusel, et keskdepositooriumide, kesksete vastaspoolde ja kauplemiskohtade ning asjaomase liikme pädevaid asutusi on nõuetekohaselt teavitatud. Lisaks vastava pädeva asutusega konsulteerimisele enne liikme tegevuse peatamist teatavad keskdepositooriumid, kesksed vastaspoolad ja kauplemiskohad kõnealusele asutusele viivitamata liikme tegevuse peatamisest. Pädev asutus teavitab kaasatud asutusi viivitamata liikme tegevuse peatamisest.

Tegevuse peatamise avalikustamisel ei avaldata isikuandmeid direktiivi 95/46/EÜ artikli 2 punkti a tähenduses.

10. Lõikeid 2–9 kohaldatakse kõigi selliste artikli 5 lõikes 1 osutatud finantsinstrumentidega tehtavatele tehingutele, mis on võetud kauplemisele või millega kaubeldakse kauplemiskohtades või mida kliirib keskne vastaspool, järgmisel viisil.

a) Keske vastaspoole kliiritavate tehingute puhul on keskne vastaspool see üksus, kes sooritab asendusostu kooskõlas lõigetega 3–8.

b) Tehingute puhul, mida ei kliiri keskne vastaspool, kuid mida tehakse kauplemiskohas, lisab kauplemiskoht oma siseeeskirjadesse kohustuse oma liikmetele ja osalistele kohaldada lõigetes 3–8 osutatud meetmeid.

c) Kõikide muude tehingute puhul kui need, millele on osutatud käesoleva lõigu punktides a ja b, lisavad keskdepositooriumid oma sise-eeskirjadesse kohustuse oma liikmetele kohaldada lõigetes 3–8 osutatud meetmeid.

Keskdepositoorium esitab kesksetele vastaspooltele ja kauplemiskohtadele vajaliku arveldusteabe, et need saaksid täita oma käesolevas lõikes sätestatud kohustusi.

Ilma et see piiraks esimese lõigu punktide a, b ja c kohaldamist, võivad keskdepositooriumid jälgida nendes punktides osutatud asendusostude sooritamist samu finantsinstrumente käsitlevate ja sama pikendusperioodi lõpukuupäevaga arvel-
dusjuhiste kogumi puhul, et minimeerida asendusostude arvu ning seega mõju asjaomaste finantsinstrumentide hindadele.

11. Lõikeid 2–9 ei kohaldata kohustusi mittetäitvate liikmete suhtes, kes on kesksed vastaspooled.
12. Lõikeid 2–9 ei kohaldata, kui kohustusi mittetäitva liikme suhtes on algatatud maksejõuetusmenetlus.
13. Käesolevat artiklit ei kohaldata, kui aktsiate peamine kauplemiskoht asub kolmandas riigis. Aktsiate peamise kauplemiskoha asukoht määratakse kindlaks kooskõlas määruse (EL) nr 236/2012 artikliga 16.
14. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 67 vastu delegeeritud õigusakte, et täpsustada lõike 2 kolmandas lõigus osutatud rahatrahvide hoiatava ja proportsionaalse taseme arvutamise parameetrid, tuginedes vara liigile ja asjaomase finantsinstrumendi likviidsusele ning tehingu liigile, mis tagab kõrgetasemelise arveldusdiscipliini ning asjaomaste finantsturgude sujuva ja nõuetekohase toimimise.
15. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab tihedas koostöös EKPSi liikmetega välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et täpsustada:
 - a) üksikasjad seoses lõikes 1 osutatud arvelduse ebaõnnestumist jälgiva süsteemi ning arvelduse ebaõnnestumist käsitlevate aruannetega;
 - b) lõikes 2 osutatud rahatrahvide ja sellistest trahvidest tuleneda võiva mis tahes muu tulu sissenõudmise ja ümberjaotamise protsessid;
 - c) lõigetes 3–8 osutatud asjaomase asendusostu toimimise üksikasjad, sealhulgas asjakohane ajavahemik finantsinstrumendi üle andmiseks pärast lõikes 3 osutatud asendusostu sooritamist. Seda ajavahemikku kohandatakse, võttes arvesse vara liiki ja finantsinstrumentide likviidsust;
 - d) asjaolud, mille korral võiks pikendusperioodi vastavalt vara liigile ja finantsinstrumentide likviidsusele pikendada, kooskõlas lõike 4 punktis a osutatud tingimustega ning võttes arvesse määruse (EL) nr 600/2014 artikli 2 lõike 1 punkti 17 kohaseid likviidsuse hindamise kriteeriume;
 - e) operatsiooni liik ja selle lõike 4 punktis b osutatud konkreetne ajatelg, mis muudab asendusostu ebatõhusaks;
 - f) lõikes 7 osutatud rahalise kompensatsiooni arvutamise meetodid;
 - g) tingimused, mille korral leitakse, et asjaomasel liikmel ei õnnestu pidevalt ja süstemaatiliselt finantsinstrumente üle anda, nagu on osutatud lõikes 9; ning
 - h) lõike 10 teises lõigus osutatud vajalik arveldusteave.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. juuniks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

Artikkel 8

Õigusnormide täitmise tagamine

1. Väärtpaberiarveldussüsteemi korraldava keskdepositooriumi pädev asutus, kaasatud asutus, kes vastutab konkreetse väärtpaberiarveldussüsteemi järelevalve eest, ning kauplemiskohtade, investeerimisühingute ja kesksete vastaspoolte üle teostatava järelevalve eest vastutavad pädevad asutused on pädevad tagama, et nende järelevalve all olevad üksused kohaldaksid artikleid 6 ja 7, ning jälgima kehtestatud karistusi. Asjaomased pädevad asutused teevad vajaduse korral tihedat koostööd. Liikmesriigid teavad Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele, millised on määratud pädevad asutused, mis kuuluvad liikmesriigi tasandil järelevalve struktuuri.

2. Selleks et tagada liidus ühtse, tõhusa ja toimiva järelevalvetava rakendamine seoses käesoleva määruse artiklitega 6 ja 7, võib Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve anda tihedas koostöös EKPSi liikmetega suuniseid vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklile 16.

3. Käesoleva jaotise sätete rikkumine ei mõjuta börsiväliste finantsinstrumentide kehtivust ega poolte võimalust panna maksma finantsinstrumente käsitlevat eraõiguslikku lepingut.

IV PEATÜKK

Isearveldus

Artikkel 9

Isearveldajad

1. Isearveldajad teavad kord kvartalis registreerimiskohajärgsetele pädevatele asutustele kõigi väljaspool väärtpaberiarveldussüsteemi arveldatud väärtpaberitehingute koondmahu ja koguväärtuse.

Pädevad asutused edastavad esimese lõigu kohaselt saadud teabe viivitamata Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele ning teavitavad Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet mis tahes võimalikust riskist, mis sellisest arveldustegevusest tuleneb.

2. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve võib, tihedas koostöös EKPSi liikmetega, töötada välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et veelgi täpsustada sellise aruandluse sisu.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivne tehniline standard kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

3. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab välja rakenduslike tehniliste standardite eelnõu, et kehtestada standardvormid, -mallid ja -menetlused seoses lõikes 1 osutatud aruandluse ja teabe edastamisega.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse rakenduslike tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. juuniks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud rakenduslikud tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 15.

III JAOTIS

VÄÄRTPABERITE KESKDEPOSITOORIUMID

I PEATÜKK

Keskdepositooriumidele tegevusloa andmine ja nende üle järelevalve teostamine

1. jagu

Keskdepositooriumidele tegevuslubade andmise ja nende üle järelevalve teostamise eest vastutavad asutused*Artikkel 10***Pädev asutus**

Ilma et see piiraks artikli 12 lõike 1 punktis a osutatud järelevalve teostamist EKPSi liikmete poolt, annab keskdepositooriumile tegevusloa ja teostab selle üle järelevalvet päritoluliikmesriigi pädev asutus.

*Artikkel 11***Pädeva asutuse määramine**

1. Iga liikmesriik määrab pädeva asutuse, kes vastutab käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmise eest seoses tema territooriumil registreeritud keskdepositooriumidele tegevusloa andmise ja nende üle järelevalve teostamisega ning teavitab sellest Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet.

Kui liikmesriik määrab rohkem kui ühe pädeva asutuse, määrab ta kindlaks nende vastavad ülesanded ja määrab ühe asutuse, kes vastutab koostöö eest teiste liikmesriikide pädevate asutuste, kaasatud asutuste, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ja Euroopa Pangandusjärelevalvega, kui käesolevas määruses on nii konkreetselt osutatud.

2. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve avaldab oma veebisaidil lõike 1 kohaselt määratud pädevate asutuste loetelu.

3. Pädevatele asutustele antakse nende ülesannete täitmiseks vajalikud järelevalve- ja uurimisalased õigused.

*Artikkel 12***Kaasatud asutused**

1. Kui käesolevas määruses on nii konkreetselt osutatud, kaasatakse keskdepositooriumidele tegevusloa andmise ja nende üle järelevalve teostamisse järgmised asutused:

a) asutus, kes vastutab keskdepositooriumi korraldatava väärtpaberiarveldussüsteemi järelevalve eest selles liikmesriigis, mille õigust kohaldatakse kõnealuse väärtpaberiarveldussüsteemi suhtes;

b) liidus asuvad keskpangad, mis emiteerivad kõige olulisemaid arveldusvaluutasid;

c) kui see on asjakohane, siis liidus asuv keskpang, mille juures arveldatakse keskdepositooriumi korraldatava väärtpaberiarveldussüsteemi raha pool.

2. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve avaldab oma veebisaidil lõikes 1 osutatud kaasatud asutuste loetelu.

3. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab tihedas koostöös EKPSi liikmetega välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et täpsustada, millistel tingimustel käsitatakse lõike 1 punktis b osutatud arveldusvaluutasid kõige olulisemana liidus, ning kehtestada kõnealuse lõike punktides b ja c osutatud pädevate asutustega konsulteerimise tõhus menetlus.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. juuniks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

Artikkel 13

Teabevahetus

1. Pädevad asutused, kaasatud asutused ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve annavad taotluse korral ja viivitamata üksteisele teavet, mida on vaja käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmiseks.
2. Käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmisel konfidentsiaalselt teavet saavad pädevad asutused, kaasatud asutused, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ja teised organid või füüsilised ja juriidilised isikud kasutavad seda teavet üksnes oma ülesannete täitmiseks.

Artikkel 14

Asutustevaheline koostöö

1. Pädevad asutused, kaasatud asutused ning Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve teevad käesoleva määruse kohaldamisel tihedat koostööd, muu hulgas vahetades igasugust asjakohast teavet. Kui see on vajalik ja asjakohane, hõlmab selline koostöö muid ametiasutusi ja organeid, eelkõige neid, mis on asutatud või määratud direktiivi 2003/87/EÜ kohaselt.

Et tagada liidus ühtsete, tõhusate ja toimivate järelevalvetavade rakendamine käesoleva määruse kohaldamiseks vajalike erinevate hindamiste läbiviimisel, sealhulgas koostöö pädevate asutuste ja kaasatud asutuste vahel, võib Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve, tihedas koostöös EKPSi liikmetega, anda pädevatele asutustele suuniseid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 16.

2. Pädevad asutused kaaluvad oma üldiste ülesannete täitmisel kättesaadavale teabele tuginedes hoolikalt oma otsuste võimalikku mõju finantssüsteemi stabiilsusele kõikides teistes asjaomastes liikmesriikides, eriti artiklis 15 osutatud hädaolukordade puhul.

Artikkel 15

Hädaolukorrad

Ilma et see piiraks direktiivi 98/26/EÜ artikli 6 lõikes 3 sätestatud teavitamise korra kohaldamist, teavitavad pädevad asutused ja kaasatud asutused Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1092/2010⁽¹⁾ asutatud Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu ja üksteist viivitamata keskdepositooriumiga seotud mis tahes hädaolukorrast, sealhulgas mis tahes muutustest finantsturgudel, millel võib olla negatiivne mõju turulikkviidusele, arveldusvaluuta stabiilsusele, rahapoliitika usaldusväarsusele või mis tahes liikmesriigi finantssüsteemi stabiilsusele, kus keskdepositoorium või mõni tema liikmetest on asutatud.

2. ja g u

Keskdepositooriumidele tegevusloa andmise tingimused ja menetlus

Artikkel 16

Keskdepositooriumidele tegevusloa andmine

1. Iga juriidiline isik, kellele laieneb keskdepositooriumi mõiste, peab enne oma tegevuse alustamist saada tegevusloa selle liikmesriigi pädevalt asutuselt, kus ta on registreeritud.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1092/2010 finantssüsteemi makrotasandi usaldatavusjärelevalve kohta Euroopa Liidus ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu asutamise kohta (ELT L 331, 15.12.2010, lk 1).

2. Tegevusloas täpsustatakse lisa A jaos loetletud põhiteenused ja lisa B jao kohaselt lubatud pangandusvälised kõrvalteenused, mida asjaomasel keskdepositooriumil on lubatud osutada.
3. Keskdepositoorium peab kogu aeg vastama tegevusloa saamise tingimustele.
4. Keskdepositoorium ja selle sõltumatud audiitorid teatavad pädevale asutusele viivitamata kõigist olulistest muudatustest, mis mõjutavad vastavust tegevusloa saamise tingimustele.

Artikkel 17

Tegevusloa andmise menetlus

1. Tegevusluba taotlev keskdepositoorium esitab taotluse oma pädevale asutusele.
2. Tegevusloa taotlusele lisab keskdepositoorium kogu vajaliku teabe, et pädev asutus saaks veenduda selles, et asjaomane keskdepositoorium on tegevusloa saamise ajaks võtnud kõik vajalikud meetmed oma käesoleva määrusega sätestatud kohustuste täitmiseks. Tegevusloa taotlus sisaldab tegevuskava, milles esitatakse kavandatavad tegevusvaldkonnad ja keskdepositooriumi organisatsiooniline struktuur.
3. 30 tööpäeva jooksul pärast taotluse saamist hindab pädev asutus taotluse nõuetekohasust. Kui taotlus ei ole täielik, määrab pädev asutus ajavahemiku, mille jooksul tegevusluba taotlev keskdepositoorium peab esitama lisateavet. Kui taotlus on täielik, teatab pädev asutus sellest tegevusluba taotlevale keskdepositooriumile.
4. Pärast taotluse täielikuna käsitlemist edastab pädev asutus kogu taotluses sisalduva teabe kaasatud asutustele ja konsulteerib nendega seoses tegevusluba taotleva keskdepositooriumi poolt korraldatava väärtpapieriarveldussüsteemi näitajatega. Iga kaasatud asutus võib oma seisukohad pädevale asutusele esitada kolme kuu jooksul pärast kõnealuse teabe saamist.
5. Kui tegevusluba taotlev keskdepositoorium kavatab osutada direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 2 osutatud teenuseid lisaks lisa B jaos selgesõnaliselt loetletud pangandusvälistele kõrvalteenustele, edastab pädev asutus kogu taotluses sisalduva teabe direktiivi 2014/65/EL artiklis 67 osutatud asutusele ning konsulteerib selle asutusega tegevusluba taotleva keskdepositooriumi suutlikkuse osas vastata direktiivis 2014/65/EL ja määruses (EL) nr 600/2014 sätestatud nõuetele.
6. Pädev asutus konsulteerib enne taotluse esitanud keskdepositooriumile tegevusloa andmist teise asjaomase liikmesriigi pädevate asutustega järgmistel juhtudel:
 - a) keskdepositoorium on teises liikmesriigis tegevusloa saanud keskdepositooriumi tütarettevõtja;
 - b) keskdepositoorium on teises liikmesriigis tegevusloa saanud keskdepositooriumi emaettevõtja tütarettevõtja;
 - c) keskdepositooriumi kontrollivad samad füüsilised või juriidilised isikud, kes kontrollivad teises liikmesriigis tegevusloa saanud keskdepositooriumi.

7. Lõikes 6 osutatud konsulteerimine hõlmab järgmist:
- a) artikli 27 lõikes 6 osutatud aktsionäride ja isikute sobivus ning artikli 27 lõigetes 1 ja 4 osutatud keskdepositooriumi tegevust tegelikult juhtivate isikute maine ja kogemused, kui kõnealused aktsionärid ja isikud on samad asjaomase keskdepositooriumi ja teises liikmesriigis tegevusloa saanud keskdepositooriumi puhul;
 - b) kas lõike 6 punktides a, b ja c osutatud suhted teises liikmesriigis tegevusloa saanud keskdepositooriumi ja tegevusloa taotleja keskdepositooriumi vahel ei mõjuta viimase võimet täita käesoleva määruse nõudeid.
8. Pädev asutus teatab taotluse esitanud keskdepositooriumile kirjalikult kuue kuu jooksul alates täieliku taotluse esitamisest ammendavalt põhjendatud otsusega, kas tegevusloa on antud või on sellest keeldutud.
9. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab, tihedas koostöös EKPSi liikmetega, välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et täpsustada teavet, mille tegevusloa taotlev keskdepositoorium peab tegevusloa taotluses pädevale asutusele esitama.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. juuniks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

10. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab, tihedas koostöös EKPSi liikmetega, välja rakenduslike tehniliste standardite eelnõu, et kehtestada tegevusloa andmise standardvormid ja -ankeedid ning menetlused.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse rakenduslike tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. juuniks 2015,

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud rakenduslikud tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 15.

Artikkel 18

Tegevusloa õiguslik mõju

1. Tegevusloa saanud keskdepositooriumi tegevus peab piirduma teenuste osutamisega, mis on hõlmatud tegevusloaga või millest on teatatud artikli 19 lõike 8 kohaselt.
2. Väärtpaberiarveldussüsteeme võivad korraldada ainult tegevusloa saanud keskdepositooriumid, sealhulgas keskdepositooriumina registreeritud keskpangad.
3. Tegevusloa saanud keskdepositooriumil võib olla osalus ainult juriidilises isikus, kelle tegevus piirdub lisa A ja B jaos loetletud teenuste osutamisega, välja arvatud juhul, kui keskdepositooriumi pädev asutus on sellise osaluse heaks kiitnud sellel alusel, et osalus ei suurenda oluliselt asjaomase keskdepositooriumi riskiprofiili.
4. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab, tihedas koostöös EKPSi liikmetega, välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et täpsustada kriteeriumid, mida pädevad asutused peavad arvesse võtma, et kiita heaks keskdepositooriumide osalused muudes juriidilistes isikutes kui need, kes osutavad lisa A ja B jaos loetletud teenuseid. Need kriteeriumid võivad hõlmata seda, kas sellise juriidilise isiku poolt osutatavad teenused täiendavad keskdepositooriumi osutatavaid teenuseid, ning seda, mil määral on keskdepositoorium vastutav sellest osalusest tulenevate kohustuste ees.

Euroopa Väärtpaberiturujärevalve esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. juuniks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

Artikkel 19

Tegevuse ja teenuste laiendamine ja edasiandmine

1. Tegevusloa saanud keskdepositoorium esitab loa saamiseks taotluse päritoluliikmesriigi pädevale asutusele, kui ta soovib artikli 30 kohaselt põhiteenuse osutamise edasi anda kolmandale isikule või laiendada oma tegevust ühel või mitmel järgmisel viisil:

- a) lisa A jaos loetletud täiendavate põhiteenuste osutamine, mida algne tegevusluba ei hõlma;
- b) lisa B jao kohaselt lubatud, kuid selles sõnaselgelt loetlemata kõrvalteenuste osutamine, mida algne tegevusluba ei hõlma;
- c) teise väärtpaberiarveldussüsteemi korraldamine;
- d) oma väärtpaberiarveldussüsteemi raha poole või selle osa arveldamine teise arveldusagendi juures;
- e) koostalitlusvõimelise ühenduse loomine, sealhulgas kolmandate riikide keskdepositooriumidega.

2. Lõike 1 kohasel tegevusloa andmisel järgitakse artiklis 17 sätestatud menetlust.

Pädev asutus teatab tegevusluba taotlevale keskdepositooriumile kolme kuu jooksul pärast täieliku taotluse esitamist, kas tegevusluba on antud või on sellest keeldutud.

3. Liidus registreeritud keskdepositooriumid, mis kavatsevad luua koostalitlusvõimelise ühenduse, esitavad lõike 1 punkti e kohaselt tegevusloa taotluse oma vastavatele pädevatele asutustele. Need asutused konsulteerivad üksteisega keskdepositooriumidevahelise ühenduse heakskiitmise osas. Lahknevate otsuste korral ning kui mõlemad pädevad asutused on sellega nõus, võib küsimuse esitada Euroopa Väärtpaberiturujärevalvele, mis võib toimida vastavalt talle määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 19 kohaselt antud volitustele.

4. Lõikes 3 osutatud asutused keelduvad ühendusele loa andmisest ainult siis, kui selline keskdepositooriumidevaheline ühendus ohustaks finantsturgude sujuvat ja nõuetekohast toimimist või põhjustaks süsteemset riski.

5. Selliste keskdepositooriumidevaheliste koostalitlusvõimeliste ühenduste suhtes, mis annavad osa oma kõnealuste ühendustega seotud teenuseid kooskõlas artikli 30 lõikega 5 edasi avaliku sektori asutusele, ning keskdepositooriumidevaheliste ühenduste suhtes, millele ei ole osutatud lõike 1 punktis e, ei kohaldata kõnealuse lõike kohast tegevusloa andmist, kuid neist ühendustest teatatakse keskdepositooriumide pädevatele asutustele ja kaasatud asutustele enne nende rakendamist, esitades kogu asjakohase teabe, mis võimaldab kõnealustel asutustel hinnata vastavust artikli 48 nõuetele.

6. Liidus registreeritud ja tegevusloa saanud keskdepositoorium võib säilitada ühenduse kolmanda riigi keskdepositooriumiga või selle luua vastavalt käesolevas artiklis sätestatud tingimustele ja protseduuridele. Kui ühendused on loodud kolmanda riigi keskdepositooriumiga, peab taotluse esitanud keskdepositooriumi esitatav teave võimaldama pädeval asutusel hinnata, kas sellised ühendused vastavad artiklis 48 sätestatud nõuetele või nende nõuetega samaväärsetele nõuetele.

7. Taotluse esitanud keskdepositooriumi pädev asutus nõuab, et keskdepositoorium katkestaks keskdepositooriumidevahelise ühenduse, millest on teatatud, kui selline ühendus ei vasta artiklis 48 sätestatud nõuetele ning seetõttu ohustaks finantsturgude sujuvat ja nõuetekohast toimimist või põhjustaks süsteemset riski. Kui pädev asutus nõuab, et keskdepositoorium katkestaks keskdepositooriumidevahelise ühenduse, järgib ta artikli 20 lõigetes 2 ja 3 sätestatud menetlust.

8. Lisa B jaos sõnaselgelt loetletud täiendavate kõrvalteenuste suhtes ei kohaldata tegevusloa andmist, kuid neist tuleb enne nende teenuste osutamist pädevale asutusele teatada.

Artikkel 20

Tegevusloa kehtetuks tunnistamine

1. Ilma et see piiraks V jaotise kohaste parandusmeetmete või meetmete kohaldamist, tunnistab päritoluliikmesriigi pädev asutus tegevusloa kehtetuks ükskõik milliste järgmiste asjaolude esinemisel:

- a) keskdepositoorium ei ole tegevusloa kasutanud 12 kuu jooksul, loobub selgesõnaliselt tegevusloast või ei ole eelmise kuue kuu jooksul teenuseid osutanud ega äritegevusega tegeleenud;
- b) keskdepositoorium on saanud tegevusloa valeandmeid esitades või mõnel muul ebaseaduslikul viisil;
- c) keskdepositoorium ei vasta enam nendele tingimustele, mille alusel tegevusloa anti, ning ta ei ole kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul võtnud pädeva asutuse nõutud parandusmeetmeid;
- d) keskdepositoorium on tõsiselt või süstemaatiliselt rikkunud käesoleva määruse nõudeid ning asjakohasel juhul direktiivi 2014/65/EL ja määruse (EL) nr 600/2014 nõudeid.

2. Kui pädev asutus saab teada mõnest lõikes 1 osutatud asjaolust, konsulteerib ta viivitamata kaasatud asutustega ja asjakohasel juhul direktiivi 2014/65/EL artiklis 67 osutatud asutusega tegevusloa kehtetuks tunnistamise vajaduse osas.

3. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ja kaasatud asutus ning asjakohasel juhul direktiivi 2014/65/EL artiklis 67 osutatud asutus võib igal ajal nõuda, et keskdepositooriumi päritoluliikmesriigi pädev asutus kontrollib, kas keskdepositoorium vastab endiselt tegevusloa andmise aluseks olevatele tingimustele.

4. Pädev asutus võib tegevusloa kehtetuks tunnistamisel piirduda teatava teenuse, tegevuse või finantsinstrumendiga.

5. Keskdepositoorium seab sisse asjakohased protseduurid, mis tagavad õigeaegse ja nõuetekohase klientide ja liikmete varaga arveldamise või selle ülekandmise teisele keskdepositooriumile lõikes 1 osutatud tegevusloa kehtetuks tunnistamise korral, ning rakendab neid ja hoiab neid töökorras.

Artikkel 21

Keskdepositooriumide register

1. Pädevate asutuste poolt artiklite 16, 19 ja 20 kohaselt tehtud otsused edastatakse viivitamata Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele.

2. Keskpangad teavitavad Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet viivitamata igast väärtpaberiarveldussüsteemist, mida nad korraldavad.

3. Iga sellise keskdepositooriumi nimi, kes tegutseb vastavalt käesolevale määrusele ja kellele on antud tegevusluba või keda on tunnustatud vastavalt artiklitele 16, 19 või 25, kantakse registrisse, milles täpsustatakse teenused ja asjakohasel juhul finantsinstrumentide liigid, mille kohta keskdepositooriumile on tegevusluba antud. See register hõlmab keskdepositooriumi teistes liikmesriikides tegutsevaid filiaale, keskdepositooriumidevahelisi ühendusi ja artikli 31 alusel nõutavat teavet, kui liikmesriigid on kasutanud selles artiklis ette nähtud võimalust. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve teeb registri asjaomasel veebisaidil kättesaadavaks ja ajakohastab seda.

3. jagu

Keskdepositooriumide üle teostatav järelevalve

Artikkel 22

Läbivaatamine ja hindamine

1. Pädev asutus kontrollib vähemalt igal aastal, kuivõrd keskdepositooriumi rakendatavad eeskirjad, strateegiad, protseduurid ja kord on kooskõlas käesoleva määrusega, ning hindab keskdepositooriumi olemasolevaid või võimalikke riske või riske, mida ta võib luua väärtpapieriturgude sujuvale toimimisele.
2. Pädev asutus nõuab, et keskdepositoorium esitaks talle asjakohase finantsseisundi taastamise kava, millega tagatakse kriitiliste funktsioonide täitmise järjepidevus.
3. Pädev asutus tagab, et asjakohane kriisilahenduse kava koostatakse ja ajakohastatakse iga keskdepositooriumi kohta, et tagada vähemalt selle põhitegevuse järjepidevus, võttes arvesse asjaomase keskdepositooriumi tegevuse mahtu, süsteemset olulisust, laadi, ulatust ja keerukust ning mis tahes asjakohast kriisilahenduse kava, mis on koostatud kooskõlas direktiiviga 2014/59/EL.
4. Pädev asutus määrab kindlaks lõikes 1 osutatud läbivaatamise ja hindamise sageduse ja ulatuse, võttes arvesse asjaomase keskdepositooriumi tegevuse mahtu, süsteemset olulisust, laadi, ulatust ja keerukust. Läbivaatamine ja hindamine peavad toimuma vähemalt igal aastal.
5. Pädev asutus kontrollib keskdepositooriumi kohapeal.
6. Lõikes 1 osutatud läbivaatamise ja hindamise käigus konsulteerib pädev asutus varakult kaasatud asutustega, eelkõige seoses keskdepositooriumi korraldatava väärtpapieriarveldussüsteemi toimimisega, ning asjakohasel juhul direktiivi 2014/65/EL artiklis 67 osutatud asutusega.
7. Pädev asutus teavitab korrapäraselt ja vähemalt korra aastas kaasatud asutusi ning asjakohasel juhul direktiivi 2014/65/EL artiklis 67 osutatud asutust lõikes 1 osutatud läbivaatamise ja hindamise tulemustest, sealhulgas parandusmeetmetest või karistustest.
8. Lõikes 1 osutatud läbivaatamise ja hindamise käigus varustavad pädevad asutused, kes vastutavad nende keskdepositooriumide järelevalve eest, kes on seotud artikli 17 lõike 6 punktides a, b ja c osutatud viisil, üksteist kogu asjakohase teabega, mis võib nende tööd lihtsustada.
9. Pädev asutus nõuab, et käesoleva määruse nõuetele mittevastav keskdepositoorium võtaks varakult vajalikud meetmed olukorra parandamiseks.

10. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab, tihedas koostöös EKPSi liikmetega, välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et täpsustada järgmist:

- a) teave, mille keskdepositoorium esitab pädevale asutusele lõikes 1 osutatud läbivaatamise ja hindamise eesmärgil;
- b) teave, mille pädev asutus esitab lõikes 7 osutatud kaasatud asutustele;
- c) teave, mille lõikes 8 osutatud pädevad asutused esitavad üksteisele.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. juuniks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

11. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab, tihedas koostöös EKPSi liikmetega, välja rakenduslike tehniliste standardite eelnõu, et kehtestada lõike 10 esimeses lõigus osutatud teabe esitamise standardvormid ja -ankeedid ning menetlused.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealused rakenduslike tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. juuniks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud rakenduslikud tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 15.

4. jagu

Teenuste osutamine teises liikmesriigis

Artikkel 23

Teises liikmesriigis teenuste osutamise vabadus

1. Tegevusloa saanud keskdepositoorium võib liidu territooriumil osutada lisa osutatud teenuseid, sealhulgas filiaali rajamise kaudu, tingimusel et asjaomased tegevused on tegevusloaga hõlmatud.
2. Tegevusloa saanud keskdepositooriumi suhtes, mis kavatses osutada lisa A jao punktides 1 ja 2 osutatud põhiteenuseid seoses artikli 49 lõikes 1 osutatud finantsinstrumentidega, mida reguleeritakse teise liikmesriigi õigusega, või rajada filiaali teises liikmesriigis, kohaldatakse lõigetes 3–7 osutatud menetlust.
3. Iga keskdepositoorium, mis esmakordselt soovib osutada lõikes 2 osutatud teenuseid teise liikmesriigi territooriumil või neid teenuseid muuta, edastab oma päritoluliikmesriigi pädevale asutusele järgmise teabe:
 - a) liikmesriik, kus keskdepositoorium kavatses tegutseda;
 - b) tegevuskava, milles on eelkõige märgitud teenused, mida keskdepositoorium osutada kavatses;
 - c) vääring või vääringud, mida keskdepositoorium kavatses käidelda;
 - d) kui tegemist on filiaaliga, siis selle organisatsiooniline struktuur ja filiaali juhtimise eest vastutavate isikute nimed;

e) kui see on asjakohane, hinnang meetmete kohta, mida keskdepositoorium kavatses võtta selleks, et tema kasutajad saaksid järgida artikli 49 lõikes 1 osutatud riigisest õigust.

4. Kolme kuu jooksul alates lõikes 3 osutatud teabe saamisest edastab päritoluliikmesriigi pädev asutus kõnealuse teabe vastuvõtva liikmesriigi pädevale asutusele, välja arvatud juhul, kui tal on kavandatud teenuste osutamist arvesse võttes põhjust kahelda vastuvõtvas liikmesriigis oma teenuseid osutada sooviva keskdepositooriumi haldusstruktuuri või finantsseisundi sobivuses.

Vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus teavitab viivitamata oma liikmesriigi kaasatud asutusi igast esimese lõigu kohaselt saadud teatest.

5. Kui päritoluliikmesriigi pädev asutus otsustab kooskõlas lõikega 4 mitte edastada kogu lõikes 3 osutatud teavet vastuvõtva liikmesriigi pädevale asutusele, põhjendab ta asjaomasele keskdepositooriumile oma keeldumist kolme kuu jooksul alates kogu teabe saamisest ning teavitab vastuvõtva liikmesriigi pädevat asutust oma otsusest seoses lõike 6 punktiga a. Kui sellise taotluse alusel vahetatakse teavet, ei anna vastuvõtva riigi pädev asutus välja lõike 6 punktis a osutatud teadet.

6. Keskdepositoorium võib hakata vastuvõtvas liikmesriigis osutama lõikes 2 osutatud teenuseid järgmistel tingimustel:

a) pärast vastuvõtva liikmesriigi pädevalt asutuselt teate saamist, milles viimane teatab lõikes 4 osutatud teate saamisest ning asjakohasel juhul kiidab heaks lõike 3 punktis e osutatud hinnangu;

b) kui ühtegi teadet ei saada, siis kolm kuud pärast lõikes 4 osutatud teate edastamise kuupäeva.

7. Lõike 3 kohaselt edastatud teabe muutmise korral saab keskdepositoorium kõnealuse muutuse kohta päritoluliikmesriigi pädevale asutusele kirjaliku teate vähemalt üks kuu enne selle muutuse rakendamist. Päritoluliikmesriigi pädev asutus teatab sellest muutusest viivitamata ka vastuvõtva liikmesriigi pädevale asutusele.

Artikkel 24

Päritolu- ja vastuvõtva liikmesriigi asutuste koostöö ja vastastikune hindamine

1. Kui ühes liikmesriigis tegevusloa saanud keskdepositoorium on rajanud filiaali teises liikmesriigis, teevad päritolu- ja vastuvõtva liikmesriigi pädevad asutused omavahel tihedat koostööd oma käesoleva määruse kohaste ülesannete täitmisel, eelkõige kohapealsete kontrollide teostamisel. Päritoluliikmesriigi ja vastuvõtva liikmesriigi pädevad asutused võivad oma ülesannete täitmisel teha selles filiaalis kohapealseid kontrollid, olles sellest eelnevalt teavitanud vastavalt kas vastuvõtva liikmesriigi või päritoluliikmesriigi pädevat asutust.

2. Päritoluliikmesriigi või vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus võib nõuda, et vastavalt artiklile 23 teenuseid osutav keskdepositoorium esitaks talle korrapäraselt aruandeid oma tegevuse kohta kõnealuses vastuvõtvas liikmesriigis, sealhulgas statistiliste andmete kogumise eesmärgil. Vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus edastab päritoluliikmesriigi pädeva asutuse taotluse korral need regulaarsed aruanded päritoluliikmesriigi pädevale asutusele.

3. Keskdepositooriumi päritoluliikmesriigi pädev asutus edastab vastuvõtva liikmesriigi pädeva asutuse taotlusel viivitamata emitentide ja kõnealuses vastuvõtvas liikmesriigis teenuseid osutava keskdepositooriumi korraldatavate väärtpaberiarveldussüsteemide liikmete nimed ning mis tahes muu olulise teabe selle keskdepositooriumi tegevuse kohta vastuvõtvas liikmesriigis.

4. Kui arvestades väärtpaberiturugude olukorda vastuvõtvas liikmesriigis, on filiaali rajanud keskdepositooriumi tegevus väärtpaberiturugude toimimise ja investorikaitse seisukohast omandanud kõnealuses vastuvõtvas liikmesriigis olulise tähtsuse, kehtestavad päritoluliikmesriigi ja vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus ning päritoluliikmesriigi ja vastuvõtva liikmesriigi kaasatud asutused koostöökorra seoses kõnealuse keskdepositooriumi tegevuse üle järelevalve teostamisega vastuvõtvas liikmesriigis.

Kui keskdepositooriumi tegevus on väärtpaberiturugude toimimise ja investorikaitse seisukohast omandanud olulise tähtsuse rohkem kui ühes vastuvõtvas liikmesriigis, võib vastuvõttev liikmesriik otsustada, et selline koostöökord hõlmab ka järelevalveasutuste kolleegiume.

5. Kui vastuvõtva liikmesriigi pädeval asutusel on selged ja tõendatavad põhjused uskuda, et vastavalt artiklile 23 tema territooriumil teenuseid osutav keskdepositoorium ei täida käesoleva määruse sätetest tulenevaid kohustusi, edastab ta need järeldused päritoluliikmesriigi pädevale asutusele ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele.

Kui vaatamata päritoluliikmesriigi pädeva asutuse võetud meetmetele või selliste meetmete ebapiisavuse tõttu jätkab keskdepositoorium tegutsemist käesoleva määruse sätetest tulenevaid kohustusi rikkudes, võtab vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus pärast päritoluliikmesriigi pädeva asutuse teavitamist kõik asjakohased meetmed, mis on vajalikud, et tagada käesoleva määruse sätete järgimine vastuvõtva liikmesriigi territooriumil. Nendest meetmetest teatatakse viivitamatult Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele.

Vastuvõtva liikmesriigi ja päritoluliikmesriigi pädevad asutused võivad esitada kõnealuse küsimuse lahendamiseks Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele, kes võib võtta meetmeid kooskõlas talle määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 19 antud volitustega.

6. Ilma et see piiraks määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 30 kohaldamist, korraldab ja viib Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve pärast EKPSi liikmetega konsulteerimist vähemalt kord iga kolme aasta tagant läbi vastastikuse eksperdihindamise seoses nende keskdepositooriumide üle järelevalve teostamisega, kes kasutavad vabadust osutada teenuseid teises liikmesriigis kooskõlas artikliga 23 või vabadust osaleda koostalitlusvõimelises ühenduses.

Esimeses lõigus osutatud vastastikuse eksperdihindamise raames küsib Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve asjakohasel juhul arvamusi või nõuandeid ka määruse (EL) nr 1095/2010 artiklis 37 osutatud väärtpaberituru sidusrühmade kogult.

7. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 67 vastu delegeeritud õigusakte seoses meetmetega kriteeriumide kehtestamiseks, mille kohaselt keskdepositooriumi tegevust vastuvõtvas liikmesriigis võiks käsitada väärtpaberiturugude toimimise ja investorikaitse seisukohast kõnealuses vastuvõtvas liikmesriigis olulist tähtsust omavana.

8. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab tihedas koostöös EKPSi liikmetega välja rakenduslike tehniliste standardite eelnõu, et kehtestada standardvormid, -ankeedid ja menetlused lõigetes 1, 3 ja 5 osutatud koostöö jaoks.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse rakenduslike tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. juuniks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud rakenduslikud tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 15.

5. jagu

Suhted kolmandate riikidega

Artikkel 25

Kolmandad riigid

1. Kolmanda riigi keskdepositoorium võib osutada lisas osutatud teenuseid liidu territooriumil, sealhulgas filiaali rajamise kaudu.
2. Olenemata lõikest 1, kohaldatakse käesoleva artikli lõigetes 4–11 osutatud menetlust kolmanda riigi keskdepositooriumi suhtes, kes kavatab osutada lisa A jao punktides 1 ja 2 osutatud põhiteenuseid seoses artikli 49 lõike 1 teises lõigus osutatud finantsinstrumentidega, mida reguleeritakse mõne liikmesriigi õiguse alusel, või rajada filiaali mõnes liikmesriigis.
3. Liidus registreeritud ja tegevusloa saanud keskdepositoorium võib säilitada ühenduse kolmanda riigi keskdepositooriumiga või selle luua kooskõlas artikliga 48.
4. Pärast lõikes 5 osutatud asutustega konsulteerimist võib Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve tunnustada kolmanda riigi keskdepositooriumi, mis on taotlenud tunnustamist lõikes 2 osutatud teenuste osutamiseks, kui täidetud on järgmised tingimused:
 - a) komisjon on võtnud vastu otsuse vastavalt lõikele 9;
 - b) kolmanda riigi keskdepositooriumi suhtes kohaldatakse tõhusat tegevuslubade andmise menetlust, järelevalvet ja kontrolli või, juhul kui väärtpaberiarveldussüsteemi korraldab keskpank, kontrolli, mis tagab täieliku vastavuse kolmandas riigis kohaldatavatele usaldatavusnõuetele;
 - c) koostöökord Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ja kõnealuse kolmanda riigi vastutavate asutuste („kolmanda riigi vastutavad asutused”) vahel on kehtestatud lõike 10 kohaselt;
 - d) kui see on asjakohane, võtab kolmanda riigi keskdepositoorium vajalikud meetmed, et võimaldada oma kasutajatel järgida selle liikmesriigi asjaomast õigust, kus kolmanda riigi keskdepositoorium kavatab keskdepositooriumi teenuseid osutada, sealhulgas artikli 49 lõike 1 teises lõigus osutatud õigust, ning nende meetmete piisavust on kinnitanud selle liikmesriigi pädevad asutused, kus kolmanda riigi keskdepositoorium kavatab keskdepositooriumi teenuseid osutada.
5. Lõikes 4 osutatud tingimuste täitmise hindamisel konsulteerib Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve järgmiste asutustega:
 - a) nende liikmesriikide pädevad asutused, kus kolmanda riigi keskdepositoorium kavatab keskdepositooriumi teenuseid osutada, eelkõige küsimuses, kuidas kolmanda riigi keskdepositoorium kavatab saavutada lõike 4 punktis d osutatud õigusaktide järgimise;
 - b) kaasatud asutused;
 - c) kolmanda riigi vastutavad asutused, millele on tehtud ülesandeks keskdepositooriumidele tegevuslubade andmine ning nende üle järelevalve ja kontrolli teostamine.

6. Lõikes 2 osutatud kolmanda riigi keskdepositoorium esitab tunnustuse saamiseks taotluse Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele.

Taotluse esitanud keskdepositoorium annab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele kogu vajaliku teabe, mis on tunnustamiseks vajalik. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve hindab 30 tööpäeva jooksul pärast taotluse kättesaamist, kas taotlus on nõuetekohane. Juhul kui taotlus ei sisalda kõiki vajalikke andmeid, määrab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve taotlevale keskdepositooriumile tähtaja lisateabe esitamiseks.

Nende liikmesriikide pädevad asutused, kus kolmanda riigi keskdepositoorium kavatses keskdepositooriumi teenuseid osutada, hindavad kolmanda riigi keskdepositooriumi vastavust lõike 4 punktis d osutatud õigusaktidele ning teavitavad Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet kolme kuu jooksul pärast Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvelt kogu vajaliku teabe saamist igakülgset põhjendatud otsusega sellest, kas asjaomane keskdepositoorium vastab kõnealuste õigusaktide nõuetele.

Tunnustamise otsus põhineb lõikes 4 sätestatud kriteeriumidel.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve teatab taotluse esitanud keskdepositooriumile kirjalikult kuue kuu jooksul alates täieliku taotluse esitamisest igakülgset põhjendatud otsusega, kas tunnustus on antud või on sellest keeldutud.

7. Nende liikmesriikide pädevad asutused, kus lõike 4 kohaselt tunnustatud kolmanda riigi keskdepositoorium osutab keskdepositooriumi teenuseid, võivad tihedas koostöös Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvega nõuda, et kolmanda riigi vastutavad asutused:

- a) esitaksid neile korrapäraselt aruandeid kolmanda riigi keskdepositooriumi tegevuse kohta kõnealuses vastuvõtvast liikmesriigis, sealhulgas statistiliste andmete kogumise eesmärgil;
- b) edastaksid ettenähtud aja jooksul emitentide ja kõnealuses vastuvõtvast liikmesriigis teenuseid osutava kolmanda riigi keskdepositooriumi korraldatavate väärtpaberiarveldussüsteemide liikmete nimed ning mis tahes muu olulise teabe selle kolmanda riigi keskdepositooriumi tegevuse kohta vastuvõtvast liikmesriigis.

8. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve vaatab pärast lõikes 5 osutatud asutustega konsulteerimist läbi kolmanda riigi keskdepositooriumi tunnustamise, kui kõnealune keskdepositoorium laiendab liidus oma teenuseid vastavalt lõigetes 4, 5 ja 6 sätestatud menetlusele.

Kui lõike 4 kohased tingimused ei ole enam täidetud või kui esinevad artiklis 20 osutatud asjaolud, tunnistab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve kõnealuse keskdepositooriumi tunnustamise kehtetuks.

9. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, et määrata kindlaks, kas kolmanda riigi õigus- ja järelevalvekorraga tagatakse, et kõnealuses kolmandas riigis tegevusloa saanud keskdepositoorium täidab juriidiliselt siduvaid nõudeid, mis on samaväärsed käesolevas määruses sätestatud nõuetega, et nende keskdepositooriumide suhtes kohaldatakse pidevalt tõhusat järelevalvet, kontrolli ja sätete jõustamist, ning et kõnealuse kolmanda riigi õigusraamistikuga on ette nähtud samaväärne tõhus kolmanda riigi õiguskorra alusel tunnustatud keskdepositooriumide tunnustamise süsteem. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 68 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega

Esimeses lõigus osutatud kindlaksmääramise käigus võib komisjon ka kaaluda, kas kolmanda riigi õigus- ja järelevalvekord võtab arvesse ka rahvusvaheliselt kokkulepitud CPSS-IOSCO standardeid ulatuses, mis ei lähe vastuollu käesolevas määruses sätestatud nõuetega.

10. Kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 33 lõikega 1 kehtestab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve selliste kolmandate riikide vastutavate asutustega koostöö tegemise korra, mille õigus- ja järelevalveraamistik on tunnustatud vastavalt lõikele 9 käesoleva määrusega samaväärseks. Kõnealuse korraga täpsustatakse vähemalt järgmist:

- a) teabevahetuse kord Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve, vastuvõtva liikmesriigi pädevate asutuste ja kolmanda riigi vastutavate asutuste vahel, sealhulgas juurdepääs kogu teabele, mida Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve küsib kolmandates riikides tegevusloa saanud keskdepositooriumide kohta, ning eelkõige juurdepääs teabele lõikes 7 osutatud juhtudel;
- b) mehhanism Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve koheseks teavitamiseks, kui kolmanda riigi vastutav asutus leiab, et tema järelevalve alla kuuluv keskdepositoorium ei täida tegevusloa saamise tingimusi või ei järgi muud kohaldatavat õigust;
- c) järelevalvetegevuse koordineerimise menetlused, sealhulgas vajaduse korral kohapealsed kontrollid.

Kui koostöökorraga on ette nähtud, et isikuandmeid edastavad liikmesriigid, peab edastamine olema kooskõlas direktiivi 95/46/EÜ sätetega ning kui koostöökorraga on ette nähtud, et isikuandmeid edastab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve, peab edastamine olema kooskõlas määruse (EÜ) nr 45/2001 sätetega.

11. Kui kolmanda riigi keskdepositooriumi on tunnustatud kooskõlas lõigetega 4–8, võib ta osutada lisan osutatud teenuseid liidu territooriumil, sealhulgas filiaali rajamise kaudu.

12. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab tihedas koostöös EKPSi liikmetega välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et täpsustada teavet, mille tegevusloba taotleval keskdepositoorium peab lõike 6 kohaselt oma tegevusloa taotluses Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele esitama.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. juuniks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

II PEATÜKK

Keskdepositooriumidele esitatavad nõuded

1. jagu

Organisatsioonilised nõuded

Artikkel 26

Üldsätted

1. Keskdepositooriumil peab olema kindel juhtimiskord, mis hõlmab selgelt määratletud, läbipaistvate ja järjepidevate vastutusalaadega selget organisatsioonilist struktuuri, tõhusat menetlust riskide või võimalike riskide tuvastamiseks, juhtimiseks, jälgimiseks ja nendest teatamiseks, sobivat tasustamispoliitikat ning sisekontrollimehhanisme, sealhulgas usaldusväärsset haldus- ja arvestuskorda.

2. Keskdepositoorium võtab vastu piisavalt tõhusad põhimõtted ja protseduurid, millega tagatakse käesoleva määruse järgimine, sealhulgas see, et tema juhid ja töötajad täidavad kõiki käesoleva määruse sätteid.

3. Keskdepositooriumil peavad olema kirjalikud ning tõhusad organisatsioonilist ja halduskorda käsitlevad eeskirjad, et tuvastada ja lahendada võimalikud huvid konfliktid enda, sealhulgas juhid, töötajad, juhtorgani liikmed või mis tahes isikud, kes on otseselt või kaudselt nendega seotud, ning tema liikmete või klientide vahel. Keskdepositoorium rakendab võimalike huvid konfliktide korral nõuetekohast konfliktide lahendamise menetlust.
4. Keskdepositoorium avalikustab oma juhtimiskorra ja tegevuse eeskirjad.
5. Keskdepositooriumil on oma töötajate jaoks asjakohased menetlused, et asutusesisese erikanali kaudu käesoleva määruse võimalikest rikkumistest teatada.
6. Keskdepositooriumi auditeeritakse korrapäraselt ja sõltumatult. Nende auditite tulemused edastatakse juhtorganile ja tehakse kättesaadavaks pädevale asutusele ning, kui see on kasutajate komitee liikmete ja keskdepositooriumi vahelist võimalikku huvid konflikti arvesse võttes asjakohane, siis ka kasutajate komiteele.
7. Kui keskdepositoorium kuulub kontserni, millesse kuuluvad teised keskdepositooriumid või IV jaotises osutatud krediitiasutused, võtab ta vastu üksikasjalikud põhimõtted ja menetlused, milles täpsustatakse, kuidas käesolevas artiklis sätestatud nõudeid kohaldatakse kontserni ja kontserni eri üksuste suhtes.
8. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab tihedas koostöös EKPSi liikmetega välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et täpsustada nii keskdepositooriumi kui ka lõikes 7 osutatud kontserni tasandil:
 - a) lõikes 1 osutatud keskdepositooriumi riskide jälgimise vahendeid;
 - b) lõikes 1 osutatud keskdepositooriumi riskidega seotud võtmetöötajate vastutusvaldkondi;
 - c) lõikes 3 osutatud võimalikke huvid konflikte;
 - d) lõikes 6 osutatud auditeerimismeetodeid; ning
 - e) neid asjaolusid, mille korral oleks asjakohane, võttes arvesse kasutajate komitee liikmete ja keskdepositooriumi vahelist võimalikku huvid konflikti, teha kooskõlas lõikega 6 auditite tulemused kättesaadavaks kasutajate komiteele.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. juuniks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

Artikkel 27

Kõrgem juhtkond, juhtorgan ja aktsionärid

1. Keskdepositooriumi kõrgem juhtkond peab olema piisavalt hea mainega ja kogunud, et tagada keskdepositooriumi kindel ja usaldusväärne juhtimine.
2. Keskdepositooriumil on ka juhtorgan, mille liikmetest vähemalt üks kolmandik (kuid mitte vähem kui kaks liiget) on sõltumatud liikmed.
3. Sõltumatute ja muude tegevjuhtkonda mittekuuluvate juhtorgani liikmete tasustamist ei seota keskdepositooriumi majandustulemustega.

4. Juhtorgan moodustatakse sobivatest piisavalt hea mainega liikmetest, nii et üksuse ja turu eri oskused, kogemused ja teadmised on asjakohaselt esindatud. Juhtorgani tegevjuhtkonda mittekuuluvad liikmed otsustavad, milline on juhtorganis alaesindatud soo esindatuse soovitatav sihtmärk, ja valmistavad ette strateegia selle kohta, kuidas suurendada alaesindatud soo osakaalu juhtorganis, et seda sihtmärki täita. Kõnealune sihtmärk, selle püstitamise põhimõtted ja rakendamine avalikustatakse.

5. Keskdepositoorium määrab kooskõlas asjaomase riigisisese õigusega selgesõnaliselt kindlaks juhtorgani ülesanded ja vastutuse. Keskdepositoorium koostab juhtorgani koosolekute kohta protokollid, mis on pädevale asutusele ja audiitorile taotluse korral kättesaadavad.

6. Keskdepositooriumi aktsionärid ja keskdepositooriumi juhtimise üle otseselt või kaudselt kontrolli omavad isikud peavad olema sobivad tagama keskdepositooriumi kindlat ja usaldusväärset juhtimist.

7. Keskdepositoorium:

a) esitab pädevale asutusele keskdepositooriumi omandisuhteid käsitleva teabe, eelkõige nende isikute nimed ja osaluse suuruse, kelle positsioon võimaldab neil keskdepositooriumi tegevust kontrollida, ning avalikustab selle;

b) teavitab oma pädevat asutust mis tahes otsusest omandiõiguse üleandmise kohta, mis toob kaasa muudatused nende isikute ringis, kellel on kontroll keskdepositooriumi tegevuse üle, ning palub oma pädeval asutusel see otsus heaks kiita. Kui keskdepositooriumi pädev asutus on selle otsuse heaks kiitnud, avalikustab keskdepositoorium omandiõiguse üleandmise.

Kõik füüsilised või juriidilised isikud peavad keskdepositooriumi ja selle pädevat asutust teavitama viivitamata otsusest omandada või võõrandada omandiõigused, mis toob kaasa muudatused nende isikute ringis, kellel on kontroll keskdepositooriumi tegevuse üle.

8. Pädev asutus teeb 60 tööpäeva jooksul alates lõikes 7 osutatud teabe saamisest otsuse kavandatud muudatuste kohta keskdepositooriumi kontrollis. Pädev asutus ei kiida keskdepositooriumi kontrolli osas kavandatud muudatusi heaks, kui on objektiivne ja tõendatud alus arvata, et need ohustavad keskdepositooriumi kindlat ja usaldusväärset juhtimist või keskdepositooriumi võimet täita käesoleva määruse nõudeid.

Artikkel 28

Kasutajate komitee

1. Keskdepositoorium loob iga tema korraldatava väärtpaberiarveldussüsteemi jaoks kasutajate komitee, millesse kuuluvad emitentide ja selliste väärtpaberiarveldussüsteemide liikmete esindajad. Keskdepositooriumi juhtkond ei tohi otseselt mõjutada kasutajate komitee sõltumatuid seisukohti.

2. Keskdepositoorium määrab mittediskrimineerival viisil kindlaks iga loodud kasutajate komitee pädevuse, kehtestab selle sõltumatuse tagamiseks vajaliku juhtimis- ja tegevuskorra ning kasutajate komitee liikmete vastuvõtukriteeriumid ja valimise korra. Juhtimiskord on avalikkusele kättesaadav ning sellega tagatakse, et kasutajate komitee annab otse aru juhtorganile ja peab korrapäraselt koosolekuid.

3. Kasutajate komitee nõustab juhtorganit peamistes selle liikmeid puudutavates küsimustes, sealhulgas seoses kriteeriumidega, mille alusel lubatakse emitente või liikmeid vastavatesse väärtpaberiarveldussüsteemidesse, ja teenuste tasemes.

4. Kasutajate komitee võib esitada juhtorganile mittesiduva arvamuse, mis sisaldab üksikasjalikke põhjendusi keskdepositooriumi hinnapoliitika kohta.

5. Ilma et see piiraks pädevate asutuste õigust olla nõuetekohaselt teavitatud, kehtib kasutajate komitee liikmete suhtes konfidentsiaalsusnõue. Kui kasutajate komitee eesistuja otsustab, et teatavas küsimuses on ühel liikmel tegelik või potentsiaalne huvide konflikt, ei lubata sellel liikmel asjaomase küsimuse üle hääletada.
6. Keskdepositoorium teavitab pädevat asutust ja kasutajate komiteed kohe mis tahes küsimusest, mille puhul juhtorgan otsustab, et ta ei järgi kasutajate komitee nõuannet. Kasutajate komitee võib teavitada pädevat asutust mis tahes valdkondadest, milles tema hinnangul ei ole kasutajate komitee nõuannet järgitud.

Artikkel 29

Andmete säilitamine

1. Keskdepositoorium säilitab vähemalt kümme aastat kõik dokumendid osutatud teenuste ja sooritatud toimingute kohta, sealhulgas lisa B ja C jaos osutatud kõrvalteenuste kohta, et pädeval asutusel oleks võimalik teostada järelevalvet käesoleva määruse nõuete täitmise üle.
2. Keskdepositoorium teeb lõikes 1 osutatud dokumendid taotluse korral pädevale asutusele ja kaasatud asutustele, samuti mis tahes muule ametiasutusele, kellel liidu õiguse või päritoluliikmesriigi õiguse alusel on õigus nõuda sellistele dokumentidele juurdepääsu, nende ülesannete täitmiseks kättesaadavaks.
3. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab tihedas koostöös EKPSi liikmetega välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et täpsustada üksikasju seoses lõikes 1 osutatud dokumentidega, mida tuleb säilitada järelevalve teostamiseks keskdepositooriumide vastavuse üle käesoleva määruse sätetele.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. juuniks 2015.

Komisjonil on õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

4. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab tihedas koostöös EKPSi liikmetega välja rakenduslike tehniliste standardite eelnõu, et kehtestada lõikes 1 osutatud dokumentide vorming, mida tuleb säilitada järelevalve teostamiseks keskdepositooriumide vastavuse üle käesoleva määruse sätetele.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse rakenduslike tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. juuniks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud rakenduslikud tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 15.

Artikkel 30

Tegevuse edasiandmine

1. Kui keskdepositoorium annab teenuste osutamise või toimingute sooritamise edasi kolmandale isikule, on ta jätkuvalt täielikult vastutav kõikide käesoleva määruse kohaste kohustuste täitmise eest ning peab igal ajal vastama järgmistele tingimustele:
- a) tegevuse edasiandmisega ei kaasne vastutuse delegeerimist;
 - b) keskdepositooriumi suhted oma liikmete või emitentidega ning keskdepositooriumi kohustused nende ees ei muutu;
 - c) keskdepositooriumile tegevusloa andmise tingimused on jätkuvalt täidetud;

- d) tegevuse edasiandmine ei takista järelevalve teostamist, sealhulgas kohapealset juurdepääsu, saamaks kõnealuste ülesannete täitmiseks vajalikku teavet;
 - e) tegevuse edasiandmise tulemusel ei jäeta keskdepositooriumi kõrvale tema riskide juhtimiseks vajalikest süsteemidest ja kontrollidest;
 - f) keskdepositoorium säilitab oskused ja vajalikud vahendid osutatud teenuste kvaliteedi ning teenuse osutaja organisatsiooni ja kapitali adekvaatsuse hindamiseks, et teostada edasiantud teenuste üle tõhusat järelevalvet ja juhtida pidevalt tegevuse edasiandmisega seotud riske;
 - g) keskdepositooriumil on vahetu juurdepääs edasiantud teenuseid käsitlevale asjakohasele teabele;
 - h) teenuse osutaja teeb edasiantud tegevuste osas pädeva asutuse ja kaasatud asutustega koostööd;
 - i) keskdepositoorium tagab, et teenuse osutaja järgib asjaomaste andmekaitset käsitlevate õigusaktidega kehtestatud standardeid, mida kohaldataks juhul, kui teenuse osutaja oleks registreeritud liidus. Keskdepositoorium peab tagama, et need standardid kehtestatakse pooltevahelise lepinguga ning et neist standarditest peetakse kinni.
2. Keskdepositoorium määratleb kirjalikus lepingus enda ja teenuse osutaja õigused ja kohustused. Tegevuse edasiandmise leping võimaldab keskdepositooriumil lepingu lõpetada.
 3. Keskdepositoorium ja teenuse osutaja teevad taotluse korral pädevale asutusele ja kaasatud asutustele kättesaadavaks kogu teabe, mida nad vajavad hindamiseks edasiantud tegevuste vastavust käesoleva määruse nõuetele.
 4. Põhiteenuse edasiandmiseks on vaja artikli 19 kohast pädeva asutuse tegevusluba.
 5. Lõikeid 1–4 ei kohaldata, kui keskdepositoorium annab osa oma teenuseid või tegevusi edasi avaliku sektori asutusele ning kui tegevuse edasiandmise suhtes kohaldatakse vastavat õigus-, regulatiivset ja tegevusraamistikku, mille avaliku sektori asutus ja asjaomane keskdepositoorium on ühiselt kokku leppinud ja allkirjastanud ning mille pädevad asutused on heaks kiitnud käesoleva määruse nõuete kohaselt.

Artikkel 31

Muude isikute kui keskdepositooriumide osutatavad teenused

1. Olenemata artiklist 30 ja kui see on riigisisese õiguse kohaselt nõutav, võib muu isik kui keskdepositoorium olla vastutav registrikannete sisestamise eest keskdepositooriumide hoitavatele väärtpaberikontodele.
2. Liikmesriigid, kes lubavad muudel isikutel kui keskdepositooriumidel kooskõlas lõikega 1 osutada teatavaid lisa A jaos osutatud põhiteenuseid, täpsustavad oma riigisiseses õiguses sellisel juhul kohaldatavad nõuded. Kõnealused nõuded peavad hõlmama käesoleva määruse sätteid, mida kohaldatakse keskdepositooriumile ja asjakohasel juhul asjaomasele muule isikule.
3. Liikmesriigid, kes lubavad muudel isikutel kui keskdepositooriumidel kooskõlas lõikega 1 osutada teatavaid lisa A jaos osutatud põhiteenuseid, edastavad Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele kogu selliste teenuste osutamise seonduva teabe, sealhulgas oma asjaomased riigisisese õigusnormid.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve lisab sellise teabe artiklis 21 osutatud keskdepositooriumide registrisse.

2. jagu

Äritegevuse eeskirjad*Artikkel 32***Üldsätted**

1. Keskdepositooriumil on selgelt määratletud sihid ja eesmärgid, mis on saavutatavad, nt teenuse miinimumtasemetega, riskijuhtimise väljavaadete ja äritegevuse prioriteetide valdkonnas.
2. Keskdepositooriumil on läbipaistvad eeskirjad kaebuste käsitlemise kohta.

*Artikkel 33***Osalemisele esitatavad nõuded**

1. Keskdepositoorium on iga oma korraldatava väärtpaberiarveldussüsteemi kohta avalikustanud osalemise kriteeriumid, mis võimaldavad kõigile liikmeks saada soovivatele juriidilistele isikutele õiglast ja avatud juurdepääsu. Need kriteeriumid on läbipaistvad, objektiivsed ja mittediskrimineerivad, et tagada keskdepositooriumile õiglane ja avatud juurdepääs, võttes seejuures nõuetekohaselt arvesse riske finantsstabiilsusele ja turgude tõrgeteta toimimist. Juurdepääsu piiravate kriteeriumide kasutamine on lubatud üksnes juhul, kui nende eesmärk on põhjendatult kontrollida keskdepositooriumi konkreetset riski.
2. Keskdepositoorium käsitleb juurdepääsutaotlusi kiiresti, vastates sellistele taotlustele hiljemalt ühe kuu jooksul, ning teeb juurdepääsutaotluste käsitlemise menetluse avalikkusele kättesaadavaks.
3. Keskdepositoorium võib keelduda lõikes 1 osutatud kriteeriumidele vastavale liikmele juurdepääsu andmisest üksnes siis, kui ta seda põhjalikust riskihinnangust lähtudes kirjalikult nõuetekohaselt põhjendab.

Keeldumise korral on taotleval liikmel õigus esitada juurdepääsu andmisest keelduva keskdepositooriumi pädevale asutusele kaebus.

Kõnealune pädev asutus vaatab kaebuse keeldumise põhjuseid hinnates nõuetekohaselt läbi ning esitab taotluse esitanud liikmele põhjendatud vastuse.

Kõnealune pädev asutus konsulteerib kaebuse hindamisel taotleva liikme registreerimiskohajärgse pädeva asutusega. Kui taotluse esitanud liikme pädev asutus ei nõustu esitatud hinnanguga, võib üks kahest pädevast asutusest suunata küsimuse Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele, kes võib toimida vastavalt talle määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 19 kohaselt antud volitustele.

Kui leitakse, et keskdepositooriumi keeldumine taotluse esitanud liikmele juurdepääsu andmisest ei ole põhjendatud, teeb juurdepääsu andmisest keelduva keskdepositooriumi pädev asutus ettekirjutuse, millega nõuab, et keskdepositoorium annaks taotlevale liikmele juurdepääsu.

4. Keskdepositooriumil on objektiivsed ja läbipaistvad menetlused nende liikmete osalemise peatamiseks ja nõuetekohaseks lõpetamiseks, kes enam ei vasta lõikes 1 osutatud osalemise kriteeriumidele.

5. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab tihedas koostöös EKPSi liikmetega välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles täpsustatakse riskid, mida keskdepositooriumid peavad põhjaliku riskihinnangu koostamisel ja pädevad asutused juurdepääsu andmisest keeldumise põhjuste hindamisel vastavalt lõikele 3 arvesse võtma, ning lõikes 3 osutatud menetluse elemendid.

Euroopa Väärtpaberiturujärevalve esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. juuniks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

6. Euroopa Väärtpaberiturujärevalve töötab tihedas koostöös EKPSi liikmetega välja rakenduslike tehniliste standardite eelnõu, et kehtestada lõikes 3 osutatud menetluse standardvormid ja -ankeedid.

Euroopa Väärtpaberiturujärevalve esitab kõnealuse rakenduslike tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. juuniks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud rakenduslikud tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 15.

Artikkel 34

Läbipaistvus

1. Keskdepositoorium teeb iga oma korraldatava väärtpaberiarveldussüsteemi ja iga muu tema poolt osutatava põhiteenuse kohta avalikkusele kättesaadavaks lisa A jaos loetletud põhiteenustega seotud hinnad ja tasud. Ta avalikustab iga osutatava teenuse ja täidetava ülesande hinnad ja tasud eraldi, sealhulgas hinna alandamise või vähendamise ning sellise hinnaalanduse või hinna vähendamise tingimused. Keskdepositoorium võimaldab oma klientidele eraldi juurdepääsu osutatavatele eriomastele teenustele.
2. Keskdepositoorium avaldab oma hinnakirja, et lihtsustada pakkumiste võrdlemist ja võimaldada klientidel eelnevalt saada teada hinna, mida nad peavad teenuste kasutamise eest maksma.
3. Keskdepositoorium on oma põhiteenuste puhul kohustatud järgima avaldatud hinnapoliitikat.
4. Keskdepositoorium esitab oma klientidele teabe, mis võimaldab neil avaldatud hinnakirja alusel arveid kontrollida.
5. Keskdepositoorium avalikustab kõikidele oma klientidele teabe, mis võimaldab neil hinnata osutatavate teenustega seotud riske.
6. Keskdepositoorium peab eraldi arvet osutatud põhiteenuste kulude ja tulude kohta ning avaldab kõnealuse teabe pädevale asutusele.
7. Keskdepositoorium peab arvet osutatud kõrvalteenuste kulude ja tulude kohta tervikuna ning avaldab kõnealuse teabe pädevale asutusele.
8. Selleks et tagada liidu konkurentsieeskirjade tõhus kohaldamine ja võimaldada muu hulgas kindlaks teha kõrvalteenuste ristsubsideerimist põhiteenuste abil, kasutab keskdepositoorium oma tegevuse kajastamiseks analüütilist raamatupidamisarvestust. Sellises analüütilises raamatupidamisarvestuses eristatakse vähemalt keskdepositooriumi iga põhiteenuse kulud ja tulud kõrvalteenustega seotud kuludest ja tuludest.

Artikkel 35

Teabevahetus liikmete ja teiste turuinfrastruktuuridega

Keskdepositooriumid kasutavad nende korraldatavate väärtpaberiarveldussüsteemi liikmete ja seotud turuinfrastruktuuridega toimivas teabevahetuses rahvusvaheliselt avatud teabevahetuskorda ning sõnumi- ja võrdlusandmete standardeid, et hõlbustada tõhusat andmete säilitamist, maksete sooritamist ja arveldamist.

3. jagu

Keskdepositooriumi teenustele esitatavad nõuded*Artikkel 36***Üldsätted**

Keskdepositooriumil on iga oma korraldatava väärtpaberiarendussüsteemi kohta nõuetekohased eeskirjad ja menetlused, sealhulgas kindlad arvestustavad ja -kontrollid, et aidata tagada väärtpaberiemissioonide terviklikkus ning vähendada ja juhtida riske, mis on seotud väärtpaberite hoidmise ja väärtpaberitehingute arveldamisega.

*Artikkel 37***Emissiooni terviklikkus**

1. Keskdepositoorium võtab vajalikud kontode võrdlemise meetmed, et kontrollida, et väärtpaberiemissiooni või selle osa moodustavate väärtpaberite arv, mis on esitatud keskdepositooriumile, on võrdne nende väärtpaberite summaga, mis on keskdepositooriumi korraldatava väärtpaberiarendussüsteemi liikmete väärtpaberikontodel ja asjakohasel juhul keskdepositooriumi hallataval omanikukontodel. Kõnealuseid võrdlemismeetmeid kasutatakse vähemalt kord päevas.

2. Kui see on asjakohane ja kui kontode võrdlemise on teatavate väärtpaberite emiteerimisel kaasatud teised üksused, nt emitent, registripidaja, emissiooniagendid, arveldusagendid, ühised depositooriumid, teised keskdepositooriumid või muud üksused, lepivad keskdepositoorium ja mis tahes sellised üksused kokku sobivates koostöö- ja teabevahetusmeetmetes, nii et emissiooni terviklikkus oleks tagatud.

3. Väärtpaberite krediti jääk, deebet jääk või väärtpaberite loomine ei ole keskdepositooriumi korraldatavas väärtpaberiarendussüsteemis lubatud.

4. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab tihedas koostöös EKPSi liikmetega välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et täpsustada kontode võrdlemise meetmeid, mida keskdepositoorium lõigete 1, 2 ja 3 kohaselt võtab.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. juuniks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

*Artikkel 38***Liikmete väärtpaberite ja nende klientide väärtpaberite kaitse**

1. Iga korraldatava väärtpaberiarendussüsteemi kohta säilitab keskdepositoorium andmed ja peab arvestust, mis võimaldab tal igal ajal ja viivitamata eristada keskdepositooriumi kontodel ühe liikme väärtpaberid mis tahes teise liikme väärtpaberitest ning asjakohasel juhul keskdepositooriumi enda varadest.

2. Keskdepositoorium säilitab andmed ja peab arvestust, mis võimaldab igal liikmel eristada kõnealuse liikme väärtpaberid selle liikme klientide väärtpaberitest.

3. Keskdepositoorium säilitab andmed ja peab arvestust, mis võimaldab igal liikmel hoida ühel väärtpaberikontol väärtpabereid, mis kuuluvad selle liikme erinevatele klientidele („klientide koonderistamine”).

4. Keskdepositoorium säilitab andmed ja peab arvestust, mis võimaldab liikmel eristada oma mis tahes kliendi väärtpabereid, nagu ja kui kõnealune liige seda nõuab („üksikklientide eristamine”).

5. Liige võimaldab oma klientidel valida vähemalt klientide koonderistamise ja üksikklientide eristamise vahel ning teavitab neid mõlema valikuga seonduvatest kuludest ja riskidest.

Siiski pakuvad keskdepositoorium ja selle liikmed üksikklientide eristamist liikmesriikide kodanikele ja elanikele ning liikmesriigis asutatud juriidilistele isikutele, kui see on nõutav väärtpaberite emiteerimise aluseks oleva riigi õigusega, nii nagu see kehtis 17. septembril 2014. Kõnealune kohustus kehtib seni, kuni riigisisest õigust ei muudeta või ei tunnustata kehtetuks ning selle eesmärgid on endiselt kehtivad.

6. Keskdepositoorium ja selle liikmed avalikustavad enda poolt pakutava eristamise kaitstuse tasemed ja eristamise eri tasemetega seotud kulud ning osutavad neid teenuseid mõistlikel äritingimustel. Eristamise eri tasemetel üksikasjades kirjeldatakse muu hulgas iga vastava taseme peamist õiguslikku mõju, sealhulgas antakse teavet vastavates jurisdiktsioonides kohaldatava maksejõuetusõiguse kohta.

7. Keskdepositoorium ei kasuta talle mittekuuluvaid väärtpabereid ühelgi eesmärgil. Keskdepositoorium võib siiski kasutada liikme väärtpabereid, kui ta on saanud selleks asjaomase liikme eelneva selgesõnalise nõusoleku. Keskdepositoorium nõuab, et liikmed saaksid vajaliku eelneva nõusoleku oma klientidelt.

Artikkel 39

Arvelduse lõplikkus

1. Keskdepositoorium tagab, et tema korraldatav väärtpaberiarveldussüsteem pakub liikmetele piisavat kaitset. Liikmesriigid määravad keskdepositooriumi korraldatavad väärtpaberiarveldussüsteemid ja teatavad nendest vastavalt direktiivi 98/26/EÜ artikli 2 esimese lõigu punktis a osutatud menetlustele.

2. Keskdepositoorium tagab, et igas tema korraldatavas väärtpaberiarveldussüsteemis määratletakse ülekandekorralduste asjaomasesse süsteemi sisestamise ja tagasivõetamatuks muutumise aeg kooskõlas direktiivi 98/26/EÜ artiklitega 3 ja 5.

3. Keskdepositoorium avalikustab väärtpaberiarveldussüsteemi väärtpaberite ja raha ülekannete lõplikust reguleerivad eeskirjad.

4. Lõigete 2 ja 3 kohaldamine ei piira selliste sätete kohaldamist, mida kohaldatakse keskdepositooriumidevaheliste ühenduste suhtes, ega artikli 48 lõike 8 kohaldamist.

5. Kooskõlas lõikes 3 osutatud eeskirjadega võtab keskdepositoorium kõik mõistlikud meetmed tagamaks, et lõikes 3 osutatud väärtpaberite ja raha ülekannete lõplikkus saavutatakse kas reaalaajas või päevasiseselt ning igal juhul hiljemalt tegeliku arvelduspäeva kui pangapäeva lõpuks.

6. Kui keskdepositoorium osutab artikli 40 lõikes 2 nimetatud teenuseid, siis peab ta tagama, et väärtpaberiarvelduse rahalaekumised on saajale kasutamiseks kättesaadavad hiljemalt kavandatud arvelduspäeva kui pangapäeva lõpuks.

7. Kõik keskdepositooriumi korraldatava väärtpaberiarveldussüsteemi otseste liikmete vahel raha vastu tehtavad väärtpaberitehingud, mis arveldatakse kõnealuses väärtpaberiarveldussüsteemis, arveldatakse põhimõttel väärtpaberitüübi ülekannete makse vastu.

Artikkel 40

Rahaarveldus

1. Tehingute puhul, mis on nomineeritud arvelduse toimumise riigi valuutas, arveldab keskdepositoorium oma väärtpaberiarveldussüsteemi rahamaksed läbi kontode, mis on avatud asjaomast valuutat emiteeriva keskpanga juures, kui see on praktiline ja võimalik.

2. Kui keskpanga kontode kaudu ei ole praktiline ega võimalik arveldada, nagu on sätestatud lõikes 1, võib keskdepositoorium pakkuda kõigi või osa väärtpaberiarendussüsteemide rahamaksete arveldamist krediidasutuse juures avatud kontode või enda kontode kaudu. Kui keskdepositoorium pakub krediidasutuse juures avatud kontode või enda kontode kaudu arveldamist, teeb ta seda vastavalt IV jaotise sätetele.

3. Keskdepositoorium tagab, et turuosalistele krediidasutuse juures avatud kontode või keskdepositooriumi enda kontode kaudu toimuva arveldamisega seotud riskide ja kulude kohta antav teave on selge, tõene ja mitteeksitav. Keskdepositoorium teeb klientidele ja potentsiaalsetele klientidele kättesaadavaks piisava teabe, mis võimaldab neil tuvastada ja hinnata riske ja kulusid, mis seonduvad krediidasutuse juures avatud kontode või keskdepositooriumi enda kontode kaudu toimuva arveldamisega, ning esitab sellise teabe taotluse korral.

Artikkel 41

Eeskirjad ja menetlused liikme maksejõuetuse korral

1. Keskdepositooriumil on iga korraldatava väärtpaberiarendussüsteemi jaoks tõhusad ja selgelt määratletud eeskirjad ja menetlused ühe või mitme liikme maksejõuetusega toimetulekuks, mis tagavad, et keskdepositoorium suudab õigeaegselt võtta meetmeid, et ohjata kahju ja likviidsussurvet ning jätkata oma kohustuste täitmist.

2. Keskdepositoorium teeb maksejõuetust käsitlevad eeskirjad ja asjaomased menetlused üldsusele kättesaadavaks.

3. Koos liikmete ja muude asjaomaste sidusrühmadega testib keskdepositoorium korrapäraselt mõne liikme maksejõuetuse korral rakendatavaid menetlusi ja vaatab need läbi, et tagada nende praktilisus ja tõhusus.

4. Käesoleva artikli ühtse kohaldamise tagamiseks võib Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve tihedas koostöös EKPSI liikmetega anda suuniseid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 16.

4 . j a g u

U s a l d a t a v u s n õ u d e d

Artikkel 42

Üldnõuded

Keskdepositoorium võtab vastu nõuetekohase riskijuhtimise raamistiku õiguslike, äri-, tegevus- ja muude otsete või kaudsete riskide kõikehõlmavaks juhtimiseks, kaasa arvatud meetmed pettuse ja hooletuse juhtumite ärahoidmiseks.

Artikkel 43

Õiguslikud riskid

1. Tegevusloa taotlemise ja järelevalve eesmärgil, samuti klientide teavitamiseks on keskdepositooriumil selged ja arusaadavad eeskirjad, menetlused ja lepingud kõigi tema korraldatavate väärtpaberiarendussüsteemide ja kõigi muude tema poolt osutatavate teenuste kohta.

2. Keskdepositoorium koostab eeskirjad ning kujundab menetlused ja lepingud nii, et neid saab maksma panna kõigis asjaomastes jurisdiktsioonides, sealhulgas liikme maksejõuetuse korral.

3. Eri jurisdiktsioonides tegutsev keskdepositoorium võtab kõik vajalikud meetmed, et tuvastada ja maandada riskid, mis tulenevad eri jurisdiktsioonides kehtivate õigusaktide võimalikest vastuoludest.

Artikkel 44

Üldine äririsk

Keskdepositooriumil peavad olema tugevad juhtimis- ja kontrollisüsteemid ning IT-vahendid, et tuvastada, jälgida ja juhtida üldisi ärriske, sealhulgas ärristrateegia halvast rakendamisest tulenevat kahjumit, rahavoogusid ja tegevuskulusid.

*Artikkel 45***Operatsiooniriskid**

1. Keskdepositoorium tuvastab operatsiooniriski nii sisemised kui ka välised allikad ning minimeerib nende mõju asjakohaste IT-vahendite, kontrollide ja menetluste rakendamise kaudu, sealhulgas kõigi oma korraldatavate väärtpaberiarveldussüsteemide puhul.
 2. Keskdepositoorium kasutab asjakohaseid IT-vahendeid, millega tagatakse turvalisuse ja töökindluse kõrge tase ning piisav jõudlus. IT-vahendid peavad nõuetekohaselt vastama osutatavate teenuste ja sooritavate tegevuste keerukusele, mitmekesisusele ja liigile, et tagada turvalisuse kõrge tase ning teabe terviklikkus ja konfidentsiaalsus.
 3. Keskdepositoorium kehtestab osutatavate teenuste ja iga korraldatava väärtpaberiarveldussüsteemi kohta asjakohase majandustegevuse jätkuvuse strateegia ja avariitaastekava ning rakendab ja säilitab neid, et tagada teenuste osutamise jätkuvus, operatsioonide kiire taastamine ja keskdepositooriumi kohustuste täitmine sündmuste korral, mille puhul on märkimisväärne oht tegevuse katkestamiseks.
 4. Lõikes 3 osutatud kava võimaldab katkestuse korral taastada kõik tehingud ja liikmete positsioonid, et võimaldada keskdepositooriumi liikmetele jätkuvat kindlust ja arveldamise lõpuleviimist kavandatud kuupäeval, sealhulgas tagades, et kriitilise tähtsusega IT-süsteemid saaksid katkestuse korral kiiresti uuesti tööle hakata. See hõlmab teise töötuskoha loomist, millel on piisavalt vahendeid, võimsust, funktsionaalsust ning asjakohane personalikorraldus.
 5. Keskdepositoorium kavandab ja rakendab lõigetes 1–4 osutatud korra testikava.
 6. Keskdepositoorium tuvastab, jälgib ja juhib riske, mille võivad tema tegevusele kaasa tuua tema korraldatavate väärtpaberiarveldussüsteemide peamised liikmed, samuti teenuste pakkujad ning muud keskdepositooriumid või muud turuinfrastruktuurid. Pädeva asutuse ja kaasatud asutuste taotlusel esitab ta neile teabe tuvastatud riskide kohta.
- Samuti teavitab ta pädevat asutust ja kaasatud asutusi viivitamata kõigist operatsioonidega seotud juhtumitest, mis tulenesid kõnealustest riskidest.
7. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab tihedas koostöös EKPSi liikmetega välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et täpsustada lõigetes 1 ja 6 osutatud operatsiooniriske, kõnealuste riskide testimise, kõrvaldamise või minimeerimise meetodeid, sealhulgas lõigetes 3 ja 4 osutatud majandustegevuse jätkuvuse strateegiat ja avariitaastekava ning nende hindamise meetodeid.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. juuniks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

*Artikkel 46***Investeeringupoliitika**

1. Keskdepositoorium hoiab oma finantsvara keskpankades, tegevusloa saanud krediitiasutustes või tegevusloa saanud keskdepositooriumides.
2. Keskdepositooriumil on vajaduse korral kohene juurdepääs oma varale.
3. Keskdepositoorium investeerib oma finantsvahendeid ainult rahasse või väga likviidsetesse finantsinstrumentidesse, mille turu- ja krediidirisk on minimaalne. Kõnealuseid investeeringuid peab olema võimalik minimaalse ebasoodsa hinnaefektiga kiiresti realiseerida.

4. Keskdepositooriumi kapitali koos jaotamata kasumi ja reservidega, mida ei ole investeeritud lõike 3 kohaselt, artikli 47 lõike 1 tähenduses arvesse ei võeta.

5. Keskdepositoorium tagab, et tema üldine riskipositsioon mis tahes üksiku tegevusloa saanud krediidasutuse või tegevusloa saanud keskdepositooriumi suhtes, kus ta oma finantsvara hoiab, jääb kontsentratsiooniriski vastuvõetavasse piirmääradesse.

6. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab tihedas koostöös Euroopa Pangandusjärelevalvega ja EKPSi liikmetega välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles täpsustatakse finantsinstrumendid, mida võib pidada lõikes 3 osutatud väga likviidseteks, minimaalse turu- ja krediidiriskiga instrumentideks, lõikes 2 osutatud asjakohane ajavahemik varale juurdepääsuks ning lõikes 5 osutatud kontsentratsiooniriski piirmäärad. Kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu viiakse vajaduse korral kooskõlla määruse (EL) nr 648/2012 artikli 47 lõike 8 kohaselt vastu võetud regulatiivsete tehniliste standarditega.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. juuniks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

Artikkel 47

Kapitalinõuded

1. Keskdepositooriumi kapital koos jaotamata kasumi ja reservidega peab olema proportsionaalne keskdepositooriumi tegevusega kaasnevate riskidega. See on kogu aeg piisav, et:

- a) tagada keskdepositooriumi asjakohane kaitstud operatsiooni-, õiguslike, hoidmis-, investeerimis- ja äririskide eest, nii et keskdepositoorium saaks jätkata teenuste osutamist;
- b) tagada keskdepositooriumi nõuetekohane likvideerimine või restruktureerimine ettenähtud aja jooksul, mis eri stressisenaariumide korral on vähemalt kuus kuud.

2. Keskdepositooriumil on kava järgmise jaoks:

- a) lisakapitali hankimine, kui omakapital peaks vaevu täitma lõikes 1 osutatud nõudeid või kui see ei vasta enam osutatud nõuetele;
- b) tegevuste ja teenuste nõuetekohase likvideerimise või restruktureerimise tagamine, juhul kui keskdepositoorium ei suuda uut kapitali hankida.

Kava peab heaks kiitma juhtorgan või juhtorgani asjakohane komitee ning seda ajakohastatakse korrapäraselt. Iga ajakohastatud kava edastatakse pädevale asutusele. Pädev asutus võib nõuda, et keskdepositoorium võtaks lisameetmeid või astuks alternatiivseid samme, kui pädeva asutuse arvates ei ole keskdepositooriumi kava piisav.

3. Euroopa Pangandusjärelevalve töötab tihedas koostöös Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvega ja EKPSi liikmetega välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles täpsustatakse lõikes 1 osutatud keskdepositooriumi kapitalile, jaotamata kasumile ja reservidele esitatavad nõuded.

Euroopa Pangandusjärelevalve esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. juuniks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1093/2010 artiklitega 10–14.

5. jagu

Nõuded keskdepositooriumidevahelistele ühendustele*Artikkel 48***Keskdepositooriumidevahelised ühendused**

1. Enne keskdepositooriumidevahelise ühenduse loomist ja jooksvalt pärast seda tuvastavad, hindavad, jälgivad ja juhivad kõik asjaomased keskdepositooriumid kõiki oma ja oma liikmete potentsiaalseid riskiallikaid, mis tulenevad keskdepositooriumidevahelisest ühendusest, ning võtavad asjakohaseid meetmeid nende riskide leevendamiseks.

2. Ühendusi luua kavatsevad keskdepositooriumid esitavad tegevusloa taotluse esitanud keskdepositooriumi pädevale asutusele, nagu on sätestatud artikli 19 lõike 1 punktis e, või teavitavad taotluse esitanud keskdepositooriumi pädevaid ja kaasatud asutusi artikli 19 lõike 5 kohaselt.

3. Ühendus peab pakkuma piisavat kaitset ühendatud keskdepositooriumidele ja nende liikmetele, eelkõige seoses keskdepositooriumide võetud võimalike laenudega ning ühendust käsitlevast kokkuleppest tulenevate kontsentratsiooni- ja likviidsusriskidega.

Ühendus peab tuginema asjakohasele lepingulisele kokkuleppele, millega kehtestatakse ühendatud keskdepositooriumide ja vajaduse korral keskdepositooriumide liikmete vastavad õigused ja kohustused. Jurisdiktsiooniülese mõjuga lepingus nähakse ühenduse toimimise iga aspekti käsitlevas lepingusättes sõnaselgelt ette kohaldatav õigus.

4. Väärtpaberite ajutise ülekandmise korral ühendatud keskdepositooriumide vahel on keelatud kanda neid edasi enne, kui esimene ülekanne on muutunud lõplikuks.

5. Keskdepositoorium, mis kasutab teise keskdepositooriumiga ühenduse korraldamiseks kaudset ühendust või vahendajat, mõõdab, jälgib ja juhib selle kaudse ühenduse või vahendaja kasutamisest tulenevaid lisariske ning võtab asjakohaseid meetmeid nende riskide leevendamiseks.

6. Ühendatud keskdepositooriumidel on kindlad kontode võrdlemise menetlused, et tagada oma vastavate andmete õigsus.

7. Keskdepositooriumidevahelised ühendused peavad võimaldama ühendatud keskdepositooriumide liikmete vahel tehinguid arveldada meetodil väärtpaberiülekanne makse vastu, kui see on praktiline ja võimalik. Kui keskdepositooriumidevaheline ühendus ei võimalda arveldada meetodil väärtpaberiülekanne makse vastu, teatatakse selle üksikasjalikud põhjused pädevatele ja kaasatud asutustele.

8. Koostalitlevad väärtpaberiarveldussüsteemid ja ühtset arvelduse infrastruktuuri kasutavad keskdepositooriumid kehtestavad identsed ajahetked järgmise kohta:

a) ülekandekorralduste süsteemi kandmine;

b) ülekandekorralduste tagasivõetamatuks muutumine.

Esimeses lõigus osutatud väärtpaberiarveldussüsteemid ja keskdepositooriumid kasutavad ühesuguseid eeskirju väärtpaberite ja raha ülekandmise lõplikkuse aja kindlakstegemiseks.

9. Hiljemalt 18. septembriks 2019 peavad kõik liikmesriikides tegutsevate keskdepositooriumide vahel toimivad koostalitlusvõimelised ühendused asjakohasel juhul võimaldama arveldada meetodil väärtpaberiülekanne makse vastu.

10. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab tihedas koostöös EKPSi liikmetega välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et täpsustada järgmist: lõikes 3 sätestatud tingimused, mille kohaselt igat tüüpi ühenduse kokkulepe tagab ühendatud keskdepositooriumide ja nende liikmete piisava kaitse, eriti kui keskdepositoorium kavatseb osaleda teise keskdepositoorium korraldatavas väärtpaberiarveldussüsteemis; vahendajate kasutamisest tulenevate lõikes 5 osutatud lisariskide jälgimine ja juhtimine; lõikes 6 osutatud kontode võrdlemise meetodid; lõikes 7 osutatud juhud, mil arveldamine meetodil väärtpaberiülekanne makse vastu keskdepositooriumidevaheliste ühenduste kaudu on praktiline ja võimalik, ning nende hindamise meetodid.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. juuniks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

III PEATÜKK

Juurdepäas keskdepositooriumidele

1. jagu

Emitentide juurdepäas keskdepositooriumidele

Artikkel 49

Õigus emiteerida liidus tegevusloa saanud keskdepositooriumides

1. Emitendil on õigus korraldada oma selliste väärtpaberite registreerimine liikmesriigis registreeritud keskdepositooriumis, mis on võetud kauplemisele reguleeritud turgudel või mitnepoolsetes kauplemissüsteemides või millega kaubeldakse kauplemiskohtades, kui asjaomane keskdepositoorium vastab artiklis 23 osutatud tingimustele.

Ilma et see piiraks emitendi esimeses lõigus osutatud õigust, kohaldatakse jätkuvalt selle liikmesriigi äriühinguõigust või sarnast õigust, mille alusel on väärtpaberid emiteeritud.

Liikmesriigid tagavad, et koostatakse loetelu teises lõigus osutatud õiguse peamiste normide kohta. Pädevad asutused edastavad selle loetelu Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele hiljemalt 18. detsembriks 2014. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve avaldab kõnealuse loetelu hiljemalt 18. jaanuariks 2015.

Keskdepositoorium võib võtta emitentidelt oma teenuste eest mõistlikku kulupõhist teenustasu, kui mõlemad pooled ei ole kokku leppinud teisiti.

2. Kui emitent esitab taotluse oma väärtpaberite registreerimiseks keskdepositooriumis, käsitleb viimane seda taotlust kiiresti ja mittediskrimineerival viisil ning annab taotluse esitanud emitendile vastuse kolme kuu jooksul.

3. Keskdepositoorium võib keelduda emitendile teenuste osutamisest. Sellise keeldumise aluseks võib olla ainult põhjalik riskihinnang või see, et asjaomane keskdepositoorium ei osuta seoses kõnealuse liikmesriigi äriühinguõiguse või sarnase õiguse alusel emiteeritud väärtpaberitega lisa A jao punktis 1 osutatud teenuseid.

4. Ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/60/EÜ⁽¹⁾ ja komisjoni direktiivi 2006/70/EÜ⁽²⁾ kohaldamist, esitab teenuste osutamisest keelduv keskdepositoorium taotluse esitanud emitendile keeldumise kohta kirjalikult üksikasjaliku põhjenduse.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2005. aasta direktiiv 2005/60/EÜ rahandussüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise vältimise kohta (ELT L 309, 25.11.2005, lk 15).

⁽²⁾ Komisjoni 1. augusti 2006. aasta direktiiv 2006/70/EÜ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/60/EÜ rakendusmeetmete kehtestamise kohta seoses mõistega riikliku taustaga isik ning kliendi suhtes lihtsustatud nõuetekohaste hoolsuse menetluste ja harva või väga piiratud mahus teostatud finantstegevuse alusel tehtud erandite tehniliste kriteeriumite kohta (ELT L 214, 4.8.2006, lk 29).

Keeldumise korral on taotleval emitendil õigus esitada teenuste osutamisest keelduva keskdepositooriumi pädevale asutusele kaebus.

Asjaomase keskdepositooriumi pädev asutus vaatab kaebuse nõuetekohaselt läbi, hinnates keskdepositooriumi esitatud keeldumise põhjuseid, ning esitab emitendile põhjendatud vastuse.

Emitendi kaebuse hindamisel konsulteerib keskdepositooriumi pädev asutus taotluse esitanud emitendi registreerimiskohajärgse pädeva asutusega. Kui taotluse esitanud emitendi registreerimiskohajärgne pädev asutus ei nõustu esitatud hinnanguga, võib üks kahest pädevast asutusest suunata küsimuse Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele, kes võib toimida vastavalt talle määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 19 kohaselt antud volitustele.

Kui leitakse, et keskdepositoorium keeldub oma teenuseid emitendile osutamast põhjendamatult, teeb vastutav pädev asutus ettekirjutuse, millega nõuab, et keskdepositoorium osutaks oma teenuseid taotluse esitanud emitendile.

5. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab tihedas koostöös EKPSi liikmetega välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles täpsustatakse riskid, mida keskdepositooriumis peavad põhjaliku riskihinnangu koostamisel ja pädevad asutused juurdepääsu andmisest keeldumise põhjuste hindamisel vastavalt lõigetele 3 ja 4 arvesse võtma, ning lõikes 4 osutatud menetluse elemendid.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. juuniks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

6. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab tihedas koostöös EKPSi liikmetega välja rakenduslike tehniliste standardite eelnõu, et kehtestada lõikes 4 osutatud menetluse standardvormid ja -ankeedid.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse rakenduslike tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. juuniks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud rakenduslikud tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 15.

2. jagu

Keskdepositooriumidevaheline ühendus

Artikkel 50

Standardühendus

Keskdepositooriumil on õigus saada teise keskdepositooriumi liikmeks ja luua selle keskdepositooriumiga standardühendus kooskõlas artikliga 33 ning tingimusel, et sellest keskdepositooriumidevahelisest ühendusest on artikli 19 lõike 5 kohaselt eelnevalt teatatud.

Artikkel 51

Kohandatud ühendus

1. Kui keskdepositoorium taotleb teiselt keskdepositooriumilt viimasele juurdepääsu saamiseks kohandatud ühenduse loomist, lükkab taotluse saanud keskdepositoorium sellise taotluse tagasi ainult riskiga seotud kaalutlustel. Ta ei lükka taotlust tagasi turuosa kaotamise põhjendusel.

2. Taotluse saanud keskdepositoorium võib taotluse esitanud keskdepositooriumilt võtta mõistlikku kulupõhist teenustasu kohandatud ühenduse kättesaadavaks tegemise eest, kui mõlemad pooled ei ole kokku leppinud teisiti.

Artikkel 52

Keskdepositooriumidevahelise ühenduse loomise menetlus

1. Kui keskdepositoorium esitab artiklite 50 ja 51 kohase taotluse juurdepääsu saamiseks teisele keskdepositooriumile, käsitleb viimane sellist taotlust kiiresti, andes taotluse esitanud keskdepositooriumile vastuse kolme kuu jooksul.

2. Keskdepositoorium keeldub taotluse esitanud keskdepositooriumile juurdepääsu andmisest ainult juhul, kui selline juurdepääs ohustaks finantsturgude sujuvat ja nõuetekohast toimimist või põhjustaks süsteemset riski. Selline keeldumine peab põhinema põhjalikul riskihinnangul.

Kui keskdepositoorium keeldub juurdepääsu andmisest, esitab ta taotluse esitanud keskdepositooriumile oma keeldumise kohta üksikasjaliku põhjenduse.

Keeldumise korral on taotluse esitanud keskdepositooriumil õigus esitada juurdepääsu andmisest keelduva keskdepositooriumi pädevale asutusele kaebus.

Taotluse saanud keskdepositooriumi pädev asutus vaatab kaebuse nõuetekohaselt läbi, hinnates keeldumise põhjuseid, ning esitab taotluse esitanud keskdepositooriumile põhjendatud vastuse.

Kaebust hinnates konsulteerib taotluse saanud keskdepositooriumi pädev asutus taotluse esitanud keskdepositooriumi pädeva asutuse ja taotluse esitanud keskdepositooriumi artikli 12 lõike 1 punktis a osutatud kaasatud asutusega. Kui üks taotluse esitanud keskdepositooriumi asutustest ei nõustu esitatud hinnanguga, võib kumbki neist suunata küsimuse Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele, kes võib toimida vastavalt talle määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 19 kohaselt antud volitustele.

Kui leitakse, et keskdepositoorium keeldub taotluse esitanud keskdepositooriumile juurdepääsu andmisest põhjendamatult, annab taotluse saanud keskdepositooriumi pädev asutus välja korralduse, millega nõuab ajaomaselt keskdepositooriumilt taotluse esitanud keskdepositooriumile juurdepääsu andmist.

3. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab tihedas koostöös EKPSi liikmetega välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles täpsustatakse riskid, mida keskdepositoorium peab põhjaliku riskihinnangu koostamisel ja pädev asutus juurdepääsu andmisest keeldumise põhjuste hindamisel vastavalt lõikele 2 arvesse võtma, ning lõikes 2 osutatud menetluse elemendid.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. juuniks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

4. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab tihedas koostöös EKPSi liikmetega välja rakenduslike tehniliste standardite eelnõu, et kehtestada lõigetes 1 ja 2 osutatud menetlustes kasutatavad standardvormid ja -ankeedid.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse rakenduslike tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. juuniks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud rakenduslikud tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 15.

3. jagu

Keskdepositooriumi ja mõne teise turuinfrastruktuuri vaheline ühendus*Artikkel 53***Keskdepositooriumi ja mõne teise turuinfrastruktuuri vaheline ühendus**

1. Keskne vastaspool ja kauplemiskoht teevad keskdepositooriumile tema taotluse korral tehinguvood kättesaadavaks mittediskrimineerival ja läbipaistval viisil ning võivad taotluse esitanud keskdepositooriumilt võtta selliste tehinguvoogude eest mõistlikku kulupõhist teenustasu, kui mõlemad pooled ei ole kokku leppinud teisiti.

Keskdepositoorium tagab keskele vastaspoolele või kauplemiskohale mittediskrimineerival ja läbipaistval viisil juurdepääsu oma väärtpaberiarveldussüsteemidele ning võib sellise ühenduse eest võtta mõistlikku kulupõhist teenustasu, kui mõlemad pooled ei ole kokku leppinud teisiti.

2. Kui üks pool esitab teisele poolele juurdepääsu taotluse kooskõlas lõikega 1, käsitletakse sellist taotlust kiiresti ning taotluse esitanud poolele antakse vastus kolme kuu jooksul.

3. Taotluse saanud pool võib keelduda juurdepääsu andmisest ainult juhul, kui selline juurdepääs mõjutaks finants-turgude sujuvat ja nõuetekohast toimimist või põhjustaks süsteemset riski. Ta ei või taotlust tagasi lükata turuosa kaotamise põhjendusel.

Juurdepääsu andmisest keelduv pool põhjendab taotluse esitanud poolele kirjalikult, tuginedes põhjalikule riskihinnangule, oma keeldumist. Keeldumise korral on taotleval poolel õigus esitada juurdepääsu andmisest keelduva poole pädevale asutusele kaebus.

Taotluse saanud poole pädev asutus ja artikli 12 lõike 1 punktis a osutatud kaasatud asutus vaatavad kaebuse nõuetekohaselt läbi, hinnates keeldumise põhjuseid, ning esitavad taotluse esitanud poolele põhjendatud vastuse.

Taotluse saanud poole pädev asutus konsulteerib kaebust hinnates taotluse esitanud poole pädeva asutuse ja artikli 12 lõike 1 punktis a osutatud kaasatud asutusega. Kui üks taotluse esitanud poole asutustest ei nõustu esitatud hinnanguga, võib kumbki neist suunata küsimuse Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele, kes võib toimida vastavalt talle määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 19 kohaselt antud volitustele.

Kui leitakse, et poole keeldumine juurdepääsu andmisest ei ole põhjendatud, teeb vastutav pädev asutus ettekirjutuse, milles nõuab poolelt juurdepääsu andmist oma teenustele kolme kuu jooksul.

4. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab tihedas koostöös EKPSi liikmetega välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles täpsustatakse riskid, mida keskdepositoorium peab põhjaliku riskihinnangu koostamisel ja pädev asutus juurdepääsu andmisest keeldumise põhjuste hindamisel vastavalt lõikele 3 arvesse võtma, ning lõikes 3 osutatud menetluse elemendid.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. juuniks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

5. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab tihedas koostöös EKPSi liikmetega välja rakenduslike tehniliste standardite eelnõu, et kehtestada lõigetes 2 ja 3 osutatud menetluses kasutatavad standardvormid ja -ankeedid.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse rakenduslike tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. juuniks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud rakenduslikud tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 15.

IV JAOTIS

KESKDEPOSITOORIUMI LIIKMETELE PANGANDUSKÕRVALTEENUSTE OSUTAMINE

Artikkel 54

Panganduskõrvalteenuste osutamiseks tegevusloa andmine ja neid teenuseid osutama määramine

1. Keskdepositoorium ei osuta ise ühtegi lisa C jaos sätestatud panganduskõrvalteenust, välja arvatud juhul, kui ta on saanud vastavalt käesolevale artiklile selliste teenuste osutamiseks täiendava tegevusloa.
2. Keskdepositooriumile, kes kavatses arveldada oma väärtpaberiarveldussüsteemi kogu rahapoolle või selle osa vastavalt artikli 40 lõikele 2 või soovib osutada lõikes 1 osutatud panganduskõrvalteenuseid, antakse tegevusluba, et:
 - a) osutada selliseid teenuseid ise käesolevas artiklis täpsustatud tingimustel; või
 - b) määrata selleks üks või mitu krediidasutust, mis on tegevusloa saanud direktiivi 2013/36/EL artikli 8 kohaselt.
3. Kui keskdepositoorium soovib osutada panganduskõrvalteenuseid sama juriidilise isiku kaudu, kes korraldab väärtpaberiarveldussüsteemi, antakse lõikes 2 osutatud tegevusluba ainult järgmiste tingimuste täitmise korral:
 - a) keskdepositooriumil on krediidasutuse tegevusluba, nagu on sätestatud direktiivi 2013/36/EL artiklis 8;
 - b) keskdepositoorium vastab artikli 59 lõigetes 1, 3 ja 4 sätestatud usaldatavusnõuetele ning artiklis 60 sätestatud järelevalvenõuetele;
 - c) käesoleva lõigu punktis a osutatud tegevusluba kasutatakse üksnes lisa C jaos osutatud panganduskõrvalteenuste osutamiseks ning mitte muuks tegevuseks;
 - d) keskdepositooriumi suhtes kehtestatakse täiendavad kapitalinõuded, mis kajastavad riske, sealhulgas krediidi- ja likviidsusriske, mis tulenevad päevasisese krediidi võimaldamisest muu hulgas väärtpaberiarveldussüsteemi liikmetele või teistele keskdepositooriumi teenuste kasutajatele;
 - e) keskdepositoorium esitab vähemalt korra kuus pädevale asutusele ja korra aastas määruse (EL) nr 575/2013 VIII osa nõuete kohase avalikustamise raames oma päevasisese likviidsusriskide ulatuse ja nende juhtimise aruande kooskõlas käesoleva määruse artikli 59 lõike 4 punktiga j; ning
 - f) keskdepositoorium on esitanud pädevale asutusele asjakohase finantsseisundi taastamise kava, millega tagatakse kriitiliste funktsioonide täitmise järjepidevus, sealhulgas olukordades, kus likviidsus- või krediidirisk realiseerub panganduskõrvalteenuste osutamise tulemusel.

Käesoleva määruse ning määruse (EL) nr 575/2013 ja direktiivi 2013/36/EL sätete vastuolu korral järgib esimese lõigu punktis a osutatud keskdepositoorium usaldatavusnõuete täitmise järelevalve rangemaid nõudeid. Käesoleva määruse artiklites 47 ja 59 osutatud regulatiivsetes tehnilistes standardites selgitatakse sätete vastuolu juhtumeid.

4. Kui keskdepositoorium soovib panganduskõrvalteenuste osutamiseks eraldiseisva juriidilise isiku kaudu määrata krediidasutuse, mis võib kuuluda samasse kontserni ja olla tegelikult sama emaettevõtja kontrollitav või mitte, antakse lõikes 2 osutatud tegevusluba ainult järgmiste tingimuste täitmise korral:

- a) eraldiseisval juriidilisel isikul on krediidasutuse tegevusluba, nagu on sätestatud direktiivi 2013/36/EL artiklis 8;
- b) eraldiseisev juriidiline isik vastab artikli 59 lõigetes 1, 3 ja 4 sätestatud usaldatavusnõuetele ning artiklis 60 sätestatud järelevalvenõuetele;
- c) eraldiseisev juriidiline isik ei osuta ise ühtegi lisa A jaos osutatud põhiteenust;
- d) punktis a osutatud tegevusluba kasutatakse ainult lisa C jaos osutatud panganduskõrvalteenuste osutamiseks ning mitte muuks tegevuseks;
- e) eraldiseisva juriidilise isiku suhtes kehtestatakse täiendavad kapitalinõuded, mis kajastavad riske, sealhulgas krediidi- ja likviidsusriske, mis tulenevad päevasisese krediidi võimaldamisest muu hulgas väärtpapierarveldussüsteemi liikmetele või teistele keskdepositooriumi teenuste kasutajatele;
- f) eraldiseisev juriidiline isik esitab vähemalt korra kuus pädevale asutusele ja korra aastas määruse (EL) nr 575/2013 VIII osa nõuete kohase avalikustamise raames oma päevasisese likviidsusriskide ulatuse ja nende juhtimise aruande kooskõlas käesoleva määruse artikli 59 lõike 4 punktiga j; ning
- g) eraldiseisev juriidiline isik on esitanud pädevale asutusele asjakohase finantsseisundi taastamise kava, millega tagatakse kriitiliste funktsioonide täitmise järjepidevus, sealhulgas olukordades, kus likviidsus- või krediidirisk realiseerub eraldiseisva juriidilise isiku kaudu panganduskõrvalteenuste osutamise tulemusel.

5. Lõiget 4 ei kohaldata lõike 2 punktis b osutatud krediidasutuste suhtes, kes pakuvad osa keskdepositooriumi väärtpapierarveldussüsteemi rahamaksete arveldamist, kui krediidasutuste juures avatud kontode kaudu arveldatava raha koguväärtus ühe aasta kohta arvatuna on väiksem kui üks protsent asjaomase keskdepositooriumi juures raha vastu arveldatud väärtpapieritehingute koguväärtusest ega ületa maksimaalselt 2,5 miljardit eurot aastas.

Pädev asutus teostab vähemalt korra aastas järelevalvet selle üle, et esimeses lõigus määratletud künnist ei ületataks, ning annab Euroopa Väärtpapieriturujärelevalvele selle kohta aru. Kui pädev asutus tuvastab kõnealuse künnise ületamise, nõuab ta, et asjaomane keskdepositoorium taotleks selleks tegevusluba kooskõlas lõikega 4. Asjaomane keskdepositoorium esitab tegevusloa saamise taotluse kuue kuu jooksul.

6. Pädev asutus võib keskdepositooriumilt nõuda rohkem kui ühe krediidasutuse määramist või seda, et keskdepositoorium lisaks sellele, et ta osutab teenuseid käesoleva artikli lõike 2 punkti a kohaselt ise, määraks ühe krediidasutuse, kui asjaomane pädev asutus on seisukohal, et ühe krediidasutuse avatus artikli 59 lõigete 3 ja 4 kohaste riskide kontsentratsioonile ei ole piisavalt maandatud. Määratud krediidasutusi käsitatakse arveldusagentidena.

7. Keskdepositoorium, kellel on luba osutada mis tahes liiki panganduskõrvalteenuseid, ja lõike 2 punkti b kohaselt määratud krediidasutus peavad igal ajal vastama käesoleva määruse kohaselt tegevusloa saamise tingimustele ning teatavad pädevatele asutustele viivitamata kõigist olulistest muudatustest, mis tegevusloa saamise tingimuste täitmist mõjutavad.

8. Euroopa Pangandusjärelevalve töötab tihedas koostöös Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ja EKPSi liikmetega välja rakenduslike tehniliste standardite eelnõu, et määrata kindlaks lõike 3 punktis d ja lõike 4 punktis e osutatud riskipõhine täiendav kapitalinõue.

Euroopa Pangandusjärelevalve esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. juuniks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

Artikkel 55

Panganduskõrvalteenuste osutamiseks tegevusloa andmise ja sellest keeldumise menetlus

1. Keskdepositoorium esitab taotluse, et saada tegevusloa krediidiasutuste määramiseks või panganduskõrvalteenuste osutamiseks, nagu on sätestatud artiklis 54, oma päritoluliikmesriigi pädevale asutusele.

2. Taotlus sisaldab kogu teavet, mida pädev asutus vajab veendumaks, et keskdepositoorium ja asjakohasel juhul määratud krediidasutus on tegevusloa andmise ajaks võtnud kõik vajalikud meetmed, mida on vaja käesoleva määrusega sätestatud kohustuste täitmiseks. Taotlus sisaldab tegevuskava, milles esitatakse kavandatavad panganduskõrvalteenused, keskdepositoorium ja vajaduse korral määratud krediidasutuste vaheliste suhete organisatsiooniline struktuur ning see, kuidas asjaomane keskdepositoorium ja vajaduse korral määratud krediidasutus kavatsevad täita artikli 59 lõigete 1, 3 ja 4 kohaseid usaldatavusnõudeid ning artiklis 54 sätestatud muid tingimusi.

3. Pädev asutus kohaldab artikli 17 lõigete 3 ja 8 kohast menetlust.

4. Pärast taotluse nõuetekohaseks lugemist edastab pädev asutus kogu taotluses sisalduva teabe järgmistele asutustele:

a) kaasatud asutused;

b) määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punktis 40 osutatud pädev asutus;

c) selle liikmesriigi (nende liikmesriikide) pädevad asutused, kus keskdepositoorium on loonud teise keskdepositooriumiga koostalitlusvõimelisi ühendusi, välja arvatud juhul, kui keskdepositoorium on loonud artikli 19 lõikes 5 osutatud koostalitlusvõimelisi ühendusi;

d) selle vastuvõtva liikmesriigi pädevad asutused, kus keskdepositooriumi tegevus on olulise tähtsusega väärtpaberiturgude toimimise ja investorikaitse seisukohast artikli 24 lõike 4 tähenduses;

e) keskdepositooriumi nende liikmete järelevalve eest vastutavad pädevad asutused, kes on asutatud keskdepositooriumi väärtpaberiarveldussüsteemi kolmes suurima arveldusmahuga liikmesriigis ühe aasta koondandmete põhjal;

f) Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve; ja

g) Euroopa Pangandusjärelevalve.

5. Lõike 4 punktides a–e osutatud asutused esitavad tegevusloa andmise kohta põhjendatud arvamuse 30 päeva jooksul alates lõikes 4 osutatud teabe kättesaamisest. Kui asutus ei esita arvamust kõnealuse tähtaja jooksul, käsitatakse seda positiivse arvamuse esitamisenä.

Kui vähemalt üks lõike 4 punktides a–e osutatud asutus esitab negatiivse põhjendatud arvamuse, esitab pädev asutus, kes soovib tegevusluba anda, lõike 4 punktides a–e osutatud asutustele 30 päeva jooksul seda negatiivset arvamust käsitleva põhjendatud otsuse.

Kui 30 päeva pärast kõnealuse otsuse esitamist esitab mõni lõike 4 punktides a–e osutatud asutus negatiivse arvamuse ning kui pädev asutus endiselt soovib tegevusluba anda, võib iga negatiivse arvamuse esitanud asutus edastada küsimuse Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 31 punkti c kohase abi saamiseks.

Kui 30 päeva pärast küsimuse Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele edastamist ei ole küsimust lahendatud, võtab tegevusluba anda sooviv pädev asutus vastu lõpliku otsuse ja esitab selle kohta üksikasjaliku kirjaliku põhjenduse lõike 4 punktides a–e osutatud asutustele.

Kui pädev asutus soovib tegevusloa andmisest keelduda, siis küsimust Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele ei edastata.

Negatiivses arvamuses esitatakse kirjalikult ammendavad ja üksikasjalikud põhjendused selle kohta, miks käesoleva määruse või liidu muude õigusaktide nõuded ei ole täidetud.

6. Kui Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve leiab, et pädev asutus on andnud tegevusloa, mis ei pruugi olla vastavuses liidu õigusega, toimib ta vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklile 17.

7. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab tihedas koostöös EKPSi liikmetega ja Euroopa Pangandusjärelevalvega välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et täpsustada, millist teavet peab keskdepositoorium pädevale asutusele esitama, et saada asjaomane tegevusluba arvelduse kõrval pangateenuste osutamiseks.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. juuniks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

8. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab tihedas koostöös EKPSi liikmetega ja Euroopa Pangandusjärelevalvega välja rakenduslike tehniliste standardite eelnõu, et kehtestada enne tegevusloa andmist lõikes 4 osutatud asutustega konsulteerimise standardvormid ja -ankeedid ning menetlused.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse rakenduslike tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. juuniks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud rakenduslikud tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 15.

Artikkel 56

Panganduskõrvalteenuste laiendamine

1. Kui keskdepositoorium kavatab laiendada panganduskõrvalteenuseid, mille jaoks ta määrab krediidasutuse või mida ta soovib kooskõlas artikliga 54 ise osutada, esitab ta laiendamise taotluse oma päritoluliikmesriigi pädevale asutusele.

2. Laiendamise taotluse suhtes kohaldatakse artikli 55 kohast menetlust.

Artikkel 57

Tegevusloa kehtetuks tunnistamine

1. Ilma et see piiraks V jaotise kohaste parandusmeetmete või meetmete kohaldamist, tunnistab keskdepositooriumi päritoluliikmesriigi pädev asutus artiklis 54 osutatud tegevusloa kehtetuks mis tahes järgmise asjaolu korral:

- a) kui keskdepositoorium ei ole tegevusluba kasutanud 12 kuu jooksul, loobub selgesõnaliselt tegevusloast või kui määratud krediidasutus ei ole eelneva kuue kuu jooksul teenuseid osutanud ega tegelenud äritegevusega;
- b) kui keskdepositoorium on saanud tegevusloa valeandmeid esitades või mõnel muul ebaseaduslikul viisil;
- c) kui keskdepositoorium või määratud krediidasutus ei vasta enam nendele tingimustele, mille alusel tegevusluba anti, ning nad ei ole kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul pädeva asutuse nõutud parandusmeetmeid võtnud;
- d) kui keskdepositoorium või määratud krediidasutus on tõsiselt või süstemaatiliselt rikkunud käesolevas määruses sätestatud nõudeid.

2. Pärast seda, kui pädev asutus saab teada mõnest lõikes 1 osutatud asjaolust, konsulteerib ta viivitamata artikli 55 lõikes 4 osutatud asutustega tegevusloa kehtetuks tunnistamise vajaduse suhtes.

3. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve, artikli 12 lõike 1 punktis a osutatud kaasatud asutus ja artikli 60 lõikes 1 osutatud asutus või vastavalt artikli 55 lõikes 4 osutatud asutused võivad igal ajal nõuda, et keskdepositooriumi päritoluliikmesriigi pädev asutus kontrolliks, kas keskdepositoorium ja asjakohasel juhul määratud krediidasutus vastavad endiselt tegevusloa andmise aluseks olevatele tingimustele.

4. Pädev asutus võib tegevusloa kehtetuks tunnistamisel piirduda teatava teenuse, tegevuse või finantsinstrumendiga.

5. Keskdepositoorium ja määratud krediidasutus kehtestavad asjakohase menetluse, mis tagab õigeaegse ja nõuetekohase klientide ja liikmete varaga arveldamise ning selle ülekandmise teisele arveldusagendile lõikes 1 osutatud tegevusloa kehtetuks tunnistamise korral, ning rakendab ja järgib seda menetlust.

Artikkel 58

Keskdepositooriumide register

1. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet teavitatakse pädevate asutuste artiklite 54, 56 ja 57 kohaselt tehtud otsustest.

2. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve kannab artikli 21 lõike 3 nõuete kohaselt asjaomasel veebisaidil kättesaadavaks tehtud registrisse järgmise teabe:

- a) iga keskdepositoorium nimi, kelle suhtes on tehtud artikli 54, 56 või 57 kohane otsus;
- b) iga määratud krediidasutuse nimi;
- c) loetelu panganduskõrvalteenustest, mida määratud krediidasutusel või artikli 54 kohaselt loa saanud keskdepositooriumil on lubatud keskdepositooriumi liikmetele osutada.

3. Pädevad asutused teavitavad hiljemalt 16. detsembriks 2014 Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet neist üksustest, kes kooskõlas siseriikliku õiguse nõuetega osutavad panganduskõrvalteenuseid.

Artikkel 59

Usaldatavusnõuded, mida kohaldatakse krediidasutuste või keskdepositooriumide suhtes, millel on lubatud osutada panganduskõrvalteenuseid

1. Krediidasutus, mis on artikli 54 lõike 2 punkti b kohaselt määratud osutama panganduskõrvalteenuseid, või keskdepositoorium, millel on artikli 54 lõike 2 punkti a kohaselt lubatud kõnealuseid teenuseid osutada, osutab ainult neid lisa C jaos sätestatud teenuseid, mille jaoks talle on tegevusluba antud.

2. Krediidasutus, mis on artikli 54 lõike 2 punkti b kohaselt määratud osutama panganduskõrvalteenuseid, või keskdepositoorium, millel on artikli 54 lõike 2 punkti a kohaselt lubatud kõnealuseid teenuseid osutada, peab järgima kõiki krediidasutuste suhtes kohaldatavaid praeguseid ja tulevaseid õigusakte.

3. Krediidasutus, mis on artikli 54 lõike 2 punkti b kohaselt määratud osutama panganduskõrvalteenuseid, või keskdepositoorium, millel on artikli 54 lõike 2 punkti a kohaselt lubatud kõnealuseid teenuseid osutada, täidab seoses iga väärtpaberiarveldussüsteemiga järgmisi konkreetseid usaldatavusnõudeid kõnealuste teenustega seotud krediidiriskide puhul:

- a) ta kehtestab kindla raamistiku vastavate krediidiriskide juhtimiseks;
- b) ta teeb sageli ja korrapäraselt kindlaks sellise krediidiriski allikad, mõeldab ja jälgib vastavaid krediidiriski positsioone ning kasutab nende riskide kontrollimiseks asjakohaseid riskijuhtimisvahendeid;
- c) ta katab täielikult vastavad krediidiriski positsioonid üksikute laenuvõtivate liikmete suhtes, kasutades tagatist ja muid samaväärseid finantsvahendeid;
- d) kui ta kasutab tagatist oma vastava krediidiriski juhtimiseks, aktsepteerib ta minimaalse krediidi- ja tururiskiga, väga likviidseid tagatise; ta võib kasutada muid liiki tagatise konkreetsetes olukordades, kui kohaldatakse asjakohaseid väärtuskärpeid;
- e) ta kehtestab punktis c osutatud krediidiriski positsioonide katmiseks võetud tagatiste väärtuste suhtes piisavalt konservatiivsed väärtuskärped ja kontsentratsiooniriski piirmäärad ning kohaldab neid, võttes arvesse eesmärki, et asjaomast tagatist peab saama kiiresti realiseerida ilma märkimisväärse ebasoodsa hinnaefektita;
- f) ta kehtestab oma vastavate krediidiriski positsioonide suhtes piirmäärad;
- g) ta analüüsib ja kavandab seda, kuidas käsitleda mis tahes võimalikku järelejäänud krediidiriski positsiooni, ning võtab vastu eeskirjad ja menetlused selliste kavade rakendamiseks;
- h) ta annab laenu ainult nendele liikmetele, kellel on tema juures sularahakonto;
- i) ta kehtestab päevisese laenu tagasimaksmise tõhusad menetlused ning pärsib üleõlaenu, kohaldades karistusmäärasid, mis toimivad tõhusa hoiatusena.

4. Krediidasutus, mis on artikli 54 lõike 2 punkti b kohaselt määratud osutama panganduskõrvalteenuseid, või keskdepositoorium, millel on artikli 54 lõike 2 punkti a kohaselt lubatud kõnealuseid teenuseid osutada, täidab seoses iga väärtpaberiarveldussüsteemiga järgmisi konkreetseid usaldatavusnõudeid kõnealuste teenustega seotud likviidsusriskide puhul:

- a) tal on kindel raamistik ja vahendid sellise väärtpaberiarveldussüsteemi iga valuutaga seotud likviidsusriskide, sealhulgas päeviseste likviidsusriskide mõõtmiseks, jälgimiseks ja juhtimiseks, mille puhul ta tegutseb arveldusagendina;

- b) ta mõõdab ja jälgib pidevalt ja õigeaegselt ning vähemalt kord päevas oma likviidsusvajadust ja enda hoitavate likviidse vara taset ning määrab seejuures kindlaks oma kasutada oleva likviidse vara väärtuse, võttes arvesse kõnealuse vara asjakohaseid väärtuskärpeid;
- c) tal on piisavalt likviidseid vahendeid kõigis asjaomastes valuutades arveldusteenuste õigeaegseks osutamiseks väga mitmesuguste stressistsenaariumide korral, sealhulgas, kuid mitte ainult, vähemalt ühe liikme, sealhulgas nende emattevõtjate ja tütarettevõtjate maksejõuetusest tuleneva likviidsusriski korral, kelle vastu tal on suurimad nõuded;
- d) ta leevendab vastavaid likviidsusriske igas valuutas kvalifitseeruvate likviidsete vahenditega, näiteks emiteerivas keskpangas ja muudes krediitdivõimelistes finantseerimisasutustes hoitava rahaga, kokkulepitud krediitdiliinide või muu sarnase korraga ning väga likviidse tagatise või investeringutega, mis on eelnevalt kokku lepitud ja väga usaldusväärse rahastamiskorra kohaselt koheselt kättesaadavad ja rahaks konverteeritavad isegi ekstreemsetes, kuid usutatavates turutingimustes; ta tuvastab, mõõdab ja jälgib oma likviidsusriski, mis tuleneb mitmesugustest finantseerimisasutustest, mida ta oma likviidsusriskide juhtimiseks kasutab;
- e) eelnevalt kokku lepitud rahastamiskorra kasutamisel valib ta likviidsuse pakkujateks ainult krediitdivõimelisi finantseerimisasutusi; ta kehtestab asjakohased kontsentratsiooniriski piirmäärad iga vastava likviidsuse pakkuja suhtes, sealhulgas oma emattevõtja ja tütarettevõtjate suhtes, ning kohaldab neid;
- f) ta määrab kindlaks ja testib vastavate vahendite piisavust korrapärase ja range stressitestimisega;
- g) ta analüüsib ja kavandab seda, kuidas käsitleda likviidsuse ettenägematuid ja potentsiaalselt katmata puudujääke, ning võtab vastu eeskirjad ja menetlused selliste kavade rakendamiseks;
- h) kui see on praktiline ja teostatav ning ilma et see piiraks keskpanga kõlblikkuseeskirju, on tal juurdepääs keskpanga kontodele ja muudele keskpanga teenustele, et tõhustada oma likviidsusriskide juhtimist, ning liidu krediidiasutused hoiustavad vastavad sularahasaldod selleks ette nähtud kontodel liidu emiteerivate keskpankade juures;
- i) tal on eelnevalt kokkulepitud ja väga usaldusväärne kord, mis tagab, et ta saab õigeaegselt realiseerida maksejõuetu kliendi antud tagatise;
- j) ta esitab artikli 60 lõikes 1 osutatud asutustele korrapäraselt aruandeid selle kohta, kuidas ta mõõdab, jälgib ja juhib likviidsusriske, seahulgas päevasisesid likviidsusriske, ning avalikustab need.

5. Euroopa Pangandusjärelevalve töötab tihedas koostöös Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvega ja EKPSi liikmetega välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et täiendavalt täpsustada lõigetes 3 ja 4 osutatud krediidid- ja likviidsusriskide, sealhulgas päevasiseselt esinevate riskide jälgimise, mõõtmise, juhtimise, neist teatamise ja avalikustamise nõuete ja viiside üksikasju. Kõnealune regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu viiakse vajaduse korral kooskõlla määruse (EL) nr 648/2012 artikli 46 lõike 3 kohaselt vastu võetud regulatiivsete tehniliste standarditega.

Euroopa Pangandusjärelevalve esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. juuniks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1093/2010 artiklitega 10–14.

*Artikkel 60***Panganduskõrvalteenuseid osutama määratud krediidasutuste ja panganduskõrvalteenuste osutamiseks tegevusloa saanud keskdepositooriumide üle teostatav järelevalve**

1. Ilma et see piiraks käesoleva määruse artiklite 17 ja 22 kohaldamist, vastutavad määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punktis 40 määratletud pädevad asutused vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 ja direktiivi 2013/36/EL tingimustele krediidasutuse tegevusloa andmise eest panganduskõrvalteenuseid osutama määratud krediidasutustele ja panganduskõrvalteenuste osutamist taotlevatele keskdepositooriumidele, ning nende kui krediidasutuste üle järelevalve teostamise eest.

Esimeses lõigus osutatud pädevad asutused vastutavad ka nimetatud lõigus osutatud määratud krediidasutuste ja keskdepositooriumide järelevalve eest seoses käesoleva määruse artiklis 59 osutatud usaldatavusnõuete täitmisega.

Esimeses lõigus osutatud pädevad asutused hindavad regulaarselt ja vähemalt kord aastas, kas määratud krediidasutus või keskdepositoorium, kellel on lubatud osutada panganduskõrvalteenuseid, järgib artiklis 59 sätestatud nõudeid, ning teavitab käesoleva lõike kohase järelevalve tulemustest, sealhulgas mis tahes parandusmeetmetest või karistustest, keskdepositooriumi pädevat asutust, kes seejärel teavitab artikli 55 lõikes 4 osutatud asutusi.

2. Pärast konsulteerimist lõikes 1 osutatud pädeva asutusega kontrollib ja hindab keskdepositooriumi pädev asutus vähemalt kord aastas järgmist:

- a) artikli 54 lõike 2 punktis b osutatud juhul seda, kas kõik vajalikud kokkulepped määratud krediidasutuste ja keskdepositooriumi vahel võimaldavad neil täita käesolevas määruses sätestatud kohustusi;
- b) artikli 54 lõike 2 punktis a osutatud juhul seda, kas panganduskõrvalteenuste osutamise tegevusloaga seotud kokkulepped võimaldavad keskdepositooriumil täita käesolevas määruses sätestatud kohustusi.

Keskdepositooriumi pädev asutus teavitab artikli 55 lõikes 4 osutatud asutusi korrapäraselt ning vähemalt kord aastas käesoleva lõike kohase kontrolli ja hindamise tulemustest, sealhulgas mis tahes parandusmeetmetest või karistustest.

Kui keskdepositoorium määrab kooskõlas artikliga 54 tegevusloa saanud krediidasutuse, tagab keskdepositoorium oma korraldatavate väärtpaberiarveldussüsteemide liikmete kaitsmiseks, et tal on tema poolt määratava krediidasutuse kaudu juurdepääs kogu käesoleva määruse kohaldamiseks vajalikule teabele, ning ta teavitab määruse nõuete mis tahes rikkumistest keskdepositooriumi pädevat asutust ja lõikes 1 osutatud pädevaid asutusi.

3. Liidus järjepideva, tõhusa ja tulemusliku järelevalve tagamiseks panganduskõrvalteenuseid osutama määratud krediidasutuste ja nende osutamiseks tegevusloa saanud keskdepositooriumide üle võib Euroopa Pangandusjärelevalve tihedas koostöös Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvega ja EKPSi liikmetega anda pädevatele asutustele suuniseid kooskõlas määruse (EL) nr 1093/2010 artikliga 16.

V JAOTIS

KARISTUSED*Artikkel 61***Halduskaristused ja muud haldusmeetmed**

1. Ilma et see piiraks liikmesriikide õigust näha ette ja määrata kriminaalkaristusi, kehtestavad liikmesriigid halduskaristusi ja muid haldusmeetmeid käsitlevad eeskirjad ja tagavad, et nende pädevad asutused võivad määrata halduskaristusi ja muid haldusmeetmeid, mida kohaldatakse artiklis 63 määratletud olukordades käesoleva määruse rikkumise eest vastutavate isikute suhtes, ning võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Sellised karistused ja muud haldusmeetmed peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Liikmesriigid võivad otsustada mitte sätestada esimeses lõigus osutatud halduskaristusi käsitlevaid eeskirju nende kõnealuses lõigus osutatud õigusrikkumiste puhul, mille puhul riigisiseses õiguses juba kohaldatakse kriminaalkaristusi hiljemalt 18. septembriks 2016. Kui liikmesriigid on nii otsustanud, siis edastavad nad komisjonile ja ESMA-le asjakohased kriminaalõiguse normid.

Liikmesriigid teevad esimeses lõigus osutatud eeskirjad komisjonile ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele teatavaks hiljemalt 18. septembriks 2016. Liikmesriigid teavitavad komisjoni ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevat põhjendamatu viivitusega kõigist eeskirjade hilisematest muudatustest.

2. Pädevad asutused peavad olema suutelised kohaldama halduskaristusi ja muid haldusmeetmeid keskdepositooriumidele, määratud krediidiasutustele ning, kui käesoleva määrusega ühtlustamata valdkondi reguleerivas riigisiseses õiguses sätestatud tingimustest ei tulene teisiti, nende juhtorganite liikmetele ja muudele isikutele, kes tegelikult kontrollivad nende äritegevust, samuti muudele juriidilistele või füüsilistele isikutele, kes on riigisisese õiguse kohaselt õigusrikkumise eest vastutavad.

3. Pädevad asutused teevad karistuste kohaldamise pädevuse kasutamisel artiklis 63 sätestatud olukordades tihedat koostööd, tagamaks, et halduskaristused ja muud haldusmeetmed annaksid käesoleva määrusega soovitud tulemuse, ning kooskõlastavad oma tegevuse artikli 14 kohaselt, et vältida mis tahes dubleerimist või kattumist halduskaristuste ja muude haldusmeetmete kohaldamisel piiriüleste juhtumite korral.

4. Kui liikmesriigid on otsustanud lõike 1 kohaselt kehtestada kriminaalkaristused artiklis 63 osutatud sätete rikkumise eest, tagavad nad, et võetakse asjakohaseid meetmeid, et pädevatel asutustel oleksid kõik vajalikud volitused teha oma jurisdiktsiooni piires koostööd õigusasutustega, et saada konkreetset teavet käesoleva määruse võimaliku rikkumise tõttu algatatud kriminaaluurimise või -menetluse kohta, ning edastada seda teavet muudele pädevatele asutustele ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele, et täita oma kohustust teha käesoleva määruse kohaldamisel koostööd üksteisega ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvega.

5. Pädevad asutused võivad teha koostööd ka teiste liikmesriikide pädevate asutustega, et hõlbustada rahaliste karistuste täitmisele pööramist.

6. Liikmesriigid esitavad Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele kord aastas koondteabe kõikide lõike 1 kohaselt kehtestatud karistuste ja muude meetmete kohta. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve avaldab selle teabe aastaaruandes.

Kui liikmesriigid on kooskõlas lõikega 1 otsustanud kehtestada artiklis 63 osutatud sätete rikkumise eest kriminaalkaristused, esitavad nende pädevad asutused Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele kord aastas anonüümsed koondandmed kõigi algatatud kriminaaluurimiste ja mõistetud kriminaalkaristuste kohta. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve avaldab mõistetud kriminaalkaristuste andmed aastaaruandes.

7. Kui pädev asutus on halduskaristuse või muu haldusmeetme või kriminaalkaristuse avalikustanud, edastab ta selle teabe samal ajal ka Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele.

8. Pädevad asutused täidavad oma ülesandeid ja teostavad oma õigusi kooskõlas riigisisese õigusega:

a) vahetult;

b) koostöös teiste asutustega;

c) omal vastutusel delegeerimise teel üksustele, kellele on ülesanded delegeeritud vastavalt käesolevale määrusele; või

d) suunates küsimuse pädevatele õigusasutustele.

Artikkel 62

Otsuste avaldamine

1. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused avaldavad otsuse käesoleva määruse rikkumise eest kohaldatud halduskaristuse või muu haldusmeetme kohta oma ametlikul veebisaidil põhjendamatu viivitusest pärast karistatud isiku vastavast otsusest teavitamist. Avaldatakse vähemalt teabe õigusrikkumise liigi ja iseloomu kohta ning karistatud füüsilise või juriidilise isiku andmed.

Kui halduskaristuse mõistmise või muu haldusmeetme võtmise otsuse peale on esitatud kaebus asjakohasele õigusasutusele või muule asjakohasele asutusele, avaldavad pädevad asutused põhjendamatu viivitusest oma ametlikul veebisaidil ka teabe kaebuse menetlemise seisuga ja tulemuste kohta. Lisaks avaldatakse otsused varasemate karistuse mõistmise või meetme võtmise otsuste tühistamise kohta.

Kui pädev asutus peab juriidilise isiku identiteedi või füüsilise isiku isikuandmete avaldamist iga üksikjuhtumi puhul eraldi läbiviidava selliste andmete avaldamise proportsionaalsuse hindamise põhjal ebaproportsionaalseks või kui nende andmete avaldamine ohustab finantsturgude stabiilsust või käimasolevat uurimist, tagavad liikmesriigid, et pädevad asutused toimivad ühel järgmistest viisidest:

- a) viivitavad karistuse mõistmise või muu meetme võtmise otsuse avaldamisega kuni hetkeni, mil vastava teabe avaldamisest hoidumise põhjused kaovad;
- b) avaldavad karistuse mõistmise või muu meetme võtmise otsuse kohta anonüümsed andmed kooskõlas riigisisese õigusega, kui selline anonüümsete andmete avaldamine tagab isikuandmete tõhusa kaitse;
- c) jätab karistuse mõistmise või muu meetme võtmise otsuse avaldamata, kui eespool punktides a ja b sätestatud võimalusi peetakse ebapiisavaks, et tagada:
 - i) et finantsturgude stabiilsust ei seataks ohtu;
 - ii) sellise otsuse avaldamise proportsionaalsus vähem oluliseks peetava meetme puhul.

Kui otsustatakse avaldada karistuse mõistmise või meetme võtmise otsuse kohta anonüümsed andmed, võib asjakohaste andmete avaldamise edasi lükata mõistliku aja võrra, kui on ette näha, et selle ajavahemiku jooksul anonüümsete andmete avaldamise põhjused kaovad.

Pädevad asutused teavitavad Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet kõikidest mõistetud, kuid kolmanda lõigu punkti c kohaselt mitteavaldatud halduskaristustest, sh nendega seotud kaebustest ja kaebuste lahendamise tulemustest. Liikmesriigid tagavad, et pädevaid asutusi teavitatakse mõistetud kriminaalkaristustest ja nendega seotud lõppotsustest ning et nad esitavad selle teabe Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve peab talle teatatud karistuste keskset andmebaasi üksnes pädevate asutuste vahel teabe vahetamise eesmärgil. Sellele andmebaasile pääsevad ligi ainult pädevad asutused ja seda ajakohastatakse pädevate asutuste antud teabe põhjal.

2. Pädevad asutused tagavad, et käesoleva artikli kohaselt avaldatud andmed jäävad nende ametlikule veebisaidile vähemalt viieks aastaks alates nende avaldamisest. Avaldatud andmete hulgas esinevad isikuandmed esitatakse pädeva asutuse ametlikul veebisaidil üksnes sellise aja jooksul, mis on kohaldatavate andmekaitse eeskirjade kohaselt vajalik.

Artikkel 63

Karistused õigusrikkumiste eest

1. Käesolevat artiklit kohaldatakse käesoleva määruse järgmiste sätete suhtes:
 - a) lisa A, B ja C jaos sätestatud teenuste osutamine, rikkudes artikleid 16, 25 ja 54;
 - b) artiklites 16 ja 54 nõutud tegevusloa saamine valeandmeid esitades või mõnel muul ebaseaduslikul viisil, nagu on sätestatud artikli 20 lõike 1 punktis b ja artikli 57 lõike 1 punktis b;
 - c) keskdepositoorium ei oma nõutud kapitali, rikkudes seega artikli 47 lõiget 1;
 - d) keskdepositoorium ei järgi organisatsioonilisi nõudeid, rikkudes seega artikleid 26–30;
 - e) keskdepositoorium ei järgi äritegevuse eeskirju, rikkudes seega artikleid 32–35;
 - f) keskdepositoorium ei järgi keskdepositooriumi teenustele esitatud nõudeid, rikkudes seega artikleid 37–41;
 - g) keskdepositoorium ei järgi usaldatavusnõudeid, rikkudes seega artikleid 43–47;
 - h) keskdepositoorium ei järgi nõudeid keskdepositooriumidevaheliste ühenduste kohta, rikkudes seega artiklit 48;
 - i) keskdepositoorium keeldub oma õigust kuritarvitades eri liiki juurdepääsu andmisest, rikkudes seega artikleid 49–53;
 - j) määratud krediitiasutus ei järgi konkreetseid krediidiriskidega seotud usaldatavusnõudeid, rikkudes seega artikli 59 lõiget 3;
 - k) määratud krediitiasutus ei järgi konkreetseid likviidsusriskidega seotud usaldatavusnõudeid, rikkudes seega artikli 59 lõiget 4.
2. Ilma et see piiraks pädevate asutuste järelevalvealaseid õigusi, on pädevatel asutustel käesolevas artiklis osutatud õigusrikkumiste korral õigus kohaldada kooskõlas riigisisese õigusega vähemalt järgmisi halduskaristusi ja muid haldusmeetmeid:
 - a) artikli 62 kohane avalik teadaanne, milles on märgitud õigusrikkumise eest vastutav isik ja õigusrikkumise laad;
 - b) ettekirjutus, millega nõutakse, et õigusrikkumise eest vastutav isik lõpetaks asjaomase tegevuse ja hoiduks seda kordamast;
 - c) artikli 16 või 54 alusel antud tegevuslubade kehtetuks tunnistamine vastavalt artiklile 20 või 57;
 - d) asjaomase juriidilise isiku juhtorgani liikme või mõne muu vastutava füüsilise isiku suhtes kehtestatav ajutine või korduvate tõsiste õigusrikkumiste korral alaline keeld täita selles juriidilises isikus juhtimisülesandeid;
 - e) maksimaalne rahaline halduskaristus, mis vastab vähemalt kuni kahekordsele kasule, mis on saadud sellise õigusrikkumise tulemusel, kui kõnealust kasu on võimalik kindlaks määrata;

- f) füüsilise isiku puhul maksimaalne rahaline halduskaristus vähemalt 5 miljonit eurot või liikmesriigis, mille rahaühik ei ole euro, vastav summa omavääringus käesoleva määruse vastuvõtmise kuupäeva seisuga;
- g) juriidilise isiku puhul maksimaalne rahaline halduskaristus vähemalt 20 miljonit eurot või kuni 10 % juriidilise isiku aastasest kogukäibest vastavalt viimasele kättesaadavale raamatupidamisaruandele, mille juhtorgan on kinnitanud; kui juriidiline isik on emaettevõtja või selle emaettevõtja tütarettevõtja, kes peab koostama konsolideeritud finantsaruandeid vastavalt direktiivile 2013/34/EL, siis on asjakohane aastane kogukäive vastavalt asjakohastele raamatupidamis-direktiividele aastane kogukäive või vastav tululiik viimase kättesaadava konsolideeritud raamatupidamisaruande järgi, mille on heaks kiitnud kõrgeima taseme emaettevõtja juhtorgan.
3. Pädevatel asutustel võib olla lisaks lõikes 2 osutatud õigustele ka muude karistuste mõistmise pädevus ja nad võivad näha ette suuremad rahalised halduskaristused, kui need, mis on nimetatud lõikes sätestatud.

Artikkel 64

Karistuste tõhus kohaldamine

Liikmesriigid tagavad, et halduskaristuste või muude haldusmeetmete liigi ja taseme kindlaksmääramisel võtavad pädevad asutused arvesse kõiki asjasse puutuvaid asjaolusid, sealhulgas vajaduse korral järgmist:

- a) õigusrikkumise raskusaste ja kestus;
- b) õigusrikkumise eest vastutava isiku vastutuse ulatus;
- c) õigusrikkumise eest vastutava isiku finantsseisundi tugevus, millele osutab näiteks vastutava juriidilise isiku kogukäive või vastutava füüsilise isiku aastane sissetulek;
- d) õigusrikkumise eest vastutava isiku poolt õigusrikkumise tulemusena saadud kasu, ära hoitud kahjumi või kolmandale isikule tekitatud kahju olulisus, kui neid saab kindlaks määrata;
- e) õigusrikkumise eest vastutava isiku valmidus teha pädeva asutusega koostööd, ilma et see mõjutaks vajadust tagada selle isiku saadud kasu või ära hoitud kahjumi tagastamist;
- f) õigusrikkumise eest vastutava isiku varasemad õigusrikkumised.

Artikkel 65

Õigusrikkumistest teatamine

1. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused kehtestavad tõhusad mehhanismid, mille abil on võimalik pädevatele asutustele käesoleva määruse võimalikest või tegelikest rikkumistest teada anda.
2. Lõikes 1 osutatud mehhanismid hõlmavad vähemalt järgmist:
- a) võimalike või tegelike õigusrikkumiste ja nende järelkontrolli puudutavate teadete vastuvõtmise erimenetlused, sealhulgas turvaliste sidekanalite loomine nende teadaannete esitamiseks;
- b) asjaomase juriidilise isiku nende töötajate sobiv kaitse, kes teatavad juriidilises isikus toime pandud võimalikest või tegelikest õigusrikkumistest, vähemalt kättemaksu, diskrimineerimise või muud laadi ebavõrdse kohtlemise eest;
- c) selliste isikuandmete kaitse, mis hõlmab nii võimalikest või tegelikest õigusrikkumisest teatavat isikut, kui ka füüsilist isikut, kes on väidetavalt vastutav õigusrikkumise toimepanemise eest, kooskõlas direktiivis 95/46/EÜ sätestatud põhimõtetega;

d) nii õigusrikkumisest teatanud isiku kui ka väidetavalt õigusrikkumise toimepanemise eest vastutava füüsilise isiku isikuandmete kaitse kõigis menetluse etappides, välja arvatud juhul, kui nende andmete avaldamine on liikmesriigi õigusest tulenevalt nõutav edasise uurimise või järgneva haldus- või kohtumenetluse raames.

3. Liikmesriigid nõuavad, et asjaomastel juriidilistel isikutel oleks olemas sobiv kord, mille kohaselt nende töötajad teatavad õigusrikkumistest ettevõttesiseselt sõltumatu ja autonoomse erikanali kaudu.

Sellise kanali võib luua ka sotsiaalpartnerite poolt sõlmitavate kokkulepetega. Kohaldatakse samasugust kaitset, nagu on osutatud lõike 2 punktides b, c ja d.

Artikkel 66

Kaabeõigus

Liikmesriigid tagavad, et käesoleva määruse alusel vastu võetud otsused ja meetmed on nõuetekohaselt põhjendatud ja nende peale võib esitada kaebuse kohtule. Kohtule võib kaebuse esitada ka juhul, kui tegevusloa taotluse kohta, mis sisaldab kogu kehtivate õigusaktide alusel nõutavat teavet, ei ole kuue kuu jooksul alates taotluse esitamisest otsust vastu võetud.

VI JAOTIS

VOLITUSTE DELEGEERIMINE, RAKENDAMISVOLITUSED, ÜLEMINEKU-, MUUTMIS- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 67

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonil on õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 2 lõikes 2, artikli 7 lõikes 14 ja artikli 24 lõikes 7 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates 17. septembrist 2014.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 2 lõikes 2, artikli 7 lõikes 14 ja artikli 24 lõikes 7 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
5. Artikli 2 lõike 2, artikli 7 lõike 14 ja artikli 24 lõike 7 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kolme kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kolme kuu võrra.

Artikkel 68

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab Euroopa väärtpaberikomitee, mis on loodud komisjoni otsusega 2001/528/EÜ⁽¹⁾. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

⁽¹⁾ Komisjoni 6. juuni 2001. aasta otsus 2001/528/EÜ Euroopa väärtpaberikomitee loomise kohta (EÜT L 191, 13.7.2001, lk 45).

*Artikkel 69***Üleminekusätted**

1. Pädevad asutused teavitavad Euroopa Väärtpaberiturujärevalvet keskdepositooriumidena tegutsevatest juriidilistest isikutest hiljemalt 16. detsembriks 2014.
2. Keskdepositooriumid taotlevad kõik tegevusload, mida on vaja käesoleva määruse kohaldamiseks, ja teatavad asjaomased keskdepositooriumidevahelised ühendused kuue kuu jooksul alates kõigi artiklite 17, 26, 45, 47, 48 kohaselt ning asjakohasel juhul artiklite 55 ja 59 kohaselt vastu võetud regulatiivsete tehniliste standardite jõustumise kuupäevast.
3. Kuue kuu jooksul alates artiklite 12, 17, 25, 26, 45, 47, 48 kohaselt ja asjakohasel juhul artiklite 55 ja 59 kohaselt vastu võetud regulatiivsete tehniliste standardite ning artikli 25 lõikes 9 osutatud rakendusotsuse viimasest jõustumiskuu-päevast taotleb kolmanda riigi keskdepositoorium Euroopa Väärtpaberiturujärevalvelt tunnustamist, kui ta kavatses hakata oma teenuseid osutama artikli 25 alusel.
4. Kuni käesoleva määruse alusel otsuse tegemiseni keskdepositooriumile tegevusloa andmise või keskdepositooriumi ja tema tegevuse tunnustamise kohta, sealhulgas keskdepositooriumidevaheliste ühenduste kohta, kohaldatakse jätkuvalt vastavaid riigisiseseid õigusnorme keskdepositooriumidele tegevusloa andmise ja nende tunnustamise kohta.
5. Artikli 1 lõikes 4 osutatud üksuste poolt hallatavad keskdepositooriumid peavad vastama käesolevas määruses sätestatud nõuetele hiljemalt üks aasta pärast lõikes 2 osutatud regulatiivsete tehniliste standardite jõustumise kuupäeva.

*Artikkel 70***Direktiivi 98/26/EÜ muudatused**

Direktiivi 98/26/EÜ muudetakse järgmiselt:

- 1) Artikli 2 punkti a esimese lõigu kolmas taane asendatakse järgmisega:

„— mille on süsteemiks määranud ja sellest Euroopa Väärtpaberiturujärevalvele teatanud pärast süsteemi eeskirjade asjakohasuses veendumist see liikmesriik, kelle õigust kohaldatakse, ilma et see piiraks muude, siseriiklikes õigusaktides sätestatud rangemate üldkohaldatavate tingimuste kohaldamist.”

- 2) Artiklisse 11 lisatakse järgmine lõige:

„3. Liikmesriigid võtavad hiljemalt 18. märtsiks 2015 vastu ja avaldavad meetmed, mis on vajalikud artikli 2 punkti a esimese lõigu kolmanda taande järgimiseks, ning teatavad nendest meetmetest komisjonile.”

*Artikkel 71***Direktiivi 2014/65/EL muudatused**

Direktiivi 2014/65/EL muudetakse järgmiselt:

- 1) Artikli 2 lõike 1 punkt o asendatakse järgmisega:

„o) väärtpaberite keskdepositooriumide suhtes, välja arvatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 909/2014 artiklis 73 sätestatud juhul (*).

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 909/2014, mis käsitleb väärtpaberiarvelduse parandamist Euroopa Liidus ja väärtpaberite keskdepositooriume ning millega muudetakse direktiive 98/26/EÜ ja 2014/65/EL ja määrust (EL) nr 236/2012 (ELT L 257, 28.8.2014, lk 1).“.

2) Artikli 4 lõikesse 1 lisatakse järgmine punkt:

„64) „väärtpaberite keskedepositoorium või „keskedepositoorium” – määruse (EL) nr 909/2014 artikli 2 lõike 1 punktis 1 määratletud väärtpaberite keskedepositoorium;”.

3) I lisa B jao punkt 1 asendatakse järgmisega:

„1) Kliendi arvel finantsinstrumentide hoidmine ja haldamine, sealhulgas deponeerimine ja sellega seotud teenused, nagu raha/tagatiste haldamine, ning välja arvatud määruse (EL) nr 909/2014 lisa A jao punktis 2 osutatud väärtpaberikontode kõige kõrgemal tasandil pakkumine ja hoidmine („keskne hoidmisteenus”);”.

Artikkel 72

Määruse (EL) nr 236/2012 muutmine

Määruse (EL) nr 236/2012 artikkel 15 jäetakse välja.

Artikkel 73

Direktiivi 2014/65/EL ja määruse (EL) nr 600/2014 kohaldamine

Käesoleva määruse artikli 16 kohaselt tegevusloa saanud keskedepositooriumidelt ei nõuta direktiivi 2014/65/EL kohast tegevusluba teenuste osutamiseks, mis on selgesõnaliselt loetletud käesoleva määruse lisa A ja B jaos.

Kui käesoleva määruse artikli 16 kohaselt tegevusloa saanud keskedepositoorium osutab üht või mitut investeerimisteenust või tegeleb ühe või mitme investeerimistegevusega lisaks käesoleva määruse lisa A ja B jaos selgesõnaliselt loetletud teenuste osutamisele, kohaldatakse direktiivi 2014/65/EL, välja arvatud selle artiklid 5–8, artikli 9 lõiked 1, 2, 4, 5 ning 6 ja artiklid 10–13, ning määrust (EL) nr 600/2014.

Artikkel 74

Aruandlus

1. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab koostöös Euroopa Pangandusjärelevalve ning pädevate asutuste ja kaasatud asutustega komisjonile iga-aastased aruanded, milles hinnatakse suundumusi, võimalikke riske ja haavatavust ning esitatakse vajaduse korral soovitusel ennetus- või parandusmeetmete kohta käesoleva määrusega hõlmatud teenuste turgude jaoks. Need aruanded sisaldavad vähemalt hinnangut järgmise kohta:

- a) arvelduse tõhusus riigisiseste ja piiriüleste toimingute puhul iga liikmesriigi lõikes, võttes aluseks arvelduse ebaõnnestumiste arvu ja mahu, artikli 7 lõikes 2 osutatud karistuste suuruse, artikli 7 lõigetes 3 ja 4 osutatud asendustehingute arvu ja mahu ning mis tahes muud asjaomased kriteeriumid;
- b) arvelduse ebaõnnestumise puhul rakendatavate karistuste asjakohasus, eelkõige täiendava paindlikkuse vajadus seoses arvelduse ebaõnnestumise puhul rakendatavate karistustega artikli 7 lõikes 4 osutatud mittelikviidsete finantsinstrumentide puhul;
- c) selliste arvelduste mõõtmine, mis toimuvad väljaspool keskedepositooriumide korraldatavaid väärtpaberiarveldussüsteeme, võttes aluseks tehingute arvu ja mahu kooskõlas artikli 9 alusel saadud teabega ning mis tahes muud asjaomased kriteeriumid;
- d) käesoleva määrusega hõlmatud teenuste piiriülene osutamine, võttes aluseks keskedepositooriumidevaheliste ühenduste arvu ja liigi, keskedepositooriumide korraldatavate väärtpaberiarveldussüsteemide välismaiste liikmete arvu, selliseid liikmeid hõlmavate tehingute arvu ja mahu, nende välismaiste emitentide arvu, kes registreerivad oma väärtpaberid keskedepositooriumis vastavalt artiklile 49, ning mis tahes muud asjakohased kriteeriumid;

- e) artiklite 49, 52 ja 53 kohaste juurdepääsutaotluste käsitlemine, et teha kindlaks põhjused, miks keskdepositoorium, keskne vastaspool või kauplemiskoht on juurdepääsu andmisest keeldunud, keeldumiste suundumus ja viisid tuvatatud riskide leevendamiseks tulevikus, et võimaldada juurdepääsu andmist, ning mis tahes muud olulised konkurent-sitõkked kauplemisjargsete finantsteenuste turul;
 - f) artikli 23 lõigetes 3–7 ja artikli 25 lõigetes 4–10 osutatud menetluste kohaselt esitatud taotluste käsitlemine;
 - g) vajaduse korral vastastikuse hindamise tulemused seoses artikli 24 lõike 6 kohase piiriülese järelevalvega ning kas sellise hindamise sagedust saaks tulevikus vähendada, sealhulgas märkides ära, kas hindamise tulemused viitavad vajadusele ametlikumate järelevalveasutuste kolleegiumide järele;
 - h) keskdepositooriumide tekitatud kahjumiga seotud tsiviilvastutust käsitlevate liikmesriikide eeskirjade kohaldamine;
 - i) menetlused ja tingimused, mille kohaselt keskdepositooriumidel on kooskõlas artiklitega 54 ja 55 õigus määrata krediitiasutus panganduskõrvalteenuseid osutama või osutada selliseid teenuseid ise, sealhulgas mõju, mida selline teenuste osutamine võib avaldada finantsstabiilsusele ning arvelduse ja panganduskõrvalteenuste konkurentsile liidus;
 - j) artiklis 38, eelkõige selle lõikes 5, osutatud eeskirjade kohaldamine liikmete väärtpaberite ja nende klientide väärtpa-berite kaitse suhtes;
 - k) karistuste kohaldamine ning eelkõige käesoleva määruse nõuete rikkumise eest kohaldatavate halduskaristuste täien-dava ühtlustamise vajadus.
2. Lõikes 1 osutatud aruanded, mis hõlmavad ühte kalendriaastat, edastatakse komisjonile hiljemalt järgneva kalend-riaasta 30. aprilliks.

Artikkel 75

Läbivaatamine

Komisjon vaatab käesoleva määruse läbi ja koostab selle kohta üldaruande hiljemalt 18. septembriks 2019. Kõnealuses aruandes hinnatakse eelkõige artikli 74 lõike 1 punktides a–k osutatud küsimusi; seda, kas käesoleva määrusega hõlmatud teenuste puhul esineb muid olulisi konkurentsitõkkeid, mida on ebapiisavalt käsitletud; ning võimalikku täiendavate meetmete vajadust, et vähendada keskdepositooriumide maksejõuetusest tulenevat mõju maksumaksjatele. Komisjon esitab nimetatud aruande koos asjakohaste ettepanekutega Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Artikkel 76

Jõustumine ja kohaldamine

1. Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
2. Artikli 3 lõiget 1 kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2023 pärast seda kuupäeva emiteeritud vabalt võõrandatavate väärtpaberite suhtes ja alates 1. jaanuarist 2025 kõigi vabalt võõrandatavate väärtpaberite suhtes.
3. Artikli 5 lõiget 2 kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2015.

Erinevalt käesoleva lõike esimesest lõigust kohaldatakse kauplemiskoha puhul, millel on juurdepääs artikli 30 lõikes 5 osutatud keskdepositooriumile, artikli 5 lõiget 2 vähemalt kuus kuud enne seda, kui selline keskdepositoorium annab oma tegevuse edasi asjaomasele avaliku sektori asutusele, ent igal juhul alates 1. jaanuarist 2016.

4. Artikli 6 lõigetes 1 kuni 4 osutatud arveldusdistsipliini meetmeid kohaldatakse alates komisjoni poolt artikli 6 lõike 5 kohaselt vastu võetavate delegeeritud aktide jõustumise kuupäevast.

5. Artikli 7 lõigetes 1 kuni 13 osutatud arveldusdistsipliini meetmeid ning artiklis 72 sätestatud muudatust kohaldatakse alates komisjoni poolt artikli 7 lõike 15 kohaselt vastu võetavate delegeeritud aktide jõustumise kuupäevast.

Mitmepoolsele kauplemissüsteemile, mis vastab direktiivi 2014/65/EL artikli 33 lõikes 3 sätestatud kriteeriumidele, kohaldatakse käesoleva määruse artikli 7 lõike 3 teist lõiku kuni:

a) mitmepoolse kauplemissüsteemi esitatud registreerimise taotluse lõpliku lahendamiseni direktiivi 2014/65/EL artikli 33 alusel; või

b) 13. juunini 2017, kui mitmepoolne kauplemissüsteem ei ole registreerimise taotlust direktiivi 2014/65/EL artikli 33 alusel esitanud..

6. Artikli 9 lõikes 1 osutatud aruandluse meetmeid kohaldatakse alates komisjoni poolt artikli 9 lõike 3 kohaselt vastu võetava rakendusakti jõustumise kuupäevast.

7. Käesoleva määruse viiteid direktiivile 2014/65/EL ja määrusele (EL) nr 600/2014 käsitatakse enne 3. jaanuari 2017 viidetena direktiivile 2004/39/EÜ kooskõlas direktiivi 2014/65/EL IV lisas sätestatud vastavustabeliga, niivõrd kui vastavustabel sisaldab sätteid, mis viitavad direktiivile 2004/39/EÜ.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 23. juuli 2014

Euroopa Parlamendi nimel

president

M. SCHULZ

Nõukogu nimel

eesistuja

S. GOZI

—

LISA

TEENUSTE LOETELU

A JAGU

Väärtpaberite keskodepositooriumide põhiteenused

1. Esmane väärtpaberite registreerimine registreeritud väärtpaberite süsteemis („notariteenus”).
2. Väärtpaberikontode pakkumine ja hoidmine kõige kõrgemal tasandil („keskne hoidmisteenus”).
3. Väärtpaberiarveldussüsteemi korraldamine („arveldusteenus”).

B JAGU

Keskdepositooriumide osutatavad pangandusvälised kõrvalteenused, millega ei kaasne krediidi- ega likviidsusriske

Keskdepositooriumide osutatavad teenused, mis aitavad parandada väärtpaberiturгуde turvalisust, tõhusust ja läbipaistvust, mis muu hulgas võivad hõlmata järgmisi teenuseid.

1. Arveldusteenusegа seotud teenused, näiteks:
 - a) väärtpaberite laenuks andmise korraldamine, tegutsedes agendina väärtpaberiarveldussüsteemi liikmete hulgas;
 - b) tagatise haldamise teenuste osutamine väärtpaberiarveldussüsteemi liikmete agendina;
 - c) arvelduse sobitamine, juhiste marsruutimine, kauplemise kinnitamine, tehingu kinnitamine.
2. Notariteenuste ja kesksete hoidmisteenustega seotud teenused, näiteks:
 - a) aktsionäride registriga seotud teenused;
 - b) korporatiivsete sündmuste käsitlemise toetamine, sealhulgas maksu-, üldkoosolekutega seotud ja teabeteenused;
 - c) uue emissiooni teenused, sealhulgas ISIN-koodide ja sarnaste koodide jaotamine ja haldamine;
 - d) juhiste marsruutimine ja töötlemine, tasude sissenõudmine ja töötlemine ning seotud aruandlus.
3. Keskdepositooriumidevaheliste ühenduste loomine, väärtpaberikontode pakkumine, hoidmine või haldamine seoses arveldusteenusegа, tagatise haldamise ja muude kõrvalteenustega.
4. Mis tahes muud teenused, näiteks:
 - a) üldiste tagatise haldamise teenuste osutamine agendina;
 - b) nõutava aruandluse esitamine;
 - c) teabe, andmete ja statistika esitamine turu-/statistikaametitele või muudele valitsus- või valitsustevahelistele asutustele;
 - d) infotehnoloogiateenuste osutamine.

C JAGU

Panganduskõrvalteenused

Pangandusteenuused, mis on otseselt seotud A ja B jaos loetletud põhi- või kõrvalteenustega, näiteks:

- a) sularahakonto pakkumine ja hoiuste vastuvõtmine väärtpaberiarveldussüsteemi liikmetelt ja väärtpaberikonto omanikelt direktiivi 2013/36/EL I lisa punkti 1 tähenduses;

- b) rahakrediidi pakkumine tagasimaksetähtajaga hiljemalt järgmisel pangapäeval, rahalaenude andmine korporatiivsete sündmuste eelrahastamiseks ning väärtpaberikontode omanikele väärtpaberite laenuks andmine direktiivi 2013/36/EL I lisa punkti 2 tähenduses;
 - c) makseteenused, sealhulgas raha- ja valuutavahetustehingute töötlemine, direktiivi 2013/36/EL I lisa punkti 4 tähenduses;
 - d) väärtpaberite laenuks andmise ja võtmisega seotud tagatised ja kohustused direktiivi 2013/36/EL I lisa punkti 6 tähenduses;
 - e) liikmete pikaajaliste jääkide haldamisega seotud varahaldustegevus, mis hõlmab välisvaluutat ja vabalt võõrandatavaid väärtpabereid direktiivi 2013/36/EL I lisa punkti 7 alapunktide b ja e tähenduses.
-

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr 910/2014,**23. juuli 2014,****e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/93/EÜ**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Usalduse loomine internetikeskkonnas on majandusliku ja sotsiaalse arengu alus. Usalduse puudumise tõttu, mida eelkõige põhjustab arvatav õiguskindluse puudumine, on tarbijad, ettevõtjad ja ametiasutused elektrooniliste tehingute tegemise ja uute teenuste kasutuselevõtu suhtes ebalevad.
- (2) Käesoleva määruse eesmärk on suurendada usaldust elektrooniliste tehingute vastu siseturul, luues ühise aluse turvalisele elektroonilisele suhtlusele kodanike, ettevõtjate ja ametiasutuste vahel, suurendades sellega avaliku ja erasektori internetipõhiste teenuste, e-äri ja e-kaubanduse tõhusust liidus.
- (3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 1999/93/EÜ ⁽³⁾ käsitletakse e-allkirju, kuid seal ei ole esitatud kõikehõlmavat piiri- ja sektoriülest raamistikku turvaliste, usaldusväärsete ja kasutajasõbralike e-tehingute jaoks. Käesoleva määrusega täiendatakse ja laiendatakse nimetatud direktiivi *acquis*'d.
- (4) Komisjoni 26. augusti 2010. aasta teatise „Euroopa digitaalarengu tegevuskava” on digitaalse majanduse positiivse mõjuringi tekkimise peamiste takistustena nimetatud digitaalse turu killustatus, koosvõime puudumist ja küberkuritegevuse kasvu. ELi kodakondsust käsitlevas 2010. aasta aruandes „ELi kodanike õigusi piiravate takistuste kõrvaldamine” rõhutas komisjon veelgi vajadust lahendada peamised probleemid, mis takistavad liidu kodanikel digitaalse ühtse turu ja piiriüleste digitaalteenuste eeliste kasutamist.
- (5) Euroopa Ülemkogu soovitas oma 4. veebruari ja 23. oktoobri 2011. aasta järeldustes komisjonil luua 2015. aastaks digitaalne ühtne turg kiirete edusammude tegemiseks digitaalrajanduse võtmetähtsusega valdkondades ja täielikult integreeritud digitaalse ühtse turu edendamiseks, lihtsustades internetipõhiste teenuste piiriülest kasutamist ja pöörates erilist tähelepanu turvalise e-identimise ja e-autentimise hõlbustamisele.

⁽¹⁾ ELT C 351, 15.11.2012, lk 73.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 3. aprilli 2014. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta otsus.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 1999. aasta direktiiv 1999/93/EÜ elektroonilisi allkirju käsitleva ühenduse raamistiku kohta (EÜT L 13, 19.1.2000, lk 12).

- (6) Oma 27. mai 2011. aasta järeldustes palus nõukogu komisjonil edendada digitaalset ühtset turgu sobivate tingimuste loomisega piiriüleste põhieelduste, näiteks e-identimise, e-dokumentide, e-allkirjade ja e-andmevahetusteenuste vastastikuseks tunnustamiseks ning koosvõimelisteks e-valitsuse teenusteks kogu Euroopa Liidus.
- (7) Oma 21. septembri 2010. aasta resolutsioonis e-kaubanduse siseturu väljakujundamise kohta ⁽¹⁾ rõhutas Euroopa Parlament elektrooniliste teenuste, eelkõige e-allkirja turvalisuse tähtsust ja vajadust luua avaliku võtme infrastruktuur (PKI) üleeuroopalisel tasandil ning palus komisjonil luua Euroopa valideerimisasutuste portaal eesmärgiga tagada e-allkirja piiriülene koosvõime ja suurendada internetis tehtavate tehingute turvalisust.
- (8) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2006/123/EÜ ⁽²⁾ nõutakse liikmesriikidel ühtsete kontaktpunktide loomist selle tagamiseks, et kõiki teenuste osutamise valdkonnas tegutsemise alustamise ja selles valdkonnas tegutsemisega seotud toiminguid ja formaalsusi oleks lihtne teha eemalt elektrooniliste vahendite abil sobiva ühtse kontaktpunkti kaudu ja koos asjaomaste ametiasutustega. Paljud ühtsete kontaktpunktide kaudu kättesaadavad internetipõhised teenused eeldavad e-identimist, e-autentimist ja e-allkirja.
- (9) Enamasti ei saa kodanikud kasutada e-identimist enda autentimiseks teises liikmesriigis, sest nende koduriigi riiklikke e-identimise süsteeme teistes liikmesriikides ei tunnustata. Selline elektrooniline takistus ei lase teenuseosutajatel siseturust täit kasu saada. Vastastikku tunnustatavad e-identimise vahendid lihtsustavad paljude teenuste piiriülest osutamist siseturul ja võimaldavad ettevõtjatel piiriülesest tegutseda, ilma et neil oleks palju takistusi avaliku sektori asutustega suhtlemisel.
- (10) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2011/24/EL ⁽³⁾ luuakse e-tervise eest vastutavate riiklike asutuste võrgustik. Võrgustik peab piiriüleste tervishoiuteenuste turvalisuse ja järjepidevuse suurendamiseks koostama suunised piiriüleseks juurdepääsuks elektroonilistele tervishoiuandmetele ja -teenustele, muu hulgas toetades liikmesriike „ühiste identifitseerimis- ja autentimismeetmete väljatöötamisel, et hõlbustada piiriüleste tervishoiuteenuste osutamisel andmete edastamist“. E-identimise ja e-autentimise vastastikune tunnustamine on põhitegur, et muuta piiriüleised tervishoiuteenused Euroopa kodanike jaoks tegelikkuseks. Kui inimesed sõidavad ravi saamiseks teise riiki, peavad nende meditsiinilised andmed olema ravi osutavas riigis kättesaadavad. See eeldab kindlat, turvalist ja usaldusväärset e-identimise raamistikku.
- (11) Käesolevat määrust tuleks kohaldada täielikus vastavuses isikuandmete kaitse põhimõtetega, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 95/46/EÜ ⁽⁴⁾. Seda arvesse võttes tuleks käesoleva määrusega kehtestatud vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaselt internetipõhise teenuse jaoks tehtava autentimise käigus töödelda ainult selliseid tuvastamisandmeid, mis on piisavad, asjakohased ega ületa asjaomasele teenusele internetipõhise juurdepääsu võimaldamiseks vajalikku. Samuti peaksid direktiivis 95/46/EÜ sätestatud töötlemise konfidentsiaalsuse ja turvalisuse nõuetest kinni pidama usaldusteenuse osutajad ja järelevalveasutused.
- (12) Üks käesoleva määruse eesmärke on kõrvaldada praegused takistused vähemalt e-identimise vahendite piiriülesest kasutamisel, mida liikmesriikides kasutatakse avalike teenuste autentimisel. Käesoleva määruse eesmärk ei ole sekkuda liikmesriikides loodud e-identiteedi haldamise süsteemide ja nendega seotud taristute küsimuses. Määruse eesmärk on tagada, et juurdepääsul liikmesriikide pakutavatele piiriülestele internetipõhiste teenuste oleks võimalik turvaline e-identimine ja e-autentimine.

⁽¹⁾ ELT C 50 E, 21.2.2012, lk 1.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul (ELT L 376, 27.12.2006, lk 36).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2011. aasta direktiiv 2011/24/EL patsiendiõiguste kohaldamise kohta piiriülese tervishoiu (ELT L 88, 4.4.2011, lk 45).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiv 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31).

- (13) Liikmesriikidele peaks jääma vabadus kasutada või juurutada e-identimise vahendeid juurdepääsuks internetipõhiste teenustele. Samuti peaks neil olema võimalus otsustada, kas kaasata nende vahendite pakkumisse ka erasektor. Liikmesriikidel ei peaks olema kohustust teavitada e-identimise süsteemidest komisjoni. Liikmesriikidel on võimalus valida, kas teavitada komisjoni kõikidest riigisisestelt vähemalt avalikele internetipõhiste teenustele juurdepääsuks kasutatavatest e-identimise süsteemidest, teha seda mõne süsteemi puhul või üldse mitte.
- (14) Käesolevas määruses tuleb sätestada mõned tingimused selle kohta, milliseid e-identimise vahendeid peab tunnustama ja kuidas e-identimise süsteemidest peaks teavitama. Need tingimused peaksid aitama liikmesriikidel luua vajalikku usaldust üksteise e-identimise süsteemide vastu ning vastastikku tunnustada e-identimise vahendeid, mis kuuluvad nende teavitatud süsteemidesse. Vastastikuse tunnustamise põhimõtet tuleks rakendada juhul, kui teavitava liikmesriigi e-identimise süsteem täidab teavitamise tingimusi ja teavitus on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*. Vastastikuse tunnustamise põhimõtet tuleks siiski järgida ainult internetipõhiste teenuste autentimisel. Juurdepääs kõnealustele internetipõhiste teenustele ja nende lõplik osutamine taotlejale peaksid olema tihedalt seotud õigusega selliseid teenuseid siseriiklikes õigusaktides sätestatud tingimustel tarbida.
- (15) Kohustus tunnustada e-identimise vahendeid peaks puudutama ainult selliseid vahendeid, mille identiteedi tagatistase on võrdväärne kõnealuse internetipõhise teenuse puhul nõutava tasemega või on sellest kõrgem. Samuti tuleks kõnealust kohustust kohaldada vaid siis, kui asjaomane avaliku sektori asutus kasutab kõnealusele internetipõhisele teenusele juurdepääsuks tagatist, mille tase on märkimisväärne või kõrge. Kooskõlas liidu õigusega peaks liikmesriikidele jääma õigus tunnustada madalama identiteedi tagatistasemega e-identimise vahendeid.
- (16) Tagatistasemed peaksid kajastama, mil määral on e-identimise vahend isikusamasuse tuvastamiseks usaldusväärne, andes seega kindluse, et ennast teatud isikuna esitlev isik on tõepoolest isik, kellele need isikuandmed on omistatud. Tagatistaseme liik sõltub sellest, mil määral on see e-identimise vahend usaldusväärne isiku väidetava või tema poolt kinnitatud isikusamasuse tuvastamiseks, võttes arvesse menetlusi (näiteks isikusamasuse tõendamine ja kontrollimine ning autentimine), haldustegevust (näiteks e-identimise vahendeid väljastav üksus ja selliste vahendite väljastamise menetlus) ja rakendatavat tehnilist kontrolli. Liidu rahastatud suurprojektide, standardimise ja rahvusvahelise tegevuse tulemusena on koostatud erinevaid tagatistasemete tehnilisi määratlusi ja kirjeldusi. Suurprojekt STORK ja ISO 29115 osutavad eelkõige muu hulgas tasemetele 2, 3 ja 4, mida tuleks igati arvesse võtta tehniliste miinimumnõuete, standardite ja menetluste kehtestamisel madala, märkimisväärse ja kõrge tagatistaseme jaoks käesoleva määruse tähenduses, tagades samal ajal käesoleva määruse järjekindla kohaldamise eelkõige kõrge tagatistaseme puhul, mis on seotud isikusamasuse tõendamisega kvalifitseeritud sertifikaatide väljastamisel. Kehtestatavad tingimused peaksid olema tehnoloogiliselt neutraalsed. Vajalikke turvanõudeid peaks olema võimalik saavutada erinevate tehnoloogiate abil.
- (17) Liikmesriigid peaksid ergutama erasektorit vabatahtlikult kasutama teavitatud süsteemi kuuluvaid e-identimise vahendeid identimiseks, kui see on vajalik internetipõhiste teenuste või e-tehingute puhul. Võimalus kasutada kõnealuseid e-identimise vahendeid võimaldaks luua erasektoris usalduse paljudes liikmesriikides juba vähemalt avalike teenuste puhul laialdaselt kasutatava e-identimise ja e-autentimise vastu ning muuta piiriülese juurdepääsu erasektori internetipõhiste teenustele ettevõtjate ja kodanike jaoks lihtsamaks. Selleks et e-identimise vahendite piiriülest kasutamist erasektori jaoks lihtsamaks muuta, peaks liikmesriigi pakutav autentimisvõimalus olema väljaspool kõnealuse liikmesriigi territooriumi asuvatele erasektori tuginevatele isikutele kättesaadav samadel tingimustel kui kõnealuses liikmesriigis asuvatele erasektori tuginevatele isikutele. Seega võib teavitav liikmesriik erasektori tuginevate isikute puhul kindlaks määrata autentimisvahendite juurdepääsu tingimused. Juurdepääsu tingimustes võib olla teade selle kohta, kas teavitatud süsteemi kuuluvad autentimisvahendid on erasektori tuginevatele isikutele juba kättesaadavad.
- (18) Käesolevas määruses sätestatakse teavitava liikmesriigi, e-identimise vahendit väljastava osalise ja autentimismenetlust läbiviiva osalise vastutus käesolevast määrusest tulenevate asjakohaste kohustuste täitmata jätmise korral. Käesolevat määrust tuleks aga kohaldada kooskõlas siseriiklike vastutust käsitlevate eeskirjadega. Seega ei mõjuta see näiteks neid siseriiklikke eeskirju, mis puudutavad kahjude määratlust või asjakohaseid kohaldatavaid menetluseeskirju, sealhulgas tõendamiskohustust.

- (19) E-identimise süsteemide turvalisus on põhitegur e-identimise süsteemide usaldusväärseks piiriüleseks vastastikuseks tunnustamiseks. Seoses sellega peaksid liikmesriigid tegema liidu tasandil koostööd e-identimise süsteemide koosvõime ja turvalisuse küsimustes. Juhul kui e-identimise süsteemid võivad nõuda tuginevatelt isikutelt teatava riist- või tarkvara kasutamist riigi tasandil, eeldab piiriülene koosvõime, et nimetatud liikmesriigid ei kehtestaks selliseid nõudeid väljaspool tema territooriumi asuvatele tuginevatele isikutele ega nõuaks nendega seonduvate kulude katmist. Sellisel juhul tuleks sobivaid lahendusi arutada ja need välja töötada koosvõime raamistiku piires. Teisalt ei ole võimalik vältida tehnilisi nõudeid, mis tulenevad riigisisestest e-identimise vahendite tehnilisest kirjeldusest ja mis tõenäoliselt mõjutavad selliste elektrooniliste vahendite (nt kiipkaardid) kasutajaid.
- (20) Liikmesriikide koostöö peaks olema suunatud teavitatud e-identimise süsteemide tehnilisele koosvõimele, et soodustada usalduse ja turvalisuse kõrget taset, mis vastab riski astmele. Liikmesriikidevaheline teabevahetus ja parimate tavade jagamine nende vastastikuse tunnustamise eesmärgil peaks nimetatud koostööle kaasa aitama.
- (21) Käesoleva määrusega tuleks luua ka üldine õigusraamistik usaldusteenuste kasutamiseks. Määrusega ei tuleks siiski kehtestada üldist kohustust neid teenuseid kasutada või rajada juurdepääsupunkt kõigi olemasolevate usaldusteenuste jaoks. Eelkõige ei peaks määrus hõlmama selliste teenuste osutamist, mida kindlaksmääratud hulk osalejaid kasutab eranditult suletud süsteemides ning mis ei mõjuta kolmandaid isikuid. Näiteks ei tuleks käesoleva määruse nõudeid kohaldada ettevõtete või avaliku halduse asutustes usaldusteenuseid kasutavate sisemenetluste haldamiseks loodud süsteemide suhtes. Käesolevas määruses sätestatud nõuetele peaksid vastama üksnes need üldsusele osutatavad usaldusteenused, mis mõjutavad kolmandaid isikuid. Samuti ei peaks käesolev määrus hõlmama lepingute sõlmimise ja kehtivuse või muude juriidiliste kohustuste tekkimise ja kehtivusega seotud aspekte, juhul kui vorminõuded on sätestatud siseriiklikus või liidu õiguses. Samuti ei peaks käesolev määrus mõjutama siseriiklikke vorminõudeid avalike registrite, eelkõige äriregistri ja kinnistusraamatu kohta.
- (22) Selleks et soodustada usaldusteenuste üldist piiriülest kasutamist, peaks neid kõikides liikmesriikides olema võimalik kasutada tõendina kohtumenetlustes. Usaldusteenuste õiguslik toime tuleks kindlaks määrata siseriiklikus õiguses, juhul kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti.
- (23) Kui käesoleva määrusega kehtestatakse kohustus tunnustada usaldusteenust, võib sellist usaldusteenust mitte tunnustada vaid juhul, kui adressaat ei ole võimeline seda kasutama või kontrollima tehnilistel põhjustel, mida adressaat mõjutada ei saa. Kõnealune kohustus ei peaks iseenesest siiski tingima nõuet, et avaliku sektori asutus soetaks kõigi olemasolevate usaldusteenuste tehnilist kasutamist võimaldava riist- või tarkvara.
- (24) Liikmesriigid võivad säilitada või kehtestada usaldusteenuseid käsitlevaid liidu õigusega kooskõlas olevaid siseriiklikke õigusnorme, kui asjaomased teenused on käesoleva määrusega jäetud täielikult ühtlustamata. Käesoleva määrusega kooskõlas olevad usaldusteenused peaksid siiski olema siseturul vabas ringluses.
- (25) Liikmesriikidel peaks olema vabades lisaks käesolevas määruses sätestatud usaldusteenuste suletud nimekirja kuuluvatele usaldusteenustele kindlaks määrata muud liiki usaldusteenuseid, et neid tunnustataks riiklikul tasandil kvalifitseeritud usaldusteenustena.
- (26) Arvestades tehnoloogiliste muutuste kiirust, tuleks käesolevas määruses kasutada uuendustele avatud lähenemisviisi.
- (27) Käesolev määrus peaks olema tehnoloogiaküsimustes neutraalne. Selle õiguslik mõju peaks olema saavutatav mis tahes tehniliste vahenditega eeldusel, et täidetakse käesoleva määruse tingimusi.

- (28) Selleks et suurendada eelkõige väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) ja tarbijate usaldust siseturu vastu ning edendada usaldusteenuste ja -toodete kasutamist, tuleks nõuete ja kohustuste määramisel võtta kasutusele kvalifitseeritud usaldusteenuste ja kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja mõisted, mis tagavad kõigi kasutatavate või osutatavate kvalifitseeritud usaldusteenuste ja -toodete turvalisuse kõrge taseme.
- (29) Vastavalt nõukogu otsusega 2010/48/EÜ⁽¹⁾ heaks kiidetud ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioonist, eelkõige konventsiooni artiklist 9 tulenevatele kohustustele peaksid puuetega inimesed saama kasutada usaldusteenuseid ja nende teenuste osutamisel kasutatavaid lõpptarbijale suunatud tooteid teiste tarbijatega võrdsetel alustel. Osutatavad usaldusteenused ja kõnealuste teenuste osutamisel kasutatavad lõpptarbijale suunatud tooted tuleks seega võimaluse korral teha puuetega inimestele juurdepääsetavaks. Teostatavusuuring peaks hõlmama muu hulgas tehnilisi ja majanduslikke kaalutlusi.
- (30) Liikmesriigid peaksid määrama järelevalveasutuse või järelevalveasutused käesoleva määruse kohase järelevalve teostamiseks. Samuti peaks liikmesriikidel olema võimalik vastastikusel kokkuleppel teise liikmesriigiga otsustada määrata selle teostamiseks kõnealuses teises liikmesriigis asuv järelevalveasutus.
- (31) Järelevalveasutused peaksid tegema andmekaitseasutustega koostööd, näiteks teavitades neid kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajate auditite tulemustest, kui ilmneb, et isikuandmete kaitse eeskirju on rikutud. Teavitamine peaks hõlmama eelkõige turvaintsidente ja isikuandmetega seotud rikkumisi.
- (32) Kõik usaldusteenuse osutajad on kohustatud kohaldama oma tegevusega seotud ohte arvestavaid häid turvatavasid, et suurendada kasutajate usaldust ühtse turu vastu.
- (33) Sätted, mis käsitlevad varjunimede kasutamist sertifikaatidel, ei tohiks takistada liikmesriike nõudmast isikute tuvastamist liidu või siseriikliku õiguse kohaselt.
- (34) Kõik liikmesriigid peaksid täitma olulisi ühiseid järelevalvenõudeid, et tagada kvalifitseeritud usaldusteenuste võrreldav turvatase. Selleks et hõlbustada nimetatud nõuete järjekindlat kohaldamist kogu liidus, peaksid liikmesriigid võtma kasutusele võrreldavad meetmed ning vahetama teavet oma järelevalvetoimingute ja parimate tavade kohta kõnealuses valdkonnas.
- (35) Käesoleva määruse nõudeid, eelkõige turvalisust ja vastutust käsitlevaid sätteid, tuleks kohaldada kõigi usaldusteenuse osutajate suhtes, et tagada nende tegevuse ja teenustega seotud hoolsuskohustuse täitmine, läbipaistvus ja vastutus. Võttes arvesse usaldusteenuse osutajate poolt osutatavate teenuste liiki, on selliste nõuete puhul siiski kohane teha vahet kvalifitseeritud ja kvalifitseerimata usaldusteenuse osutajatel.
- (36) Kõiki usaldusteenuse osutajaid hõlmava järelevalvekorra kehtestamine peaks tagama nende tegevuse ja teenuste turvalisusele ja nendega seotud vastutusele võrdsed tingimused, mis parandab kasutajate kaitset ja siseturu toimimist. Kvalifitseerimata usaldusteenuse osutajate suhtes tuleks kohaldada paindlikku ja reageerivat järgnevat järelevalvet, mis on nende teenuste ja tegevuse laadist tulenevalt põhjendatud. Seega ei peaks järelevalveasutusel olema üldist kohustust teostada järelevalvet kvalifitseerimata usaldusteenuse osutajate üle. Järelevalveasutus peaks võtma meetmeid vaid juhul, kui talle saab teatavaks (näiteks ta saab asjakohase teate kvalifitseerimata usaldusteenuse osutajalt endalt, teiselt järelevalveasutuselt, tema kasutajalt või äripartnerilt või see selgub järelevalveasutuse enda läbiviidud uurimise põhjal), et kvalifitseerimata usaldusteenuse osutaja ei vasta käesoleva määruse nõuetele.

⁽¹⁾ Nõukogu 26. novembri 2009. aasta otsus 2010/48/EÜ Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni sõlmimise kohta Euroopa Ühenduse nimel (ELT L 23, 27.1.2010, lk 35).

- (37) Käesolevas määruses tuleks sätestada kõigi usaldusteenuse osutajate vastutus. Eelkõige kehtestatakse määrusega vastutuskord, mille kohaselt kõik usaldusteenuse osutajad peaksid vastutama füüsilisele või juriidilisele isikule põhjustatud kahju eest, mis tuleneb käesolevas määruses sätestatud kohustuste täitmata jätmisest. Selleks et hõlbustada sellise finantsriski hindamist, mida usaldusteenuse osutajatel tuleb võib-olla kanda või mille nad peaksid katma kindlustuspoliisidega, võivad usaldusteenuse osutajad käesoleva määruse kohaselt teatud tingimustel kehtestada nende osutatavate teenuste kasutamisele piirangud ja mitte vastutada kahju eest, mis tuleneb selliseid piiranguid ületavast teenuste kasutamisest. Kliente tuleks piirangutest eelnevalt nõuetekohaselt teavitada. Sellised piirangud peaksid olema kolmandale isikule arusaadavad, näiteks võib sellekohase piiranguid käsitleva teabe lisada osutatavate teenuste kasutamistingimustesse või kasutada muid arusaadavaid vahendeid. Nende põhimõtete jõustamisel tuleks käesolevat määrust kohaldada kooskõlas siseriiklike vastutust käsitlevate eeskirjadega. Seega ei mõjuta käesolev määrus näiteks siseriiklike eeskirju, mis puudutavad kahjude määratlust, tahtlikkust, ettevaatamatust või asjakohaseid kohaldatavaid menetluseeskirju.
- (38) Turvarikkumistest teatamine ja turvaohutude hindamine on väga oluline asjaomastele isikutele adekvaatse teabe andmisel turvarikkumise või tervikluse kao korral.
- (39) Selleks et võimaldada komisjonil ja liikmesriikidel hinnata käesoleva määruse kehtestatud rikkumistest teatamise mehhanismi tõhusust, tuleks järelevalveasutustelt nõuda kokkuvõtliku teabe esitamist komisjonile ning Euroopa Liidu Võrgu- ja Infoturbeametile (ENISA).
- (40) Selleks et võimaldada komisjonil ja liikmesriikidel hinnata käesoleva määrusega kehtestatud täiustatud järelevalve-mehhanismi tõhusust, tuleks järelevalveasutustelt nõuda aruandeid nende tegevuse kohta. See aitaks oluliselt lihtsustada heade tavade vahetamist järelevalveasutuste vahel ja tagaks, et kõikides liikmesriikides kontrollitakse oluliste järelevalvenõuete järjekindlat ja tõhusat rakendamist.
- (41) Selleks et tagada kvalifitseeritud usaldusteenuste jätkusuutlikkus ja püsivus ning suurendada kasutajate usaldust kvalifitseeritud usaldusteenuste järjepidevuse vastu, peaksid järelevalveasutused kontrollima lõpetamiskava käsitlevate sätete olemasolu ja nõuetekohast kohaldamist juhtudel, kui kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajad lõpetavad oma tegevuse.
- (42) Kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajate üle järelevalve teostamise lihtsustamiseks näiteks juhul, kui teenuseosutaja pakub oma teenuseid teise liikmesriigi territooriumil ega ole seal järelevalve all, või juhul, kui teenuseosutaja arvutid asuvad mõne muu liikmesriigi territooriumil kui teenuseosutaja asukohaliikmesriik, tuleks luua liikmesriikide järelevalveasutuste vahelise vastastikuse abistamise süsteem.
- (43) Selleks et tagada kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajate ja nende osutatavate teenuste vastavus käesoleva määruse nõuetele, peaks vastavushindamisasutus teostama nende vastavushindamise ja kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajad peaksid hindamise tulemusel valminud vastavushindamisaruande esitama järelevalveasutusele. Kui järelevalveasutus nõuab kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajalt *ad hoc*-vastavushindamisaruande esitamist, peaks järelevalveasutus kinni pidama eelkõige hea valitsemistava põhimõttest, sealhulgas kohustusest oma otsuseid põhjendada, ning proportsionaalsuse põhimõttest. Seetõttu peaks järelevalveasutus nõuetekohaselt põhjendada oma otsust, millega nõutakse *ad hoc*-vastavushindamisaruande esitamist.
- (44) Käesoleva määruse eesmärk on tagada ühtne raamistik usaldusteenuste turvalisuse ja õiguskindluse kõrge taseme kindlustamiseks. Seoses sellega peaks komisjon toodete ja teenuste vastavushindamise käsitlemisel püüdma vajaduse korral saavutada koostoiimet asjakohaste olemasolevate Euroopa tasandi ja rahvusvaheliste kavadega, näiteks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 765/2008, ⁽¹⁾ milles sätestatakse vastavushindamisasutuste akrediteerimise ja toodete turujärelevalve nõuded.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93 (ELT L 218, 13.8.2008, lk 30).

- (45) Selleks et võimaldada tõhusat algatusprotsessi, mis viiks kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajate ja nende pakutavate kvalifitseeritud usaldusteenuste usaldusnimekirja kandmiseni, tuleks ergutada eelsuhtlust tulevaste kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajate ja pädevate järelevalveasutuste vahel, et lihtsustada hoolsuskohustuse täitmist, mis viib kvalifitseeritud usaldusteenuste osutamiseni.
- (46) Usaldusnimekirjad on turu korraldajate vahelise usalduse loomisel väga olulised, sest need näitavad teenuseosutaja kvalifitseeritud staatust järelevalve ajal.
- (47) Usaldus internetipõhiste teenuste vastu ja nende kasutamise mugavus on üliolulised selleks, et kasutajad saaksid e-teenustest täielikku kasu ja neid teadlikult kasutada. Selleks tuleks luua ELi usaldusmärki, mis tähistaks kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajate poolt osutatavaid kvalifitseeritud usaldusteenuseid. Selline kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajate ELi usaldusmärki eristaks kvalifitseeritud usaldusteenuseid selgelt teistest usaldusteenustest, aidates seega kaasa turu läbipaistvusele. ELi usaldusmärgi kasutamine kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajate poolt peaks olema vabatahtlik ja sellest ei peaks tulenema muid nõudeid peale käesolevas määruses sätestatud nõuete.
- (48) Kuiigi e-allkirjade vastastikuse tunnustamise tagamiseks on vaja kõrget turvataset, tuleks teatavatel juhtudel, näiteks seoses komisjoni otsusega 2009/767/EÜ⁽¹⁾ tunnustada ka madalama turvatasemega e-allkirju.
- (49) Käesoleva määrusega tuleks kehtestada põhimõte, et e-allkirja ei tohiks tunnustada õiguslikult kehtetuks seetõttu, et see on elektroonilisel kujul või ei vasta kvalifitseeritud e-allkirjadele esitatavatele nõuetele. E-allkirjade õiguslik toime peaks olema kindlaks määratud siseriiklikus õiguses, välja arvatud käesolevas määruses sätestatud nõue, mille kohaselt kvalifitseeritud e-allkirjal peaks olema käsitsi kirjutatud allkirjaga samaväärne õiguslik toime.
- (50) Kuna praegu kasutavad liikmesriikide pädevad ametiasutused oma dokumentide elektrooniliseks allkirjastamiseks täiustatud e-allkirja erinevaid formaate, on vaja tagada, et liikmesriikidel on võimalik elektrooniliselt allkirjastatud dokumentide saamise korral tehniliselt toetada vähemalt teatavat hulka täiustatud e-allkirja formaate. Samamoodi tuleks tagada, et kui liikmesriikide pädevad asutused kasutavad täiustatud e-templi, toetaksid nad vähemalt teatavat hulka täiustatud e-templi formaate.
- (51) Allkirja andja peaks saama usaldada kvalifitseeritud e-allkirja andmise vahendeid kolmanda isiku hooleks eeldusel, et rakendatakse asjakohaseid mehhanisme ja menetlusi selle tagamiseks, et üksnes allkirja andjal on kontroll oma e-allkirja andmiseks vajalike andmete üle, ning eeldusel, et vahendi kasutamisel täidetakse kvalifitseeritud e-allkirjadele esitatavaid nõudeid.
- (52) E-allkirjade andmine vahemaa tagant, mille puhul e-allkirja andmise keskkonda haldab allkirja andja nimel usaldusteenuse osutaja, tõenäoliselt suureneb e-allkirja paljude majanduslike eeliste tõttu. Tagamaks, et sellised e-allkirjad tunnustatakse õiguslikult samaväärseks täielikult kasutaja hallatavas keskkonnas antud e-allkirjadega, peaksid vahemaa tagant e-allkirja andmise teenuse osutajad kohaldama konkreetseid turvalisi juhtimis- ja haldusmenetlusi ning kasutama usaldusväärseid süsteeme ja tooteid, sealhulgas turvalisi elektroonilise side kanaleid, et tagada e-allkirja andmise keskkonna usaldusväärsus ja sellise keskkonna kasutamine üksnes allkirja andja järelevalve all. Juhul kui kvalifitseeritud e-allkirja on antud vahemaa tagant e-allkirja andmise vahendiga, tuleks kohaldada käesoleva määrusega sätestatud kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajate suhtes kohaldatavaid nõudeid.

⁽¹⁾ Komisjoni 16. oktoobri 2009. aasta otsus 2009/767/EÜ, millega kehtestatakse meetmed elektrooniliste haldustoimingute kasutamise lihtsustamiseks nn ühtsete kontaktpunktide kaudu, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul (ELT L 274, 20.10.2009, lk 36).

- (53) Kvalifitseeritud sertifikaatide peatamine on mitme liikmesriigi puhul usaldusteenuse osutajate seas kindlalt väljakuunenud tegevuspraktika, mis erineb tühistamisest ja mis toob kaasa sertifikaadi ajutise kehtetuse. Õiguskindluse huvides on vaja, et sertifikaadi peatatud staatus oleks alati selgesti märgitud. Seetõttu peaks usaldusteenuse osutajad olema kohustatud selgelt märkima sertifikaadi staatuse ja selle peatamise korral täpse ajavahemiku, mille jooksul sertifikaat on peatatud. Käesoleva määrusega ei tohiks usaldusteenuse osutajaid või liikmesriike kohustada sertifikaadi peatamist kasutama, vaid tuleks ette näha läbipaistvuseeskirjad juhtudeks, kui selline võimalus on olemas.
- (54) Kvalifitseeritud sertifikaatide piiriülene koosvõime ja tunnustamine on kvalifitseeritud e-allkirjade piiriülese tunnustamise eelduseks. Seetõttu ei tohiks kvalifitseeritud sertifikaatide suhtes kohaldada ühtegi kohustuslikku nõuet, mis ületab käesolevas määruses sätestatud nõudeid. Riigi tasandil tuleks siiski lubada lisada kvalifitseeritud sertifikaatidele eritunnuseid, näiteks kordumatuid identifitseerimistunnuseid, eeldusel et sellised eritunnused ei takista kvalifitseeritud sertifikaatide ja e-allkirjade piiriülest koosvõimet ja tunnustamist.
- (55) Rahvusvahelistel standarditel põhinev infotehnoloogia turvasertifitseerimine (näiteks ISO 15408 ja seonduvad hindamismeetodid ja vastastikuse tunnustamise kord) on oluline kvalifitseeritud e-allkirja andmise vahendi turvalisuse verifitseerimise vahend ja selle kasutamist tuleks edendada. Innovaatilised lahendused ja teenused, näiteks allkirja andmine mobiiltelefoniga ja pilvepõhiselt, tuginevad aga kvalifitseeritud allkirja andmise vahenditega seotud tehnilistele ja organisatoorsele lahendustele, millele ei pruugi veel turvastandardit olla või mille esmane infotehnoloogia turvasertifitseerimine on pooleli. Kvalifitseeritud e-allkirja andmise vahendite turvalisuse taset võiks hinnata alternatiivsete protsesside abil üksnes juhul, kui turvastandardit ei ole või kui esmane infotehnoloogia turvasertifitseerimine on pooleli. Need protsessid peaksid olema võrreldavad infotehnoloogia turvasertifitseerimise standarditega, kui tegu on samaväärsete turvasemetega. Selliste protsesside juures võiks olla kasu vastastikusest hindamisest.
- (56) Käesolevas määruses tuleks sätestada nõuded kvalifitseeritud e-allkirja andmise vahenditele, et tagada täiustatud e-allkirjade toimivus. Käesoleva määrusega ei tuleks hõlmata kogu süsteemikeskkonda, milles sellised vahendid toimivad. Seetõttu tuleks kvalifitseeritud allkirja andmise vahendite sertifitseerimise kohaldamisel piirduda riistvara ja süsteemitarkvaraga, mida kasutatakse allkirja andmiseks kasutatavate andmete loomiseks, säilitamiseks või töötlemiseks allkirja andmise vahendis. Vastavalt asjaomastes standardites esitatule ei tohiks sertifitseerimise kohustus hõlmata allkirja andmise rakendusi.
- (57) Allkirja kehtivusega seotud õiguskindluse tagamiseks on väga oluline täpsustada, milliseid kvalifitseeritud e-allkirja osi peaks valideeriv tuginev isik hindama. Lisaks peaks selliste nõuete määratlemine, mida esitatakse kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajatele, kes võivad osutada kvalifitseeritud valideerimisteenust tuginevatele isikutele, kes ei soovi või ei saa ise kvalifitseeritud e-allkirju valideerida, innustama era- ja avalikku sektorit sellistesse teenustesse investeerima. Need mõlemad asjaolud peaksid muutma kvalifitseeritud e-allkirjade valideerimise liidu tasandil lihtsaks ja mugavaks kõigile osalistele.
- (58) Kui tehingu tegemine eeldab juriidilise isiku kvalifitseeritud e-templi, peaks samavõrra aktsepteeritav olema ka juriidilise isiku volitatud esindaja kvalifitseeritud e-allkiri.
- (59) E-tempel peaks olema tõend selle kohta, et e-dokumendi on väljastanud juriidiline isik, ning tagama kindluse dokumendi päritolu ja tervikluse suhtes.
- (60) E-templi kvalifitseeritud sertifikaate väljastavad usaldusteenuse osutajad peaksid rakendama vajalikud meetmed, mis võimaldavad teha kindlaks juriidilist isikut esindava füüsilise isiku, kellele e-templi kvalifitseeritud sertifikaat väljastatakse, juhul kui selline kindlakstegemine on riigi tasandil vajalik seoses haldus- või kohtumenetlustega.

- (61) Käesoleva määrusega tuleks tagada teabe pikaajaline säilitamine, et tagada e-allkirjade ja e-templite õiguslik kehtivus pika aja jooksul, ning garanteerida võimalus neid valideerida sõltumata tehnoloogia arengust tulevikus.
- (62) Kvalifitseeritud e-ajatemplite turvalisuse tagamiseks tuleks käesolevas määruses nõuda täiustatud e-templi või täiustatud e-allkirja või teiste samaväärsete meetodite kasutamist. On tõenäoline, et innovatsioon viib uute tehnoloogiateni, mis võivad tagada ajatemplite turvalisuse samaväärsel tasemel. Kui kasutatakse teisi meetodeid peale täiustatud e-templi või täiustatud e-allkirja, peaks kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja vastavushindamisaruandes tõendama, et selline meetod tagab samaväärse turvalisuse taseme ja vastab käesolevas määruses sätestatud kohustustele.
- (63) E-dokumendid on olulised piiriüleste e-tehingute edasiarendamiseks siseturul. Selle tagamiseks, et e-tehingut ei lükata tagasi ainuiks seetõttu, et dokument on elektroonilisel kujul, tuleks käesoleva määrusega kehtestada põhimõte, et e-dokumenti ei tohiks tunnistada õiguslikult kehtetuks põhjusel, et see on elektroonilisel kujul.
- (64) Täiustatud e-allkirja ja e-templi formaatide käsitlemisel peaks komisjon tuginema olemasolevatele tavadele, standarditele ja õigusnormidele, eelkõige komisjoni otsusele 2011/130/EL⁽¹⁾.
- (65) E-templit võib lisaks juriidilise isiku väljastatud dokumendi autentimisele kasutada ka kõikide juriidilise isiku digitaalvarade, näiteks tarkvara või serverite autentimiseks.
- (66) Oluline on luua õigusraamistik registreeritud e-andmevahetusteenusega seotud olemasolevate riiklike õigussüsteemide piiriülese tunnustamise hõlbustamiseks. Selline raamistik võiks avada liidu usaldusteenuste osutajatele uued turuvõimalused ka uute üleuroopaliste registreeritud e-andmevahetusteenuste pakkumisel.
- (67) Veebisaidi autentimisteenused pakuvad veebisaidi külastajale vahendi, mille abil teha kindlaks, et veebisait on ehtne ja seaduslik. Sellised teenused aitavad luua usaldust ja kindlustunnet internetipõhise äritegevuse suhtes, kuna autenditud veebisait on kasutajate jaoks usaldusväärne. Veebisaidi autentimisteenuste osutamine ja kasutamine on täiesti vabatahtlik. Selleks aga, et veebisaidi autentimisteenusest saaks usalduse suurendamise, kasutajakogemuse parandamise ja siseturu kasvu edendamise vahend, tuleks käesolevas määruses kehtestada teenuseosutajatele ja nende teenustele minimaalsed turvalisuse ja vastutusega seotud kohustused. Seetõttu on arvesse võetud olemasolevate tööstusharupoolsete algatuste, näiteks sertifitseerimisasutuste ja brauserite foorumi tulemusi. Lisaks ei tohiks käesolev määrus takistada teiste, käesoleva määruse kohaldamisalasse mittekuuluvate veebisaidi autentimisvahendite või meetodite kasutamist ega takistada kolmandate riikide veebisaidi autentimisteenuste pakkujaid liidus oma teenuseid pakkumast. Käesoleva määruse kohaselt tuleks kolmanda riigi teenuseosutaja veebisaidil pakutavaid autentimisteenuseid tunnustada kvalifitseeritud teenustena vaid juhul, kui liidu ja kolmanda riigi vahel, kus teenuseosutaja on asutatud, on sõlmitud rahvusvaheline kokkulepe.
- (68) „Juriidilise isiku” mõiste asutamisevabadust käsitlevate Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) sätete kohaselt jätab ettevõtjate otsustada, millises õiguslikus vormis nad peavad sobivaks oma tegevust teostada. Seega on „juriidilised isikud” ELi toimimise lepingu tähenduses kõik isikud, kes on asutatud liikmesriigi õiguse alusel või kelle tegevus on reguleeritud liikmesriigi õigusega, sõltumata nende õiguslikust vormist.
- (69) Liidu institutsioone, organeid ja asutusi innustatakse tunnustama käesoleva määrusega hõlmatud e-identimist ja usaldusteenuseid halduskoostööks, kasutades eelkõige ära olemasolevaid häid tavasid ja käimasolevate projektide tulemusi käesoleva määrusega hõlmatud valdkondades.

⁽¹⁾ Komisjoni 25. veebruari 2011. aasta otsus 2011/130/EL, millega kehtestatakse pädevate asutuste poolt elektrooniliselt allkirjastatud dokumentide piiriülese töötlemise miinimumnõuded vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul (ELT L 53, 26.2.2011, lk 66).

- (70) Käesoleva määruse teatavate tehniliste aspektide paindlikuks ja kiireks täiendamiseks peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte kriteeriumide kohta, millele peavad vastama kvalifitseeritud e-alkirja andmise vahendite sertifitseerimise eest vastutavad asutused. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (71) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisevolitused eelkõige selliste standardite viitenumbrite täpsustamiseks, mille kasutamine eeldaks vastavust teatavatele käesolevas määruses sätestatud nõuetele. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011 ⁽¹⁾.
- (72) Delegeeritud õigusaktide vastuvõtmisel peaks komisjon arvesse võtma Euroopa ja rahvusvaheliste standardimisorganisatsioonide, eelkõige Euroopa Standardikomitee (CEN), Euroopa Telekommunikatsioonistandardite Instituudi (ETSI), Rahvusvahelise Standardiorganisatsiooni (ISO) ja Rahvusvahelise Telekommunikatsiooni Liidu (ITU) välja töötatud standardeid ja tehnilisi kirjeldusi, et tagada e-identimise ja usaldusteenuste turvalisuse ja koosvõime kõrge tase.
- (73) Õiguskindluse ja selguse huvides tuleks direktiiv 1999/93/EÜ tunnistada kehtetuks.
- (74) Selleks et tagada õiguskindlus turul osalejatele, kes juba kasutavad vastavalt direktiivile 1999/93/EÜ väljastatud kvalifitseeritud sertifikaate, on vaja ette näha piisav üleminekuaeg. Samuti tuleks ette näha üleminekumeetmed turvalise allkirja andmise vahendite jaoks, mille vastavus on kindlaks määratud direktiiviga 1999/93/EÜ, ning sertifitseerimisteenuste osutajate jaoks, kes väljastavad kvalifitseeritud sertifikaate enne 1. juulit 2016. Lisaks tuleb anda komisjoni käsutusse vahendid rakendusaktide ja delegeeritud õigusaktide vastuvõtmiseks enne nimetatud tähtaega.
- (75) Käesolevas määruses sätestatud kohaldamiskuupäevad ei mõjuta liikmesriikide olemasolevaid kohustusi, mis tulevad liidu õigusest, eelkõige direktiivist 2006/123/EÜ.
- (76) Kuna käesoleva määruse eesmärke ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid meetme ulatuse tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (77) Euroopa andmekaitseinspektoriga konsulteeriti kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 45/2001 ⁽²⁾ artikli 28 lõikega 2 ning ta esitas arvamuse 27. septembril 2012 ⁽³⁾,

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

⁽³⁾ ELT C 28, 30.1.2013, lk 6.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK
ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimise

Käesolevas määruses, selleks et tagada siseturu nõuetekohane toimimine, seades samal ajal eesmärgiks saavutada e-identimise vahendite ja usaldusteenuste asjakohane turvalisuse tase:

- a) sätestatakse tingimused, mille alusel peavad liikmesriigid tunnustama füüsiliste ja juriidiliste isikute e-identimise vahendeid, mis kuuluvad teise liikmesriigi teavitatud e-identimise süsteemi,
- b) sätestatakse usaldusteenuste, eelkõige e-tehingute eeskirjad, ning
- c) luuakse õigusraamistik e-allkirja, e-templi, e-ajatempli, e-dokumentide, registreeritud e-andmevahetusteenuste ja veebisaitide autentimise sertifitseerimisteenuste jaoks.

Artikkel 2

Kohaldamisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse liikmesriikide poolt teavitatud e-identimise süsteemide ja liidus asuvate usaldusteenuse osutajate suhtes.
2. Käesolevat määrust ei kohaldata selliste usaldusteenuste osutamise suhtes, mida kasutatakse eranditult suletud süsteemides, mis tulenevad siseriiklikust õigusest või määratletud osalejate kogumi vahelistest kokkulepetest.
3. Käesolev määrus ei mõjuta siseriiklikku või liidu õigust, mis reguleerib lepingute sõlmimist ja kehtivust või muude juriidiliste või menetluskohustuste tekkimist ja kehtivust seoses vorminõuetega.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „e-identimine” – protsess, mille käigus kasutatakse elektroonilisi isikutuvastusandmeid, mis tähistavad üheselt füüsilist või juriidilist isikut või juriidilist isikut esindavat füüsilist isikut;
- 2) „e-identimise vahend” – kehaline ja/või kehatu üksus, mis sisaldab isikutuvastusandmeid ja mida kasutatakse internetipõhiste teenuste puhul autentimiseks;
- 3) „isikutuvastusandmed” – andmed, mis võimaldavad teha kindlaks füüsilise või juriidilise isiku või juriidilist isikut esindava füüsilise isiku;
- 4) „e-identimise süsteem” – e-identimiseks vajalik süsteem, mille raames väljastatakse e-identimise vahendeid füüsilistele või juriidilistele isikutele või juriidilist isikut esindavatele füüsilistele isikutele;

- 5) „autentimine” – elektrooniline protsess, mis võimaldab füüsilise või juriidilise isiku e-identimist või elektrooniliste andmete päritolu ja tervikluse kinnitamist;
- 6) „tuginev isik” – füüsiline või juriidiline isik, kes tugineb e-identimisele või usaldusteenusele;
- 7) „avaliku sektori asutus” – riigi-, piirkondlik või kohalik asutus, avalik-õiguslik isik või ühe või mitme kõnealuse asutuse või avalik-õigusliku isiku poolt asutatud ühendus või eraõiguslik isik, kellele on vähemalt üks kõnealune asutus, isik või ühendus andnud õiguse osutada avalikke teenuseid, kui ta tegutseb kõnealust õigust teostades;
- 8) „avalik-õiguslik isik” – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/24/EL ⁽¹⁾ artikli 2 lõike 1 punktis 4 määratletud isik;
- 9) „allkirja andja” – e-allkirja andnud füüsiline isik;
- 10) „e-allkiri” – elektroonilised andmed, mis on lisatud muudele elektroonilistele andmetele või on nendega loogiliselt seotud ja mida allkirja andja kasutab allkirja andmiseks;
- 11) „täiustatud e-allkiri” – e-allkiri, mis vastab artiklis 26 sätestatud nõuetele;
- 12) „kvalifitseeritud e-allkiri” – täiustatud e-allkiri, mis antakse kvalifitseeritud e-allkirja andmise vahendi abil ja mis põhineb e-allkirja kvalifitseeritud sertifikaadil;
- 13) „e-allkirja andmiseks vajalikud andmed” – ainulaadsed andmed, mida allkirja andja kasutab e-allkirja andmiseks;
- 14) „e-allkirja sertifikaat” – elektrooniline dokument, mis seob e-allkirja valideerimise andmed füüsilise isikuga ja kinnitab vähemalt selle isiku nime või varjunime;
- 15) „e-allkirja kvalifitseeritud sertifikaat” – e-allkirja sertifikaat, mille väljastab kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja ja mis vastab I lisas sätestatud nõuetele;
- 16) „usaldusteenus” – elektrooniline teenus, mida tavaliselt osutatakse tasu eest ja mis seisneb:
 - a) e-allkirjade, e-templite või e-ajatemplite, registreeritud e-andmevahetusteenuste ning nende teenustega seotud sertifikaatide loomises, kontrollimises ja valideerimises, või
 - b) veebisaidi autentimise sertifikaatide loomises, kontrollimises ja valideerimises, või
 - c) e-allkirjade, e-templite või nende teenustega seotud sertifikaatide säilitamises;
- 17) „kvalifitseeritud usaldusteenus” – usaldusteenus, mis vastab käesolevas määruses sätestatud kohaldatavatele nõuetele;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/24/EL, milles käsitletakse riigihankeid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2004/18/EÜ (ELT L 94, 28.3.2014, lk 65).

- 18) „vastavushindamisasutus” – määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 2 punktis 13 määratletud asutus, mis on kooskõlas nimetatud määrusega akrediteeritud asutusena, millel on pädevus teostada kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja ja tema osutatavate kvalifitseeritud usaldusteenuste vastavushindamist;
- 19) „usaldusteenuse osutaja” – füüsiline või juriidiline isik, kes osutab üht või mitut usaldusteenust kas kvalifitseeritud või kvalifitseerimata usaldusteenuse osutajana;
- 20) „kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja” – usaldusteenuse osutaja, kes osutab üht või mitut kvalifitseeritud usaldusteenust ning kellele järelevalveasutus on andnud kvalifitseeritud staatuse;
- 21) „toode” – riist- või tarkvara või riist- või tarkvara asjakohased osad, mis on ette nähtud usaldusteenuste osutamiseks;
- 22) „e-allkirja andmise vahend” – seadistatud tark- või riistvara, mida kasutatakse e-allkirja andmiseks;
- 23) „kvalifitseeritud e-allkirja andmise vahend” – e-allkirja andmise vahend, mis vastab II lisas sätestatud nõuetele;
- 24) „templi andja” – e-templi loonud juriidiline isik;
- 25) „e-tempel” – elektroonilised andmed, mis on lisatud muudele elektroonilistele andmetele või on nendega loogiliselt seotud ja mis tagavad viimatinimetatud andmete päritolu ja tervikluse;
- 26) „täiustatud e-tempel” – e-tempel, mis vastab artiklis 36 sätestatud nõuetele;
- 27) „kvalifitseeritud e-tempel” – täiustatud e-tempel, mis luuakse kvalifitseeritud e-templi loomise vahendi abil ja mis põhineb e-templi kvalifitseeritud sertifikaadil;
- 28) „e-templi loomiseks vajalikud andmed” – ainulaadsed andmed, mida e-templi andja kasutab e-templi loomiseks;
- 29) „e-templi sertifikaat” – elektrooniline dokument, mis seob e-templi valideerimise andmed juriidilise isikuga ja kinnitab selle isiku nime;
- 30) „e-templi kvalifitseeritud sertifikaat” – e-templi sertifikaat, mille väljastab kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja ja mis vastab III lisas sätestatud nõuetele;
- 31) „e-templi loomise vahend” – seadistatud tark- või riistvara, mida kasutatakse e-templi loomiseks;
- 32) „kvalifitseeritud e-templi loomise vahend” – e-templi loomise vahend, mis vastab *mutatis mutandis* II lisas sätestatud nõuetele;
- 33) „e-ajatempel” – elektroonilised andmed, mis seovad muud elektroonilised andmed kindla ajahetkega ja tõendavad, et viimatinimetatud andmed olid sel ajahetkel olemas;
- 34) „kvalifitseeritud e-ajatempel” – e-ajatempel, mis vastab artiklis 42 sätestatud nõuetele;

- 35) „e-dokument” – mis tahes sisu, mida säilitatakse elektroonilisel kujul, eelkõige teksti või heli visuaal- või audiovisuaalsalvestisena;
- 36) „registreeritud e-andmevahetusteenus” – teenus, mis võimaldab edastada kolmandate isikute vahel andmeid elektrooniliselt, tõendab edastatud andmete käitamist, sealhulgas andmete saatmist ja kättesaamist, ning kaitseb edastatud andmeid kadumise, varguse, kahjustamise või lubamatu muutmise eest;
- 37) „kvalifitseeritud registreeritud e-andmevahetusteenus” – registreeritud e-andmevahetusteenus, mis vastab artiklis 44 sätestatud nõuetele;
- 38) „sertifikaat veebisaidi autentimiseks” – dokument, mis võimaldab autentida veebisaiti ja seob selle füüsilise või juriidilise isikuga, kellele sertifikaat on väljastatud;
- 39) „kvalifitseeritud sertifikaat veebisaidi autentimiseks” – sertifikaat veebisaidi autentimiseks, mille on väljastanud kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja ja mis vastab IV lisas sätestatud nõuetele;
- 40) „valideerimisandmed” – andmed, mida kasutatakse e-allkirja või e-templi valideerimiseks;
- 41) „valideerimine” – protsess, mille käigus kontrollitakse ja kinnitatakse e-allkirja või e-templi kehtivust.

Artikkel 4

Siseturu põhimõtted

1. Liikmesriigi territooriumil ei piirata teises liikmesriigis asuva usaldusteenuse osutaja usaldusteenuste osutamist põhjustel, mis kuuluvad käesoleva määrusega hõlmatud valdkondadesse.
2. Käesoleva määrusega kooskõlas olevatel toodetel ja usaldusteenustel lubatakse siseturul vabalt ringelda.

Artikkel 5

Andmetöötlus ja -kaitse

1. Isikuandmete töödeldakse kooskõlas direktiiviga 95/46/EÜ.
2. Ilma et see piiraks siseriikliku õiguse kohast varjunimede õiguslikku toimet, ei keelata e-tehingute tegemisel varjunimede kasutamist.

II PEATÜKK

E-IDENTIMINE

Artikkel 6

Vastastikune tunnustamine

1. Kui ühes liikmesriigis nõutakse vastavalt siseriiklikule õigusele või haldustavale avaliku sektori asutuse osutatavale internetipõhisele teenusele juurdepääsuks e-identimist e-identimise vahendi abil ja e-autentimist, tunnustatakse selles liikmesriigis teises liikmesriigis väljastatud e-identimise vahendit kõnealuse internetipõhise teenuse piiriüleseks autentimiseks, kui täidetud on järgmised tingimused:
 - a) e-identimise vahend on väljastatud e-identimise süsteemi kohaselt, mis on kantud komisjoni poolt vastavalt artiklile 9 avaldatud nimekirja;

- b) e-identimise vahendi usaldusväärsuse tase vastab usaldusväärsuse tasemele, mida avaliku sektori asutus nõuab kõnealusele internetipõhisele teenusele juurdepääsuks esimesena nimetatud liikmesriigis, või on sellest usaldusväärsuse tasemest kõrgem, eeldusel et selle e-identimise vahendi usaldusväärsuse tase on märkimisväärne või kõrge;
- c) asjaomane avaliku sektori asutus kasutab kõnealusele internetipõhisele teenusele juurdepääsuks usaldusväärsuse taset, mille tase on märkimisväärne või kõrge.

Tunnustamine toimub hiljemalt 12 kuud pärast seda, kui komisjon avaldab esimese lõigu punktis a osutatud nimekirja.

2. E-identimise vahendit, mis on väljastatud komisjoni poolt vastavalt artiklile 9 avaldatud nimekirjas oleva süsteemi kohaselt ning mille usaldusväärsuse tase on madal, võivad avaliku sektori asutused tunnustada nende asutuste osutatavate internetipõhiste teenuste piiriülese autentimise eesmärgil.

Artikkel 7

E-identimise süsteemidest teavitamise tingimused

E-identimise süsteemist saab vastavalt artikli 9 lõikele 1 teavitada juhul, kui täidetud on kõik järgmised tingimused:

- a) e-identimise süsteemi kuuluv e-identimise vahend on väljastatud:
 - i) teatava liikmesriigi poolt;
 - ii) teavitava liikmesriigi volituse alusel või
 - iii) sõltumatult teavitavast liikmesriigist ning see liikmesriik tunnustab seda;
- b) e-identimise süsteemi kuuluvat e-identimise vahendit saab kasutada juurdepääsuks vähemalt ühele teenusele, mida osutab avaliku sektori asutus ja mis eeldab teavitavas liikmesriigis e-identimist;
- c) e-identimise süsteem ja selle kohaselt väljastatud e-identimise vahend vastavad vähemalt ühe usaldusväärsuse taseme nõuetele, mis on sätestatud artikli 8 lõikes 3 osutatud rakendusaktis;
- d) teavitav liikmesriik tagab, et ainulaadsed kõnealust isikut tähistavad isikutuvastusandmed omistatakse artikli 3 punktis 1 osutatud füüsilisele või juriidilisele isikule sellesse süsteemi kuuluva e-identimise vahendi väljastamisel kooskõlas tehniliste kirjelduste, standardite ja menetlustega, mis on artikli 8 lõikes 3 osutatud rakendusaktis ette nähtud asjakohase usaldusväärsuse taseme jaoks;
- e) sellesse süsteemi kuuluvat e-identimise vahendit väljastav osaline tagab e-identimise vahendi omistamise käesoleva artikli punktis d osutatud isikule kooskõlas tehniliste kirjelduste, standardite ja menetlustega, mis on artikli 8 lõikes 3 osutatud rakendusaktis ette nähtud asjakohase usaldusväärsuse taseme jaoks;
- f) teavitav liikmesriik tagab internetipõhise autentimise võimaluse nii, et teise liikmesriigi territooriumil asuv tuginev isik saab kinnitada elektrooniliselt saadud isikutuvastusandmeid.

Teavitav liikmesriik võib kindlaks määrata kõnealuse autentimise kasutustingimused tuginevatele isikutele, kes ei ole avaliku sektori asutused. Piiriülene autentimine on tasuta, kui autentitakse avaliku sektori asutuse internetipõhist teenust.

Liikmesriigid ei kehtesta autentimiskavatsusega tuginevate isikute suhtes ebaproportsionaalseid tehnilisi tingimusi, mis takistavad või raskendavad märkimisväärselt teavitatud e-identimise süsteemide koosvõimet;

- g) vähemalt kuus kuud enne artikli 9 lõike 1 kohast teavitamist esitab teavitav liikmesriik teistele liikmesriikidele artikli 12 lõikest 5 tuleneva kohustuse täitmiseks selle süsteemi kirjelduse artikli 12 lõikes 7 osutatud rakendusaktidega kehtestatud menetluskorra kohaselt;
- h) e-identimise süsteem vastab artikli 12 lõikes 8 osutatud rakendusaktis sätestatud nõuetele.

Artikkel 8

E-identimise süsteemide usaldusväärsuse tasemed

1. E-identimise süsteemis, millest on teavitatud artikli 9 lõike 1 kohaselt, määratakse süsteemi raames väljastatud e-identimise vahenditele madal, märkimisväärne ja/või kõrge usaldusväärsuse tase.
2. Madal, märkimisväärne ja kõrge usaldusväärsuse tase vastab järgmistele nõuetele:
 - a) madal usaldusväärsuse tase osutab e-identimise süsteemi kuuluvale e-identimise vahendile, mis on isiku väidetava või tema poolt kinnitatud isikusamasuse tuvastamiseks piiratud määral usaldusväärne ning mille kirjeldamisel osutatakse sellega seotud tehnilistele kirjeldustele, standarditele ja menetlustele, sealhulgas tehnilisele kontrollile, mille eesmärk on vähendada isikuandmete väärkasutamise või muutmise ohtu;
 - b) märkimisväärne usaldusväärsuse tase osutab e-identimise süsteemi kuuluvale e-identimise vahendile, mis on isiku väidetava või tema poolt kinnitatud isikusamasuse tuvastamiseks olulisel määral usaldusväärne ning mille kirjeldamisel osutatakse sellega seotud tehnilistele kirjeldustele, standarditele ja menetlustele, sealhulgas tehnilisele kontrollile, mille eesmärk on vähendada märkimisväärselt isikuandmete väärkasutamise või muutmise ohtu;
 - c) kõrge usaldusväärsuse tase osutab e-identimise süsteemi kuuluvale e-identimise vahendile, mis on isiku väidetava või tema poolt kinnitatud isikusamasuse tuvastamiseks kõrgema usaldusväärsuse tasemega kui märkimisväärsel usaldusväärsuse tasemega e-identimise vahend ning mille kirjeldamisel osutatakse sellega seotud tehnilistele kirjeldustele, standarditele ja menetlustele, sealhulgas tehnilisele kontrollile, mille eesmärk on hoida ära isikuandmete väärkasutamist või muutmist.
3. Võttes arvesse asjakohaseid rahvusvahelisi standardeid ja vastavalt lõikele 2 kehtestab komisjon hiljemalt 18. septembriks 2015 rakendusaktidega minimaalsed tehnilised kirjeldused, standardid ja menetlused, mille suhtes määratakse lõike 1 kohaldamise eesmärgil e-identimise vahendite jaoks kindlaks madal, märkimisväärne või kõrge usaldusväärsuse tase.

Nimetatud minimaalsed tehnilised kirjeldused, standardid ja menetlused kehtestatakse, kasutades lähtealusena järgmist elementide usaldusväärsust ja kvaliteeti:

- a) e-identimise vahendi väljastamist taotleva füüsilise või juriidilise isiku isikusamasuse tõendamise ja kontrollimise menetlus;

- b) taotletava e-identimise vahendi väljastamise menetlus;
- c) autentimise mehhanism, kus füüsiline või juriidiline isik kasutab e-identimise vahendit selleks, et kinnitada oma isikusamasust tuginevale isikule;
- d) e-identimise vahendit väljastav üksus;
- e) muu asutus, kes osaleb e-identimise vahendi väljastamise taotlemises, ning
- f) väljastatud e-identimise vahendite tehnilised kirjeldused ja turvaspetsifikaadid.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 9

Teavitamine

1. Teavitav liikmesriik edastab komisjonile järgmise teabe ja põhjendamatut viivitusteta selle iga hilisema muudatuse:
 - a) e-identimise süsteemi kirjeldus, kaasa arvatud selle usaldusväärsuse tase ja sellesse süsteemi kuuluvate e-identimise vahendite väljastaja(d);
 - b) kohaldatav järelevalvekord ja järgmine vastutuskorda puudutav teave:
 - i) e-identimise vahendit väljastav osaline ning
 - ii) autentimismenetlust läbiviiv osaline;
 - c) teavitatud e-identimise süsteemi eest vastutav asutus või vastutavad asutused;
 - d) teave ainulaadsete isikutuvastusandmete registreerimist haldava üksuse või haldavate üksuste kohta;
 - e) kirjeldus, kuidas täidetakse artikli 12 lõikes 8 osutatud rakendusaktis sätestatud nõuded;
 - f) artikli 7 punktis f osutatud autentimise kirjeldus;
 - g) teavitatud e-identimise süsteemi, autentimise või asjaomase ohustatud osa peatamise või tühistamise kord.
2. Üks aasta pärast artikli 8 lõikes 3 ja artikli 12 lõikes 8 osutatud rakendusaktide kohaldamise alguskuupäeva avaldab komisjon *Euroopa Liidu Teatajas* nimekirja e-identimise süsteemidest, millest on teavitatud vastavalt käesoleva artikli lõikele 1, ja nendega seotud põhiteabe.
3. Kui komisjoni teavitatakse pärast lõikes 2 osutatud ajavahemiku möödumist, avaldab ta *Euroopa Liidu Teatajas* lõikes 2 osutatud nimekirja muudatused kahe kuu jooksul alates kõnealuse teate saamise kuupäevast.

4. Liikmesriik võib komisjonile esitada taotluse jätta selle liikmesriigi poolt teavitatud e-identimise süsteem lõikes 2 osutatud nimekirjast välja. Komisjon avaldab vastavad nimekirja muudatused *Euroopa Liidu Teatajas* ühe kuu jooksul pärast liikmesriigilt taotluse saamist.
5. Komisjon võib rakendusaktidega kindlaks määrata lõikes 1 osutatud teavitamise asjaolud, formaadid ja menetlused. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 10

Turvarikkumine

1. Kui artikli 9 lõike 1 kohaselt teavitatud e-identimise süsteemi või artikli 7 punktis f osutatud autentimist rikutakse või see on osaliselt ohustatud viisil, mis mõjutab selle süsteemi piiriülese autentimise usaldusväärsust, peatab või tühistab teavitav liikmesriik viivitamata selle piiriülese autentimise või asjaomaste ohustatud osade toimimise ning teavitab sellest teisi liikmesriike ja komisjoni.
2. Pärast lõikes 1 osutatud rikkumise või ohu kõrvaldamist taastab teavitav liikmesriik piiriülese autentimise ning teavitab sellest ilma põhjendamatu viivitusega teisi liikmesriike ja komisjoni.
3. Kui lõikes 1 osutatud rikkumist või ohtu ei kõrvaldata kolme kuu jooksul alates peatamisest või tühistamisest, teatab teavitav liikmesriik e-identimise süsteemi kasutamise lõpetamisest teistele liikmesriikidele ja komisjonile.

Komisjon avaldab põhjendamatu viivitusega *Euroopa Liidu Teatajas* artikli 9 lõikes 2 osutatud nimekirjas tehtud muudatused.

Artikkel 11

Vastutus

1. Teavitav liikmesriik vastutab füüsilisele või juriidilisele isikule tahtlikult või ettevaatamatusest tekitatud kahju eest, mis tuleneb artikli 7 punktides d ja f sätestatud kohustuste täitmata jätmisest piiriülestes tehingus.
2. E-identimise vahendit väljastav osaline vastutab füüsilisele või juriidilisele isikule tahtlikult või ettevaatamatusest tekitatud kahju eest, mis tuleneb artikli 7 punktis e sätestatud kohustuste täitmata jätmisest piiriülestes tehingus.
3. Autentimismenetlust läbiviiv osaline vastutab füüsilisele või juriidilisele isikule tahtlikult või ettevaatamatusest tekitatud kahju eest, mis tuleneb artikli 7 punktis f sätestatud autentimise nõuetekohase toimimise tagamata jätmisest piiriülestes tehingus.
4. Lõikeid 1, 2 ja 3 kohaldatakse kooskõlas siseriiklike vastutust käsitlevate eeskirjadega.
5. Lõiked 1, 2 ja 3 ei piira osaliste siseriikliku õiguse kohast vastutust tehingutes, milles kasutatakse artikli 9 lõike 1 kohaselt teavitatud e-identimise süsteemi kuuluvaid e-identimise vahendeid.

Artikkel 12

Koostöö ja koosvõime

1. Artikli 9 lõike 1 kohaselt teavitatud riiklikud e-identimise süsteemid peavad olema koosvõimelised.
2. Lõike 1 kohaldamise eesmärgil luuakse koosvõime raamistik.

3. Koosvõime raamistik peab vastama järgmistele nõuetele:

- a) see on tehnoloogiliselt neutraalne ja ei diskrimineeri asjaomasel liikmesriigis ühtegi konkreetset siseriiklikku e-identimise tehnilist lahendust;
- b) see vastab võimaluse korral Euroopa ja rahvusvahelistele standarditele;
- c) see hõlbustab lõimitud eraelukaitse põhimõtte rakendamist ning
- d) see tagab isikuandmete töötlemise kooskõlas direktiiviga 95/46/EÜ.

4. Koosvõime raamistik koosneb järgmisest:

- a) viide artiklis 8 sätestatud usaldusvärsuse tasemetega seotud tehnilistele miinimumnõuetele;
- b) teavitatud e-identimise süsteemide siseriiklike usaldusvärsuse tasemete seostamine artikli 8 kohaste usaldusvärsuse tasemetega;
- c) viide ette nähtud tehnilise koosvõime miinimumnõuetele;
- d) viide e-identimise süsteemidest kättesaadavatele minimaalsele hulga isikutuvastamisandmetele, mis tähistavad ainuüksi üht füüsilist või juriidilist isikut;
- e) menetluseeskirjad;
- f) vaidluste lahendamise kord ning
- g) ühised toimimise turvalisuse standardid.

5. Liikmesriigid teevad koostööd seoses järgmisega:

- a) koosvõime artikli 9 lõike 1 kohaselt teavitatud e-identimise süsteemide ja nende e-identimise süsteemide vahel, millest liikmesriigid kavatsevad teavitada, ning
- b) e-identimise süsteemide turvalisus.

6. Liikmesriikide vaheline koostöö hõlmab järgmist:

- a) teabe, kogemuste ja heade tavade vahetamine e-identimise süsteemide ning eelkõige koosvõime ja usaldusvärsuse tasemetega seotud tehniliste nõuete kohta;
- b) teabe, kogemuste ja heade tavade vahetamine artiklis 8 sätestatud e-identimise süsteemide usaldusvärsuse tasemetega töötamise kohta;
- c) käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate e-identimise süsteemide vastastikune hindamine ning
- d) e-identimise sektoris toimuvate asjakohaste arengute analüüsimine.

7. Komisjon kehtestab hiljemalt 18. märtsiks 2015 rakendusaktidega vajaliku menetluskorra lõigetes 5 ja 6 osutatud liikmesriikidevahelise koostöö hõlbustamiseks, et edendada usalduse ja turvalisuse kõrget taset, mis vastab riski astmele.

8. Selleks et näha ette ühtsed tingimused lõikest 1 tuleneva nõude rakendamiseks, võtab komisjon hiljemalt 18. septembriks 2015 lõikes 3 sätestatud kriteeriumite kohaselt ja liikmesriikidevahelise koostöö tulemusi arvesse võttes vastu rakendusaktid lõikes 4 sätestatud koosvõime raamistiku kohta.

9. Käesoleva artikli lõigetes 7 ja 8 osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

III PEATÜKK

USALDUSTEENUSED

1. JAGU

Üldsätted

Artikkel 13

Vastutus ja tõendamiskoormis

1. Ilma et see piiraks lõike 2 kohaldamist, vastutavad usaldusteenuse osutajad füüsilisele või juriidilisele isikule tahtlikult või ettevaatamatusest tekitatud kahju eest, mis tuleneb käesolevas määruses sätestatud kohustuste täitmata jätmisest.

Kvalifitseerimata usaldusteenuse osutaja tegevuse tahtlikkuse või ettevaatamatuse tõendamise kohustus lasub füüsilisel või juriidilisel isikul, kes väidab, et talle on põhjustatud esimeses lõigus osutatud kahju.

Eeldatakse, et kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja on tegutsenud tahtlikult või ettevaatamatusest, kui nimetatud kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja ei tõesta, et esimeses lõigus osutatud kahju põhjustati ilma selle kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja tahtliku või ettevaatamatu tegutsemiseta.

2. Kui usaldusteenuse osutajad teavitavad oma kliente eelnevalt nõuetekohaselt nende poolt osutatavate teenuste kasutamise piirangutest ja need piirangud on kolmandatele isikutele arusaadavad, siis ei vastuta usaldusteenuse osutajad kahju eest, mis tuleneb osutatud piiranguid ületavast teenuste kasutamisest.

3. Lõikeid 1 ja 2 kohaldatakse kooskõlas siseriiklike vastutust käsitlevate eeskirjadega.

Artikkel 14

Rahvusvahelised aspektid

1. Kolmandas riigis asuvate usaldusteenuse osutajate pakutavad usaldusteenused tunnustatakse õiguslikult samaväärseteks liidu territooriumil asuvate kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajate pakutavate kvalifitseeritud usaldusteenustega juhul, kui kolmandast riigist pärit usaldusteenuseid tunnustatakse liidu ja kõnealuse kolmanda riigi või rahvusvahelise organisatsiooni vahel sõlmitud kokkuleppe alusel kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 218.

2. Lõikes 1 osutatud kokkulepetega tagatakse eelkõige, et:
 - a) kolmanda riigi usaldusteenuse osutajad või rahvusvahelised organisatsioonid, kellega on sõlmitud kokkulepe, ning nende osutatavad teenused vastavad liidus asuvate kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajate ja nende osutatavate kvalifitseeritud usaldusteenuste suhtes kohaldatavatele nõuetele;
 - b) liidus asuvate kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajate poolt osutatavad kvalifitseeritud usaldusteenused tunnustatakse õiguslikult samaväärseteks usaldusteenustega, mida osutavad kolmandas riigis asuvad usaldusteenuse osutajad või rahvusvahelised organisatsioonid, kellega on sõlmitud kokkulepe.

Artikkel 15

Puuetega inimeste takistusteta juurdepääs

Kui see on teostatav, tuleks osutatavad usaldusteenused ja kõnealuste teenuste osutamisel kasutatavad lõpptarbijale suunatud tooted teha puuetega inimestele juurdepääsetavaks.

Artikkel 16

Karistused

Liikmesriigid kehtestavad eeskirjad käesoleva määruse rikkumise eest kohaldatavate karistuste kohta. Kehtestatud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

2. JAGU

Järelevalve

Artikkel 17

Järelevalveasutus

1. Liikmesriigid määravad järelevalveasutuse, mis asub nende territooriumil või, vastastikusel kokkuleppel teise liikmesriigiga, kõnealuses teises liikmesriigis asuva järelevalveasutuse. Nimetatud asutus vastutab määravas liikmesriigis järelevalveülesannete täitmise eest.

Järelevalveasutustele antakse nende ülesannete täitmiseks vajalikud volitused ja piisavad vahendid.

2. Liikmesriigid teatavad komisjonile enda poolt määratud järelevalveasutuste nimed ja aadressid.
3. Järelevalveasutuse ülesandeks on:
 - a) teostada eelneva ja järgneva järelevalve käigus määrava liikmesriigi territooriumil asuvate kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajate üle järelevalvet selle tagamiseks, et kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajad ja nende osutatavad kvalifitseeritud usaldusteenused vastaksid käesolevas määruses sätestatud nõuetele;
 - b) võtta järgneva järelevalve käigus vajaduse korral meetmeid määrava liikmesriigi territooriumil asuvate kvalifitseerimata usaldusteenuse osutajate suhtes, kui järelevalveasutusele teatatakse, et kvalifitseerimata usaldusteenuse osutajad või nende osutatavad usaldusteenused ei vasta väidetavalt käesolevas määruses sätestatud nõuetele.

4. Lõike 3 kohaldamisel ja tulenevalt selles sätestatud piirangutest on järelevalveasutuse ülesanne eelkõige:
- a) teha koostööd teiste järelevalveasutustega ja anda neile abi kooskõlas artikliga 18;
 - b) analüüsida artikli 20 lõikes 1 ja artikli 21 lõikes 1 osutatud vastavushindamisaruandeid;
 - c) teavitada teisi järelevalveasutusi ja üldsust turvarikkumistest ja tervikluse kaost kooskõlas artikli 19 lõikega 2;
 - d) anda komisjonile aru oma põhitegevusest kooskõlas käesoleva artikli lõikega 6;
 - e) korraldada auditeid või paluda vastavushindamisasutusel teostada kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajate vastavushindamine kooskõlas artikli 20 lõikega 2;
 - f) teha andmekaitseasutustega koostööd, eelkõige teavitades neid põhjendamatu viivitusega kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajate auditite tulemustest, kui näib, et isikuandmete kaitse eeskirju on rikutud;
 - g) anda usaldusteenuse osutajatele ja nende osutatavatele teenustele kvalifitseeritud staatus ning võtta see staatus ära kooskõlas artiklitega 20 ja 21;
 - h) teavitada artikli 22 lõikes 3 osutatud riigisiseste usaldusnimekirjade eest vastutavat asutust oma otsustest anda kvalifitseeritud staatus või võtta see ära, välja arvatud juhul, kui kõnealune asutus on samuti järelevalveasutus;
 - i) kontrollida lõpetamiskava käsitlevate sätete olemasolu ja nõuetekohast kohaldamist juhtudel, kui kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajad lõpetavad oma tegevuse, sealhulgas seda, kuidas teave hoitakse kättesaadavana kooskõlas artikli 24 lõike 2 punktiga h;
 - j) nõuda usaldusteenuse osutajatelt käesolevas määruses sätestatud nõuete täitmata jätmise heastamist.
5. Liikmesriigid võivad nõuda, et järelevalveasutus looks, haldaks ja ajakohastaks usaldusteenuste infrastruktuuri kooskõlas siseriiklikus õiguses sätestatud tingimustega.
6. Iga järelevalveasutus esitab igal aastal 31. märtsiks komisjonile aruande oma eelmise kalendriaasta põhitegevuse kohta ning kokkuvõtte usaldusteenuse osutajatelt artikli 19 lõike 2 kohaselt saadud rikkumisteadetest.
7. Komisjon teeb lõikes 6 osutatud aastaaruande liikmesriikidele kättesaadavaks.
8. Komisjon võib rakendusaktidega määrata kindlaks lõikes 6 osutatud aruande formaadid ja menetlused. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

*Artikkel 18***Vastastikune abi**

1. Järelevalveasutused teevad koostööd heade tavade vahetamiseks.

Järelevalveasutus annab teiselt järelevalveasutuselt saadud põhjendatud taotluse korral kõnealusele asutusele abi, et järelevalveasutuste tegevus saaks toimuda järjepidevalt. Vastastikune abi võib hõlmata eelkõige teabenõudeid ja järelevalve-meetmeid, näiteks taotlusi artiklites 20 ja 21 osutatud vastavushindamisaruannetega seotud kontrollide läbiviimiseks.

2. Järelevalveasutus, kellele abitaotlus on adresseeritud, võib taotluse täitmisest keelduda mis tahes järgmisel alusel:

- a) järelevalveasutus ei ole pädev taotletavat abi andma;

- b) taotletav abi ei ole proportsionaalne järelevalveasutuse poolt kooskõlas artikliga 17 teostatava järelevalvega;

- c) taotletava abi andmine oleks vastuolus käesoleva määrusega.

3. Kui see on asjakohane, võivad liikmesriigid anda oma vastavatele järelevalveasutustele volitused korraldada ühiseid uurimisi, millesse on kaasatud teiste liikmesriikide järelevalveasutuste töötajad. Asjaomased liikmesriigid lepivad kokku sellise ühistegevuse korra ja protseduurid ning kehtestavad need oma riigi õiguse kohaselt.

*Artikkel 19***Usaldusteenuse osutajate suhtes kohaldatavad turvanõuded**

1. Kvalifitseeritud ja kvalifitseerimata usaldusteenuse osutajad võtavad asjakohased tehnilised ja korralduslikud meetmed, et ohjata nende osutatavate usaldusteenuste turvalisusega seotud riske. Tehnoloogia viimaseid arenguid arvesse võttes tagatakse nende meetmetega riski astmele vastav turvalisuse tase. Eelkõige võetakse meetmeid turvaintsidentide vältimiseks ja nende mõju minimeerimiseks ning sidusrühmade teavitamiseks intsidentide kahjulikust mõjust.

2. Kvalifitseeritud ja kvalifitseerimata usaldusteenuse osutajad teavitavad järelevalveasutust ning vajaduse korral teisi asjakohaseid asutusi, nagu infoturbe eest vastutav pädev riiklik asutus või andmekaitseasutus, igast turvarikkumisest või tervikluse kaost, millel on märkimisväärne mõju osutatavale usaldusteenusele või selles sisalduvatele isikuandmetele, tehes seda põhjendamatu viivitusega, ent igal juhul 24 tunni jooksul pärast sellest teadasaamist.

Kui turvarikkumisel või tervikluse kaol on tõenäoliselt kahjulik mõju füüsilisele või juriidilisele isikule, kellele usaldusteenus on osutatud, teavitab usaldusteenuse osutaja põhjendamatu viivitusega ka füüsilist või juriidilist isikut turvarikkumisest või tervikluse kaost.

Kui see on asjakohane ja eelkõige juhul, kui turvarikkumine või tervikluse kadu hõlmab kahte või enam liikmesriiki, teavitab teavitatud järelevalveasutus teiste asjaomaste liikmesriikide järelevalveasutusi ning ENISA-t.

Kui teavitatud järelevalveasutus leiab, et turvarikkumise või tervikluse kao avalikustamine on avalikes huvides, teavitab ta üldsust või nõuab üldsuse teavitamist asjaomaselt usaldusteenuse osutajalt.

3. Järelevalveasutus esitab ENISA-le kord aastas kokkuvõtte usaldusteenuse osutajatelt saadud turvarikkumise või tervikluse kao teadetest.

4. Komisjon võib rakendusaktidega:

- a) täpsustada lähemalt lõikes 1 osutatud meetmeid ning
- b) määrata kindlaks lõike 2 kohaldamisega seotud formaadid ja menetlused, sealhulgas tähtajad.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

3. JAGU

Kvalifitseeritud usaldusteenus

Artikkel 20

Kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajate järelevalve

1. Vastavushindamisasutus auditeerib kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajaid nende oma kulul vähemalt iga 24 kuu järel. Auditi eesmärk on saada kinnitust, et kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajad ja nende osutatavad kvalifitseeritud usaldusteenused vastavad käesolevas määruses sätestatud nõuetele. Kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja esitavad vastavushindamisaruande järelevalveasutusele kolme tööpäeva pikkuse jooksul alates selle saamisest.

2. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, võib järelevalveasutus kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajaid igal ajal auditeerida või nõuda, et vastavushindamisasutus teostaks kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajate vastavushindamise nende kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajate kulul kinnituse saamiseks, et kõnealused kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajad ja nende osutatavad kvalifitseeritud usaldusteenused vastavad käesolevas määruses sätestatud nõuetele. Kui isikuandmete kaitse eeskirju on ilmselt rikutud, teavitab järelevalveasutus auditite tulemustest andmekaitseasutusi.

3. Kui järelevalveasutus nõuab, et kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja heastaks käesolevas määruses sätestatud nõuete täitmata jätmise, kuid asjaomane teenuseosutaja ei tee seda, ning järelevalveasutuse seatud ajavahemiku jooksul (kui see on kohaldatav), võib järelevalveasutus eelkõige asjaomase rikkumise ulatust, kestust ja tagajärgi arvestades võtta sellelt teenuseosutajalt või tema osutatavalt asjaomaselt teenuselt kvalifitseeritud staatuse ning teavitada artikli 22 lõikes 3 osutatud asutust artikli 22 lõikes 1 osutatud usaldusnimekirjade ajakohastamise eesmärgil. Järelevalveasutus teavitab kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajat temalt kvalifitseeritud staatuse või asjaomaselt teenuselt kvalifitseeritud staatuse äravõtmisest.

4. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada järgmiste standardite viitenumbri:

- a) standardid vastavushindamisasutuste akrediteerimise ja lõikes 1 osutatud vastavushindamisaruande jaoks;
- b) standardid auditeerimiseeskirjade kohta, mille alusel vastavushindamisasutused hindavad kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajate nõuetele vastavust, nagu on osutatud lõikes 1.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

*Artikkel 21***Kvalifitseeritud usaldusteenuse osutamise alustamine**

1. Kui usaldusteenuse osutajad, kellel ei ole kvalifitseeritud staatust, kavatsevad alustada kvalifitseeritud usaldusteenuse osutamist, esitavad nad järelevalveasutusele teate oma kavatsusest ja vastavushindamisasutuse koostatud vastavushindamisaruande.

2. Järelevalveasutus kontrollib usaldusteenuse osutaja ja tema osutatavate usaldusteenuste vastavust käesolevas määruses sätestatud nõuetele ning eelkõige kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajatele ja nende osutatavatele kvalifitseeritud usaldusteenustele ette nähtud nõuetele.

Kui järelevalveasutus leiab, et usaldusteenuse osutaja ja tema osutatavad teenused vastavad esimeses lõigus osutatud nõuetele, annab järelevalveasutus usaldusteenuse osutajale ja tema osutatavatele usaldusteenustele kvalifitseeritud staatuse ning teavitab artikli 22 lõikes 3 osutatud asutust artikli 22 lõikes 1 osutatud usaldusnimekirjade ajakohastamise eesmärgil hiljemalt kolm kuud pärast käesoleva artikli lõike 1 kohast teavitamist.

Kui kontrolli ei ole kolme kuu jooksul alates teavitamisest lõpule viidud, teavitab järelevalveasutus usaldusteenuse osutajat viivituse põhjustest ja ajavahemikust, mille jooksul kontroll lõpule viiakse.

3. Kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja võib alustada kvalifitseeritud usaldusteenuse osutamist, kui kvalifitseeritud staatus on kantud artikli 22 lõikes 1 osutatud usaldusnimekirjadesse.

4. Komisjon võib rakendusaktidega kindlaks määrata lõigete 1 ja 2 kohaldamisega seotud formaadid ja menetlused. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

*Artikkel 22***Usaldusnimekirjad**

1. Iga liikmesriik koostab, haldab ja avaldab usaldusnimekirju, mis sisaldavad teavet tema vastutusalasse kuuluvate kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajate ja nende osutatavate kvalifitseeritud usaldusteenuste kohta.

2. Liikmesriigid koostavad elektrooniliselt allkirjastatud või e-templiga varustatud, lõikes 1 osutatud usaldusnimekirjad, haldavad neid ja avaldavad need turvalisel viisil ja automaatseks töötlemiseks sobivas formaadis.

3. Liikmesriigid edastavad komisjonile põhjendamatu viivituseeta teabe, mis hõlmab riigisiseste usaldusnimekirjade koostamise, haldamise ja avaldamise eest vastutavat asutust, kõnealuste nimekirjade avaldamise koha üksikasju, nimekirjade allkirjastamiseks või templiga varustamiseks kasutatavaid sertifikaate ning nimekirjade mis tahes muudatusi.

4. Komisjon teeb lõikes 3 osutatud teabe turvalise kanali kaudu avalikkusele kättesaadavaks automaatseks töötlemiseks sobivas, elektrooniliselt allkirjastatud või e-templiga varustatud formaadis.

5. Komisjon täpsustab hiljemalt 18. septembriks 2015 rakendusaktidega lõikes 1 osutatud teabe ning määrab kindlaks lõigete 1–4 kohaldamisega seotud usaldusnimekirjade tehnilised kirjeldused ja formaadid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

*Artikkel 23***ELi kvalifitseeritud usaldusteenuse usaldusmärk**

1. Pärast artikli 21 lõike 2 teises lõigus osutatud kvalifitseeritud staatuse märkimist artikli 22 lõikes 1 osutatud usaldusnimekirjadesse võivad kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajad kasutada ELi usaldusmärki nende osutatavate kvalifitseeritud usaldusteenuste esitamiseks lihtsalt, äratuntavalt ja selgelt.
2. Lõikes 1 osutatud ELi kvalifitseeritud usaldusteenuse usaldusmärgi kasutamisel tagavad kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajad asjaomasele usaldusnimekirjale viitava lingi avaldamise oma veebisaidil.
3. 1. juuliks 2015 näeb komisjon rakendusaktidega ette ELi kvalifitseeritud usaldusteenuse usaldusmärgi formaadi ja eelkõige märgi esitusviisi, koostisosade, suuruse ja kujunduse kirjelduse. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

*Artikkel 24***Nõuded kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajatele**

1. Usaldusteenusele kvalifitseeritud sertifikaati väljastades kontrollib kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja asjakohaste vahenditega ja siseriikliku õiguse kohaselt selle füüsilise või juriidilise isiku identiteeti, kellele kvalifitseeritud sertifikaat väljastatakse, ja vajaduse korral tema eritunnuseid.

Kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja kontrollib esimeses lõigus osutatud teavet siseriikliku õiguse kohaselt kas otse või kolmandale isikule tuginedes. Kontrollimine toimub ühel järgmisel moel:

- a) füüsilise isiku või juriidilise isiku volitatud esindaja füüsilise kohaloleku alusel või
- b) kaughindamise teel, kasutades e-identimise vahendeid, mille puhul enne kvalifitseeritud sertifikaadi väljastamist tagati füüsilise isiku või juriidilise isiku volitatud esindaja füüsiline kohalolek ja mis vastavad artiklis 8 kehtestatud nõuetele seoses märkimisväärse või kõrge usaldusväärse tasemega, või
- c) kooskõlas punktiga a või b väljastatud kvalifitseeritud e-allkirja või kvalifitseeritud e-templi sertifikaadi abil või
- d) kasutades muid riiklikul tasandil tunnustatud identimismeetodeid, mis tagavad füüsilise kohalolekuga samaväärse usaldusväärse. Nimetatud samaväärne usaldusväärsus peab olema vastavushindamisasutuse poolt kinnitatud.

2. Kvalifitseeritud usaldusteenuseid osutav kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja:

- a) teavitab järelevalveasutust muutusest oma kvalifitseeritud usaldusteenuste osutamises ja kavatsusest kõnealune tegevus lõpetada;
- b) võtab tööle personali ja vajaduse korral alltöövõtjad, kellel on vajalik pädevus, usaldusväärsus, kogemus ja kvalifikatsioon ning kes on saanud turva- ja isikuandmete kaitse eeskirjade alal asjakohase koolituse ja rakendavad Euroopa või rahvusvahelistele standarditele vastavaid haldus- ja juhtimismenetlusi;
- c) seoses artikli 13 kohase vastutusega võimalike kahjude eest omab piisavat hulka rahalisi vahendeid ja/või sõlmib asjakohase vastutuskindlustuse kooskõlas siseriikliku õigusega;

- d) teavitab enne lepingu sõlmimist kõiki kvalifitseeritud usaldusteenust kasutada soovivaid isikuid selgelt ja põhjalikult kõnealuse teenuse kasutamise täpsetest tingimustest, sealhulgas kõigist selle kasutamise piirangutest;
- e) kasutab usaldusväärseid süsteeme ja tooteid, mis on kaitstud muutmise eest, ja tagab nende toetatavate toimingute tehnilise turvalisuse ja usaldusväärset;
- f) kasutab usaldusväärseid süsteeme talle esitatud andmete säilitamiseks ehtsuse tõendamist võimaldavas formaadis nii, et:
- i) need on otsingutes avalikult kättesaadavad üksnes siis, kui isik, kellega andmed on seotud, on andnud selleks nõusoleku,
 - ii) säilitatud andmeid saavad sisestada ja muuta üksnes selleks volitatud isikud,
 - iii) on võimalik kindlaks teha, kas andmed on ehtsad;
- g) võtab asjakohaseid meetmeid andmete võltsimise ja varguse vastu;
- h) salvestab ja hoiavad kättesaadavana sobiva tähtaja jooksul, sealhulgas pärast seda, kui kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja on tegevuse lõpetanud, kogu asjakohase teabe kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja väljastatud ja saadud andmete kohta, eelkõige tõendina kasutamiseks kohtumenetlustes ja selleks, et tagada teenuse järjepidevus. Sellised andmed võib salvestada elektrooniliselt;
- i) omab teenuse järjepidevuse tagamiseks ajakohast tegevuse lõpetamise kava, mis vastab järelevalveasutuse poolt artikli 17 lõike 4 punkti i kohaselt kontrollitud sätetele;
- j) tagab isikuandmete seadusliku töötlemise vastavalt direktiivile 95/46/EÜ;
- k) juhul kui kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja väljastab kvalifitseeritud sertifikaate, loob sertifikaatide andmebaasi ja ajakohastab seda.

3. Kui kvalifitseeritud sertifikaate väljastav kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja otsustab sertifikaadi tühistada, registreerib ta tühistamise oma sertifikaatide andmebaasis ning avaldab sertifikaadi tühistatud staatuse aegsasti, ning igal juhul 24 tunni jooksul pärast vastava taotluse saamist. Tühistamine jõustub kohe pärast selle avaldamist.

4. Seoses lõikega 3 annavad kvalifitseeritud sertifikaate väljastavad kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajad tuginevatele isikutele teavet nende väljastatud kvalifitseeritud sertifikaatide kehtivus- või tühistamisstaatus kohta. Kõnealune teave tehakse igal ajal ning pärast sertifikaadi kehtivusaja lõppu vähemalt iga sertifikaadi kohta eraldi kättesaadavaks automaatsel viisil, mis on usaldusväärne, tasuta ja tõhus.

5. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada käesoleva artikli lõike 2 punktides e ja f esitatud nõuetele vastavate usaldusväärsete süsteemide ja toodete standardite viitenumbrid. Kui usaldusväärsete süsteemid ja tooted vastavad kõnealustele standarditele, loetakse need käesolevas artiklis sätestatud nõuetele vastavaks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

4. JAGU

E-allkirjad

Artikkel 25

E-allkirjade õiguslik toime

1. E-allkirja ei tunnistata õiguslikult kehtetuks ega kohtumenetlustes tõenduskõlbmatuks ainuüksi seetõttu, et see on elektroonilisel kujul või ei vasta kvalifitseeritud e-allkirjadele esitatavatele nõuetele.
2. Kvalifitseeritud e-allkirjal on käsitsi kirjutatud allkirjaga samaväärne õiguslik toime.
3. Ühes liikmesriigis väljastatud kvalifitseeritud sertifikaadil põhinevat kvalifitseeritud e-allkirja tunnustatakse kvalifitseeritud e-allkirjana ka kõikides teistes liikmesriikides.

Artikkel 26

Nõuded täiustatud e-allkirjale

Täiustatud e-allkiri vastab järgmistele nõuetele:

- a) see on seotud ainuüksi allkirja andjaga;
- b) selle abil on võimalik allkirja andjat tuvastada;
- c) see antakse e-allkirja andmiseks vajalike andmete abil, mida saab kõrge salastatuse taseme juures kasutada üksnes allkirja andja, ning
- d) see on allkirjastatud andmetega seotud sellisel viisil, et kõik hilisemad andmete muudatused on tuvastatavad.

Artikkel 27

E-allkirjad avalikus teenistuses

1. Kui liikmesriik nõuab avaliku sektori asutuse poolt või tema nimel osutatava internetipõhise teenuse kasutamiseks täiustatud e-allkirja, tunnustab see liikmesriik täiustatud e-allkirju, e-allkirja kvalifitseeritud sertifikaadil põhinevaid täiustatud e-allkirju ja kvalifitseeritud e-allkirju, mis on antud vähemalt lõikes 5 osutatud formaadis või rakendusaktides määratletud meetodeid kasutades.
2. Kui liikmesriik nõuab avaliku sektori asutuse poolt või tema nimel osutatava internetipõhise teenuse kasutamiseks kvalifitseeritud sertifikaadil põhinevat täiustatud e-allkirja, tunnustab see liikmesriik kvalifitseeritud sertifikaadil põhinevaid täiustatud e-allkirju ja kvalifitseeritud e-allkirju, mis on antud vähemalt lõikes 5 osutatud formaadis või rakendusaktides määratletud meetodeid kasutades.
3. Liikmesriigid ei nõua avaliku sektori asutuse poolt osutatava internetipõhise teenuse piiriüleseks kasutamiseks e-allkirja, mille tagatistase on kõrgem kui kvalifitseeritud e-allkirjal.
4. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada täiustatud e-allkirjade standardite viitenumbrid. Kui täiustatud e-allkiri vastab neile standarditele, loetakse see käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 ning artiklis 26 täiustatud e-allkirjadele sätestatud nõuetele vastavaks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

5. Komisjon võtab kehtivaid tavasid, standardeid ja liidu õigusakte arvestades hiljemalt 18. septembriks 2015 vastu rakendusaktid, milles määratakse kindlaks täiustatud e-allkirjade standardformaadid või alternatiivsete formaatide kasutamise korral standardmeetodid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 28

E-allkirjade kvalifitseeritud sertifikaadid

1. E-allkirjade kvalifitseeritud sertifikaadid peavad vastama I lisas sätestatud nõuetele.
2. E-allkirjade kvalifitseeritud sertifikaatide suhtes ei kohaldata ühtegi kohustuslikku nõuet, mis ületab I lisas sätestatud nõudeid.
3. E-allkirja kvalifitseeritud sertifikaadid võivad hõlmata mittekohustuslikke täiendavaid eritunnuseid. Need tunnused ei mõjuta kvalifitseeritud e-allkirjade koosvõimet ega tunnustamist.
4. Kui e-allkirjade kvalifitseeritud sertifikaat tühistatakse pärast esialgset aktiveerimist, kaotab see alates tühistamise hetkest kehtivuse ega saa oma staatust mingil juhul tagasi.
5. Liikmesriigid võivad järgmistel tingimustel kehtestada siseriiklikud eeskirjad e-allkirja kvalifitseeritud sertifikaatide ajutiseks peatamiseks:
 - a) kui e-allkirja kvalifitseeritud sertifikaat on ajutiselt peatatud, on kõnealune sertifikaat peatamise ajavahemikul kehtetu;
 - b) peatamise ajavahemik on sertifikaatide andmebaasis selgesti märgitud ja sertifikaatide staatuse kohta teavet andva teenuse kaudu saab peatamise ajavahemikul teavet peatamisstaatuse kohta.
6. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada e-allkirja kvalifitseeritud sertifikaatide standardite viitenumbrid. Kui e-allkirja kvalifitseeritud sertifikaat vastab kõnealustele standarditele, loetakse see I lisas sätestatud nõuetele vastavaks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 29

Nõuded kvalifitseeritud e-allkirja andmise vahenditele

1. Kvalifitseeritud e-allkirja andmise vahendid peavad vastama II lisas sätestatud nõuetele.
2. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada kvalifitseeritud e-allkirja andmise vahendite standardite viitenumbrid. Kui kvalifitseeritud e-allkirja andmise vahend vastab kõnealustele standarditele, loetakse see II lisas sätestatud nõuetele vastavaks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 30

Kvalifitseeritud e-allkirja andmise vahendite sertifitseerimine

1. Kvalifitseeritud e-allkirja andmise vahendite vastavust II lisas sätestatud nõuetele sertifitseerivad liikmesriikide määratud asjakohased avalik-õiguslikud või eraõiguslikud asutused.

2. Liikmesriigid teatavad komisjonile lõikes 1 osutatud avalik-õiguslike või eraõiguslike asutuste nimed ja aadressid. Komisjon teeb selle teabe liikmesriikidele kättesaadavaks.

3. Lõikes 1 osutatud sertifitseerimine põhineb ühel järgmistest võimalustest:

- a) turvalisuse hindamise protsess, mis on tehtud kooskõlas ühega standarditest selliste infotehnoloogiatoodete turvalisuse hindamiseks, mis on kantud kooskõlas teise lõiguga koostatud nimekirja, või
- b) punktis a osutatust erinev protsess, tingimusel et selles protsessis kasutatakse samaväärseid turvasemeid ning et lõikes 1 osutatud avalik-õiguslik või eraõiguslik asutus teatab sellest protsessist komisjonile. Seda protsessi võib kasutada üksnes punktis a osutatud standardite puudumisel või juhul kui käimas on punktis a osutatud turvalisuse hindamise protsess.

Komisjon koostab rakendusaktidega punktis a osutatud infotehnoloogiatoodete turvalisuse hindamise standardite nimekirja. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

4. Komisjonile on õigus võtta kooskõlas artikliga 47 vastu delegeeritud õigusakte, et kehtestada konkreetsed kriteeriumid, millele käesoleva artikli lõikes 1 osutatud määratud asutused peavad vastama.

Artikkel 31

Sertifitseeritud kvalifitseeritud e-allkirja andmise vahendite nimekirja avaldamine

1. Liikmesriigid edastavad komisjonile põhjendamatu viivitusega ja mitte hiljem kui üks kuu pärast sertifitseerimise lõpuleviimist teabe selliste kvalifitseeritud e-allkirja andmise vahendite kohta, mille on sertifitseerinud artikli 30 lõikes 1 osutatud asutused. Samuti edastavad nad komisjonile põhjendamatu viivitusega ja mitte hiljem kui üks kuu pärast sertifitseerimise tühistamist teabe selliste kvalifitseeritud e-allkirja andmise vahendite kohta, mis ei ole enam sertifitseeritud.

2. Saadud teabe põhjal koostab komisjon sertifitseeritud kvalifitseeritud e-allkirja andmise vahendite nimekirja, haldab seda ja avaldab selle.

3. Komisjon võib rakendusaktidega kindlaks määrata lõike 1 kohaldamisega seotud formaadid ja menetlused. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 32

Nõuded kvalifitseeritud e-allkirjade valideerimisele

1. Kvalifitseeritud e-allkirja valideerimise protsess kinnitab kvalifitseeritud e-allkirja kehtivust, kui on täidetud järgmised tingimused:

- a) allkirja kinnitav sertifikaat oli allkirja andmise ajal I lisa sätetele vastav kvalifitseeritud e-allkirja sertifikaat;
- b) kvalifitseeritud sertifikaadi väljastas kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja ja sertifikaat oli allkirja andmise ajal kehtiv;
- c) allkirja valideerimise andmed vastavad tuginevatele isikutele esitatud andmetele;

- d) sertifikaadil olevat allkirja andjat tähistavad kordumatud andmed on nõuetekohaselt esitatud tuginevatele isikutele;
- e) kui allkirja andmisel kasutati varjunime, on varjunime kasutus tuginevale isikule selgesti näidatud;
- f) e-allkiri on antud kvalifitseeritud e-allkirja andmise vahendiga;
- g) allkirjastatud andmete terviklust ei ole rikutud;
- h) artiklis 26 sätestatud nõuded olid allkirja andmise ajal täidetud.

2. Kvalifitseeritud e-allkirja valideerimiseks kasutatav süsteem annab tuginevale isikule valideerimisprotsessi korrektse tulemuse ja võimaldab tugineval isikul tuvastada turvalisusega seotud probleeme.

3. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada kvalifitseeritud e-allkirjade valideerimise standardite viitenumbrid. Kui kvalifitseeritud e-allkirjade valideerimine vastab kõnealustele standarditele, loetakse see lõikes 1 sätestatud nõuetele vastavaks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 33

Kvalifitseeritud e-allkirjade kvalifitseeritud valideerimisteenus

1. Kvalifitseeritud e-allkirjade kvalifitseeritud valideerimisteenust võib osutada üksnes kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja, kes:

- a) osutab valideerimisteenust kooskõlas artikli 32 lõikega 1 ja
- b) võimaldab tuginevatel isikutel saada valideerimisprotsessi tulemuse automaatsel viisil, mis on usaldusväärne, tõhus ja millel on kvalifitseeritud valideerimisteenuse osutaja täiustatud e-allkiri või täiustatud e-tempel.

2. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada lõikes 1 osutatud kvalifitseeritud valideerimisteenuse standardite viitenumbrid. Kui kvalifitseeritud e-allkirjade valideerimisteenus vastab kõnealustele standarditele, loetakse see lõikes 1 sätestatud nõuetele vastavaks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 34

Kvalifitseeritud e-allkirjade kvalifitseeritud säilitamisteenus

1. Kvalifitseeritud e-allkirjade kvalifitseeritud säilitamise teenust võib osutada üksnes kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja, kes kasutab menetlusi ja tehnoloogiat, millega on võimalik tagada kvalifitseeritud e-allkirjade usaldusväärsus ka pärast nende tehnoloogilise kehtivusaja lõppemist.

2. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada kvalifitseeritud e-allkirjade kvalifitseeritud säilitamise teenuse standardite viitenumbrid. Kui kvalifitseeritud e-allkirjade kvalifitseeritud säilitamise teenuse suhtes kohaldatav kord vastab kõnealustele standarditele, loetakse see lõikes 1 sätestatud nõuetele vastavaks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

5. JAGU

E-tempel

Artikkel 35

E-templi õiguslik toime

1. E-templit ei käsitata õigusliku toimetega ega kohtumenetlustes kõlbmatu tõendina ainuüksi seetõttu, et see on elektroonilises vormis või ei vasta kvalifitseeritud e-templitele esitatavatele nõuetele.
2. Kvalifitseeritud e-templi puhul eeldatakse sellega seotud andmete terviklust ja nende andmete päritolu õigsust.
3. Ühes liikmesriigis väljastatud kvalifitseeritud sertifikaadil põhinevat kvalifitseeritud e-templit tunnustatakse kvalifitseeritud e-templina ka kõikides teistes liikmesriikides.

Artikkel 36

Nõuded täiustatud e-templile

Täiustatud e-tempel vastab järgmistele nõuetele:

- a) see on seotud ainuüksi templi andjaga;
- b) selle abil on võimalik templi andjat tuvastada;
- c) see antakse e-templi loomiseks vajalike andmete abil, mida templi andja saab kõrge salastatuse taseme juures kasutada e-templi loomiseks, ning
- d) see on seotud seda puudutavate andmetega sellisel viisil, et kõik hilisemad andmete muudatused on tuvastatavad.

Artikkel 37

E-templid avalikus teenistuses

1. Kui liikmesriik nõuab avaliku sektori asutuse poolt või tema nimel osutatava internetipõhise teenuse kasutamiseks täiustatud e-templit, tunnustab see liikmesriik täiustatud e-templeid, e-templi kvalifitseeritud sertifikaadil põhinevaid täiustatud e-templeid ja kvalifitseeritud e-templeid, mis on loodud vähemalt lõikes 5 osutatud formaadis või rakendusaktides määratletud meetodeid kasutades.
2. Kui liikmesriik nõuab avaliku sektori asutuse poolt või tema nimel osutatava internetipõhise teenuse kasutamiseks kvalifitseeritud sertifikaadil põhinevat täiustatud e-templit, tunnustab see liikmesriik kvalifitseeritud sertifikaadil põhinevaid täiustatud e-templeid ja kvalifitseeritud e-templeid, mis on loodud vähemalt lõikes 5 osutatud formaadis või rakendusaktides määratletud meetodeid kasutades.
3. Liikmesriigid ei nõua avaliku sektori asutuse poolt osutatava internetipõhise teenuse piiriüleseks kasutamiseks e-templit, mille turvatase on kõrgem kui kvalifitseeritud e-templil.
4. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada täiustatud e-templite standardite viitenumbrid. Kui täiustatud e-tempel vastab neile standarditele, loetakse see käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 ning artiklis 36 täiustatud e-templitele sätestatud nõuetele vastavaks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

5. Komisjon võtab kehtivaid tavasid, standardeid ja liidu õigusakte arvestades hiljemalt 18. septembriks 2015 vastu rakendusaktid, milles määratakse kindlaks täiustatud e-templite standardformaadid või alternatiivsete formaatide kasutamise korral standardmeetodid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 38

E-templi kvalifitseeritud sertifikaadid

1. E-templi kvalifitseeritud sertifikaadid peavad vastama III lisas sätestatud nõuetele.
2. E-templi kvalifitseeritud sertifikaatide suhtes ei kohaldata ühtegi kohustuslikku nõuet, mis ületab III lisas sätestatud nõudeid.
3. E-templi kvalifitseeritud sertifikaadid võivad hõlmata mittekohustuslikke täiendavaid eritunnuseid. Need tunnused ei mõjuta kvalifitseeritud e-templite koosvõimet ega tunnustamist.
4. Kui e-templi kvalifitseeritud sertifikaat tühistatakse pärast esialgset aktiveerimist, kaotab see alates tühistamise hetkest kehtivuse ega saa oma staatust mingil juhul tagasi.
5. Liikmesriigid võivad järgmistel tingimustel kehtestada siseriiklikud eeskirjad e-templi kvalifitseeritud sertifikaatide ajutiseks peatamiseks:
 - a) kui e-templi kvalifitseeritud sertifikaat on ajutiselt peatatud, on kõnealune sertifikaat peatamise ajavahemikul kehtetu;
 - b) peatamise ajavahemik on sertifikaatide andmebaasis selgesti märgitud ja sertifikaatide staatuse kohta teavet andva teenuse kaudu saab peatamise ajavahemikul teavet sertifikaatide staatuse kohta.
6. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada e-templi kvalifitseeritud sertifikaatide standardite viitenumbrid. Kui e-templi kvalifitseeritud sertifikaat vastab kõnealustele standarditele, loetakse see III lisas sätestatud nõuetele vastavaks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 39

Kvalifitseeritud e-templi loomise vahendid

1. Kvalifitseeritud e-templi loomise vahendeid käsitlevate nõuete suhtes kohaldatakse *mutatis mutandis* artiklit 29.
2. Kvalifitseeritud e-templi loomise vahendite sertifitseerimise suhtes kohaldatakse *mutatis mutandis* artiklit 30.
3. Sertifitseeritud kvalifitseeritud e-templi loomise vahendite nimekirja avaldamise suhtes kohaldatakse *mutatis mutandis* artiklit 31.

Artikkel 40

Kvalifitseeritud e-templite valideerimine ja säilitamine

Kvalifitseeritud e-templite valideerimise ja säilitamise suhtes kohaldatakse *mutatis mutandis* artikleid 32, 33 ja 34.

6. JAGU

E-ajatemplid

Artikkel 41

E-ajatempli õiguslik toime

1. E-ajatemplit ei tunnistata õiguslikult kehtetuks ega kohtumenetlustes tõenduskõlbmatuks ainuüksi seetõttu, et see on elektroonilisel kujul või ei vasta kvalifitseeritud e-ajatemplitele esitatavatele nõuetele.
2. Kvalifitseeritud e-ajatempli suhtes kehtib sellega osutatava kuupäeva ja ajahetke täpsuse ja kõnealuse kuupäeva ja ajahetkega seotud andmete tervikluse eeldus.
3. Ühes liikmesriigis väljastatud kvalifitseeritud e-ajatemplit tunnustatakse kvalifitseeritud e-ajatemplina kõikides liikmesriikides.

Artikkel 42

Nõuded kvalifitseeritud e-ajatemplitele

1. Kvalifitseeritud e-ajatempl vastab järgmistele nõuetele:
 - a) see seob kuupäeva ja ajahetke andmetega sellisel viisil, mis mõistlikkuse piires välistab andmete tuvastamatu muutmise võimaluse;
 - b) see põhineb täpsel ajaallikal, mis on seotud koordineeritud maailmaajaga, ning
 - c) see on allkirjastatud kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja täiustatud e-allkirjaga või kinnitatud kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja täiustatud e-templiga või mõne muu samaväärse meetodi abil.
2. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada kuupäeva ja ajahetke andmetega sidumise ja täpsete ajaallikate standardite viitenumbrid. Kui kuupäeva ja ajahetke andmetega sidumine ja täpne ajaallikas vastavad kõnealustele standarditele, loetakse need lõikes 1 sätestatud nõuetele vastavaks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

7. JAGU

Registreeritud e-andmevahetusteenused

Artikkel 43

Registreeritud andmevahetusteenuse õiguslik toime

1. Registreeritud andmevahetusteenust kasutades saadatud ja kättesaadud andmeid ei tunnistata õiguslikult kehtetuks ega kohtumenetlustes tõenduskõlbmatuks ainuüksi seetõttu, et teenus on elektrooniline või ei vasta kvalifitseeritud registreeritud e-andmevahetusteenusele esitatavatele nõuetele.
2. Kvalifitseeritud registreeritud e-andmevahetusteenust kasutades saadatud ja kättesaadud andmete suhtes kehtib kvalifitseeritud registreeritud e-andmevahetusteenuse osutamisel märgitud andmete tervikluse, nende andmete idenditud saatja poolse saatmise ja idenditud adressaadi poolse kättesaamise ja nende andmete saatmise ja kättesaamise kuupäeva ja ajahetke täpsuse eeldus.

*Artikkel 44***Nõuded kvalifitseeritud registreeritud e-andmevahetusteenustele**

1. Kvalifitseeritud registreeritud e-andmevahetusteenused peavad vastama järgmistele nõuetele:
 - a) neid pakub üks või mitu kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajat;
 - b) need tagavad saatja väga usaldusväärse identimise;
 - c) need tagavad adressaadi identimise enne andmete kättetoimetamist;
 - d) andmete saatmine ja kättesaamine on kaitstud kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja pakutava täiustatud e-allkirja või täiustatud e-templiga viisil, mis välistab andmete tuvastamatu muutmise võimaluse;
 - e) mis tahes muudatusi andmete saatmiseks või kättesaamiseks vajalikes andmetes näidatakse andmete saatjale ja adressaadile selgesti;
 - f) andmete saatmise, kättesaamise ja mis tahes muudatuste tegemise kuupäev ja ajahetk näidatakse kvalifitseeritud e-ajatempliga.

Kui andmeid saadetakse kahe või enama kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja vahel, kohaldatakse punktides a–f osutatud nõudeid kõikide kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajate suhtes.

2. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada andmete saatmise ja kättesaamise protsesse käsitlevate standardite viitenumbrid. Kui andmete saatmise ja kättesaamise protsess vastab kõnealustele standarditele, loetakse see lõikes 1 sätestatud nõuetele vastavaks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

*8. JAGU***Veebisaidi autentimine***Artikkel 45***Nõuded veebisaidi autentimise kvalifitseeritud sertifikaatidele**

1. Veebisaidi autentimise kvalifitseeritud sertifikaadid peavad vastama IV lisas sätestatud nõuetele.
2. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada veebisaidi autentimise kvalifitseeritud sertifikaatide standardite viitenumbrid. Kui veebisaidi autentimise kvalifitseeritud sertifikaat vastab kõnealustele standarditele, loetakse see IV lisas sätestatud nõuetele vastavaks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

IV PEATÜKK

E-DOKUMENDID

*Artikkel 46***E-dokumentide õiguslik toime**

E-dokumenti ei tunnista õiguslikult kehtetuks ega kohtumenetlustes tõenduskõlbatuks ainuüksi seetõttu, et see on elektroonilisel kujul.

V PEATÜKK

DELEGEERITUD ÕIGUSAKTID JA RAKENDUSAKTID

Artikkel 47

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 30 lõikes 4 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates 17. septembrist 2014.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 30 lõikes 4 osutatud volituste delegerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
5. Artikli 30 lõike 4 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 48

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

VI PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 49

Läbivaatamine

Komisjon vaatab läbi käesoleva määruse kohaldamise ja annab sellest Euroopa Parlamendile ja nõukogule aru hiljemalt 1. juuliks 2020. Komisjon hindab eelkõige seda, kas on asjakohane muuta käesoleva määruse kohaldamisala või selle erisätteid, sealhulgas artiklit 6, artikli 7 punkti f ja artikleid 34, 43, 44 ja 45, võttes arvesse käesoleva määruse kohaldamisel saadud kogemusi ning tehnoloogia, turu ja õiguse arengut.

Asjakohasel juhul lisatakse esimeses lõigus osutatud aruandele seadusandlikud ettepanekud.

Lisaks esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule iga nelja aasta järel pärast esimeses lõigus osutatud aruande esitamist aruande selle kohta, kuidas on edenenud käesoleva määruse eesmärkide saavutamine.

*Artikkel 50***Kehtetuks tunnistamine**

1. Direktiiv 1999/93/EÜ tunnistatakse kehtetuks alates 1. juulist 2016.
2. Viiteid kehtetukstunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale määrusele.

*Artikkel 51***Üleminekumeetmed**

1. Selliseid turvalisi allkirja andmise vahendeid, mille vastavus on direktiivi 1999/93/EÜ artikli 3 lõike 4 kohaselt kindlaks määratud, käsitatakse käesoleva määruse kohaselt kvalifitseeritud e-allkirja andmise vahenditena.
2. Direktiivi 1999/93/EÜ alusel füüsilistele isikutele väljastatud kvalifitseeritud sertifikaate käsitatakse käesoleva määruse kohaselt e-allkirja kvalifitseeritud sertifikaatidena kuni nende kehtivuse lõpuni.
3. Direktiivi 1999/93/EÜ alusel kvalifitseeritud sertifikaate väljastav sertifitseerimisteenuste osutaja esitab järelevalveasutusele võimalikult kiiresti, kuid mitte hiljem kui 1. juulil 2017 vastavushindamisaruande. Kuni sellise vastavushindamisaruande esitamiseni ja selle hindamise lõpuleviimiseni järelevalveasutuse poolt käsitatakse asjaomast sertifitseerimisteenuse osutajat käesoleva määruse kohase kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajana.
4. Kui direktiivi 1999/93/EÜ alusel kvalifitseeritud sertifikaate väljastav sertifitseerimisteenuste osutaja ei esita järelevalveasutusele lõikes 3 osutatud tähtaja jooksul vastavushindamisaruannet, ei käsitata seda sertifitseerimisteenuste osutajat alates 2. juulist 2017 käesoleva määruse kohase kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajana.

*Artikkel 52***Jõustumine**

1. Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
2. Käesolevat määrust kohaldatakse alates 1. juulist 2016, välja arvatud järgmised sätted:
 - a) artikli 8 lõiget 3, artikli 9 lõiget 5, artikli 12 lõikeid 2–9, artikli 17 lõiget 8, artikli 19 lõiget 4, artikli 20 lõiget 4, artikli 21 lõiget 4, artikli 22 lõiget 5, artikli 23 lõiget 3, artikli 24 lõiget 5, artikli 27 lõikeid 4 ja 5, artikli 28 lõiget 6, artikli 29 lõiget 2, artikli 30 lõikeid 3 ja 4, artikli 31 lõiget 3, artikli 32 lõiget 3, artikli 33 lõiget 2, artikli 34 lõiget 2, artikli 37 lõikeid 4 ja 5, artikli 38 lõiget 6, artikli 42 lõiget 2, artikli 44 lõiget 2, artikli 45 lõiget 2 ning artikleid 47 ja 48 kohaldatakse alates 17. septembrist 2014;
 - b) artiklit 7, artikli 8 lõikeid 1 ja 2, artikleid 9, 10 ja 11 ning artikli 12 lõiget 1 kohaldatakse alates artikli 8 lõikes 3 ja artikli 12 lõikes 8 osutatud rakendusaktide kohaldamise alguskuupäevast;
 - c) artiklit 6 kohaldatakse kolm aastat alates artikli 8 lõikes 3 ja artikli 12 lõikes 8 osutatud rakendusaktide kohaldamise alguskuupäevast.
3. Kui teadaantud e-identimise süsteem on nimekirjas, mille komisjon avaldab artikli 9 kohaselt enne käesoleva artikli lõike 2 punktis c osutatud kuupäeva, tunnustatakse selle süsteemi kohast e-identimise vahendit vastavalt artiklile 6 hiljemalt 12 kuud pärast vastava süsteemi avaldamist, kuid mitte enne käesoleva artikli lõike 2 punktis c osutatud kuupäeva.

4. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõike 2 punkti c kohaldamist, võib liikmesriik otsustada, et muu liikmesriigi poolt artikli 9 lõike 1 kohaselt teada antud e-identimise süsteemi kohaseid e-identimise vahendeid tunnustatakse esimesena nimetatud liikmesriigis alates artikli 8 lõikes 3 ja artikli 12 lõikes 8 osutatud rakendusaktide kohaldamise kuupäevast. Asjaomased liikmesriigid teavitavad sellest komisjoni. Komisjon avalikustab nimetatud teabe.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 23. juuli 2014

Euroopa Parlamendi nimel

president

M. SCHULZ

Nõukogu nimel

eesistuja

S. GOZI

I LISA

NÕUDED E-ALLKIRJA KVALIFITSEERITUD SERTIFIKAATIDELE

E-allkirja kvalifitseeritud sertifikaadid peavad sisaldama järgmist:

- a) vähemalt automaatseks töötlemiseks sobivas formaadis märge selle kohta, et sertifikaat on väljastatud e-allkirja kvalifitseeritud sertifikaadina;
- b) kvalifitseeritud sertifikaate väljastava kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajat üheselt mõistetavalt tähistavad andmed, mis sisaldavad vähemalt selle liikmesriigi nime, kus kõnealune teenuseosutaja asub, ning
 - kui tegemist on juriidilise isikuga: nimi ja kui see on asjakohane, siis registrinumber, nagu see on esitatud ametlikes dokumentides,
 - kui tegemist on füüsilise isikuga: isiku nimi;
- c) vähemalt allkirja andja nimi või varjunimi; kui kasutatakse varjunime, on varjunime kasutus selgesti näidatud;
- d) e-allkirja valideerimisandmed, mis vastavad e-allkirja andmiseks vajalikele andmetele;
- e) üksikasjalikud andmed sertifikaadi kehtivusaja alguse ja lõpu kohta;
- f) kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajale omistatud ainukordne sertifikaadi tunnuskoode;
- g) väljastava kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja täiustatud e-allkiri või täiustatud e-templi;
- h) koht, kus punktis g osutatud täiustatud e-allkirja või täiustatud e-templi kinnitav sertifikaat on tasuta kättesaadav;
- i) nende teenuste koht, mille abil on võimalik uurida kvalifitseeritud sertifikaadi kehtivust;
- j) kui e-allkirja valideerimisandmetega seotud e-allkirja andmiseks vajalikud andmed asuvad kvalifitseeritud e-allkirja andmise vahendis, siis vähemalt automaatseks töötlemiseks sobivas formaadis asjakohane viide kõnealusele kohale.

II LISA

NÕUDED KVALIFITSEERITUD E-ALLKIRJA ANDMISE VAHENDITELE

1. Kvalifitseeritud e-allkirja andmise vahendid tagavad asjakohaste tehniliste ja menetluslike vahendite abil vähemalt selle, et:
 - a) e-allkirja andmiseks kasutatavate e-allkirja andmiseks vajalike andmete konfidentsiaalsus on piisavalt tagatud;
 - b) e-allkirja andmiseks kasutatavad e-allkirja andmiseks vajalikud andmed võivad reaalselt esineda ainult ühe korra;
 - c) on piisavalt kindel, et e-allkirja andmiseks kasutatavaid e-allkirja andmiseks vajalikke andmeid ei saa tuletada ja et e-allkiri on piisavalt kaitstud praegu kättesaadava tehnoloogia abil võltsimise vastu;
 - d) õiguspärane allkirja andja saab e-allkirja andmiseks kasutatavaid e-allkirja andmiseks vajalikke andmeid piisavalt kaitsta, et teised isikud ei saaks neid kasutada.
 2. Kvalifitseeritud e-allkirja andmise vahendid ei tohi muuta allkirjastatavaid andmeid ega takistada selliste andmete esitamist allkirja andjale enne allkirja andmist.
 3. E-allkirja andmiseks vajalikke andmeid võib allkirja andja nimel luua või hallata üksnes kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja.
 4. Ilma et see piiraks punkti 1 alapunkti d kohaldamist, võib kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja, kes haldab e-allkirja andmiseks vajalikke andmeid allkirja andja nimel, dubleerida e-allkirja andmiseks vajalikud andmed üksnes varukoopiate omamiseks, eeldusel et on täidetud järgmised tingimused:
 - a) dubleeritud andmekogumi turvatase peab olema sama mis algsel andmekogumil;
 - b) dubleeritud andmekogumite arv ei ületa teenuse järjepidevuse tagamiseks vajalikku miinimumi.
-

III LISA

NÕUDED E-TEMPLITE KVALIFITSEERITUD SERTIFIKAATIDELE

E-templite kvalifitseeritud sertifikaadid peavad sisaldama järgmist:

- a) vähemalt automaatseks töötlemiseks sobivas formaadis märge selle kohta, et sertifikaat on väljastatud e-templi kvalifitseeritud sertifikaadina;
- b) kvalifitseeritud sertifikaate väljastava kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajat üheselt mõistetavalt tähistavad andmed, mis sisaldavad vähemalt selle liikmesriigi nime, kus teenuseosutaja asub, ning
 - kui tegemist on juriidilise isikuga: nimi ja kui see on asjakohane, siis registrinumber, nagu see on esitatud ametlikes dokumentides,
 - kui tegemist on füüsilise isikuga: isiku nimi;
- c) vähemalt e-templi andja nimi ja kui see on asjakohane, siis registrinumber, nagu see on esitatud ametlikes dokumentides;
- d) e-templi valideerimisandmed, mis vastavad e-templi loomiseks vajalikele andmetele;
- e) üksikasjalikud andmed sertifikaadi kehtivusaja alguse ja lõpu kohta;
- f) kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajale omistatud ainukordne sertifikaadi tunnuscode;
- g) väljastava kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja täiustatud e-allkiri või täiustatud e-tempel;
- h) koht, kus punktis g osutatud täiustatud e-allkirja või täiustatud e-templit kinnitav sertifikaat on tasuta kättesaadav;
- i) nende teenuste koht, mille abil on võimalik uurida kvalifitseeritud sertifikaadi kehtivust;
- j) kui e-templi valideerimisandmetega seotud e-templi loomiseks vajalikud andmed asuvad kvalifitseeritud e-templi loomise vahendis, siis vähemalt automaatseks töötlemiseks sobivas formaadis asjakohane viide kõnealusele kohale.

IV LISA

NÕUDED VEEBISAIDI AUTENTIMISE KVALIFITSEERITUD SERTIFIKAATIDELE

Kvalifitseeritud sertifikaadid veebisaidi autentimiseks peavad sisaldama järgmist:

- a) vähemalt automaatseks töötlemiseks sobivas formaadis märge selle kohta, et sertifikaat on väljastatud veebisaidi autentimise kvalifitseeritud sertifikaadina;
- b) kvalifitseeritud sertifikaate väljastava kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajat üheselt mõistetavalt tähistavad andmed, mis sisaldavad vähemalt selle liikmesriigi nime, kus teenuseosutaja asub, ning
 - kui tegemist on juriidilise isikuga: nimi ja kui see on asjakohane, siis registrinumber, nagu see on esitatud ametlikes dokumentides,
 - kui tegemist on füüsilise isikuga: isiku nimi;
- c) kui tegemist on füüsilise isikuga: vähemalt selle isiku nimi või varjunimi, kellele sertifikaat on väljastatud. Kui kasutatakse varjunime, on varjunime kasutus selgesti näidatud;
 - kui tegemist on juriidilise isikuga: vähemalt selle juriidilise isiku nimi, kellele sertifikaat on väljastatud, ja kui see on asjakohane, siis registrinumber, nagu see on esitatud ametlikes dokumentides;
- d) selle füüsilise või juriidilise isiku aadressi elemendid, kellele sertifikaat on väljastatud, sealhulgas vähemalt linn ja riik; kui see on asjakohane, siis sellisel kujul, nagu need on esitatud ametlikes dokumentides;
- e) selle domeeni nimi/nende domeenide nimed, mida haldab füüsiline või juriidiline isik, kellele sertifikaat on väljastatud;
- f) üksikasjalikud andmed sertifikaadi kehtivusaja alguse ja lõpu kohta;
- g) kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajale omistatud ainukordne sertifikaadi tunnuscode;
- h) väljastava kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja täiustatud e-allkiri või täiustatud e-tempel;
- i) koht, kus punktis h osutatud täiustatud e-allkirja või täiustatud e-tempelit kinnitav sertifikaat on tasuta kättesaadav;
- j) nende sertifikaadi kehtivusega seotud teenuste koht, mille abil on võimalik uurida kvalifitseeritud sertifikaadi kehtivust.

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr 911/2014,**23. juuli 2014,****laevade ning nafta- ja gaasirajatiste põhjustatud merereostuse tõrjega seotud Euroopa Meresõiduohutuse Ameti tegevuse mitmeaastase rahastamise kohta****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 100 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1406/2002 ⁽³⁾ asutati Euroopa Meresõiduohutuse Amet (edaspidi „amet“) meresõiduohutuse ning laevade põhjustatud merereostuse vältimise kõrge, ühetaolise ja tõhusa taseme tagamiseks.
- (2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 724/2004, ⁽⁴⁾ millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1406/2002, määrati ametile ülesanded laevade põhjustatud merereostuse vältimise ja reostustõrje valdkonnas vastusena liidu vetes toimunud õnnetustele, eelkõige õnnetustele naftatankeritega Erika ja Prestige.
- (3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 100/2013, ⁽⁵⁾ millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1406/2002, määrati ametile ülesanded nafta- ja gaasirajatiste põhjustatud merereostuse tõrje vallas ning laiendati ameti teenuseid liiduga ühinemist taotlevatele riikidele ja Euroopa naabruspoliitika partnerriikidele.
- (4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 2038/2006 ⁽⁶⁾ kehtestati ameti laevareostuse vastase tegevuse mitmeaastane rahastamine, mis lõppes 31. detsembril 2013.

⁽¹⁾ ELT C 327, 12.11.2013, lk 108.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 15. aprilli 2014. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta otsus.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1406/2002, millega luuakse Euroopa Meresõiduohutuse Amet (EÜT L 208, 5.8.2002, lk 1).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta määrus (EÜ) nr 724/2004, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1406/2002, millega luuakse Euroopa Meresõiduohutuse Amet (ELT L 129, 29.4.2004, lk 1).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2013. aasta määrus (EL) nr 100/2013, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1406/2002, millega luuakse Euroopa Meresõiduohutuse Amet (ELT L 39, 9.2.2013, lk 30).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 2038/2006 Euroopa Meresõiduohutuse Ameti laevareostuse vastase tegevuse mitmeaastase rahastamise kohta (ELT L 394, 30.12.2006, lk 1).

- (5) Kuna reostusjuhtumitega võivad kaasned laastav keskkonnamõju ja äärmiselt suured majanduslikud kulud, samuti sotsiaalmajanduslik mõju teistele sektoritele, näiteks turismile ja kalandusele, tuleks ametit piisavalt rahastada, et amet saaks täita talle määratud ülesandeid laevade ning nafta- ja gaasirajatiste põhjustatud merereostuse tõrje vallas. Need ülesanded on olulised, et ennetada edasist rahalist ja mitterahalist kahju.
- (6) Laevade põhjustatud reostuse vältimiseks ja reostustõrjeks seatud ülesannete täitmiseks võttis ameti haldusnõukogu 22. oktoobril 2004 vastu tegevuskava naftareostuseks valmisoleku ja reostustõrje kohta, millega määratakse kindlaks ameti naftareostusevastased meetmed ja milles seatakse eesmärgiks ametile eraldatavate rahaliste vahendite optimaalne kasutamine. 12. juunil 2007 võttis haldusnõukogu vastu ohtlike ja kahjulike ainete reostuseks valmisoleku ja reostustõrje tegevuskava. Määruse (EÜ) nr 1406/2002 artikli 15 kohaselt ajakohastatakse mõlemat tegevuskava igal aastal ameti iga-aastase tööprogrammi raames.
- (7) Arvesse tuleks võtta olemasolevaid kokkuleppeid juhusliku reostuse kohta, mis hõlbustavad liikmesriikide vastastikust abi ja koostööd selles valdkonnas, samuti asjakohaseid rahvusvahelisi konventsioone ja kokkuleppeid, mis käsitlevad Euroopa merepiirkondade kaitsmist reostusjuhtumite vastu, mille puhul on vaja võtta kõik asjakohased meetmed naftareostuseks valmisolekuks ja sellele reageerimiseks.
- (8) Ameti tegevuskavades määratud reostustõrjealane tegevus on seotud teavituse, koostöö ja koordineerimisega, sealhulgas ohtlike ja kahjulike ainete põhjustatud merereostuse puhul. Eelkõige seisneb kõnealune tegevus operatiivabi andmises asjaomastele liikmesriikidele või liiduga merepiirkonda jagavatele kolmandatele riikidele (edaspidi „asjaomased riigid“), andes taotluse korral nende käsutusse täiendavaid reostustõrjelaevu laevade põhjustatud naftareostuse ning nafta- ja gaasirajatiste põhjustatud merereostuse tõrjeks. Amet peaks erilist tähelepanu pöörama piirkondadele, mida peetakse kõige ohustatumaks, jätmata kõrvale ühtegi muud abivajavat piirkonda.
- (9) Ameti reostustõrjealane tegevus peaks kokku sobima olemasoleva koostöökorraga vastastikuse abi andmiseks merereostuse korral. Liit on juba ühinenud mitme piirkondliku organisatsiooniga ning valmistab ette ühinemist veel muude piirkondlike organisatsioonidega.
- (10) Ameti tegevus tuleks kooskõlastada nendes kahepoolsetes ja piirkondlikes lepingutes ette nähtud tegevustega, mille osaline on liit. Merereostuse korral peaks amet abistama asjaomaseid riike, kelle juhtimisel puhastusoperatsioone läbi viiakse.
- (11) Amet peaks mängima aktiivset rolli Euroopa satelliidipõhise õlireostuse jälgimissüsteemi (CleanSeaNeti) haldamisel ja edasiarendamisel seireks, reostuse kiireks avastamiseks ja selle põhjustanud laevade või nafta- ja gaasirajatiste tuvastamiseks näiteks laevade poolt nafta merre heitmise ning avamereplatvormide tegevusest tuleneva merrejuhtimise ja juhuslike lekete puhul. Kõnealune teenus peaks parandama andmete kättesaadavust ning reostustõrje tulemuslikkust ja õigeaegsust.
- (12) Ameti poolt asjaomastele riikidele täiendavate vahendite eraldamine peaks toimuma liidu kodanikukaitse mehhanismi kaudu, mis loodi Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 1313/2013/EL⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta otsus nr 1313/2013/EL liidu kodanikukaitse mehhanismi kohta (ELT L 347, 20.12.2013, lk 924).

- (13) Teave avaliku ja erasektori reostustõrjemehhanismide ja nendega seotud reageerimisressursside kohta liidu eri piirkondades tuleks liikmesriikide poolt kättesaadavaks teha nõukogu otsusega 2007/779/EÜ, Euratom ⁽¹⁾ loodud ühise hädaolukordade side- ja infosüsteemi (CECIS) kaudu, kui seda süsteemi saab selleks kasutada.
- (14) Et muuta ameti operatiivabi tõhusamaks seoses ameti reostustõrje volituste laiendamisega liiduga merepiirkonda jagavatele kolmandatele riikidele, peaks amet igati püüdma ergutada kõnealuseid kolmandaid riike jagama teavet ning tegema koostööd ameti poolt nimekirja pidamises reostustõrjemehhanismide ja nendega seotud reageerimisressursside kohta.
- (15) Et parandada ameti reostustõrjealase tegevuse tulemuslikkust, peaksid liikmesriigid jagama ametiga teadusuuringuid, mida nad on läbi viinud dispergentidena kasutatavate kemikaalide mõju kohta ja mis võivad olla olulised selle tegevuse jaoks.
- (16) Ameti tegevuskavade täieliku rakendamise kindlustamiseks tuleks ametile tagada elujõuline ja kulutõhus rahastamissüsteem, eelkõige operatiivabi andmiseks asjaomastele riikidele.
- (17) Selleks on vaja reostustõrje ja sellega seotud muu tegevuse vallas ametile usaldatud ülesannete rahastamiseks ette näha vajalikud rahalised tagatised mitmeaastase kulukohustuse alusel. Kõnealuse mitmeaastase kulukohustuse suuruse puhul tuleb arvestada ameti reostustõrje pädevuse laiendamist ning samuti asjaolu, et amet peab eelarvepiirangute kontekstis suurendama talle eraldatud vahendite kasutamise tõhusust. Euroopa Parlament ja nõukogu peaksid liidu toetuse iga-aastased summad määrama kooskõlas iga-aastase eelarvemenetlusega. On eriti oluline, et komisjon viiks läbi vahehindamise ameti suutlikkuse kohta täita oma kohustusi laevade ning nafta- ja gaasirajatiste põhjustatud merereostuse tõrje vallas tulemuslikult ja kulutõhusalt.
- (18) Kooskõlas nõukogu määruses (EL, Euratom) nr 1311/2013 ⁽²⁾ sätestatud uue mitmeaastase finantsraamistikuga (edaspidi „mitmeaastane finantsraamistik“) peaksid reostustõrjeks eraldatavad summad hõlmama ajavahemikku 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2020. Seepärast tuleks ette näha sama ajavahemikku hõlmav rahastamis-pakett.
- (19) Ameti toetust liiduga ühinemist taotlevatele riikidele ja Euroopa naabruspoliitika partnerriikidele tuleks rahastada nende riikide jaoks ettenähtud olemasolevatest liidu programmidest ja see toetus ei tohiks seepärast olla ameti mitmeaastase rahastamise osa.
- (20) Kulukohustuste optimaalseks jaotamiseks ja laevareostustõrjealases tegevuses tehtavate muudatuste arvessevõtmiseks tuleb tagada konkreetsete meetmete vajaduse pidev kontrollimine, mis võimaldaks vajaduse korral iga-aastasi kulukohustusi korrigeerida.
- (21) Kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1406/2002 peaks amet oma aastaaruandes esitama aruande ameti mitmeaastase rahastamise vahendite kasutamise kohta.
- (22) On asjakohane jätkata ameti laevade ning nafta- ja gaasirajatiste põhjustatud merereostuse tõrjega seotud tegevuse rahalist toetamist ning viia käesoleva määruse kohaldamisaja kooskõlla nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 1311/2013 kohaldamisajaga. Seetõttu tuleks käesolevat määrust kohaldada alates 1. jaanuarist 2014,

⁽¹⁾ Nõukogu 8. novembri 2007. aasta otsus 2007/779/EÜ, Euratom, millega kehtestatakse ühenduse kodanikukaitse mehhanism (ELT L 314, 1.12.2007, lk 9).

⁽²⁾ Nõukogu 2. detsembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 1311/2013, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 884).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Reguleerimisese

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse üksikasjalik kord liidu rahalise toetuse maksmiseks Euroopa Meresõiduohutuse Ameti (edaspidi „amet“) eelarvesse, et amet saaks täita talle määratud ülesandeid laevade ning nafta- ja gaasirajatiste põhjustatud merereostuse tõrje vallas vastavalt määruse (EÜ) nr 1406/2002 artiklitele 1 ja 2.
2. Ameti tegevus reostustõrje vallas ei vabasta rannikuriike vastutusest hoida alal asjakohaseid reostustõrjemehhanisme.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „nafta“ – mis tahes vormis nafta, sealhulgas toornafta, kütteõli, rasked jäägid, naftajätmed ja rafineeritud tooted vastavalt 1990. aasta Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) rahvusvahelisele konventsioonile naftareostuseks valmisoleku, reostustõrje ja sellealase koostöö kohta;
- b) „ohtlikud ja mürgised ained“ – aine, mis ei ole nafta ning mis on merekeskkonda sattudes tõenäoliselt ohtlik inimese tervisele, kahjustab elusressursse ja mereelu ning maastikku või häirib muul viisil mere õiguspärasest kasutamisest vastavalt IMO 2000. aasta protokollile ohtlikest ja mürgistest ainetest tingitud reostusjuhtumiteks valmisoleku, reostustõrje ja sellealase koostöö kohta;
- c) „nafta- ja gaasirajatis“ – paikne fikseeritud või teisaldatav rajatis või kombineeritud rajatis, mis on omavahel püsivalt ühendatud sildade või muude struktuuridega ning mida kasutatakse avamere nafta- või gaasiammutamisprotsessideks või seoses nende protsessidega; „nafta- ja gaasirajatis“ hõlmab teisaldatavaid avamere puurplatvorme üksnes juhul, kui need on paigaldatud avamere vetesse puurimiseks, tootmiseks või muuks avamere nafta- või gaasiammutamisprotsessidega seotud tegevuseks, samuti infrastruktuuri ja rajatise, mida kasutatakse nafta ja gaasi transportimiseks kaldale ning maismaa terminalidesse.

Artikkel 3

Kohaldamisala

Artiklis 1 osutatud liidu rahaline toetus eraldatakse ametile eesmärgiga rahastada laevade ning nafta- ja gaasirajatiste põhjustatud merereostuse tõrjega seotud meetmeid, nagu on osutatud vastavalt määruse (EÜ) nr 1406/2002 artikli 10 lõike 2 punktile k koostatud üksikasjalikus kavas, eelkõige neid, mis on seotud järgmisega:

- a) laevade või nafta- ja gaasirajatiste põhjustatud tahtliku või juhusliku merereostuse korral asjaomaste riikide taotlusel reostustõrjealase tegevuse operatiivabi ja toetamine täiendavate vahendite, näiteks valve-reostustõrjelaevade, satelliitfotode ja varustuse abil kooskõlas määruse (EÜ) nr 1406/2002 artikli 2 lõike 3 punktiga d ja artikli 2 lõikega 5;
- b) koostöö ja kooskõlastamine ning liikmesriikidele ja komisjonile teadusliku ja tehnilise abi osutamine liidu kodaniku- kaitse mehhanismi, IMO ning asjaomaste piirkondlike organisatsioonide raames;

- c) teabe andmine, eelkõige parimate tavade, oskusteabe, töövõtete ja uuenduste kogumine, analüüsimine ja levitamine laevade või nafta- ja gaasirajatiste põhjustatud merereostuse tõrje vallas.

Artikkel 4

Liidupoolne rahastamine

1. Ametile eraldatakse mitmeaastase finantsraamistiku piires assigneeringud, mis on vajalikud, et amet saaks täita oma kohustusi laevade ning nafta- ja gaasirajatiste põhjustatud merereostuse tõrje vallas tulemuslikult ja kulutõhusalt.
2. Rahastamispakett artiklis 3 osutatud ülesannete täitmiseks ajavahemikul 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2020 on 160 500 000 eurot, väljendatuna jooksevhindades.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu määravad iga-aastased assigneeringud kindlaks mitmeaastase finantsraamistiku piires. Sellega seoses tuleb tagada liikmesriikidele antava operatiivabi vajalik rahastamine vastavalt artikli 3 punktile a.

Artikkel 5

Olemaolevate ressursside kontroll

1. Ameti poolt operatiivabi andmise vajaduse kindlaksmääramiseks ja selle abi andmise tõhustamiseks, näiteks liikmesriikide vahendeid täiendavate reostustõrjelaevade kujul, peab amet liidu eri piirkondades asuvate riiklike ja olemasolu korral ka erasektori reostustõrjemehhanismide ja nendega seotud reageerimisressursside nimekirja.
2. Amet peab kõnealust nimekirja liikmesriikide esitatava teabe alusel. Kõnealuse nimekirja pidamisel püüab amet saada teavet liiduga merepiirkonda jagavate kolmandate riikide reostustõrjemehhanismide ja nendega seotud reageerimisressursside kohta.
3. Ameti iga-aastaste tööprogrammide raames ameti reostustõrjealase tegevuse kohta otsuse langetamisel võtab ameti haldusnõukogu arvesse kõnealust nimekirja ja muud asjakohast teavet, mis on oluline määruse (EÜ) nr 1406/2002 artiklis 1 sätestatud reostustõrje eesmärkide seisukohast, näiteks dispergentidena kasutatavate kemikaalide mõju käsitlevates riskihindamistes ja teadusuuringutes sisalduvat teavet. Seoses sellega pöörab amet erilist tähelepanu piirkondadele, mida peetakse kõige ohustatumaks, jätmata kõrvale ühtegi muud abivajavat piirkonda.

Artikkel 6

Liidu finantshuvide kaitse

1. Komisjon ja amet tagavad liidu finantshuvide kaitse käesoleva määruse alusel rahastatavate meetmete rakendamisel, kohaldades ennetavaid meetmeid kelmupeetuse, korrupsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu, tõhusa kontrolli ja inspekteerimise ning eeskirjade eiramise avastamise alusetult väljamakstud summade tagasinõudmise kaudu tulemuslike, proportsionaalsete ja hoiatavate karistuste määramisega vastavalt nõukogu määrustele (EÜ, Euratom) nr 2988/95 ⁽¹⁾ ja (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ⁽²⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013 ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

⁽²⁾ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

2. Käesoleva määruse põhjal rahastatavate liidu meetmete puhul tähendab määruse (EÜ, Euratom) nr 2988/95 artikli 1 lõikes 2 nimetatud eeskirjade eiramine liidu õiguse sätte rikkumist või lepingulise kohustuse täitmatajätmist ettevõtja tegevuse või tegevusetuse tagajärjel, mis kahjustab või võib kahjustada liidu üldeelarvet või liidu hallatavaid eelarveid mõne põhjendamatu kuluartikli tõttu.

3. Komisjon ja amet tagavad vastavalt oma volitustele, et liidu meetmete rahastamisel käesoleva määruse alusel saavutatakse parim hinna ja kvaliteedi suhe.

Artikkel 7

Vahehindamine

1. Ametilt saadud andmete põhjal esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule käesoleva määruse täitmise aruande hiljemalt 31. detsembriks 2017. Kõnealuses aruandes, mis koostatakse ameti haldusnõukogu pädevust piiramata, tuuakse välja artiklis 4 osutatud liidu rahalise toetuse kasutamise tulemused ajavahemikku 1. jaanuar 2014 – 31. detsember 2016 hõlmavate kulukohustuste ja kulude osas.

2. Komisjon annab kõnealuses aruandes hinnangu ameti suutlikkusele täita oma kohustusi tulemuslikult ja kulutõhusalt. Ajavahemikuks 2018–2020 teeb komisjon vajaduse korral hindamise põhjal ning arvestades, et amet peab täitma talle määratud ülesandeid, ettepaneku asjakohase kohanduse kohta, mis moodustab kuni 8 % ametile artiklis 3 osutatud ülesannete täitmiseks eraldatud mitmeaastasest rahastamispaketist. Võimalik kohandamine jääb mitmeaastase finantsraamistiku piiresse ja see ei piira iga-aastase eelarvemenetluse läbiviimist ega eelseisvat mitmeaastase finantsraamistiku läbivaatamist.

3. Vastavate andmete olemasolu korral hõlmab kõnealune aruanne teavet sotsiaal-majandusliku, ökoloogilise ja rahalise mõju kohta, mida annab ameti valmisolek laevade ning nafta- ja gaasirajatiste põhjustatud merereostuse tõrjeks.

4. Lisaks võib komisjon, kui see on asjakohane, esitada kõnealuse aruande põhjal ettepaneku käesoleva määruse muutmiseks, eelkõige selleks, et võtta arvesse teaduse arengut laevade ning nafta- ja gaasirajatiste põhjustatud merereostuse, sealhulgas naftast või ohtlikest ja mürgistest ainetest tingitud reostustõrje valdkonnas, samuti asjakohaseid muudatusi õigusaktides, millega on loodud piirkondlikud organisatsioonid, mille tegevus on hõlmatud ameti reostustõrjealase tegevusega ja millega liit on ühinenud.

Artikkel 8

Jõustumine ja kohaldamiskuupäev

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2020.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 23. juuli 2014

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
S. GOZI

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr 912/2014,**23. juuli 2014,****millega kehtestatakse rahalise vastutuse kindlaksmääramise raamistik investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamisel vahekohtutes, mis on loodud rahvusvaheliste lepingutega, mille osaline on Euroopa Liit**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Lissaboni lepingu jõustumise järel kuuluvad välismaised otseinvesteeringud ühise kaubanduspoliitika valdkonda kuuluvate küsimuste hulka. Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 3 lõike 1 punktile e on ühine kaubanduspoliitika liidu ainupädevuses ja liit võib olla välismaiseid otseinvesteeringuid käsitlevaid sätteid hõlmava rahvusvahelise lepingu osaline.
- (2) Lepingud, milles sätestatakse investeeringute kaitse, võivad sisaldada investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise mehhanismi, mis võimaldab kolmanda riigi investoril esitada nõude riigi vastu, kuhu ta on investeeringu teinud. Investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamine võib viia rahalise hüvitise maksmiseni. Lisaks tekivad seoses vahekohtumenetluse ja nõude vastu kaitsmisega vältimatult märkimisväärsed kulud.
- (3) Rahvusvaheline vastutus kohtlemise eest, mis on lahendamisele kuuluva vaidluse objekt, lasub vastavalt pädevuste jaotusele liidul või liikmesriikidel. Seega vastutab liit kaitse eest põhimõtteliselt kõikide selliste nõuete puhul, milles väidetakse, et on rikutud liidu ainupädevusse kuuluva lepingu eeskirju, olenemata sellest, kas niiviisi kohtles liit ise või liikmesriik.
- (4) Liidu lepingud peaksid tagama välisinvestoritele samasuguse kõrge, kuid mitte kõrgema kaitse taseme kui see, mida liidu õigusega ja liikmesriikide õiguse ühiste üldpõhimõtetega tagatakse liidust pärit investoritele. Liidu lepingud peaksid tagama, et liidu seadusandlikke volitusi ja reguleerimisõigust järgitakse ja kaitstakse.
- (5) Kui rahvusvaheline vastutus kohtlemise eest lasub liidul kui juriidilisel isikul, eeldatakse temalt rahvusvahelise õiguse kohaselt, et ta maksab tema kahjuks tehtud otsustega mõistetud hüvitised ja kannab vaidlusega seotud kulud. Tema kahjuks tehtud otsus võib aga tuleneda kohtlemisest kas liidu enda või liikmesriigi poolt. Seega oleks ebaõiglane, kui otsusega mõistetud hüvitis ja vahekohtu kulud makstaks liidu eelarvest, kui see tuleneb kohtlemisest liikmesriigi poolt, välja arvatud juhul, kui kõnealuse kohtlemise näeb ette liidu õigus. Seepärast tuleb liidu õiguse kohaselt jagada finantsvastutus liidu enda ja kohtlemise eest vastutava liikmesriigi vahel käesoleva määrusega kehtestatud kriteeriumide alusel.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi 16. aprilli 2014. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta otsus.

- (6) Oma 6. aprilli 2011. aasta resolutsioonis tulevase Euroopa rahvusvahelise investeerimispoliitika kohta kutsus Euroopa Parlament sõnaselgelt üles looma käesolevas määruses sätestatud mehhanismi. Lisaks palus nõukogu ulatuslikku rahvusvahelist investeerimispoliitikat käsitlevates 25. oktoobri 2010. aasta järeldustes komisjonil seda küsimust uurida.
- (7) Finantsvastutus tuleks määrata üksusele, kes vastutab kohtlemise eest, mis leitakse olevat vastuolus lepingu asjaomaste sätetega. Seetõttu peaks liit ise kandma finantsvastutust, kui on tegemist liidu institutsiooni, organi või asutuse poolse kohtlemisega. Asjaomane liikmesriik peaks kandma finantsvastutust, kui niiviisi on kohelnud see liikmesriik. Ent kui liikmesriik toimib viisil, nagu on ette nähtud liidu õigusega, näiteks võttes üle liidus vastu võetud direktiivi, peaks liit ise kandma finantsvastutust niivõrd, kuivõrd asjaomane kohtlemine on ette nähtud liidu õigusega. Käesolevas määruses tuleks ette näha ka võimalus, et üksikjuhtumid võivad puudutada mõlemat, nii liikmesriigipoolset kohtlemist kui ka liidu õigusega ette nähtud kohtlemist. See peaks hõlmama kõiki meetmeid, mida on võtnud liikmesriigid ja liit. Sellistel juhtudel peaksid liikmesriigid ja liit kumbki kandma finantsvastutust endapoolse konkreetse kohtlemise eest.
- (8) Liit peaks olema kostja, kui vaidlus käsitleb kohtlemist üksnes liidu institutsioonide, organite või asutuste poolt, nii et liit kannab eespool nimetatud kriteeriumide kohaselt vaidlusest tulenevat võimalikku finantsvastutust.
- (9) Käesolevas määruses tuleks ette näha, et kui liikmesriik kannaks vaidlusest tulenevat võimalikku finantsvastutust, on õiglane ja asjakohane, et selline liikmesriik on kostja endapoolse investori kohtlemise kaitsmisel. Käesolevas määruses sätestatud korra eesmärk on tagada, et liidu eelarvet ja liidu mitterahalisi vahendeid ei koormataks isegi ajutiselt kohtumenetluse kulude või asjaomase liikmesriigi kahjuks tehtud otsusega mõistetus võimaliku hüvitisega.
- (10) Liikmesriigid võivad siiski eelistada, et liit on kostja kõnealust liiki vaidlustes, näiteks tehnilise pädevuse tõttu. Seepärast peaks liikmesriikidel olema võimalus keelduda olemast kostja, ilma et see piiraks nende finantsvastutust.
- (11) Liidu huvide asjakohase kaitsmise tagamise eesmärgil on oluline, et erandlikel asjaoludel on liit ise kostja vaidlustes, mis on seotud liikmesriigipoolse kohtlemisega. Kõnealused asjaolud piirduvad juhtumitega, kui vaidlus on seotud ka liidupoolse kohtlemisega, kui selgub, et liikmesriigipoolne kohtlemine on ette nähtud liidu õigusega ja kui sarnane kohtlemine on vaidlustatud Maailma Kaubandusorganisatsioonis (WTO) liidu vastu esitatud seotud nõudes, kui on loodud toimkond ja nõue käsitleb sama konkreetset õigusküsimust ning on vaja tagada järjepidevad argumendid WTO vaidluse puhul.
- (12) Kui liit on kostja juhtumite puhul, mis hõlmavad liikmesriikide meetmeid, peaks komisjon kaitsma end viisil, mis kaitseb asjaomaste liikmesriikide finantshuve.
- (13) Otsused selle kohta, kas kostja peaks olema liit või liikmesriik, tuleks teha käesolevas määruses sätestatud raamistiku põhjal. On asjakohane, et komisjon teatab viivitamata Euroopa Parlamendile ja nõukogule, mil viisil seda raamistikku kohaldatakse.

- (14) Käesolevas määruses tuleks ette näha teatav praktiline kord vahekohtu menetluste korraldamiseks vaidlustes, mis käsitlevad liikmesriigipoolset kohtlemist. Selle korra eesmärk peaks olema vaidluse parim võimalik haldamine, tagades samas kooskõla lojaalse koostöö tegemise kohustusega, millele on osutatud Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artikli 4 lõikes 3, ning asjaomase liikmesriigi huvide kaitsmise.
- (15) Kui kostja on liit, peaks selline kord tagama väga tiheda koostöö, sealhulgas mis tahes olulistest menetlustoimingutest kohe teatamise, asjakohaste dokumentide esitamise, sagedased konsultatsioonid ja menetluses osalevatesse delegatsioonidesse kuulumise.
- (16) Kui kostja on liikmesriik, on asjakohane, et kooskõlas lojaalse koostöö tegemise kohustusega, millele on osutatud ELi lepingu artikli 4 lõikes 3, hoiab liikmesriik komisjoni kursis juhtumi arengutega ja tagab eelkõige mis tahes oluliste menetlustoimingute õigeaegse teatamise, asjakohaste dokumentide esitamise, sagedased konsultatsioonid ja menetluses osalevatesse delegatsioonidesse kuulumise. Samuti on asjakohane, et komisjonil on olemas piisav võimalus määrata kindlaks vaidlusega tõstatatud mis tahes õigusküsimus või mis tahes muu liidu huviga seotud asjaolu.
- (17) Ilma et see piiraks vahekohtu menetluste tulemusi, peaks liikmesriigil olema võimalus igal ajal nõustuda sellega, et ta võtab finantsvastutuse juhul, kui tuleb maksta hüvitis. Sellisel juhul peaks liikmesriigil ja komisjonil olema võimalik leppida kokku perioodilised maksed kulude katmiseks ja hüvitise maksmises. Selline nõusolek ei viita sellele, et liikmesriik nõustub vaidlusaluse nõude põhjendatusega. Komisjonil peaks sellisel juhul olema võimalik vastu võtta otsus, millega nõutakse liikmesriigilt, et ta tagab selliste kulude maksmise. Juhul kui vahekohus mõistab otsusega kulud liidu kasuks, peaks komisjon tagama, et kõik kulude ettemaksud hüvitatakse asjaomasele liikmesriigile viivitamata.
- (18) Teatavatel juhtudel võib olla asjakohane saavutada kokkulepe, et vältida kulukat ja tarbetut vahekohtumenetlust. On vaja sätestada kord selliste kokkulepete tegemiseks. Selline menetlus peaks lubama komisjonil, kes tegutseb kontrollimenetluse kohaselt, saavutada liidu finantsvastutust hõlmava juhtumi puhul kokkulepe, kui see on liidu huvides. Kui juhtum on seotud ka liikmesriigipoolse kohtlemisega, on asjakohane, et liit saaks lahendada vaidluse ainult siis, kui see kokkulepe ei mõjuta kuidagi asjaomase liikmesriigi rahalist seisundit või eelarvet. Selliste juhtumite puhul on asjakohane, et komisjon ja asjaomane liikmesriik teeksid tihedat koostööd ja konsulteeriksid teineteisega. Liikmesriigile peaks alati jääma vabadus saavutada juhtumi puhul kokkulepe tingimusel, et ta võtab täieliku finantsvastutuse ja et selline kokkulepe on kooskõlas liidu õigusega.
- (19) Kui otsus tehakse liidu kahjuks, tuleks selle otsusega mõistetud hüvitis maksta viivitamata. Komisjon peaks kehtestama selliste otsusega mõistetud hüvitiste maksmise korra, kui liikmesriik ei ole veel finantsvastutust võtnud.
- (20) Komisjon peaks sageli konsulteerima asjaomase liikmesriigiga, et saavutada kokkulepe finantsvastutuse jaotamise küsimuses. Kui komisjon otsustab, et liikmesriik vastutab ja liikmesriik ei nõustu selle otsusega, peaks komisjon maksma otsusega mõistetud hüvitise, kuid samuti adresseerima liikmesriigile otsuse, milles palutakse tal maksta asjaomased summad koos kohaldatava intressiga liidu eelarvesse. Maksmisele kuuluv intress tuleks kindlaks määrata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 966/2012⁽¹⁾ artikli 78 lõike 4 alusel. ELi toimimise lepingu artiklit 263 saab kohaldada juhtudel kui liikmesriik leiab, et otsus ei vasta käesolevas määruses sätestatud kriteeriumidele.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (ELT L 298, 26.10.2012, lk 1).

- (21) Liidu eelarves tuleks ette näha nende kulutuste katmine, mis tulenevad välismaiseid otseinvesteeringuid käsitlevaid sätteid hõlmavatest lepingutest, mille osaline liit on ning milles on sätestatud investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamine. Kui liikmesriigil lasub käesoleva määruse kohaselt finantsvastutus, peaks liidul olema võimalik kas asjaomase liikmesriigi osamaksed enne asjaomase kulutuse tegemist akumuleerida või teha vastav kulutus kõigepealt ja asjaomane liikmesriik teeb hiljem tagasimakse. Mõlema kõnealuse mehhanismi kasutamine peaks olema eelarvemenetluses võimalik, sõltuvalt sellest, mis on teostatav, eelkõige ajalisest seisukohast. Mõlema mehhanismi puhul tuleks asjaomase liikmesriigi osamakseid või tagasimakseid käsitleda liidu eelarve sihtotstarbelise sisetuluna. Kõnealusest sihtotstarbelisest sisetulust tulenevad assigneeringud peaks vastavate kulude katmise kõrval olema kõlblikud ülekanndamiseks muudesse liidu eelarve osadesse, millest nähti ette esialgsed assigneeringud teise mehhanismi alusel vastavate kulutuste tegemiseks.
- (22) Et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused.
- (23) Artikli 9 lõigetega 2 ja 3, artikli 13 lõikega 1, artikli 14 lõikega 8, artikli 15 lõikega 3 ja artikli 16 lõikega 3 seotud rakendamisvolitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁽¹⁾.
- (24) Nõuandemenetlust tuleks kasutada nende otsuste vastuvõtmiseks, mille alusel peaks kostja olema artikli 9 lõike 2 kohaselt liit, arvestades, et nende juhtumite puhul on vajalik, et liit võtab kaitse üle, kuid liikmesriigid peaksid seda siiski kontrollima. Nõuandemenetlust tuleks kasutada nende otsuste vastuvõtmiseks, mis käsitlevad vaidluste lahendamist artikli 15 lõike 3 kohaselt, arvestades, et need otsused võivad mõjutada liidu eelarvet üksnes ajutiselt, sest asjaomane liikmesriik peab võtma vaidlusest tuleneva finantsvastutuse ja kuna käesolevas määruses on selliste kokkulepete vastuvõetavuse kriteeriumid üksikasjalikult sätestatud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Kohaldamisala

1. Ilma et see piiraks ELi toimimise lepingus sätestatud pädevuste jaotust, kohaldatakse käesolevat määrust kolmanda riigi hageja algatatud investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise suhtes, mis viiakse läbi lepingu kohaselt, mille osaline on liit või mille osalised on liit ja selle liikmesriigid. Eelkõige ei mõjuta käesoleva määruse vastuvõtmine ja kohaldamine aluslepingutes sätestatud pädevuste jaotust, sealhulgas seoses kohtlemisega liikmesriikide või liidu poolt, mille hageja on vaidlustanud investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise menetluses, mis viiakse läbi lepingu kohaselt.

2. Teavitamise eesmärgil avaldab komisjon käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate lepingute nimekirja *Euroopa Liidu Teatajas* ning ajakohastab seda nimekirja.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „leping” – välismaiseid otseinvesteeringuid käsitlevaid sätteid hõlmav rahvusvaheline leping, mille osaline on liit või mille osalised on liit ja selle liikmesriigid ja millega on ette nähtud investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamine;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- b) „vahekohtumenetluse kulud” – vahekohtu ja arbitraažiasutuse tasud ja kulud ning esindamise kulud ja kulud, mille vahekohus on hageja kasuks otsusega välja mõistnud, näiteks tõlkimise kulud, õigus- ja majandusanalüüsi kulud ja muud vahekohtumenetlusega seotud asjakohased kulud;
- c) „vaidlus” – nõue, mille hageja on lepingu kohaselt liidu või liikmesriigi vastu esitanud ja mille kohta vahekohus teeb otsuse;
- d) „investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamine” – lepingus ette nähtud mehhanism, mille kohaselt hageja võib esitada nõudeid liidu või liikmesriigi vastu;
- e) „liikmesriik” – Euroopa Liidu üks või mitu liikmesriiki;
- f) „asjaomane liikmesriik” – liikmesriik, kellepoolne kohtlemine on väidetavalt lepinguga vastuolus;
- g) „finantsvastutus” – kohustus maksta rahasumma, mille vahekohus on otsusega välja mõistnud või mille suhtes on kokkuleppes kokku lepitud, sealhulgas vahekohtumenetluse kulud;
- h) „kokkulepe” – igasugune kokkulepe ühelt poolt liidu või liikmesriigi või mõlema ja teiselt poolt hageja vahel, millega hageja nõustub rahasumma maksmise eest või muu toimingut eest kui rahasumma maksmine oma nõuete maksmapanekust loobuma, kaasa arvatud juhul, kui kokkulepe on kajastatud vahekohtu otsuses;
- i) „vahekohus” – isik või asutus, kes on lepingus määratud tegema otsuse investori ja riigi vahelises vaidluses;
- j) „hageja” – füüsiline või juriidiline isik, kes võib esitada nõude investori ja riigi vahelise vaidluse lahendamiseks lepingu kohaselt, või füüsiline või juriidiline isik, kellele hageja lepingujärgsed nõuded on seaduslikult üle antud;
- k) „liidu õigus” – ELi toimimise leping; ELi leping ja ELi toimimise lepingu artikli 288 teises, kolmandas või neljandas lõigus osutatud liidu mis tahes õigusaktid ning mis tahes rahvusvahelised lepingud, mille osaline on liit või mille osalised on liit ja selle liikmesriigid; käesoleva määruse kohaldamise eesmärgil ei tähenda liidu õigus käesoleva artikli punktis a määratud lepingus sisalduvaid investeringute kaitse sätteid;
- l) „liidu õigusega ette nähtud kohtlemine” – viitab kohtlemisele, mille puhul asjaomane liikmesriik oleks saanud vältida lepingu väidetavat rikkumist üksnes siis, kui ta oleks eiranud liidu õigusest tulenevat kohustust, näiteks kui tal ei olnud seoses saavutatava eesmärgiga kaalutusõigust ega -ruumi.

II PEATÜKK

FINANTSVASTUTUSE JAOTAMINE

Artikkel 3

Jaotuskriteeriumid

1. Lepingukohasest vaidlusest tulenev finantsvastutus jagatakse järgmiste kriteeriumide alusel:

- a) liit kannab finantsvastutust, mis tuleneb liidu institutsioonide, organite või asutuste poolsest kohtlemisest;

- b) asjaomane liikmesriik kannab finantsvastutust, mis tuleneb kõnealuse liikmesriigi poolsest kohtlemisest;
- c) erandina punktist b kannab liit finantsvastutust, mis tuleneb liikmesriigipoolsest kohtlemisest, kui selline kohtlemine oli ette nähtud liidu õigusega.

Kui asjaomane liikmesriik peab liidu õiguse kohaselt tegutsema, et kõrvaldada varasema õigusakti vastuolu liidu õigusega, kannab ta olenemata esimese lõigu punktist c finantsvastutust, välja arvatud juhul, kui selline varasem õigusakt oli ette nähtud liidu õigusega.

2. Käesolevas määruses sätestatud juhtudel võtab komisjon vastu otsuse, milles määratakse kindlaks asjaomase liikmesriigi finantsvastutus lõikes 1 sätestatud kriteeriumide kohaselt. Sellisest otsusest teavitatakse Euroopa Parlamenti ja nõukogu.

3. Olenemata käesoleva artikli lõikest 1 kannab asjaomane liikmesriik finantsvastutust, kui:

a) ta on võtnud vastu võimaliku finantsvastutuse artikli 12 kohaselt või

b) ta saavutab kokkuleppe artikli 15 kohaselt.

4. Olenemata käesoleva artikli lõikest 1 kannab liit finantsvastutust juhul, kui liit on kostja artikli 4 kohaselt.

III PEATÜKK

VAIDLUSTE MENETLEMINE

1. JAGU

Liidupoolset kohtlemist käsitlevate vaidluste menetlemine

Artikkel 4

Liidupoolne kohtlemine

1. Liit on kostja, kui vaidlus käsitleb liidu institutsioonide, organite või asutuste poolset kohtlemist.
2. Kui komisjon saab hagejalt taotluse konsultatsioonideks või teate, milles hageja väljendab oma kavatsust algatada lepingu sätete kohaselt vahekohtumenetlus, teatab ta sellest viivitamata Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

2. JAGU

Liikmesriigipoolset kohtlemist käsitlevate vaidluste menetlemine

Artikkel 5

Liikmesriigipoolne kohtlemine

Käesoleva jao sätteid kohaldatakse vaidluste suhtes, mis käsitlevad täielikult või osaliselt liikmesriigipoolset kohtlemist.

*Artikkel 6***Komisjoni ja asjaomase liikmesriigi vaheline koostöö ja konsultatsioonid**

1. Kooskõlas ELi lepingu artikli 4 lõikes 3 osutatud lojaalse koostöö põhimõttega astuvad komisjon ja asjaomane liikmesriik kõik vajalikud sammud liidu ja asjaomase liikmesriigi huvide kaitsmiseks.
2. Komisjon ja asjaomane liikmesriik alustavad konsultatsioone vaidluste lahendamise üle käesoleva määruse kohaselt, järgides käesolevas määruses ja asjaomases lepingus sätestatud kõiki tähtaegu, ning jagavad omavahel asjaomast teavet vaidluste menetlemise kohta.

*Artikkel 7***Taotlus konsultatsioonideks**

1. Kui komisjon saab hagejalt lepingukohase taotluse konsultatsioonideks, teatab ta sellest viivitamata asjaomasele liikmesriigile. Kui liikmesriiki on teavitatud või kui liikmesriik on saanud taotluse konsultatsioonideks, teatab ta sellest viivitamata komisjonile.
2. Asjaomase liikmesriigi ja komisjoni esindajad kuuluvad konsultatsioonidel osalevasse liidu delegatsiooni.
3. Asjaomane liikmesriik ja komisjon esitavad üksteisele viivitamata muu juhtumiga seotud asjaomase teabe.
4. Komisjon teatab Euroopa Parlamendile ja nõukogule igast sellisest konsultatsioonide taotlusest.

*Artikkel 8***Teade vahekohtumenetluse algatamise kavatsuse kohta**

1. Kui komisjon saab hagejalt teate, milles hageja väljendab oma kavatsust algatada lepingu kohaselt vahekohtumenetlus, teatab ta sellest viivitamata asjaomasele liikmesriigile. Kui hageja teatab oma kavatsusest algatada vahekohtumenetlus liidu või liikmesriigi vastu, teatab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule 15 tööpäeva jooksul alates teate saamisest hageja nime, seda, milliseid lepingu sätteid on väidetavalt rikutud, millist majandussektorit nõue puudutab, milline on väidetavalt lepinguga vastuolus olev kohtlemine ja nõutava kahjuhüvitise summa.
2. Kui liikmesriik saab hagejalt teate, milles see väljendab oma kavatsust algatada vahekohtumenetlus, teatab ta sellest viivitamata komisjonile.
3. Komisjon teatab Euroopa Parlamendile ja nõukogule igast sellisest kavatsusest algatada vahekohtumenetlus.

*Artikkel 9***Kostja staatus vahekohtus**

1. Asjaomane liikmesriik on kostja, välja arvatud juhtudel, kui tekib üks järgmistest olukordadest:
 - a) komisjon on pärast artikli 6 kohaselt peetud konsultatsioone teinud otsuse käesoleva artikli lõigete 2 või 3 kohaselt 45 päeva jooksul alates artiklis 8 osutatud teate saamisest või teavitamisest või
 - b) liikmesriik on pärast artikli 6 kohaselt peetud konsultatsioone kinnitanud komisjonile 45 päeva jooksul alates artiklis 8 osutatud teate saamisest või teavitamisest kirjalikult, et ta ei kavatse olla kostja.

Kui tekib ükskõik kumb punktides a või b osutatud olukord, on kostja liit.

2. Komisjon võib rakendusaktidega otsustada liikmesriikidele esitatud täieliku ja tasakaalustatud faktipõhise analüüsi ning õigusliku põhjenduse alusel, artikli 22 lõikes 2 osutatud nõuandemenetluse kohaselt, et kostja on liit, kui tekib üks või mitu järgmistest olukordadest:

a) liit kannab kogu või vähemalt osalist vaidlustest tulenevat võimalikku finantsvastutust artiklis 3 sätestatud kriteeriumide kohaselt või

b) vaidlus käsitleb ka liidu institutsioonide, organite või asutustepoolset kohtlemist.

3. Komisjon võib rakendusaktidega otsustada liikmesriikidele esitatud täieliku ja tasakaalustatud faktipõhise analüüsi ning õigusliku põhjenduse alusel artikli 22 lõikes 3 osutatud kontrollimenetluse kohaselt, et kostja on liit, kui sarnane kohtlemine on vaidlustatud WTOs liidu vastu esitatud seotud nõudes, kui on loodud toimikond ja nõue käsitleb sama konkreetset õigusküsimust ning on vaja tagada järjepidevad argumendid WTO vaidluse puhul.

4. Tegutsedes käesoleva artikli kohaselt tagab komisjon, et liidu kaitse raames kaitstakse asjaomase liikmesriigi finants-huve.

5. Komisjon ja asjaomane liikmesriik alustavad pärast artiklis 8 osutatud teate saamist või teavitamist viivitamata artikli 6 kohaselt konsultatsioonide pidamist juhtumi käsitlemiseks käesoleva artikli kohaselt. Komisjon ja asjaomane liikmesriik tagavad, et lepingus sätestatud tähtaegadest peetakse kinni.

6. Kui liit on lõigete 2 ja 5 kohaselt kostja, konsulteerib komisjon asjaomase liikmesriigiga mis tahes menetlusdokumendi või märkuse üle, enne selle lõplikku viimistlemist ja esitamist. Asjaomase liikmesriigi esindajad kuuluvad liikmesriigi taotlusel ja tema kulul liidu delegatsiooni igal arakuulamisel vahekohtus ning komisjon võtab liikmesriigi huve nõuetekohaselt arvesse.

7. Komisjon teatab Euroopa Parlamendile ja nõukogule viivitamata kõigist vaidlustest, milles käesolevat artiklit kohaldatakse ja kuidas seda kohaldatakse.

Artikkel 10

Vahekohtumenetluse korraldamine liikmesriigi juhtimisel

1. Kui kostja on liikmesriik, teeb ta kõigis vaidluse etappides, sealhulgas võimaliku tühistamise, apellatsiooni või läbivaatamise korral vastavalt artiklile 6 järgmist:

a) esitab komisjonile õigeaegselt menetlusega seotud asjakohased dokumendid;

b) teatab komisjonile õigel ajal kõigist olulistest menetlustoimingutest ja taotluse korral peab komisjoniga konsultatsioone, et võtta nõuetekohaselt arvesse liidu huviga seotud mis tahes õigusküsimust või muud asjaolu, mis on vaidluse käigus üles kerkinud ja mille komisjon on kindlaks teinud asjaomasele liikmesriigile esitatud mittesiduvast kirjalis analüüsis; ning

c) lubab komisjoni taotlusel ja komisjoni kulul selle esindajatel kuuluda liikmesriiki esindavasse delegatsiooni.

2. Komisjon esitab liikmesriigile menetlusega seotud asjakohased dokumendid, et tagada võimalikult tulemuslik kaitse.
3. Niipea kui otsus on tehtud, teatab liikmesriik sellest komisjonile. Komisjon teatab sellest parlamendile ja nõukogule.

Artikkel 11

Vahekohtumenetluse korraldamine liidu juhtimisel

1. Kui liit on kostja, kohaldatakse mis tahes vaidluses, milles liikmesriigil lasuks kohustus kanda võimalikku täielikku või osalist finantsvastutust vastavalt artiklile 6 kogu vahekohtumenetluse jooksul järgmisi sätteid:
 - a) komisjon võtab kõik vajalikud meetmed, et kaitsta asjaomase liikmesriigi huve;
 - b) asjaomane liikmesriik osutab komisjonile mis tahes vajalikku abi;
 - c) komisjon esitab asjaomasele liikmesriigile kõik menetlusega seotud asjakohased dokumendid, teatab liikmesriigile kõigist olulistest menetlustoimingutest ja kui asjaomane liikmesriik seda taotleb, peab liikmesriigiga konsultatsioone, et tagada võimalikult tulemuslik kaitse;
 - d) komisjon ja asjaomane liikmesriik valmistavad kaitse ette tihedas omavahelises koostöös ning
 - e) menetluses osalevasse liidu delegatsiooni kuuluvad komisjoni ja asjaomase liikmesriigi esindajad, välja arvatud juhul, kui asjaomane liikmesriik teatab komisjonile, et ta ei kavatse osaleda menetluses osalevas liidu delegatsioonis.
2. Komisjon teatab Euroopa Parlamendile ning nõukogule korrapäraselt lõikes 1 osutatud vahekohtumenetlusega seotud arengutest.

Artikkel 12

Võimaliku finantsvastutuse võtmine asjaomase liikmesriigi poolt, kui kostja on liit

Kui liit on kostja mis tahes vaidluses, milles liikmesriigil lasuks kohustus kanda võimalikku täielikku või osalist finantsvastutust, võib asjaomane liikmesriik igal ajal võtta vahekohtumenetlusest tuleneva võimaliku finantsvastutuse. Selleks võivad asjaomane liikmesriik ja komisjon kokku leppida muu hulgas:

- a) vahekohtumenetluse kulude katmise perioodiliste maksete mehhanismides;
- b) liidu kahjuks tehtud otsusega mõistetud hüvitiste maksmise mehhanismides.

IV PEATÜKK

VAIDLUSTE LAHENDAMINE, KUI KOSTJA ON LIIT

Artikkel 13

Liidupoolset kohtlemist käsitlevate vaidluste lahendamine

1. Kui komisjon leiab, et üksnes liidupoolset kohtlemist käsitleva vaidluse lahendamine kokkuleppe teel on liidu huvides, võib ta võtta vastu rakendusakti kokkuleppe heakskiitmiseks. Kõnealune rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 22 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Kui kokkulepe võib sisaldada muid toiminguid peale rahasumma maksmise, kohaldatakse selliste toimingute suhtes vastavat menetlust.

Artikkel 14

Täielikult või osaliselt liikmesriigipoolset kohtlemist käsitlevate vaidluste lahendamine, kui liit soovib saavutada kokkuleppe

1. Kui liit on kostja täielikult või osaliselt liikmesriigipoolset kohtlemist käsitlevas vaidluses, ning komisjon leiab, et vaidluse lahendamine kokkuleppe teel on liidu finantshuvides, konsulteerib komisjon kõigepealt artikli 6 kohaselt asjaomase liikmesriigiga. Liikmesriik võib samuti algatada komisjoniga selliseid konsultatsioone.

2. Kui komisjon ja asjaomane liikmesriik lepivad kokku vaidluse lahendamises kokkuleppe teel, püüab asjaomane liikmesriik teha komisjoniga kokkuleppe, milles on esitatud vaidluses saavutatud kokkuleppe läbirääkimiste ja rakendamise vajalikud aspektid.

3. Kui liit on kostja vaidluses, mille kohaselt liikmesriik kannaks finantsvastutust ja liidul finantsvastutust ei oleks, võib artikli 15 kohaselt vaidluse kokkuleppe teel lahendada ainult asjaomane liikmesriik.

4. Kui liit on kostja artikli 9 lõike 1 punkti b kohaselt, võib komisjon pärast artikli 6 lõike 1 alusel peetud konsultatsioone otsustada vaidluse kokkuleppe teel lahendada, kui see on liidu finantshuvides. Otsustades vaidluse lahendada kokkuleppe teel, esitab komisjon täieliku ja tasakaalustatud faktipõhise analüüsi ning õigusliku põhjenduse, mis näitab liidu finantshuvide olemasolu.

5. Kui liit on kostja artikli 9 lõike 2 kohases vaidluses, millega on seotud ainult liidu finantsvastutus ja liikmesriikidel finantsvastutust ei ole, võib komisjon otsustada vaidluse lahendada kokkuleppe teel.

6. Kui liit on kostja artikli 9 lõike 2 kohases vaidluses, millega on seotud liidu ja liikmesriigi finantsvastutus, ei või komisjon vaidlust kokkuleppe teel lahendada ilma asjaomase liikmesriigi nõusolekuta. Asjaomane liikmesriik võib esitada täieliku analüüsi kavandatava kokkuleppe mõju kohta oma finantshuvidele. Kui liikmesriik ei ole vaidluse lahendamisega kokkuleppe teel nõus, võib komisjon siiski otsustada vaidluse kokkuleppe teel lahendada, tingimusel et täieliku ja tasakaalustatud faktipõhise analüüsi ning õigusliku põhjenduse kohaselt, milles võetakse arvesse liikmesriigi analüüsi ning tõendatakse liidu ja asjaomase liikmesriigi finantshuve, ei mõjuta see kokkuleppe kuidagi asjaomase liikmesriigi rahalist seisundit või eelarvet. Sellisel juhul artiklit 19 ei kohaldata.

7. Lõigete 4, 5 ja 6 kohaselt kokkuleppe saavutamise tingimustes ei nähta ette muid toiminguid asjaomase liikmesriigi poolt kui rahasumma maksmine.

8. Käesoleva artikli kohane mis tahes kokkulepe tuleb heaks kiita rakendusaktidega. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 22 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 15

Üksnes liikmesriigipoolset kohtlemist käsitlevate vaidluste lahendamine, kui liikmesriik soovib saavutada kokkuleppe

1. Kui liit on kostja üksnes liikmesriigipoolset kohtlemist käsitlevas vaidluses, võib asjaomane liikmesriik teha ettepaneku vaidlus lahendada, kui:

a) asjaomane liikmesriik nõustub kokkuleppes tuleneva mis tahes võimaliku finantsvastutusega;

- b) kokkuleppe täitmist saab nõuda ainult asjaomaselt liikmesriigilt ning
- c) vaidluse kokkuleppelise lahendamise tingimused on kooskõlas liidu õigusega.

2. Komisjon ja asjaomane liikmesriik alustavad konsultatsioone, et hinnata liikmesriigi kavatsust lahendada vaidlus kokkuleppe teel.

3. Asjaomane liikmesriik teatab komisjonile kokkuleppekorra kavandist. Komisjoni loetakse kokkuleppekorra kavandiga nõustunuks, kui ta 90 päeva jooksul pärast liikmesriigilt kokkuleppe kavandist teate saamist ei otsusta artikli 22 lõikes 2 osutatud nõuandemenetluse kohaselt vastu võetud rakendusaktiga teisiti põhjusel, et kokkuleppe kavand ei täida kõiki käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud tingimusi. Kui komisjon nõustub kokkuleppe kavandiga, astub ta kõik vajalikud sammud, et muuta kokkuleppekord kehtivaks.

Artikkel 16

Osaliselt liikmesriigipoolset kohtlemist käsitlevate vaidluste lahendamine, kui kõnealune liikmesriik soovib saavutada kokkuleppe

1. Kui liit on kostja osaliselt liikmesriigipoolset kohtlemist käsitlevas vaidluses ning kui kõnealune liikmesriik leiab, et vaidluse lahendamine kokkuleppe teel on tema finantshuvides, konsulteerib ta kõigepealt artikli 6 kohaselt komisjoniga.

2. Kui komisjon ja asjaomane liikmesriik lepivad vaidluse lahendamises kokku, püüab asjaomane liikmesriik sõlmida komisjoniga kokkuleppe, milles on esitatud vaidluses saavutatud kokkuleppe läbirääkimise ja rakendamise vajalikud aspektid.

3. Juhul kui komisjon ei ole nõus vaidlust kokkuleppe teel lahendama, võib komisjon liikmesriikidele rakendusaktina esitatud täielikule ja tasakaalustatud faktipõhisele analüüsile ning õiguslikule põhjendusele tuginedes otsustada vaidluse lahendamisest keelduda. Kõnealune rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 22 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

V PEATÜKK

LÕPLIKE OTSUSTEGA MÕISTETUD VÕI KOKKULEPPEGA SEOTUD HÜVITISTE MAKSMINE

Artikkel 17

Kohaldamisala

Käesolevat peatükki kohaldatakse, kui liit on vaidluses kostja.

Artikkel 18

Otsusega mõistetud ja kokkuleppega seotud hüvitiste maksmise kord

1. Hageja, kellele lõpliku otsusega lepingu kohaselt hüvitis mõisteti, võib esitada komisjonile selle hüvitise maksmise nõude. Komisjon maksab kõik sellised hüvitised, välja arvatud siis, kui asjaomane liikmesriik on võtnud finantsvastutuse artikli 12 kohaselt ning sel juhul maksab otsusega mõistetud hüvitise liikmesriik.

2. Kui artikli 13 või 14 kohane kokkulepe ei ole kajastatud vahekohtuotsuses, võib hageja esitada komisjonile kokkuleppega seotud maksenõude. Komisjon maksab sellise kokkuleppega seotud hüvitise lepingus sätestatud ajavahe miku jooksul.

*Artikkel 19***Menetlus finantsvastutust käsitleva kokkuleppe puudumise korral**

1. Kui liit on artikli 9 kohaselt kostja ja komisjon leiab, et asjaomase otsusega mõistetud või kokkuleppega seotud hüvitise või vahekohtumenetluse kulud peaks kas täielikult või osaliselt maksma asjaomane liikmesriik artikli 3 lõikes 1 sätestatud kriteeriumide alusel, kohaldatakse käesoleva artikli lõiget 2–5 sätestatud menetlust.
2. Komisjon ja asjaomane liikmesriik alustavad viivitamata konsultatsioone, et leppida kokku asjaomase liikmesriigi ja asjakohasel juhul liidu finantsvastutuses.
3. Kolme kuu jooksul alates otsusega mõistetud või kokkuleppega seotud hüvitise või vahekohtumenetluse kulude maksenõude kättesaamisest võtab komisjon vastu asjaomasele liikmesriigile adresseeritud otsuse, milles määratakse kindlaks kõnealuse liikmesriigi makstav summa. Komisjon teatab Euroopa Parlamendile ja nõukogule sellistest otsustest ja oma finantspõhjendusest.
4. Kui asjaomane liikmesriik ei vaidlusta komisjoni otsust kahe kuu jooksul lõikes 3 osutatud otsuse jõustumisest, maksab asjaomane liikmesriik liidu eelarvesse otsusega mõistetud või kokkuleppega seotud hüvitise või vahekohtumenetluse kulud kuue kuu jooksul komisjoni otsuse jõustumisest. Asjaomane liikmesriik on kohustatud maksma intressimäära, mida kohaldatakse muude liidu eelarve võlgnevuste suhtes.
5. Kui asjaomane liikmesriik esitab vastuväite ja kui komisjon liikmesriigi vastuväitega ei nõustu, võtab komisjon kuue kuu jooksul alates liikmesriigi vastuväite kättesaamisest vastu otsuse, milles nõutakse liikmesriigilt komisjoni makstud summa hüvitamist koos intressiga, mida kohaldatakse muude liidu eelarve võlgnevuste suhtes.
6. Otsused, mida komisjon lõigete 3 ja 5 kohaselt vastu võtab, avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

*Artikkel 20***Vahekohtumenetluse kulude ettemaksmine**

1. Komisjon võib võtta vastu otsuse, milles nõutakse asjaomaselt liikmesriigilt ettemaksete tegemist liidu eelarvesse seoses vahekohtumenetluse prognoositavate või tekkinud kuludega. Selline otsus maksete kohta on proportsionaalne, võttes arvesse artiklis 3 sätestatud kriteeriume.
2. Kui vahekohus mõistab oma otsusega vahekohtumenetluse kulud kolmandalt poolelt liidu kasuks välja ja asjaomane liikmesriik on teinud vahekohtumenetluse kuludega seoses perioodilisi makseid, tagab komisjon, et need kantakse üle ettemaksed teinud liikmesriigile koos intressiga määras, mida kohaldatakse muude liidu eelarve võlgnevuste suhtes.

*Artikkel 21***Liikmesriigi makse**

Liikmesriigi tagasimakset või makset liidu eelarvesse otsusega mõistetud või kokkuleppega seotud hüvitise või vahekohtumenetluse kulude, sealhulgas käesoleva määruse artikli 20 lõikes 1 osutatud kulude maksmiseks käsitletakse sihtotsu-
tarbelise sisetuluna määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artikli 21 lõike 4 tähenduses. Seda võib kasutada kulude katmiseks, mis tulenevad ELi toimimise lepingu artikli 218 kohaselt sõlmitud lepingutest, milles on ette nähtud investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamine, või selliste assigneeringute täiendamiseks, mis algselt olid ette nähtud otsusega mõistetud või kokkuleppega seotud hüvitise või vahekohtumenetluse kulude katmiseks.

VI PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 22

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab investeerimiskokkulepete komitee, mis on loodud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1219/2012 ⁽¹⁾. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.
3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Artikkel 23

Aruandlus ja läbivaatamine

1. Komisjon esitab korrapärase ajavahemike järel Euroopa Parlamendile ja nõukogule käesoleva määruse kohaldamise kohta üksikasjaliku aruande. Aruanne sisaldab kogu asjakohase teabe, mille hulka kuulub nimekiri, kus on ära toodud liidu või liikmesriikide vastu esitatud nõuded, asjaomased menetlused ja kohtuotsused ning finantsmõju liidu eelarvele. Esimene aruanne esitatakse 18. septembriks 2019. Järgmised aruanded esitatakse iga kolme aasta järel.
2. Komisjon esitab igal aastal Euroopa Parlamendile ja nõukogule nimekirja, kus on esitatud hagejate taotlused konsultatsioonideks, nõuded ja vahekohtu otsused.
3. Komisjon võib koos lõikes 1 osutatud aruandega esitada Euroopa Parlamendile ja nõukogule komisjoni järeldestel põhineva ettepaneku käesoleva määruse muutmiseks.

Artikkel 24

Vaidlused enne käesoleva määruse jõustumist sõlmitud lepingute üle

Vaidluste korral artiklis 1 nimetatud lepingute üle, mis on sõlmitud enne 17. septembrit 2014, kohaldatakse käesolevat määrust ainult nende vaidluste suhtes, mille puhul nõue vahekohtumenetluse algatamiseks on esitatud pärast 17. septembrit 2014 ja mis käsitlevad kohtlemist pärast 17. septembrit 2014.

Artikkel 25

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 23. juuli 2014

Euroopa Parlamendi nimel

president

M. SCHULZ

Nõukogu nimel

eesistuja

S. GOZI

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1219/2012, millega kehtestatakse üleminekukord liikmesriikide ja kolmandate riikide vaheliste kahepoolsete investeerimislepingute jaoks (ELT L 351, 20.12.2012, lk 40).

Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni ühisavaldus

Käesoleva määruse vastuvõtmine ja kohaldamine ei piira aluslepingutes kehtestatud pädevuste jaotust ning seda ei saa tõlgendada jagatud pädevuse teostamisena liidu poolt nendes valdkondades, kus liidu pädevust ei ole teostatud.

DIREKTIIVID

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2014/89/EL,

23. juuli 2014,

millega kehtestatakse mereruumi planeerimise raamistik

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 43 lõiget 2, artikli 100 lõiget 2, artikli 192 lõiget 1 ja artikli 194 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Suur ja kiiresti kasvav nõudlus mereruumi järele erinevatel eesmärkidel, nagu taastuvenergia tootmise rajatised, nafta- ja gaasivarude uurimine ja ammutamine, merelaevandus ja kalandus, ökosüsteemide ja elurikkuse kaitse, toorainete kaevandamine, turism, vesiviljelusrajatised ja veelune kultuuripärand, samuti mitut laadi surve rannikuressurssidele – kõik see nõuab integreeritud lähenemist planeerimisele ja majandamisele.
- (2) Selline lähenemine ookeani majandamisele ja merenduse korraldamisele on välja töötatud Euroopa Liidu integreeritud merenduspoliitikas (IMP), mille keskkonnaalaseks tugisambaks on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/56/EÜ ⁽⁴⁾. IMP eesmärk on toetada merede ja ookeanide kestlikku arengut ning välja töötada kooskõlastatud, sidus, ühtne ja läbipaistev otsustamisprotsess liidu eri valdkondade poliitika jaoks, mis mõjutab ookeane, meresid, saari, rannikualasid, äärepoolsemaid piirkondi ja merendusvaldkondi, sealhulgas merealade strateegiate või makropiirkondlike strateegiate kaudu, ning saavutada seejuures hea keskkonnaseisund vastavalt direktiivis 2008/56/EÜ sätestatudle.
- (3) IMPs määratletakse mereruumi planeerimist kui valdkonnaüleseid poliitikavahendeid, millega võimaldatakse avaliku sektori asutustel ja huvigruppide kohaldada koordineeritud, integreeritud ja piiriülest lähenemisviisi. Ökosüsteemipõhise lähenemisviisi kasutamine aitab edendada mere- ja rannikualade majanduse kestlikku arengut ja kasvu ning mere- ja rannikuressursside säästvat kasutamist.

⁽¹⁾ ELT C 341, 21.11.2013, lk 67.

⁽²⁾ ELT C 356, 5.12.2013, lk 124.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 17. aprilli 2014. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta otsus.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta direktiiv 2008/56/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse merekeskkonnapoliitika-alane tegevusraamistik (merestrategie raamdirektiiv) (ELT L 164, 25.6.2008, lk 19).

- (4) Mereruumi planeerimine toetab ja hõlbustab aruka, kestliku ja kaasava majanduskasvu strateegia „Euroopa 2020” (strateegia „Euroopa 2020”) rakendamist, mille Euroopa Ülemkogu kiitis heaks oma 17. juuni 2010. aasta järeldustes ning mille eesmärk on saavutada tööhõive, tootlikkuse ja sotsiaalse ühtekuuluvuse kõrge tase, sealhulgas edendada konkurentsivõimelisemat, ressursitõhusamat ja keskkonnasäästlikumat majandust. Rannikualade ja merenduse valdkonnal on suur võimalus kestlikuks majanduskasvuks ning need valdkonnad on strateegia „Euroopa 2020” rakendamisel otsustava tähtsusega.
- (5) Teatises „Sinine kasv: kestliku majanduskasvu võimalused mere- ja merendusvaldkonnas” loetleb komisjon mitut käimasolevat liidu algatust, mis on kavandatud strateegia „Euroopa 2020” rakendamiseks. Kõnealusel teatises on välja toodud ka mitu meetet, millele meremajanduse algatused võiksid edaspidi keskenduda ja mida võiks piisavalt toetada investoritele mereruumi planeerimisega antava usaldus- ja kindlustunde suurendamisega.
- (6) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1255/2011 ⁽¹⁾ toetatakse ja soodustatakse mereala ruumilist planeerimist ja rannikuala integreeritud majandamist. Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid, sealhulgas Euroopa Merendus- ja Kalandusfond ⁽²⁾, võimaldavad toetada käesoleva direktiivi rakendamist aastatel 2014–2020.
- (7) Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 1982. aasta mereõiguse konventsiooni (UNCLOS) põhjendustes on öeldud, et ookeaniruumi kasutamise küsimused on omavahel tihedalt seotud ja neid on vaja käsitleda tervikuna. Ookeaniruumi planeerimine on UNCLOSi raames antud õiguste ja kohustuste loogiline edasiarendamine ja struktureerimine ning praktiline vahend, millega abistada liikmesriike nende kohustustega toimetulemisel.
- (8) Selleks et edendada merealade eri kasutusviiside kestlikku koosseksiteerimist ja kui see on kohaldatav, nende kasutusviiside sobivat jaotust, tuleks kehtestada raamistik, mis hõlmab vähemalt mereruumi planeerimise kehtestamist ja rakendamist liikmesriikide poolt, mille tulemuseks on vastavad planeeringud.
- (9) Mereruumi planeerimine aitab merega seotud tegevusi tulemuslikult korraldada ning mere- ja rannikuressursse säästvalt kasutada, luues raamistiku järjepidevaks, läbipaistvaks, kestlikuks ja tõendite tuginevaks otsustusprotsessiks. Käesoleva direktiivi eesmärkide saavutamiseks tuleks selles sätestada merealade planeerimise juurutamise kohustused, mille tulemuseks on mereruumi planeering või planeeringud; sellise planeerimise käigus tuleks arvesse võtta maa- ja merealade koostoimet ning edendada liikmesriikidevahelist koostööd. Ilma et see piiraks kehtivat liidu õigustikku energeetika, transpordi, kalanduse ja keskkonna valdkonnas, ei tohiks käesoleva direktiiviga kehtestada uusi kohustusi, eeskätt seoses liikmesriikide konkreetsete valikutega vastava valdkondliku poliitika elluviimisel, pigem tuleks püüda planeerimise kaudu kõnealust poliitikat toetada.
- (10) Järjepidevuse ja õigusselguse tagamiseks tuleks mereruumi planeerimise geograafiline ulatus kindlaks määrata liidu kehtivate õigusaktide ja rahvusvahelise mereõiguse, eelkõige UNCLOSi kohaselt. Käesolev direktiiv ei muuda liikmesriikide pädevusi merepiiride ja merealade jurisdiktsiooni osas.
- (11) Ehkki on asjakohane, et liit kehtestab mereruumi planeerimise raamistiku, jääb endiselt liikmesriikide vastutus- ja pädevusalasse oma merealade selliste planeeringute vormi ja sisu kavandamine ja kindlaksmääramine, mis hõlmab institutsioonilist korraldust ning – kui see on kohaldatav – mereala jagamist eri valdkondade ja kasutusviiside vahel.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1255/2011, millega kehtestatakse integreeritud merenduspoliitika edasiarendamist toetav programm (ELT L 321, 5.12.2011, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 508/2014 Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2328/2003, (EÜ) nr 861/2006, (EÜ) nr 1198/2006 ja (EÜ) nr 791/2007 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1255/2011 (ELT L 149, 20.5.2014, lk 1).

- (12) Proportsionaalsuse ja subsidiaarsuse nimel ning täiendava halduskoormuse vähendamiseks tuleks käesoleva direktiivi ülevõtmisel ja rakendamisel tugineda võimalikult suurel määral olemasolevatele riiklikele, piirkondlikele ja kohalikele eeskirjadele ja mehhanismidele, sealhulgas neile, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu soovitus 2002/413/EÜ⁽¹⁾ või nõukogu otsuses 2010/631/EL⁽²⁾.
- (13) Merealadel avaldub ökosüsteemidele ning mereressurssidele märkimisväärne surve. Nii inimtegevus kui ka kliimamuutuse mõjud, looduslikud ohutegurid ja rannajoone muutus, näiteks erosioon ja settimine, võivad tugevasti mõjutada rannikualade majanduslikku arengut ja tööhõivet, samuti ranniku ja mere ökosüsteeme, mis toob kaasa keskkonnaseisundi halvenemise, elurikkuse vähenemise ja ökosüsteemiteenuste halvenemise. Mereruumi planeeringute kehtestamisel tuleks selliseid mitmesuguseid survetegureid vajalikul määral arvesse võtta. Lisaks võivad heas seisundis mere ökosüsteemid ja nende arvukad teenused, kui need on integreeritud planeerimisotsustesse, tuua märkimisväärset kasu toidu tootmisel, vaba aja veetmisel ja turismi alal, kliimamuutuste mõju vähendamisel ja kliimamuutustega kohanemisel, rannajoone muutumise kontrollimisel ja suurõnnetuste ärahoidmisel.
- (14) Meremajanduse kestliku kasvu, merealade kestliku arengu ja mereressursside kestliku kasutamise edendamiseks tuleks mereruumi planeerimisel kohaldada direktiivi 2008/56/EÜ artikli 1 lõikes 3 osutatud ökosüsteemipõhist käsitust, et püüda hoida kõigist tegevustest tulenev kogusurve sellisel tasemel, mis aitab saavutada hea keskkonnaseisundi ega ohusta mereökosüsteemide võimet reageerida inimtegevusest tingitud muutustele, aidates samas kaasa praeguste ja tulevaste põlvkondade poolt merekaupade ja -teenuste kestlikule kasutamisele. Lisaks sellele tuleks ökosüsteemipõhist käsitust kohaldada konkreetsetele ökosüsteemidele ja eri merealade iseärasustele sobival kujul ning piirkondlike merekonventsioonide raames toimuvat arvesse võttes, lähtudes olemasolevatele teadmistele ja kogemustele tuginevast tööst. See käsitus võimaldab paindlikku majandamist, mis tagab kogemuste ja teadmiste kasvades jätkuva täpsustamise ja edasiarendamise, võttes selle käsituse rakendamise eesmärgil arvesse merevalgla tasandit käsitleva teabe ja andmete kättesaadavust. Liikmesriigid peaksid järgima Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 191 lõikes 2 sätestatud ettevaatusprintsipi ja ennetusmeetmete võtmise põhimõtet.
- (15) Mereruumi planeerimine aitab muu hulgas saavutada eesmärgi, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/28/EÜ⁽³⁾, nõukogu määruses (EÜ) nr 2371/2002⁽⁴⁾, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/147/EÜ⁽⁵⁾, nõukogu direktiivis 92/43/EMÜ⁽⁶⁾, Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuses 884/2004/EÜ⁽⁷⁾, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2000/60/EÜ⁽⁸⁾, direktiivis 2008/56/EÜ, tuletades meelde komisjoni 3. mai 2011. aasta teatist „Meie elukindlustus, meie looduskapital: ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegias 2020. aastaks”, komisjoni 20. septembri 2011. aasta teatist „Ressursitõhusa Euroopa tegevuskava”, komisjoni 16. aprilli 2013. aasta teatist „ELi strateegia kliimamuutustega kohanemiseks”, komisjoni 21. jaanuari 2009. aasta teatist „Strateegilised eesmärgid ja soovitused seoses ELi meretranspordipoliitikaga kuni 2018. aastani”, ning asjakohasel juhul ka neid eesmärgi, mis on sätestatud liidu regionaalpoliitikas, sh merealade ja makropiirkondlikes strateegiatel.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2002. aasta soovitus 2002/413/EÜ, mis puudutab rannikualade integreeritud majandamise rakendamist Euroopas (EÜT L 148, 6.6.2002, lk 24).

⁽²⁾ Nõukogu 13. septembri 2010. aasta otsus 2010/631/EL Vahemere merekeskkonna ja rannikuala kaitse konventsiooni Vahemere rannikualade integreeritud majandamise protokollil Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta (ELT L 279, 23.10.2010, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/28/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta ning direktiivide 2001/77/EÜ ja 2003/30/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 140, 5.6.2009, lk 16).

⁽⁴⁾ Nõukogu 20. detsembri 2002. aasta määrus (EÜ) nr 2371/2002 ühisele kalanduspoliitikale vastava kalavarude kaitse ja säästva kasutamise kohta (EÜT L 358, 31.12.2002, lk 59).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.1.2010, lk 7).

⁽⁶⁾ Nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.7.1992, lk 7).

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta otsus nr 884/2004/EÜ, millega muudetakse otsust nr 1692/96/EÜ üleeuroopalise transpordivõrgu arendamist käsitlevate ühenduse suuniste kohta (ELT L 167, 30.4.2004, lk 1).

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1).

- (16) Mere ja rannikuga seotud tegevused on sageli omavahel tihedalt seotud. Merealade kestliku kasutamise edendamiseks tuleks mereruumi planeerimisel võtta arvesse maa- ja merealade koostoimet. Seetõttu võib mereruumi planeerimine olla väga kasulik merel toimuva inimtegevuse, eluslooduse kaitse, habraste rannikuökosüsteemide, erosiooni ning sotsiaalsete ja majanduslike tegurite ühtse ja kestliku korraldamise suundumuste kindlaksmääramisel. Mereruumi planeerimise eesmärk peaks olema mõningate rannikul toimuvate tegevuste või kasutusviiside ja nende mõjude merendusmõõtmel integreerimine ning lõppkokkuvõttes ühtse strateegilise nägemuse kujundamine.
- (17) Käesolev raamdirektiiv ei puuduta liikmesriikide pädevust linnade ja maapiirkondade planeerimisel, mis hõlmab kõiki maa ja rannikualade kasutamiseviiside planeerimisel kasutatavaid maa või maismaa-alade ruumilise planeerimise süsteeme. Kui liikmesriigid kohaldavad rannikuvete või nende osade suhtes maismaa-alade planeerimist, ei tuleks selliste vete suhtes kohaldada käesolevat direktiivi.
- (18) Mereruumi planeerimine peaks hõlmama terviktsükli, mis koosneb probleemi ja võimaluste kindlakstegemisest, teabe kogumisest, planeerimisest, otsuste vastuvõtmisest, ellurakendamisest, läbivaatamisest või ajakohastamisest ning rakendamise järelvalvest, see peaks asjakohaselt arvesse võtma maa ja mere koostoimet ning parimaid olemasolevaid teadmisi. Parimal viisil tuleks ära kasutada kehtivates või tulevastes õigusaktides sätestatud mehhanismid, sealhulgas need, mis on sätestatud komisjoni otsuses 2010/477/EL⁽¹⁾ või komisjoni algatuses „Merealased teadmised 2020”.
- (19) Mereruumi planeerimise peamine eesmärk on edendada kestlikku arengut, määratleda mereruumi kasutamine mere eri kasutusviiside jaoks ning hallata mereruumi kasutamist ja merealadel tekkivaid konflikte. Mereruumi planeerimise täiendav eesmärk on välja selgitada ja soodustada mitmeotstarbelisi kasutusviise kooskõlas vastava riikliku poliitikaga ja vastavate õigusaktidega. Selle saavutamiseks on liikmesriikidel vaja tagada vähemalt see, et planeerimismenetluse või -menetluste tulemusena planeeritaks mereruumi erinevad kasutusviisid, võttes arvesse kliimamuutustest tulenevaid pikaajalisi muutusi.
- (20) Liikmesriigid peaksid konsulteerima ja koordineerima oma planeeringuid asjaomaste liikmesriikidega ning tegema koostööd asjaomase merepiirkonna kolmandate riikide ametivõimudega vastavalt nende liikmesriikide ja asjaomaste kolmandate riikide liidu ja rahvusvahelisest õigusest tulenevatele õigustele ja kohustustele. Tõhusaks koostööks liikmesriikide vahel ja kolmandatest riikidest naaberriikidega on vaja kindlaks määrata iga liikmesriigi pädevad asutused. Seepärast peavad liikmesriigid määrama pädeva asutuse või asutused, kes vastutab või vastutavad käesoleva direktiivi rakendamise eest. Võttes arvesse eri merepiirkondade või allpiirkondade ja rannikualade erinevusi, ei ole asjakohane käesolevas direktiivis üksikasjalikult ette kirjutada, millised need koostöömehhanismid peaksid olema.
- (21) Merealade majandamine on keeruline ülesanne ning sellega on seotud eri tasandite ametiasutused, ettevõtjad ja muud huvigrupid. Kestliku arengu tõhusaks edendamiseks on oluline, et huvigruppide, ametiasutuste ja avalikkusega konsulteeritaks õigel ajal, kui valmistatakse ette mereruumi planeeringuid käesoleva direktiivi raames kooskõlas liidu asjakohaste õigusaktidega. Hea näite avalikkuse kaasamist käsitlevatest sätetest võib leida Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/35/EÜ⁽²⁾ artikli 2 lõikest 2.

⁽¹⁾ Komisjoni 1. septembri 2010. aasta otsus 2010/477/EL mereakvatooriumi hea keskkonnaseisundi kriteeriumide ja meetodikastandardite kohta (ELT L 232, 2.9.2010, lk 14).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. mai 2003. aasta direktiiv 2003/35/EÜ, milles sätestatakse üldsuse kaasamine teatavate keskkonnaga seotud kavade ja programmide koostamisse ning muudetakse nõukogu direktiive 85/337/EMÜ ja 96/61/EÜ seoses üldsuse kaasamisega ning õiguskaitse kättesaadavusega (ELT L 156, 25.6.2003, lk 17).

- (22) Mereruumi planeeringute kaudu on liikmesriikidel võimalik vähendada halduskoormust ja kulusid, et toetada muude asjakohaste liidu õigusaktide rakendamiseks võetavaid meetmeid. Mereruumi planeeringute ajakavad peaksid seepärast võimaluse korral olema ühtsed nende ajakavadega, mis on sätestatud muudes asjakohastes õigusaktides, eelkõige järgmistes: direktiiv 2009/28/EÜ, milles on sätestatud nõue, et taastuvatest energiaallikatest toodetud energia osakaal energia lõpptarbimises oleks 2020. aastaks vähemalt 20 %, ning väidetakse, et loa-, sertifitseerimis- ja planeerimismenetluste, sealhulgas ruumilise planeerimise menetluste kooskõlastamine aitab suurel määral kaasa liidu taastuvenergia eesmärkide saavutamisele; direktiiv 2008/56/EÜ ja otsuse 2010/477/EL lisa A-osa punkt 6, milles on sätestatud nõue, et liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed mereakvatooriumi hea keskkonnaseisundi saavutamiseks 2020. aastaks, ning milles on öeldud, et mereruumi planeerimine on vahend selleks, et toetada ökosüsteemil põhinevat lähenemisviisi inimtegevuse ohjamiseks, et saavutada hea keskkonnaseisund; otsus nr 884/2004/EÜ, mille kohaselt tuleb 2020. aastaks rajada üleeuroopaline transpordivõrk Euroopa maismaa-, mere- ja õhustranspordi infrastruktuuride ühendamise kaudu.
- (23) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2001/42/EÜ⁽¹⁾ kohaselt on keskkonnaseisundi hindamine oluline vahend keskkonnakaalutluste lülitamiseks plaanide ja programmide koostamisse ja vastuvõtmisse. Kui mereruumi planeeringul võib olla oluline keskkonnamõju, tuleb järgida direktiivi 2001/42/EÜ. Kui mereruumi planeeringud hõlmavad Natura 2000 alasid, võib dubleerimise vältimiseks sellise keskkonnamõju hindamise ühendada direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 nõuetega.
- (24) Püüdmaks tagada mereruumi planeeringute põhinemise usaldusväärsetele andmetele ning et vältida täiendavat halduskoormust, on oluline, et liikmesriigid kasutaksid parimaid kättesaadavaid andmeid ja teavet, ergutades asjaomaseid huvigruppe oma teavet jagama ning kasutades olemasolevaid andmekogumisvahendeid, nagu need, mis töötati välja algatuse „Merealased teadmised 2020” ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/2/EÜ⁽²⁾ raames.
- (25) Liikmesriigid peaksid edastama komisjonile oma mereruumi planeeringute ja nende kõigi muudatuste koopiad, et komisjon saaks kontrollida käesoleva direktiivi rakendamist. Komisjon kasutab liikmesriikide edastatud teavet ja olemasolevat teavet, mis on kättesaadav liidu õigusaktide vahendusel, et teavitada Euroopa Parlamenti ja nõukogu käesoleva direktiivi rakendamisel tehtud edusammudest.
- (26) Käesoleva direktiivi õigeaegne ülevõtmine on oluline, kuna liit on vastu võtnud mitu poliitikaalgatust, mis tuleb rakendada aastaks 2020 ning mida käesoleva direktiiviga toetatakse ja täiendatakse.
- (27) Liikmesriigi jaoks, kellel ei ole merepiiri, oleks käesoleva direktiivi ülevõtmine ja rakendamine ebaproportsionaalne ja tarbetu kohustus. Seepärast peaksid niisugused liikmesriigid olema käesoleva direktiivi ülevõtmisest ja rakendamisest vabastatud.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

1. Käesoleva direktiiviga kehtestatakse mereruumi planeerimise raamistik, et edendada merealade majanduse kestlikku kasvu, merealade kestlikku arengut ning mereressursside kestlikku kasutamist.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2001. aasta direktiiv 2001/42/EÜ teatavate kavade ja programmide keskkonnamõju hindamise kohta (EÜT L 197, 21.7.2001, lk 30).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2007. aasta direktiiv 2007/2/EÜ, millega rajatakse Euroopa Ühenduse ruumiandmete infrastruktuur (INSPIRE) (ELT L 108, 25.4.2007, lk 1).

2. Kõnealune raamistik aitab liikmesriikidel kehtestada liidu integreeritud merenduspoliitika raames mereruumi planeeringud ning neid rakendada, et aidata kaasa artiklis 5 sätestatud eesmärkidele, võttes arvesse maismaa ja mere koostoimet ja tõhustatud piiriülest koostööd kooskõlas UNCLOSi asjaomaste sätetega.

Artikkel 2

Kohaldamisala

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse liikmesriikide merealade suhtes, ilma et see piiraks teiste liidu õigusaktide kohaldamist. Seda ei kohaldata liikmesriikide linnade ja maapiirkondade planeerimise alla kuuluvate rannikuvete või nende osade suhtes, tingimusel et see on mereruumi planeeringutes ära toodud.
2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata tegevuse suhtes, mille ainuke eesmärk on tagada riigikaitse või riigi julgeolek.
3. Käesolev direktiiv ei mõjuta liikmesriikide pädevust mereala piires välja töötada ja kindlaks määrata oma mereruumi planeeringute ulatust ja kohaldamisala. Käesolevat direktiivi ei kohaldata linnade ja maapiirkondade planeerimise suhtes.
4. Käesolev direktiiv ei mõjuta merealade suhtes kohaldatavaid liikmesriikide suveräänseid õigusi ja jurisdiktsiooni, mis tulenevad asjaomasest rahvusvahelisest õigusest, eelkõige UNCLOSist. Eelkõige ei mõjuta käesoleva direktiivi kohaldamine merepiiride mähmääramist ja kindlaksmääramist liikmesriikide poolt kooskõlas UNCLOSi asjaomaste sätetega.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „integreeritud merenduspoliitika” (IMP) – liidu poliitika, mille eesmärk on edendada kooskõlastatud ja ühtset otsuste vastuvõtmist, et maksimeerida liikmesriikide ja eelkõige liidu rannikualade, saarte ja äärepoolseimate piirkondade, samuti merendusvaldkondade kestlikku arengut, majanduskasvu ning sotsiaalset ühtekuuluvust sidusa merepoliitika ja asjakohase rahvusvahelise koostöö abil;
- 2) „mereruumi planeerimine” – protsess, mille abil asjaomased liikmesriigi ametiasutused analüüsivad ja korraldavad merealadel inimtegevust ökoloogiliste, majanduslike ja sotsiaalsete eesmärkide saavutamiseks;
- 3) „merepiirkond” – direktiivi 2008/56/EÜ artiklis 4 määratletud merepiirkond;
- 4) „mereala” – direktiivi 2008/56/EÜ artikli 3 punkti 1 alapunktis a määratletud veed, merepõhi ja aluspinnas ning direktiivi 2000/60/EÜ artikli 2 punktis 7 määratletud veed ning nende merepõhi ja aluspinnas.

II PEATÜKK

MERERUUMI PLANEERIMINE

Artikkel 4

Mereruumi planeerimise kehtestamine ja rakendamine

1. Liikmesriigid kehtestavad mereruumi planeerimise ja rakendavad seda.
2. Seda tehes võtavad liikmesriigid arvesse maismaa ja mere koostoimet.

3. Tehtav planeering või tehtavad planeeringud kavandatakse ja koostatakse vastavalt liikmesriikide määratud institutsioonilistele ja korraldamistasanditele. Käesolev direktiiv ei mõjuta liikmesriikide pädevust välja töötada ja kindlaks määrata asjaomase planeeringu või asjaomaste planeeringute vorm ja sisu.
4. Mereruumi planeerimise eesmärk on aidata kaasa artiklis 5 loetletud eesmärkidele ning täita artiklites 6 ja 8 sätestatud nõudeid.
5. Mereruumi planeerimise kehtestamisel võtavad liikmesriigid asjakohaselt arvesse merepiirkondade eripära, asjakohaseid praeguseid ja tulevaseid tegevusi ja kasutusviise ning nende mõju keskkonnale ja loodusvaradele, samuti maismaa ja mere koostoimet.
6. Liikmesriigid võivad planeerimisse hõlmata või selle aluseks võtta olemasolevaid riiklikke poliitikasuundi, eeskirju või mehhanisme, mis on kehtestatud või kehtestatakse enne käesoleva direktiivi jõustumist, tingimusel et need on kooskõlas käesoleva direktiivi nõuetega.

Artikkel 5

Mereruumi planeerimise eesmärgid

1. Mereruumi planeerimise kehtestamisel ja rakendamisel võtavad liikmesriigid arvesse majanduslikke, sotsiaalseid ja ökoloogilisi aspekte, et toetada merendussektori kasvu ja kestlikku arengut, kohaldavad ökosüsteemipõhist käsitust ning edendavad sobivate tegevuste ja kasutusviiside koosseksisteerimist.
2. Mereruumi planeeringutega püüavad liikmesriigid toetada mereliste energeetikasektorite, meretranspordi ning kalandus- ja vesiviljelussektori kestlikku arengut ning kaitsta, säilitada ja parandada keskkonda, sealhulgas suurendada selle vastupanuvõimet kliimamuutuse mõjudele. Lisaks võivad liikmesriigid püüda saavutada ka muid eesmärke, nagu näiteks säästva turismi edendamine ja toorainete säästev ammutamine.
3. Käesolev direktiiv ei piira liikmesriikide pädevust määrata kindlaks, kuidas kajastatakse eri eesmärke nende mereruumi planeeringus või planeeringutes ja milline tähtsus neile omistatakse.

Artikkel 6

Mereruumi planeerimise miinimumnõuded

1. Liikmesriigid kehtestavad artiklis 5 loetletud eesmärkidele kaasaaitamiseks menetlusetapid, võttes arvesse asjakohaseid tegevusi ja kasutusviise merealadel.
2. Seejuures liikmesriigid:
 - a) võtavad arvesse maismaa ja mere koostoimet;
 - b) võtavad arvesse ökoloogilisi, majanduslikke ja sotsiaalseid aspekte, samuti ohutusküsimusi;
 - c) püüavad edendada mereruumi planeerimise ja selle käigus koostatud planeeringu või planeeringute ning muude protsesside (näiteks rannikualade tervikmajandamise või sellega võrdväärsete ametlike või mitteametlike tegevuste) vahelist sidusust;
 - d) tagavad huvigruppide kaasamise kooskõlas artikliga 9;
 - e) korraldavad parimate kättesaadavate andmete kasutamise kooskõlas artikliga 10;
 - f) tagavad liikmesriikidevahelise piiriülese koostöö kooskõlas artikliga 11;
 - g) edendavad koostööd kolmandate riikidega kooskõlas artikliga 12.

3. Liikmesriigid vaatavad mereruumi planeeringud läbi vastavalt sellele, nagu nad otsustavad, kuid vähemalt kord kümne aasta jooksul.

Artikkel 7

Maismaa ja mere koostoime

1. Maismaa ja mere koostoime arvessevõtmiseks vastavalt artikli 4 lõikele 2 juhul, kui see ei ole mereruumi planeerimise enda osa, võivad liikmesriigid kasutada muid ametlikke ja mitteametlikke menetlusi, näiteks rannikualade tervikmajandamist. Tulemusi kajastavad liikmesriigid oma mereruumi planeeringutes.

2. Ilma et see piiraks artikli 2 lõike 3 kohaldamist, püüavad liikmesriigid suurendada mereruumi planeerimise abil mereruumi planeeringu või planeeringute sidusust teiste asjaomase menetlustega.

Artikkel 8

Mereruumi planeeringute koostamine

1. Artiklis 5 sätestatud eesmärkidele kaasaaitamiseks koostavad liikmesriigid mereruumi planeerimise kehtestamisel ja rakendamisel mereruumi planeeringud, milles määratletakse asjaomaste käimasolevate ja tulevaste mereliste tegevuste ja kasutusviiside ajaline ja ruumiline jaotus.

2. Seda tehes võtavad liikmesriigid kooskõlas artikli 2 lõikega 3 arvesse tegevuste ja kasutusviiside asjakohast koostoitmet. Ilma et see piiraks liikmesriikide pädevust, võivad võimalikud tegevused, kasutusviisid ja huvid hõlmata järgmist:

- vesiviljeluspiirkonnad;
- kalapüügipiirkonnad;
- nafta, gaasi ja muude energiaressursside, maavarade ja täitematerjalide uurimise, kasutamise ja kaevandamise ning taastuenergia tootmise rajatised ja infrastruktuurid;
- mereteed ja liiklusvood;
- sõjaväeõppuste piirkonnad;
- loodus- ja liikide kaitsealad ja kaitsealused piirkonnad;
- toorme ammutamise alad;
- teadusuuringud;
- veealuste kaablite ja torujuhtmete trassid;
- turism;
- veealune kultuuripärand.

Artikkel 9

Avalikkuse kaasamine

1. Liikmesriigid võtavad mereruumi planeeringute väljatöötamise varajases etapis kasutusele vahendid avalikkuse kaasamiseks, teavitades kõiki huvitatud huvigruppe ning konsulteerides asjaomaste huvigruppide, asutuste ja avalikkusega kooskõlas liidu õigusaktide asjaomaste sätetega.

2. Liikmesriigid tagavad ühtlasi, et asjaomastel huvigruppidel ja asutustel ning asjaomasel avalikkusel on juurdepääs lõplikele plaanidele.

Artikkel 10

Andmete kasutamine ja jagamine

1. Liikmesriigid korraldavad mereruumi planeerimise jaoks parimate kättesaadavate andmete kasutamise ja otsustavad, kuidas korraldada teabevahetust.

2. Lõikes 1 osutatud andmed võivad muu hulgas hõlmata järgmist:

a) keskkonna, sotsiaalsfääri ja majandusega seotud andmed, mis on kogutud artiklis 8 osutatud tegevusega seotud liidu õigusaktide kohaselt;

b) füüsilised andmed merealade kohta.

3. Lõike 1 rakendamisel kasutavad liikmesriigid asjaomaseid vahendeid, sealhulgas neid, mis on juba kättesaadavad IMP ja muude asjaomaste, näiteks direktiivis 2007/2/EÜ nimetatud liidu poliitikavaldkondade raames.

Artikkel 11

Liikmesriikidevaheline koostöö

1. Merepiiri omavad liikmesriigid teevad planeerimis- ja majandamisprotsessi osana koostööd, et tagada mereruumi planeeringute ühtsus ja kooskõla kogu asjaomasel merepiirkonnas. Sellises koostöös võetakse eelkõige arvesse riikidevahelisi küsimusi.

2. Lõikes 1 osutatud koostööd tehakse:

a) sellistes olemasolevates piirkondlike ametiasutuste koostööststruktuurides nagu piirkondlikud merekonventsioonid ja/või

b) liikmesriikide pädevate asutuste võrgustike või struktuuride kaudu ja/või

c) muul lõikes 1 esitatud nõuetele vastaval viisil, näiteks merevalgla strateegiate raames.

Artikkel 12

Koostöö kolmandate riikidega

Liikmesriigid püüavad võimalust mööda ning rahvusvahelist õigust ja konventsioone järgides teha asjaomastes merepiirkondades mereruumi planeerides koostööd asjaomaste kolmandate riikidega, näiteks kasutades olemasolevaid rahvusvahelisi foorumeid või institutsioonide piirkondlikku koostööd.

III PEATÜKK

RAKENDAMINE

Artikkel 13

Pädevad asutused

1. Liikmesriigid määravad pädeva asutuse või asutused, kes vastutab/vastutavad käesoleva direktiivi rakendamise eest.

2. Liikmesriigid esitavad komisjonile kõnealuste pädevate asutuste nimekirja koos käesoleva direktiivi lisa loetletud teabega.

3. Liikmesriigid teatavad komisjonile kõigist muudatustest, mis on tehtud lõike 1 kohaselt esitatud andmetes, kuue kuu jooksul pärast nende muudatuste jõustumist.

Artikkel 14

Järelevalve ja aruandlus

1. Liikmesriigid saadavad mereruumi planeeringute ja kõigi nende ajakohastatud versioonide koopiad koos käesoleva direktiivi täitmist selgitavate asjaomaste materjalidega komisjonile ja teistele asjaomastele liikmesriikidele kolme kuu jooksul pärast nende avaldamist.
2. Komisjon esitab hiljemalt üks aasta pärast mereruumi planeeringute kehtestamise tähtaega ning seejärel iga nelja aasta järel Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, mis sisaldab käesoleva direktiivi rakendamise kokkuvõtet.

IV PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 15

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 18. septembriks 2016. Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Artikli 13 lõikes 1 osutatud ametiasutus või ametiasutused määratakse hiljemalt 18. septembriks 2016.
3. Artiklis 4 osutatud mereruumi planeeringud kehtestatakse nii kiiresti kui võimalik ning hiljemalt 31. märtsiks 2021.
4. Käesoleva direktiivi ülevõtmise ja rakendamise kohustus ei kehti merepiirita liikmesriikide suhtes.

Artikkel 16

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 17

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 23. juuli 2014

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
S. GOZI

LISA

PÄDEVAD ASUTUSED

- 1) Pädeva(te) asutus(t)e nimi ja aadress – nimetatud pädeva(te) asutus(t)e ametlik nimi ja aadress.
 - 2) Pädeva(te) asutus(t)e õiguslik vorm – pädeva(te) asutus(t)e õigusliku vormi lühikirjeldus.
 - 3) Ülesanded – pädeva(te) asutus(t)e õiguslike ja haldusülesannete lühikirjeldus ning asjaomase merealaga seotud ülesannete kirjeldus.
 - 4) Liikmeskond – kui pädev asutus või pädevad asutused tegutsevad teiste pädevate asutuste vahelise koordineerimis-asutusena, nõutakse nende asutuste nimekirja koos kokkuvõttega koordineerimise tagamiseks loodud institutsioonilistest suhetest.
 - 5) Piirkondlik koordineerimine – nõutakse kokkuvõtet mehhanismidest, mis on kehtestatud selleks, et tagada koordineerimine liikmesriikide vahel, kelle mereala jääb samasse merepiirkonda või allpiirkonda ja kuulub käesoleva direktiivi kohaldamisalasse.
-

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2014/90/EL,
23. juuli 2014,
milles käsitletakse laevavarustust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 96/98/EÜ
(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 100 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

olles konsulteerinud Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Laevanduse ülemaailmsest mõõtmest tulenevalt peab liit kohaldama meresõiduohutuse tagamise rahvusvahelist regulatiivset raamistikku ja seda toetama. Rahvusvaheliste meresõiduohutuse konventsioonidega kohustatakse lipuriike tagama, et laeva pardal olev varustus vastaks teatavatele projekteerimise, ehituse ja toimivusega seotud ohutusnõuetele, ja väljastama asjakohased tunnistused. Sel eesmärgil on Rahvusvaheline Mereorganisatsioon (IMO) ning rahvusvahelised ja Euroopa standardiorganisatsioonid töötanud teatavat liiki laevavarustuse jaoks välja üksikasjalikud toimivus- ja katsestandardid.
- (2) Rahvusvaheliste õigusaktidega jäetakse lipuriigi ametiasutustele ulatuslik kaalutusõigus. Ühtlustamise puudumise tõttu on riiklike pädevate asutuste poolt kõnealustele konventsioonidele ja standarditele vastavaks tunnistatud toodete ohutustase erinev; selle tagajärjel on häiritud siseturu tõrgeteta toimimine, kuna liikmesriikidel on raske nõustuda teises liikmesriigis sertifitseeritud varustuse paigutamisega nende lipu all sõitvatele laevadele ilma täiendava kontrollimiseta.
- (3) Sellised probleemid saab lahendada liidu poolse ühtlustamisega. Seepärast sätestati nõukogu direktiivis 96/98/EÜ ⁽³⁾ ühised eeskirjad, et selgelt kindlaksmääratud nõuetepaketi ja ühtsete sertifitseerimismenetlustega kõrvaldada erinevused rahvusvaheliste standardite rakendamises.
- (4) On ka muid erinevaid liidu õigusakte, millega kehtestatakse nõuded ja tingimused (sealhulgas selleks, et tagada kaupade vaba liikumine siseturul, või keskkonnakaitse eesmärkidel) teatavatele toodetele, mis on loomult sarnased laevadel kasutatavale varustusele, kuid ei vasta rahvusvahelistele standarditele, mis võivad oluliselt erineda liidu

⁽¹⁾ ELT C 161, 6.6.2013, lk 93.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 15. aprilli 2014. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta otsus.

⁽³⁾ Nõukogu 20. detsembri 1996. aasta direktiiv 96/98/EÜ laevavarustuse kohta (EÜT L 46, 17.2.1997, lk 25).

õigusaktides sätestatuist ja on pidevas arengus. Seepärast ei saa liikmesriigid kõnealuseid tooteid sertifitseerida asjaomaste rahvusvaheliste meresõiduohutuse konventsioonide kohaselt. Rahvusvaheliste ohutusstandarditele vastava varustuse paigaldamist ELi laevadele tuleks seepärast reguleerida üksnes käesoleva direktiiviga, mida tuleks igal juhul käsitada eriseadusena (*lex specialis*); lisaks tuleks kehtestada erimärgis, millega osutatakse, et seda märgist kandev laevavarustus vastab asjaomastes jõustunud rahvusvahelistes konventsioonides ja teistes õigusaktides sätestatud nõuetele.

- (5) Lisaks laevavarustusele üksikasjalike toimivus- ja katsestandardite kehtestamisele võimaldavad rahvusvahelised õigusaktid mõnikord meetmeid, mis kalduvad ettenähtud nõuetest kõrvale, kuid mis teatud tingimustel sobivad kõnealuste nõuete eesmärkide saavutamiseks. 1974. aasta rahvusvaheline konventsioon inimeste ohutusest merel (SOLAS) lubab alternatiivset projekteerimist ja korraldusi, mida liikmesriigid võivad kohaldada omal vastutusel.
- (6) Direktiivi 96/98/EÜ rakendamisel saadud kogemused on näidanud, et kõnealuse direktiivi rakendus- ja jõustamismehhanismide tõhustamiseks ja õiguskeskkonna lihtsustamiseks on vaja võtta täiendavaid meetmeid, tagades samas IMO nõuete ühtlustatud kohaldamise ja rakendamise kogu liidus.
- (7) Seetõttu tuleks kehtestada nõuded, mille kohaselt laevavarustus peab vastama kohaldatavates rahvusvahelistes õigusaktides sätestatud ohutusstandarditele, sealhulgas asjakohastele katsestandarditele, tagamaks et kõnealustele nõuetele vastav varustus võiks siseturul takistamatult liikuda ja et seda võiks paigutada mis tahes liikmesriigi lipu all sõitvale laevale.
- (8) Selleks et võimaldada õiglast konkurentsi laevavarustuse arendamisel, tuleks teha kõik võimalik avatud standardite kasutamise edendamiseks, et teha need vabalt või sümboolse tasu eest kättesaadavaks ning lubada neid paljundada, levitada ja kasutada tasuta või sümboolse tasu eest.
- (9) Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuses nr 768/2008/EÜ⁽¹⁾ on sätestatud ühised põhimõtted ja erisätted, mis on ette nähtud kohaldamiseks kõigi valdkondlike õigusaktide suhtes, et tagada ühtne alus nende õigusaktide läbivaatamiseks või uuestisõnastamiseks. Kõnealune otsus moodustab tulevaste õigusaktide üldise horisontaalse raamistiku, millega ühtlustatakse toodete turustustingimusi, ja on viitetekstiks olemasolevatele õigusaktidele. Kõnealuses üldises raamistikus on välja toodud sobivad lahendused direktiivi 96/98/EÜ rakendamisel välja selgitatud probleemidele. Seepärast on vaja inkorporeerida otsuse nr 768/2008/EÜ mõisted ja erisätted käesolevasse direktiivi, tehes laevavarustuse sektori eripärast tulenevad kohandused.
- (10) Selleks, et anda turujärelevalveasutustele nende ülesannete täitmise lihtsustamiseks teatavad täiendavad võimalused, võiks lisaks roolimärgisele või selle asemel sobival ajal võtta kasutusele elektroonilise märgise.
- (11) Ettevõtjate kohustused tuleks sätestada proportsionaalselt ja mittediskrimineerivalt nende ettevõtjate suhtes, kes on asutatud liidus, võttes arvesse asjaolu, et olulist osa käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvast laevavarustusest ei impordita ilmselt kunagi liikmesriikide territooriumile ega levitata seal.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta otsus nr 768/2008/EÜ toodete turustamise ühise raamistiku kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 93/465/EMÜ (ELT L 218, 13.8.2008, lk 82).

- (12) Võttes arvesse, et laevavarustust paigutatakse laevadele nende ehitamise või remondi ajal kõikjal maailmas, on turujärelevalve eriti keeruline ning seda ei saa piirikontrolli abil tõhusalt toetada. Seepärast tuleb selgelt kindlaks määrata liikmesriikide ja ettevõtjate vastavad kohustused liidu piires. Liikmesriigid peaksid tagama, et nende lipu all sõitvatele laevadele paigaldatakse üksnes nõuetele vastav varustus ning et seda kohustust täidetakse seeläbi, et lipuriigi ametiasutused annavad välja, kinnitavad või pikendavad selliste laevade tunnistusi vastavalt rahvusvaheliste konventsioonidele, ning samuti kehtiva riikliku turujärelevalve korra abil, mis on kehtestatud kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 765/2008⁽¹⁾ III peatükis sätestatud liidu turujärelevalve raamistikuga. Kõnealuste kohustuste täitmisel peaks liikmesriikidele abiks olema komisjoni poolt kättesaadavaks tehtud infosüsteemid, mis võimaldavad hinnata, teavitada ja jälgida asutusi, kellel on vastavushindamise läbiviimise õigus, jagada teavet seoses heakskiidetud laevavarustusega, seoses tagasivõetud või rahuldamata taotlustega ja nõuetele mittevastava varustusega.
- (13) Kõigepealt peaks tootja või asjakohasel juhul importija poolt laevavarustusele roolimärgise kinnitamine andma käesolevas direktiivis sätestatud kohustuste kohaselt tagatise, et varustus vastab nõuetele ja selle võib lasta turule eesmärgiga paigutada see ELi laeva pardale. Seejärel on vajalikud teatavad sätted roolimärgise kehtivuse ohutuks jätkumiseks ja kohaldatavuseks pärast selle kinnitamist ning riiklike turujärelevalve asutuste kohustuste tulemuslikuks täitmiseks. Laevavarustuse jätkuva ohutuse tagamiseks peaks tootja või asjakohasel juhul importija või turustaja olema kohustatud andma pädevatele asutustele täielikku ja tõest teavet seoses varustusega, millele ta on roolimärgise kinnitanud. Tootja peaks olema kohustatud tegema koostööd turujärelevalveasutustega ka standardite puhul, mille kohaselt ta on varustuse tootnud ja sertifitseerinud, ning peaks näitama üles nõuetekohast hoolsust seoses laevavarustusega, mille ta turule laseb. Seetõttu peaks väljaspool liitu paiknev tootja määrama volitatud esindaja, et tagada koostöö riiklike pädevate asutustega.
- (14) Rahvusvaheliste katsestandarditele vastavust saab kõige paremini tõendada otsuses nr 768/2008/EÜ sätestatud vastavushindamismenetluste abil. Tootjatele tuleb kättesaadavaks teha siiski ainult sellised vastavushindamismenetlused, mis vastavad rahvusvaheliste õigusaktide nõuetele.
- (15) Selleks et tagada aus ja tõhus menetlus oletatava mittevastavuse uurimisel, tuleks ergutada liikmesriike võtma kõik meetmed, mis soodustavad ohtude täielikku ja objektiivset hindamist; kui komisjon on veendunud, et asjaomane tingimus on täidetud, ei peaks ta olema kohustatud kõnealust hindamist liikmesriigi poolt nõuetele mittevastava varustuse suhtes võetud piiravate meetmete läbivaatamisel kordama.
- (16) Täites teavitatud asutuste suhtes oma uurimisülesandeid, peaks komisjon andma liikmesriikidele teavet ja tegema nendega nii palju koostööd kui võimalik, võttes nõuetekohaselt arvesse oma sõltumatut rolli.
- (17) Kui liikmesriigi järelevalveasutused leiavad, et käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluv laevavarustus võib vähendada meresõiduohutust, ohustada tervist või keskkonda, peaksid nad viima läbi asjaomase laevavarustuse hindamise või katsetamise. Ohu tuvastamise korral peaks liikmesriik paluma asjaomasel ettevõtjal võtta vajalikke parandusmeetmeid või isegi kõnealune varustus turult kõrvaldada või tagasi nõuda.
- (18) Roolimärgiseta varustuse kasutamist tuleks lubada erandjuhul, eriti siis, kui laeval ei ole võimalik roolimärgisega varustust väljaspool liitu asuvas sadamas või rajatises hankida või kui roolimärgisega varustust ei ole turul saada.

(¹) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega (ELT L 218, 13.8.2008, lk 30).

- (19) Vaja on tagada, et käesoleva direktiivi eesmärkide saavutamist ei takista rahvusvaheliste standardite puudumine ega käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate laevavarustuse konkreetsete esemete olemasolevate standardite, sealhulgas katsestandardite, tõsised puudujäägid või kõrvalekalded. Samuti on vaja tuvastada konkreetne laevavarustus, mille puhul võiks kasu olla elektroonilisest märgisest. Lisaks oleks pidevalt vaja ajakohastada käesoleva direktiivi mitteolemuslikku osa, nimelt viiteid III lisas osutatud standarditele, kui vastu on võetud uued standardid. Komisjonil peaks seega olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte teatavatel tingimustel ning ajutiselt kohaldatavate ühtlustatud tehniliste kirjelduste ja katsestandardite vastuvõtmise kohta ning kõnealuste viidete muutmiseks. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (20) Käesoleva direktiivi eesmärkide saavutamiseks tuleks rahvusvahelisi õigusakte rakendada siseturul ühetaoliselt. Seepärast oleks vaja laevavarustuse iga eseme puhul, mille jaoks on rahvusvaheliste konventsioonide kohaselt vajalik lipuriigi heakskiit, määrata selgelt ja õigeaegselt kindlaks vastava varustuse kohta rahvusvaheliste õigusaktidega ettenähtud projekteerimis-, ehitus- ja toimivusnõuded ja nendega seotud katsestandardid ning võtta vastu ühised kriteeriumid ja menetlused, sealhulgas ajakavad, kõnealuste nõuete ja standardite rakendamiseks teavitatud asutuste, liikmesriikide asutuste ja ettevõtjate, sealhulgas kõigi ELi laeva pardale laevavarustuse paigutamise eest vastutavate ettevõtjate poolt. Samuti on vaja tagada, et käesoleva direktiivi eesmärkide saavutamist ei takista kohaldatavate tehniliste kirjelduste ja katsestandardite puudused ega juhtumid, mille puhul IMO ei ole välja töötanud käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluva laevavarustuse asjakohaseid standardeid.
- (21) Rahvusvaheliste õigusaktide, välja arvatud katsestandardite, puhul tuleks automaatselt kohaldada nende ajakohastatud versiooni. Selleks et hajutada riski, et uute katsestandardite lisamine liidu õigusaktidesse põhjustaks liidu laevadele ja ettevõtjatele selguse ja õiguskindluse seisukohast ebaproportsionaalseid raskusi, ei peaks selliste uute katsestandardite jõustumine olema automaatne, vaid pigem peaks komisjon seda sõnaselgelt märkima.
- (22) Selleks et tagada käesoleva direktiivi ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendusvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011 ⁽¹⁾.
- (23) Et hõlbustada käesoleva direktiivi ühtlustatud, kiiret ja lihtsat rakendamist, peaks käesoleva direktiivi alusel võetavad rakendusaktid olema komisjoni määrused.
- (24) Kooskõlas väljakujunenud tavaga võib käesolevas direktiivis osutatud komitee olla kasulik käesoleva direktiivi kohaldamisega seotud küsimuste uurimisel, mida võivad komitee kodukorra kohaselt tõstatada komitee esimees või liikmesriigi esindaja.
- (25) Kui käesoleva direktiiviga seotud küsimusi, mis ei puuduta direktiivi rakendamist või rikkumist, arutab näiteks komisjoni ekspertrühm, tuleks kooskõlas väljakujunenud tavaga esitada Euroopa Parlamendile täielik sellekohane teave ja dokumentatsioon ning asjakohastel juhtudel kutse koosolekutel osalemiseks.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendusvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (26) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1406/2002 ⁽¹⁾ kohaselt abistab Euroopa Meresõiduohutuse Amet komisjoni liidu asjaomaste siduvate õigusaktide tõhusal rakendamisel ja neis komisjonile usaldatud ülesannete täitmisel.
- (27) Ühiste sidepidamisviiside leidmiseks peaks pädevad asutused ja kõik ettevõtjad tegema kooskõlas rahvusvahelise tavaga kõik võimaliku kirjaliku sidepidamise lihtsustamiseks.
- (28) Kuna käesoleva direktiivi eesmärke, nimelt suurendada meresõiduohutust ja vältida merereostust, kohaldades ühetaoliselt asjakohaseid rahvusvahelisi õigusakte, milles käsitletakse laevadele paigutatavat laevavarustust, ning tagada sellise varustuse vaba liikumine liidus, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid meetmeid ulatuse tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealusel artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (29) Võetavad meetmed muudavad direktiivi 96/98/EÜ sätteid põhjalikult ning seepärast tuleks kõnealune direktiiv selguse huvides kehtetuks tunnistada ja asendada käesoleva direktiiviga,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

1. PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Eesmärk

Käesoleva direktiivi eesmärk on suurendada meresõiduohutust ja vältida merereostust, kohaldades ühetaoliselt asjakohaseid rahvusvahelisi õigusakte, mis käsitlevad ELi laevadele paigutatavat laevavarustust, ning tagada sellise varustuse vaba liikumine liidus.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „laevavarustus” – seadmed, mis kuuluvad käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kooskõlas artikliga 3;
- 2) „ELi laev” – laev, mis sõidab liikmesriigi lipu all ja kuulub rahvusvaheliste konventsioonide kohaldamisalasse;
- 3) „rahvusvahelised konventsioonid” – järgmised konventsioonid (koos kohustuslike protokollide ja koodeksitega), mis on vastu võetud Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) egiidi all, mis on jõustunud ja milles on sätestatud erinõuded lipuriigi poolt laeva pardale paigutatava varustuse heakskiitmise suhtes:

— rahvusvahelise laevakokkupõrgete vältimise eeskirja 1972. aasta konventsioon (COLREG),

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1406/2002, millega luuakse Euroopa Meresõiduohutuse Amet (EÜT L 208, 5.8.2002, lk 1).

- 1973. aasta rahvusvaheline laevade põhjustatava merereostuse vältimise konventsioon (MARPOL),
 - 1974. aasta rahvusvaheline konventsioon inimeste ohutusest merel (SOLAS);
- 4) „katsestandardid” – laevavarustuse katsestandardid, mille on kehtestanud:
- Rahvusvaheline Mereorganisatsioon (IMO),
 - Rahvusvaheline Standardiorganisatsioon (ISO),
 - Rahvusvaheline Elektrotehnikakomisjon (IEC),
 - Euroopa Standardikomitee (CEN),
 - Euroopa Elektrotehnika Standardikomitee (Cenelec),
 - Rahvusvaheline Telekommunikatsiooni Liit (ITU),
 - Euroopa Telekommunikatsioonistandardite Instituut (ETSI),
 - komisjon kooskõlas käesoleva direktiivi artikliga 8 ja artikli 27 lõikega 6,
 - reguleerivad asutused, mida on tunnustatud vastastikuse tunnustamise lepingutega, mille osaliseks on liit;
- 5) „rahvusvahelised õigusaktid” – rahvusvahelised konventsioonid koos IMO resolutsioonide ja ringkirjadega, millega need konventsioonid nende ajakohastatud versioonis jõustatakse, ning katsestandardid;
- 6) „roolimärgis” – artiklis 9 osutatud ja I lisas esitatud kujundusele vastav sümbol või vajaduse korral artiklis 11 osutatud elektrooniline märgis;
- 7) „teavitatud asutus” – artikli 17 kohaselt liikmesriigi pädeva riigiasutuse määratud organisatsioon;
- 8) „turul kättesaadavaks tegemine” – laevavarustuse tarnimine liidu turule ärilise tegevuse käigus, kas tasu eest või tasuta levitamiseks;
- 9) „turule laskmine” – laevavarustuse esmakordselt liidu turul kättesaadavaks tegemine;
- 10) „tootja” – füüsiline või juriidiline isik, kes valmistab laevavarustust või kes laseb laevavarustuse projekteerida või valmistada ja kes turustab seda toodet oma nime või kaubamärgi all;
- 11) „volitatud esindaja” – liidus asutatud füüsiline või juriidiline isik, kes on saanud tootjalt kirjaliku volituse tegelda kindlaksmääratud ülesannetega tema nimel;

- 12) „importija” – liidus asutatud füüsiline või juriidiline isik, kes laseb kolmandast riigist pärineva laevavarustuse liidu turule;
- 13) „turustaja” – tarneahelas osalev mis tahes füüsiline või juriidiline isik, välja arvatud tootja või importija, kes teeb laevavarustuse turul kättesaadavaks;
- 14) „ettevõtjad” – tootja, volitatud esindaja, importija ja turustaja;
- 15) „akrediteerimine” – akrediteerimine määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 2 punktis 10 määratletud tähenduses;
- 16) „riiklik akrediteerimisasutus” – riiklik akrediteerimisasutus määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 2 punktis 11 määratletud tähenduses;
- 17) „vastavushindamine” – teavitatud asutuste poolt kooskõlas artikliga 15 läbiviidav protsess, mille käigus hinnatakse, kas laevavarustus vastab käesolevas direktiivis sätestatud nõuetele;
- 18) „vastavushindamisasutus” – asutus, mis teeb vastavushindamistoiminguid, sealhulgas kalibreerimist, katsetamist, sertifitseerimist ja kontrolli;
- 19) „toote tagasinõudmine” – meede, mille eesmärk on võtta turult tagasi laevavarustus, mis on juba paigutatud ELi laeva pardale või ostetud eesmärgiga paigutada see ELi laeva pardale;
- 20) „turult kõrvaldamine” – meede, mille eesmärk on takistada tarneahelas oleva laevavarustuse turul kättesaadavaks tegemist;
- 21) „ELi vastavusdeklaratsioon” – artikli 16 kohane tootja väljaantud tõend;
- 22) „toode” – laevavarustuse hulka kuuluv ese.

Artikkel 3

Kohaldamisala

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse varustuse suhtes, mis on paigutatud või paigutatakse ELi laeva pardale ja mille lipuriigi ametiasutus peab rahvusvaheliste õigusaktide kohaselt heaks kiitma, sõltumata sellest, kas laev asub varustuse pardale paigutamise ajal liidus.
2. Sõltumata asjaolust, et lõikes 1 osutatud laevavarustus võib lisaks käesolevale direktiivile kuuluda ka muude liidu õigusaktide kohaldamisalasse, kohaldatakse kõnealuse varustuse suhtes artiklis 1 osutatud eesmärkidel üksnes käesolevat direktiivi.

Artikkel 4

Laevavarustusele esitatavad nõuded

1. Laevavarustus, mis paigutatakse ELi laeva pardale artikli 39 lõike 1 teises lõigus osutatud päeval või pärast seda, vastab kõnealuse varustuse paigaldamise ajal kohaldatavatele rahvusvaheliste õigusaktide kohastele projekteerimis-, ehitus- ja toimivusnõuetele.

2. Laevavarustuse vastavust lõikes 1 osutatud nõuetele tõendatakse üksnes katsestandardite ja artiklis 15 osutatud vastavushindamismenetluste kohaselt.
3. Rahvusvahelisi õigusakte kohaldatakse, ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 2099/2002⁽¹⁾ artiklis 5 sätestatud vastavuskontrollimenetluse kohaldamist.
4. Lõigetes 1 ja 2 osutatud nõudeid ja standardeid rakendatakse ühetaoliselt, kooskõlas artikli 35 lõikega 2.

Artikkel 5

Kohaldamine

1. Kui liikmesriigid väljastavad, kinnitavad või pikendavad oma lipu all sõitvate laevade tunnistusi kooskõlas rahvusvaheliste konventsioonidega, tagavad nad, et kõnealuste laevade pardal olev laevavarustus vastab käesoleva direktiivi nõuetele.
2. Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada oma lipu all sõitvate laevade pardal oleva laevavarustuse vastavus nendele rahvusvaheliste õigusaktide nõuetele, mida kohaldatakse juba laeva pardale paigutatud varustusele. Komisjonile antakse rakendamisevolitused, et tagada kõnealuste meetmete ühetaoline kohaldamine vastavalt artikli 35 lõikele 3.

Artikkel 6

Siseturu toimimine

Liikmesriik ei keela lasta turule ega paigutada ELi laeva pardale käesoleva direktiivi nõuetele vastavat laevavarustust ega keeldu oma lipu all sõitvatele laevadele asjakohaseid tunnistusi väljastamast ega neid pikendamast juhul, kui nende laevade varustus vastab käesoleva direktiivi nõuetele.

Artikkel 7

Laeva üleviimine liikmesriigi lipu alla

1. Kui ELi välise riigi laeva tahetakse üle viia liikmesriigi lipu alla, vaatab vastuvõttev liikmesriik sellise laeva üleviimisel üle, veendumaks et selle laevavarustuse tegelik seisund vastab talle väljastatud ohutustunnistustele ning et varustus on kooskõlas käesoleva direktiiviga ja kannab roolimärgist või on kõnealuse liikmesriigi ametiasutuste arvates samaväärne käesoleva direktiivi kohaselt alates 18. septembrist 2016 sertifitseeritud laevavarustusega.
2. Kui laevavarustuse pardale paigutamise kuupäeva ei ole võimalik kindlaks teha, võivad liikmesriigid asjakohaseid rahvusvahelisi õigusakte arvesse võttes määrata kindlaks rahuldavad samaväärsuse nõuded.
3. Kui varustusel ei ole roolimärgist või kui kõnealune ametiasutus ei pea seda samaväärseks, vahetatakse varustus välja.
4. Käesoleva artikli kohaselt samaväärseks peetavale laevavarustusele väljastab liikmesriik tunnistuse, mis on varustusega alati kaasas. Kõnealuse tunnistusega annab lipuliikmesriik loa jätta varustus laeva pardale ning kehtestab võimalikud varustuse kasutamise seotud piirangud või sätted.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. novembri 2002. aasta määrus (EÜ) nr 2099/2002, millega asutatakse laevade põhjustatud merereostuse vältimise ja meresõiduohutuse komitee (COSS) (EÜT L 324, 29.11.2002, lk 1).

Artikkel 8

Laevavarustuse standardid

1. Ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 98/34/EÜ⁽¹⁾ (muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1025/2012)⁽²⁾ kohaldamist, taotleb liit, et IMO ja standardiasutused töötaksid välja asjakohased rahvusvahelised standardid, sealhulgas nende laevaseadmete üksikasjalikud tehnilised kirjeldused ja katsestandardid, mille kasutamist laeva pardal või sinna paigutamist peetakse vajalikuks, et suurendada meresõiduohutust ja vältida merereostust. Komisjon jälgib kõnealust väljatöötamist korrapäraselt.

2. Kui konkreetse laevavarustuse rahvusvaheline standard puudub, siis erandlikel asjaoludel, kui see on asjakohase analüüsiga nõuetekohaselt põhjendatud ning kui on vaja kõrvaldada tõsine ja lubamatu oht meresõiduohutusele, tervisele või keskkonnale, on komisjonil IMO tasemel käimasolevat tööd arvestades õigus võtta kooskõlas artikliga 37 vastu delegeeritud õigusakte konkreetse laevavarustuse eseme ühtlustatud tehniliste kirjelduste ja katsestandardite kohta.

On eriti oluline, et komisjon konsulteeriks selliste delegeeritud õigusaktide ettevalmistamise käigus ekspertidega, sealhulgas liikmesriikide ekspertidega.

Kõnealuseid tehnilisi kirjeldusi ja katsestandardeid kohaldatakse ajutiselt, kuni IMO on kõnealuse konkreetse laevavarustuse standardi vastu võtnud.

3. Erandlikel asjaoludel, kui see on asjakohase analüüsiga nõuetekohaselt põhjendatud ning kui on vaja kõrvaldada lubamatu oht meresõiduohutusele, tervisele või keskkonnale, mis on tingitud komisjoni poolt vastavalt artikli 35 lõigetele 2 või 3 märgitud laevavarustuse konkreetse eseme olemasoleva standardi tõsistest puudujääkidest või kõrvalekalletest, on komisjonil IMO tasemel käimasolevat tööd arvestades õigus võtta kooskõlas artikliga 37 vastu delegeeritud õigusakte kõnealuse konkreetse laevavarustuse eseme ühtlustatud tehniliste kirjelduste ja katsestandardite kohta, kui see on vajalik tõsiste puudujääkide või kõrvalekallete kaotamiseks.

On eriti oluline, et komisjon konsulteeriks selliste delegeeritud õigusaktide ettevalmistamise käigus ekspertidega, sealhulgas liikmesriikide ekspertidega.

Kõnealuseid tehnilisi kirjeldusi ja katsestandardeid kohaldatakse ajutiselt, kuni IMO on kõnealuse konkreetse laevavarustuse eseme suhtes kohaldatava standardi läbi vaadanud.

4. Komisjon teeb kooskõlas lõigetega 2 ja 3 vastu võetud tehnilised kirjeldused ja katsestandardid tasuta kättesaadavaks.

2. PEATÜKK

ROOLIMÄRGIS

Artikkel 9

Roolimärgis

1. Roolimärgis kinnitatakse sellise laevavarustuse külge, mille vastavust käesolevas direktiivis sätestatud nõuetele on tõendatud asjakohaste vastavushindamismenetluste kohaselt.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuni 1998. aasta direktiiv 98/34/EÜ, millega nähakse ette tehnilistest standarditest ja eeskirjadest teatamise kord (EÜT L 204, 21.7.1998, lk 37).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL) nr 1025/2012, mis käsitleb Euroopa standardimist ning millega muudetakse nõukogu direktiive 89/686/EMÜ ja 93/15/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/9/EÜ, 94/25/EÜ, 95/16/EÜ, 97/23/EÜ, 98/34/EÜ, 2004/22/EÜ, 2007/23/EÜ, 2009/23/EÜ ja 2009/105/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 87/95/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 1673/2006/EÜ (ELT L 316, 14.11.2012, lk 12).

2. Ühegi muu toote külge roolimärgist ei kinnitata.
3. Kasutatav roolimärgis peab vastama I lisas esitatud kujule.
4. Roolimärgist kasutatakse vastavalt määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 30 lõikes 1 ja lõigetes 3–6 sätestatud üldpõhimõtetele, kusjuures mis tahes viidet CE-märgisele tõlgendatakse viitena roolimärgisele.

Artikkel 10

Roolimärgise kinnitamise eeskirjad ja tingimused

1. Roolimärgis kinnitatakse nähtaval, loetaval ja kustutamatul viisil tootele või selle andmeplaadile ja, kui asjakohane, lisatakse tarkvarale. Kui toote laadist tingituna ei ole võimalik või otstarbekas märgist tootele kinnitada, siis kinnitatakse märgis pakendile ja lisatakse tootega kaasas olevatele dokumentidele.
2. Roolimärgis kinnitatakse tootmisetapi lõpus.
3. Roolimärgisele järgneb teavitatud asutuse identifitseerimisnumber, kui kõnealune asutus osales tootmisjärelvalve etapis, ja märgi kinnitamise aasta.
4. Teavitatud asutuse identifitseerimisnumbri kinnitab kas asutus ise või tema juhiste järgi tootja või tootja volitatud esindaja.

Artikkel 11

Elektrooniline märgis

1. Turujärelvalve lihtsustamiseks ja lõikes 3 osutatud konkreetse laevavarustuse vältimiseks võivad tootjad roolimärgise asemel või sellele lisaks kasutada nõuetekohast ja usaldusväärset vormis elektroonilist märgist. Sel juhul kohaldatakse asjakohasel juhul artikleid 9 ja 10 *mutatis mutandis*.
2. Komisjon viib läbi kulude-tulude analüüsi seoses elektroonilise märgise kasutamisega roolimärgise asemel või sellele lisaks.
3. Komisjon võib kooskõlas artikliga 37 võtta vastu delegeeritud õigusakte, et määrata kindlaks konkreetsed laevavarustuse esemed, mille puhul võiks kasu olla elektroonilisest märgisest. On eriti oluline, et komisjon konsulteeriks selliste delegeeritud õigusaktide ettevalmistamise käigus ekspertidega, sealhulgas liikmesriikide ekspertidega.
4. Komisjonile antakse rakendusvolitused, et sätestada komisjoni määrustena kooskõlas artikli 38 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega asjakohased tehnilised kriteeriumid seoses elektroonilise märgise projekteerimise, toimivuse, kinnitamise ja kasutamisega.
5. Kooskõlas lõikega 3 kindlaks määratud varustuse puhul võib roolimärgisele kolme aasta jooksul pärast lõikes 4 osutatud asjakohaste tehniliste kriteeriumite vastuvõtmise kuupäeva lisada nõuetekohase ja usaldusväärse vormis elektroonilise märgise.
6. Kooskõlas lõikega 3 kindlaks määratud varustuse puhul võib roolimärgise viis aastat pärast lõikes 4 osutatud asjakohaste tehniliste kriteeriumite vastuvõtmise kuupäeva asendada nõuetekohase ja usaldusväärse vormis elektroonilise märgisega.

3. PEATÜKK

ETTEVÕTJATE KOHUSTUSED

Artikkel 12

Tootjate kohustused

1. Roolimärgise kinnitamisega võtab tootja vastutuse selle tagamise eest, et laevavarustus, millele on kinnitatud märgis, on projekteeritud ja toodetud vastavalt tehnilistele kirjeldustele ja standarditele, mida rakendatakse kooskõlas artikli 35 lõikega 2, ning võtab endale käesoleva artikli lõigetes 2–9 sätestatud kohustused.
2. Tootja koostab nõutava tehnilise dokumentatsiooni ja laseb läbi viia asjakohased vastavushindamismenetlused.
3. Kui laevavarustuse vastavus kohaldatavatele nõuetele on tõendatud vastavushindamismenetlusega, koostab tootja artikli 16 kohaselt ELi vastavusdeklaratsiooni ja kinnitab artiklite 9 ja 10 kohaselt roolimärgise.
4. Tootja säilitab tehnilist dokumentatsiooni ja artikli 16 kohast ELi vastavusdeklaratsiooni vähemalt kümme aastat pärast roolimärgise kinnitamist ning igal juhul mitte lühema aja jooksul kui on asjaomase laevavarustuse eeldatava kasutusaja lõpuni.
5. Tootja tagab, et on kehtestatud menetlused, millega tagatakse seeriatoodangu püsiv nõuetelevastavus. Arvesse võetakse muudatusi laevavarustuse ehituses või omadustes ja muudatusi artiklis 4 osutatud rahvusvaheliste õigusaktide nõuetes, mille põhjal laevavarustuse vastavust kinnitatakse. Kui see osutub II lisa kohaselt vajalikuks, korraldab tootja uue vastavushindamise.
6. Tootja tagab, et tema tooted kannavad tüübi-, partii- või seerianumbrit või muud märget, mis võimaldab neid tuvastada, või kui toote suurus või iseloom seda ei võimalda, tagab tootja, et nõutud teave on pakendil või tootega kaasasolevas dokumendis või asjakohasel juhul mõlemas kohas.
7. Tootja märgib oma nime, registreeritud kaubanime või registreeritud kaubamärgi ja kontaktaadressi, millel saab tootjaga ühendust võtta, kas tootele või, kui see ei ole võimalik, siis pakendile või tootega kaasasolevasse dokumenti või asjakohasel juhul mõlemasse kohta. Märkida tuleb üksainus aadress, millel tootjaga saab ühendust võtta.
8. Tootja tagab, et tootega on kasutajatele kergesti arusaadaval kujul kaasas juhised ja kogu teave, mis on vajalik toote ohutuks paigaldamiseks laeva pardale ja ohutuks kasutamiseks, sealhulgas kasutuspiirangud, kui neid on, ning samuti mis tahes muud rahvusvahelistes õigusaktides või katsestandardites nõutavad dokumendid.
9. Tootja, kes arvab või kellel on põhjust uskuda, et toode, millele ta on kinnitanud roolimärgise, ei vasta asjakohastele projekteerimis-, ehitus- ja toimivusnõuetele ja katsestandarditele, mida rakendatakse vastavalt artikli 35 lõigetele 2 ja 3, võtab viivitamata vajalikud parandusmeetmed toote vastavusse viimiseks ning asjakohasel juhul kõrvaldab selle turult või nõuab toote tagasi. Lisaks, kui toode kujutab endast ohtu, teavitab ta sellest viivitamata liikmesriikide pädevaid asutusi, esitades eelkõige üksikasjad mittevastavuse ja võetud parandusmeetmete kohta.

10. Tootja esitab pädeva asutuse põhjendatud nõudmise korral talle viivitamata kogu toote vastavuse tõendamiseks vajaliku teabe ja dokumentatsiooni keeles, mis on sellele asutusele kergesti arusaadav või vastuvõetav, tagab kõnealusele asutusele turujärelevalve eesmärgil juurdepääsu oma tööruumidele vastavalt määruse (EÜ) nr 765/2008 artiklile 19 ja teeb näidised talle kättesaadavaks või võimaldab neile juurdepääsu vastavalt käesoleva direktiivi artikli 25 lõikele 4. Ta teeb kõnealuse asutusega viimase nõudmisel koostööd kõigi meetmete puhul, mis võetakse tema poolt turule lastud toodetega seotud ohtude kõrvaldamiseks.

Artikkel 13

Volitatud esindajad

1. Tootja, kes ei asu ühegi liikmesriigi territooriumil, määrab endale kirjaliku volituse teel liidu jaoks volitatud esindaja ning märgib volitusse volitatud esindaja nime ja aadressi, millel temaga saab ühendust võtta.
2. Artikli 12 lõikes 1 sätestatud kohustuste täitmine ja tehnilise dokumentatsiooni koostamine ei kuulu volitatud esindaja ülesannete hulka.
3. Volitatud esindaja täidab talle tootja volituses määratud ülesandeid. Volitus võimaldab volitatud esindajal teha vähemalt järgmist:
 - a) säilitada ELi vastavusdeklaratsiooni ja tehnilist dokumentatsiooni riiklikule järelevalveasutusele kättesaadavana vähemalt kümme aastat pärast roolimärgise kinnitamist ning igal juhul mitte lühema aja jooksul kui asjaomase laevavarustuse eeldatava kasutusaja lõpuni;
 - b) esitada pädeva asutuse põhjendatud nõudmise korral kõnealusele asutusele kogu toote vastavuse tõendamiseks vajalik teave ja dokumentatsioon;
 - c) teha pädevate asutustega nende nõudmise korral koostööd kõigis meetmetes, mis võetakse selleks, et kõrvaldada esindaja volitustega hõlmatud toodetega seotud ohud.

Artikkel 14

Muud ettevõtjad

1. Importija märgib oma nime, registreeritud kaubanime või registreeritud kaubamärgi ja kontaktaadressi, millel temaga saab ühendust võtta, kas tootele või, kui see ei ole võimalik, siis pakendile või tootega kaasasolevasse dokumenti või asjakohasel juhul mõlemasse kohta.
2. Importijad ja turustajad esitavad pädeva asutuse põhjendatud nõudmise korral talle kogu toote vastavuse tõendamiseks vajaliku teabe ja dokumentatsiooni keeles, mis on kõnealusele asutusele kergesti arusaadav või vastuvõetav. Ta teeb kõnealuse asutusega viimase nõudmisel koostööd kõigi meetmete puhul, mis võetakse tema poolt turule lastud toodetega seotud ohtude kõrvaldamiseks.
3. Käesoleva direktiivi kohaldamisel käsitatakse tootjana importijat või turustajat, kes viib laevavarustuse turule või paigutab ELi laevale oma nime või kaubamärgi all või kes muudab juba turule viidud laevavarustust viisil, mis võib mõjutada vastavust kohaldatavatele nõuetele, ning tema suhtes kohaldatakse artiklist 12 tulenevaid tootja kohustusi.

4. Vähemalt kümme aastat pärast roolimärgise kinnitamist ning kindlasti mitte lühema aja jooksul kui asjaomase laevavarustuse eeldatava kasutusaja lõpuni esitavad ettevõtjad turujärelevalveasutustele viimaste nõudmise korral teabe, mille alusel on võimalik tuvastada järgmist:

- a) iga ettevõtja, kes on neile toodet tarninud;
- b) iga ettevõtja, kellele nemad on toodet tarninud.

4. PEATÜKK

VASTAVUSHINDAMINE JA VASTAVUSHINDAMISASUTUSTEST TEAVITAMINE

Artikkel 15

Vastavushindamismenetlused

1. Vastavushindamismenetlused on sätestatud II lisas.
2. Liikmesriigid tagavad, et tootja või tootja volitatud esindaja on teavitatud asutuse kaudu lasknud teha konkreetse laevavarustuse eseme vastavushindamise, kasutades üht võimalustest, mis on kehtestatud rakendusaktidega, mille komisjon on vastu võtnud kooskõlas artikli 38 lõike 2 kohase kontrollimenetlusega, valides järgmiste menetluste hulgast:
 - a) kui kasutatakse EÜ tüübihindamist (moodul B), siis nõutakse kogu laevavarustuse suhtes enne varustuse turulelaskmist järgmist:
 - tootmiskvaliteedi tagamine (moodul D) või
 - tootekvaliteedi tagamine (moodul E) või
 - tootetõendus (moodul F);
 - b) kui laevavarustuse komplekte toodetakse ühekaupa või väikestes kogustes ja mitte sarjades või massiliselt, võib vastavushindamismenetlus olla EÜ üksiktoote tõendus (moodul G).
3. Komisjon peab sel eesmärgil kasutada antud infosüsteemi kaudu ajakohastatud nimekirja heakskiidetud laevavarustusest ja tagasivõetud või rahuldamata taotlustest ning teeb kõnealuse nimekirja huvitatud isikutele kättesaadavaks.

Artikkel 16

ELi vastavusdeklaratsioon

1. ELi vastavusdeklaratsiooniga kinnitatakse, et artikli 4 kohaselt kehtestatud nõuded on täidetud.
2. ELi vastavusdeklaratsioon koostatakse otsuse nr 768/2008/EÜ III lisas esitatud näidise järgi. See sisaldab käesoleva direktiivi II lisas esitatud asjakohastes moodulites täpsustatud elemente ning seda ajakohastatakse.
3. ELi vastavusdeklaratsiooni koostamisega võtab tootja endale artikli 12 lõikes 1 osutatud vastutuse ja kohustused.

4. Kui laevavarustus paigutatakse ELi laeva pardale, siis antakse laevale seda laevavarustust hõlmava ELi vastavusdeklaratsiooni koopia, mida hoitakse laeva pardal, kuni asjaomane varustus laevalt eemaldatakse. Tootja tõlgib deklaratsiooni lipuliikmesriigi nõutud keelde või keeltesse, mille hulka peab kuuluma vähemalt üks meretranspordi valdkonnas üldiselt kasutatav keel.

5. ELi vastavusdeklaratsiooni koopia saadetakse teavitatud asutusele või asutusele, mis on asjakohased vastavushindamismenetlused läbi viinud.

Artikkel 17

Vastavushindamisasutustest teavitamine

1. Liikmesriigid teavitavad komisjoni poolt sel eesmärgil kasutada antud infosüsteemi kaudu komisjoni ja teisi liikmesriike asutustest, kellel on käesoleva direktiivi kohaselt õigus vastavushindamist läbi viia.
2. Teavitatud asutused vastavad III lisas sätestatud nõuetele.

Artikkel 18

Teavitavad asutused

1. Liikmesriigid määravad teavitava asutuse, kes vastutab vastavushindamisasutuste hindamiseks ja nendest teavitamiseks ning teavitatud asutuste kontrollimiseks vajalike menetluste kehtestamise ja nende läbiviimise eest, sealhulgas artikli 20 järgimise eest.
2. Teavitatud asutusi kontrollitakse vähemalt iga kahe aasta tagant. Komisjon võib kontrollimisel osaleda vaatlejana.
3. Liikmesriigid võivad otsustada, et lõikes 1 osutatud hindamist ja kontrolli teostab riiklik akrediteerimisasutus.
4. Kui teavitav asutus delegeerib või annab muul viisil edasi lõikes 1 osutatud hindamise, teavitamise või kontrollimise asutusele, mis ei ole valitsusasutus, peab see asutus olema juriidiline isik ja täitma *mutatis mutandis* V lisas sätestatud nõudeid. Lisaks peab kõnealusel asutusel olema kehtestatud kord oma tegevuse tagajärjel tekkivate kulude katmiseks.
5. Teavitav asutus vastutab täielikult lõikes 4 osutatud asutuse täidetud ülesannete eest.
6. Teavitav asutus vastab V lisas sätestatud nõuetele.

Artikkel 19

Teavitavate asutuste teavitamiskohustus

1. Liikmesriigid annavad komisjonile teada oma menetlustest vastavushindamisasutuste hindamiseks ja nendest teavitamiseks ning selliste asutuste kontrollimiseks, ning mis tahes muudatustest neis menetlustes.
2. Komisjon teeb kõnealuse teabe sel eesmärgil kasutada antud infosüsteemi kaudu avalikkusele kättesaadavaks.

*Artikkel 20***Teavitatud asutuste tütaretevõtjad ja alltöövõtjad**

1. Kui teavitatud asutus kasutab vastavushindamisega seotud konkreetsete ülesannete täitmiseks alltöövõtjaid või tütaretevõtjat, tagab ta, et alltöövõtja või tütaretevõtja vastab III lisa sätestatud nõuetele, ning teatab sellest vastavalt teavitavale asutusele.
2. Teavitatud asutus vastutab täielikult oma alltöövõtjate ja tütaretevõtjate täidetud ülesannete eest, olenemata nende asukohast.
3. Ülesande täitmiseks võib alltöövõtjat või tütaretevõtjat kasutada ainult kliendi nõusolekul.
4. Teavitatud asutus teeb teavitavale asutusele kättesaadavaks asjakohased dokumendid alltöövõtja või tütaretevõtja kvalifikatsiooni hindamise ja alltöövõtja või tütaretevõtja poolt käesoleva direktiivi alusel tehtud töö kohta.

*Artikkel 21***Muudatused teavitustes**

1. Kui teavitav asutus on kindlaks teinud või talle on teatatud, et teavitatud asutus ei vasta enam III lisa sätestatud nõuetele või et ta ei täida oma käeolevast direktiivist tulenevaid kohustusi, piirab teavitav asutus teavitamist või peatab või tühistab selle sõltuvalt nõuetele mittevastavuse või kohustuste täitmatajätmise tõsidusest. Ta teavitab viivitamata komisjoni poolt sel eesmärgil kasutada antud infosüsteemi kaudu vastavalt komisjoni ja teisi liikmesriike.
2. Juhul, kui teavitamist piiratakse, see peatatakse või tühistatakse või kui teavitatud asutus on lõpetanud tegevuse, astub teavitav liikmesriik vajalikud sammu tagamaks, et asjaomase asutuse dokumente menetleks mõni teine teavitatud asutus või et need oleksid nõudmise korral kättesaadavad teavitamise ja turujärelevalve eest vastutavatele asutustele.

*Artikkel 22***Teavitatud asutuste pädevuse vaidlustamine**

1. Komisjon uurib iga juhtumit, mille puhul tal tekib talle kättesaadava või talle teadaantud teabe põhjal kahtlus, et teavitatud asutus ei ole pädev või ei täida enam talle esitatud nõudeid ja kohustusi.
2. Teavitav liikmesriik esitab komisjonile viimase nõudmisel kogu teabe, mis on seotud teavitamise aluse või asjaomase asutuse pädevuse säilimisega.
3. Komisjon tagab, et uurimise käigus omandatud tundlikku teavet käsitletakse konfidentsiaalsena.
4. Kui komisjon teeb kindlaks, et teavitatud asutus ei täida või on lakanud täitmast teavitamise aluseks olevaid nõudeid, annab ta teavitavale liikmesriigile sellest viivitamata teada ning nõuab, et teavitatud asutus võtaks viivitamata vajalikud parandusmeetmed, sealhulgas vajaduse korral tühistaks teavituse.

*Artikkel 23***Teavitatud asutuste tegevusalased kohustused**

1. Teavitatud asutused viivad läbi vastavushindamised või lasevad need läbi viia kooskõlas artiklis 15 sätestatud menetlustega.

2. Kui teavitatud asutus leiab, et tootja ei ole kinni pidanud artiklis 12 sätestatud kohustustest, nõuab ta kõnealuselt tootjalt viivitamata asjakohaste parandusmeetmete võtmist ja ei väljasta vastavussertifikaati.

3. Kui pärast vastavussertifikaadi väljastamist avastab teavitatud asutus vastavuse kontrollimisel, et toode ei ole enam vastavuses, nõuab ta tootjalt viivitamata asjakohaste parandusmeetmete võtmist ja vajaduse korral peatab või tühistab sertifikaadi. Kui parandusmeetmeid ei võeta või neil ei ole soovitud mõju, siis teavitatud asutus vastavalt vajadusele piirab sertifikaati või peatab või tühistab selle.

Artikkel 24

Teavitatud asutuste teavitamiskohustus

1. Teavitatud asutus annab teavitavale asutusele järgmist teavet:

a) vastavussertifikaadi andmisest keeldumine, selle piiramine, peatamine või tühistamine;

b) kõik teavitamise ulatust ja tingimusi mõjutavad asjaolud;

c) kõik turujärelevalveasutustelt vastavushindamistoimingute kohta saadud teabenõuded;

d) nõudmisel teave nende teavituse raames teostatud vastavushindamistoimingutest ja muudest läbiviidud toimingutest, sealhulgas piiriülesest tegevusest ja alltöövõtudest.

2. Teavitatud asutused esitavad komisjonile ja liikmesriikidele nõudmisel asjakohase teabe negatiivsete ja positiivsete vastavushindamistulemustega seotud küsimuste kohta. Teavitatud asutused esitavad teistele samade toodete vastavushindamistoimingutega tegelevatele teavitatud asutustele asjakohase teabe negatiivsete ja nõudmisel positiivsete vastavushindamistulemuste kohta.

5. PEATÜKK

LIIDU TURUJÄRELEVALVE, TOODETE KONTROLL, KAITSEKLAUSLID

Artikkel 25

ELi turujärelevalve raamistik

1. Laevavarustuse suhtes teostavad liikmesriigid turujärelevalvet kooskõlas määruse (EÜ) nr 765/2008 III peatükis sätestatud ELi turujärelevalve raamistikuga, võttes arvesse käesoleva artikli lõikeid 2 ja 3.

2. Riiklikes turujärelevalve infrastruktuurides ja programmides võetakse arvesse laevavarustuse sektori eripära, sealhulgas erinevaid vastavushindamise osana läbiviidavaid menetlusi ning eelkõige lipuriigi ametiasutustele rahvusvaheliste konventsioonidega seatud kohustusi.

3. Turujärelevalve võib hõlmata nii dokumentide kontrollimist kui ka roolimärgist kandva laevavarustuse kontrollimist, olenemata sellest, kas kõnealune varustus on laeva pardale paigutatud või mitte. Pardale juba paigutatud laevavarustuse kontrollimine peaks piirduma sellise kontrolliga, mida saab teha nii, et asjaomane varustus jääb pardal täiesti töökorda.

4. Kui liikmesriigi määruses (EÜ) nr 765/2008 määratletud turujärelevalveasutused kavatsevad teha pistelist kontrolli, võivad nad nõuda tootjalt, et see teeks vajalikud näidised kättesaadavaks, kui see on mõistlik ja võimalik, või võimaldaks tootja kulul näidistele juurdepääsu kohapeal.

Artikkel 26

Riiklikul tasemel ohtu kujutava laevavarustusega tegelemise menetlus

1. Kui määruses (EÜ) nr 765/2008 määratletud liikmesriigi turujärelevalveasutustel on piisavalt põhjust arvata, et käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluv laevavarustus vähendab meresõiduohutust, ohustab tervist või keskkonda, viivad nad läbi asjaomase laevavarustuse hindamise kõigi käesolevas direktiivis sätestatud nõuete alusel. Asjaomased ettevõtjad teevad turujärelevalveasutusega vajadusel koostööd.

Kui turujärelevalveasutused leiavad nimetatud hindamise käigus, et laevavarustus ei vasta käesolevas direktiivis sätestatud nõuetele, nõuavad nad viivitamata, et asjaomane ettevõtja võtaks kõik asjakohased parandusmeetmed, et laevavarustus nimetatud nõuetega vastavusse viia, või et ta kõrvaldaks selle laevavarustuse turult või nõuaks selle tagasi nende poolt kindlaks määratava mõistliku aja jooksul, mis vastab ohu laadile.

Turujärelevalveasutused teatavad sellest asjaomasele teavitatud asutusele.

Käesoleva lõike teises lõigus nimetatud meetmete suhtes kohaldatakse määruse (EÜ) nr 765/2008 artiklit 21.

2. Kui turujärelevalveasutused on seisukohal, et mittevastavus ei piirdu üksnes nende liikmesriigi territooriumiga või nende lipu all sõitvate laevadega, teavitavad nad komisjoni ja teisi liikmesriike komisjoni poolt turujärelevalve eesmärgil kasutada antud infosüsteemi kaudu vastavalt lõikele 1 läbi viidud hindamise tulemustest ja meetmetest, mille võtmist nad on ettevõtjalt nõudnud.

3. Ettevõtja tagab, et kõikide tema poolt kogu liidu turul kättesaadavaks tehtud või kui see on asjakohane, võetakse ELi laevade pardale paigutatud või sinna paigutamiseks tarnitud toodete suhtes kõik asjakohased parandusmeetmed.

4. Kui asjaomane ettevõtja ei võta turujärelevalveasutuste poolt kooskõlas lõike 1 teise lõiguga sätestatud ajavahemiku jooksul piisavaid parandusmeetmeid või ei täida muul viisil käesolevast direktiivist tulenevaid kohustusi, võtavad turujärelevalveasutused kõik sobivad ajutised meetmed, et keelata sellise laevavarustuse kättesaadavaks tegemine oma riigi turul või selle paigutamine oma riigi lipu all sõitvatele laevadele või seda tegevust piirata, toode turult kõrvaldada või tagasi nõuda.

Turujärelevalveasutused teavitavad viivitamata komisjoni ja teisi liikmesriike kõnealustest meetmetest.

5. Teave, mis käsitleb turujärelevalveasutuste võetud meetmeid, millele on osutatud lõikes 4, hõlmab kõiki teadaolevaid üksikasju, eelkõige mittevastava laevavarustuse väljaselgitamiseks vajalikku teavet, toote päritolu, väidetava mittevastavuse ja riski olemust, võetud riigisiseste meetmete laadi ja kestust ning samuti asjaomase ettevõtja esitatud seisukohti. Eelkõige annavad turujärelevalveasutused teada, kas mittevastavus on tingitud:

a) sellest, et laevavarustus ei vasta artikli 4 kohaselt sätestatud projekteerimis-, ehitus- ja toimivusnõuetele;

b) sellest, et vastavushindamismenetluse käigus ei rakendatud artiklis 4 osutatud katsestandardeid;

c) kõnealuste katsestandardite puudustest.

6. Liikmesriigid, välja arvatud liikmesriik, mis menetluse algatas, teavitavad viivitamata komisjoni ja teisi liikmesriike kõigist võetud meetmetest ja muust nende käsutuses olevast täiendavast teabest seoses asjaomase laevavarustuse mittevastavusega ning kui nad ei ole teadaantud riigisisese meetmega nõus, siis ka oma vastuväidetest.

7. Kui ükski liikmesriik ega komisjon ei ole nelja kuu jooksul pärast lõikes 4 osutatud turujärelevalveasutuste võetud meetmete kohase teabe kättesaamist esitanud liikmesriigi ajutise meetme kohta vastuväiteid, loetakse meede põhjendatuks.

8. Liikmesriik tagab, et asjaomase laevavarustuse suhtes võetakse viivitamata asjakohased piiravad meetmed, nagu näiteks toote liikmesriigi turult kõrvaldamine.

Artikkel 27

ELi kaitsemeetmete menetlus

1. Kui artikli 26 lõigetes 3 ja 4 sätestatud menetluse lõppedes esitatakse liikmesriigi võetud meetmele vastuväiteid või kui komisjon arvab, et riigisisene meede võib olla liidu õigusaktidega vastuolus, alustab komisjon viivitamata konsulteerimist liikmesriikidega ja asjaomase ettevõtja või asjaomaste ettevõtjatega ning hindab asjaomast riigisisest meetet. Nimetatud hindamise tulemuste põhjal otsustab komisjon, kas asjaomane riigisisene meede on põhjendatud või mitte.

2. Kui komisjon on veendunud, et riigisisese meetme võtmisel järgitud menetlus on sobiv riski täielikuks ja objektiivseks hindamiseks ning et kõnealune riigisisene meede vastab määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 21 sätetele, võib ta lõike 1 kohaldamisel piirduda vaid kontrollimisega, kas asjaomane riigisisene meede on kõnealust riski silmas pidades sobiv ja proportsionaalne.

3. Komisjon adresseerib oma otsuse kõigile liikmesriikidele ning teavitab neid ja asjaomast ettevõtjat või asjaomaseid ettevõtjaid sellest viivitamata.

4. Kui asjaomane riigisisene meede loetakse põhjendatuks, võtavad kõik liikmesriigid vajalikud meetmed, et tagada mittevastava laevavarustuse kõrvaldamine oma turult ja vajaduse korral selle tagasinõudmine. Nad teatavad sellest komisjonile.

5. Kui asjaomane riigisisene meede loetakse põhjendamatuks, tunnistab asjaomane liikmesriik selle kehtetuks.

6. Kui laevavarustuse mittevastavuse põhjuseks on artiklis 4 osutatud katsestandardite puudused, võib komisjon käesoleva direktiivi eesmärkide täitmiseks kinnitada riigisisese kaitsemeetme, seda muuta või selle kehtetuks tunnistada rakendusaktiga, mis on vastu võetud kooskõlas artikli 38 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Lisaks on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 37 vastu delegeeritud õigusakte konkreetse laevavarustuse ajutiste ühtlustatud tehniliste kirjelduste ja katsestandardite kohta. Artikli 8 lõikes 3 sätestatud kriteeriume kohaldatakse vastavalt. Komisjon teeb kõnealused nõuded ja katsestandardid tasuta kättesaadavaks.

7. Kui asjaomase katsestandardi puhul on tegemist Euroopa standardiga, teavitab komisjon asjaomast Euroopa standardiasutust või -asutusi ja tõstatab küsimuse direktiivi 98/34/EÜ artikli 5 kohaselt asutatud komitees. Komitee avaldab pärast asjakohase Euroopa standardiasutuse või -asutustega konsulteerimist viivitamata oma arvamuse.

Artikkel 28

Nõuetele vastavad tooted, mis ohustavad meresõiduohutust, tervist või keskkonda

1. Kui liikmesriik leiab peale artikli 26 lõike 1 kohast hindamist, et laevavarustus, mis on kooskõlas käesoleva direktiivi nõuetega, ohustab sellest hoolimata meresõiduohutust, tervist või keskkonda, nõuab ta, et asjaomane ettevõtja võtaks kõik kohased meetmed, tagamaks et asjaomane laevavarustus ei kujuta endast turule laskmisel enam sellist ohtu, et ettevõtja kõrvaldaks asjaomase laevavarustuse turult või nõuaks selle tagasi liikmesriigi poolt määratud sellise mõistliku aja jooksul, mis vastab ohu laadile.

2. Ettevõtja tagab, et kõigi tema poolt liidu turul kättesaadavaks tehtud või ELi laevadele paigutatud asjaomaste toodete suhtes võetakse parandusmeetmed.

3. Liikmesriik teavitab sellest viivitamata komisjoni ja teisi liikmesriike. Edastatav teave sisaldab kõiki teadaolevaid üksikasju, eelkõige asjaomase laevavarustuse kindlakstegemiseks vajalikku teavet, laevavarustuse päritolu ja tarneahelat, riski laadi ning võetud riigisiseste meetmete laadi ja kestust.

4. Komisjon alustab viivitamata konsulteerimist liikmesriikide ja asjaomase ettevõtja või asjaomaste ettevõtjatega ning hindab võetud riigisiseseid meetmeid. Kõnealuse hindamise tulemuste põhjal otsustab komisjon, kas meede on põhjendatud või mitte, ning teeb vajaduse korral ettepaneku asjakohaste meetmete kohta; artikli 27 lõike 2 sätteid kohaldatakse sel eesmärgil *mutatis mutandis*.

5. Komisjon adresseerib oma otsuse kõigile liikmesriikidele ning teavitab sellest viivitamata neid ja asjaomast ettevõtjat või asjaomaseid ettevõtjaid.

Artikkel 29

Formaalne mittevastavus

1. Ilma et see piiraks artikli 26 kohaldamist, nõuab liikmesriik asjaomaselt ettevõtjalt mittevastavuse kõrvaldamist, kui ta on avastanud ühe järgmisest asjaoludest:

a) roolimärgis on kinnitatud artiklit 9 või artiklit 10 rikkudes;

b) roolimärgist ei ole kinnitatud;

c) ELi vastavusdeklaratsiooni ei ole koostatud;

d) ELi vastavusdeklaratsioon ei ole koostatud nõuetekohaselt;

e) tehniline dokumentatsioon ei ole kättesaadav või on puudulik;

f) ELi vastavusdeklaratsiooni ei ole laevale saadetud.

2. Kui lõikes 1 osutatud mittevastavus jätkub, võtab asjaomane liikmesriik asjakohased meetmed laevavarustuse turul kättesaadavaks tegemise piiramiseks või keelamiseks või tagab, et see turult kõrvaldatakse või tagasi nõutakse.

*Artikkel 30***Tehnilistel uuendustel põhinevad erandid**

1. Lipuriigi ametiasutus võib tehniliste uuenduste korral lubada erandkorras ELi laeva pardale paigutada vastavushindamismenetlustele mittevastavat laevavarustust, kui katse abil või muul lipuriigi asutust veenval viisil on tõendatud, et selline varustus vastab käesoleva direktiivi eesmärkidele.
2. Selliste katsete puhul ei tehta vahet lipuliikmesriigis ja teistes riikides toodetud laevavarustusel.
3. Lipuliikmesriik väljastab käesoleva artikliga hõlmatud laevavarustusele tunnistuse, mis on varustusega alati kaasas ja sisaldab lipuriigi luba paigutada varustus laeva pardale ning võimalikke varustuse kasutamise seotud piiranguid või sätteid.
4. Kui liikmesriik lubab ELi laeva pardale paigutada käesoleva artikliga hõlmatud laevavarustust, edastab ta seda varustust käsitlevad andmed ning kõikide asjakohaste katsete, hindamiste ja vastavushindamismenetluste aruanded viivitamata komisjonile ja teistele liikmesriikidele.
5. Kui komisjon leiab, et lõikes 1 sätestatud tingimused ei ole täidetud, võib ta lõikes 4 osutatud teabe saamisest alates 12 kuu jooksul nõuda, et asjaomane liikmesriik tühistaks antud loa määratud tähtaja jooksul. Selleks võtab komisjon vastu rakendusaktid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 38 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
6. Kui lõikes 1 kirjeldatud laevavarustusega laev registreeritakse ümber teise liikmesriiki, võib vastuvõttev liikmesriik võtta vajalikud meetmed, kaasa arvatud katsed ja demonstratsioonid, tagamaks et selline varustus on vähemalt sama tõhus kui vastavushindamismenetlustele vastav varustus.

*Artikkel 31***Katsetamise või hindamise eesmärgil tehtavad erandid**

Lipuriigi ametiasutus võib lubada paigutada ELi laeva pardale vastavushindamismenetlustele mittevastavat või artikliga 30 hõlmatud laevavarustust katsetamise või hindamise eesmärgil, kui on täidetud järgmised kumulatiivsed tingimused:

- a) lipuliikmesriik väljastab laevavarustusele tunnistuse, mis on selle varustusega alati kaasas ja sisaldab kõnealuse liikmesriigi luba paigutada varustus ELi laeva pardale ning asjaomase varustuse kasutamise seotud kõiki vajalikke piiranguid ja muid asjakohaseid sätteid;
- b) loa kehtivus on piiratud võimalikult lühikese ajavahemikuga, mida lipuriik peab katsetamise lõpuleviimiseks vajalikuks;
- c) kõnealust laevavarustust ei kasutata käesoleva direktiivi nõuetele vastava varustuse asemel ja sellega ei asendata nõuetekohast varustust, mis peab jääma ELi laeva pardale ning olema töökorras ja valmis koheseks kasutamiseks.

*Artikkel 32***Erandlikel asjaoludel tehtavad erandid**

1. Lipuriigi ametiasutustele nõuetekohaselt põhjendatavatel erandlikel asjaoludel, kui laevavarustus tuleb asendada väljaspool liitu asuvas sadamas, kus laeva pardale ei ole mõistliku aja jooksul ja mõistliku kuluga võimalik paigutada roolimärgisega laevavarustust, võib pardale paigutada muu laevavarustuse, mis vastab lõigetele 2–4.
2. Pardale paigutatud laevavarustusega on kaasas IMOsse kuuluva ja asjakohaste konventsioonide osalisriigi väljastatud dokumendid, mis tõendavad vastavust asjakohastele IMO nõuetele.
3. Lipuriigi ametiasutusele teatatakse viivitamata sellise muu laevavarustuse laadist ja omadustest.
4. Lipuriigi ametiasutus tagab esimesel võimalusel, et lõikes 1 osutatud laevavarustus ja selle katsetamist käsitlevad dokumendid vastavad rahvusvaheliste õigusaktide ning käesoleva direktiivi asjakohastele nõuetele.
5. Kui on tõendatud, et konkreetset roolimärgisega laevavarustust ei ole turul saada, võib lipuliikmesriik lubada paigutada laeva pardale muu laevavarustuse, mis vastab lõigetele 6–8.
6. Kasutada lubatav laevavarustus peab vastama võimalikult suure ulatuses artiklis 4 osutatud nõuetele ja katsestandarditele.
7. Pardale paigutatud laevavarustusega on kaasas lipuliikmesriigi või muu liikmesriigi välja antud ajutine heakskiidutunnistus, milles on esitatud järgmine teave:
 - a) roolimärgist kandev laevavarustus, mille sertifitseeritud varustus välja vahetab;
 - b) täpsed heakskiidutunnistuse väljaandmise asjaolud, ning eelkõige asjaolu, et roolimärgisega varustust ei ole turul saada;
 - c) täpsed projekteerimis-, ehitus- ja toimivusnõuded, millele tuginedes heakskiidusertifikaadi välja andnud liikmesriik on asjaomase laevavarustuse heaks kiitnud;
 - d) asjakohastes heakskiitmismenetlustes kohaldatud katsestandardid (kui neid on).
8. Ajutise heakskiidutunnistuse välja andnud liikmesriik teavitab sellest viivitamata komisjoni. Kui komisjon arvab, et lõike 6 ja 7 tingimused ei ole täidetud, võib ta nõuda, et asjaomane liikmesriik tühistaks kõnealuse tunnistuse, või võtta rakendusaktide abil muid asjakohaseid meetmeid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 38 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

6. PEATÜKK

LÕPPSÄTTED*Artikkel 33***Kogemuste vahetamine**

Komisjon korraldab kogemuste vahetamist liikmesriikides teavituspoliitika eest vastutavate riiklike asutuste vahel, eelkõige turujärelevalve osas.

*Artikkel 34***Teavitatud asutuste koordineerimine**

1. Komisjon tagab teavitatud asutuste vahelise sobiva koordineerimise ja koostöö loomise ning selle nõuetekohase toimimise teavitatud asutuste valdkondliku rühma abil.
2. Liikmesriigid tagavad oma teavitatud asutuste osalemise kõnealuse valdkondliku rühma töös kas otse või määratud esindajate kaudu.

*Artikkel 35***Rakendusmeetmed**

1. Liikmesriigid teatavad komisjoni poolt sel eesmärgil kasutada antud infosüsteemi kaudu komisjonile käesoleva direktiivi rakendamise eest vastutavate asutuste nimed ja kontaktandmed. Komisjon koostab ja avalikustab kõnealuste asutuste nimekirja ning ajakohastab seda korrapäraselt.
2. Konkreetse laevavarustuse eseme jaoks, mille lipuriigi ametiasutus peab rahvusvaheliste konventsioonide kohaselt heaks kiitma, märgib komisjon rakendusaktides ära vastavad projekteerimis-, ehitus- ja toimivusnõuded ja katsestandardid, mis on sätestatud rahvusvahelistes õigusaktides. Neid akte vastu võttes märgib komisjon ära täpsed kuupäevad, millest alates kõnealuseid nõudeid ja katsestandardeid kohaldama peab, sealhulgas kuupäevad turulelaskmiseks ja pardale paigutamiseks, tehes seda kooskõlas rahvusvaheliste õigusaktidega ning võttes arvesse laevaehituseks kuluvat ajavahemikku. Komisjon võib samuti täpsustada nende kohaldamise ühtsed kriteeriumid ja üksikasjalikud menetlused.
3. Komisjon märgib rakendusaktides ära vastavad projekteerimis-, ehitus- ja toimivusnõuded, mis on rahvusvaheliste õigusaktidega viimati ette nähtud ning mida kohaldatakse laeva pardale juba paigutatud laevavarustuse suhtes, et tagada ELi laevadele paigutatud varustuse vastavus rahvusvahelistele õigusaktidele.
4. Komisjon loob ja haldab andmebaasi, mis hõlmab vähemalt järgmist teavet:
 - a) käesoleva direktiivi alusel välja antud vastavussertifikaatide nimekiri ja olulised üksikasjad, mille on esitanud teavitatud asutused;
 - b) käesoleva direktiivi alusel välja antud vastavusdeklaratsioonide nimekiri ja olulised üksikasjad, mille on esitanud tootjad;
 - c) kohaldatavate rahvusvaheliste õigusaktide ning artikli 4 lõike 4 alusel kohaldatavate nõuete ja katsestandardite ajakohastatud nimekiri;
 - d) lõikes 2 osutatud kriteeriumite ja menetluste nimekiri ja täielik tekst;
 - e) artiklis 11 osutatud elektroonilise märgistamise nõuded ja tingimused, kui see on kohaldatav;
 - f) mis tahes muu kasulik teave, mis lihtsustab liikmesriikidel, teavitatud asutustel ja ettevõtjatel käesoleva direktiivi nõuetekohast rakendamist.

Kõnealune andmebaas tehakse liikmesriikidele kättesaadavaks. See tehakse üksnes teavitamise eesmärgil kättesaadavaks ka avalikkusele.

5. Käesolevas artiklis osutatud rakendusaktid võetakse komisjoni määrustena vastu kooskõlas artikli 38 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 36

Muudatused

Komisjonile on õigus võtta kooskõlas artikliga 37 vastu delegeeritud õigusakte, et ajakohastada viiteid III lisas osutatud standarditele, kui vastu on võetud uued standardid.

Artikkel 37

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artiklites 8, 11, 27 ja 36 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 17. septembrist 2014. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
3. Euroopa Parlament või nõukogu võivad artiklites 8, 11, 27 ja 36 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
5. Artiklite 8, 11, 27 ja 36 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 38

Komitee

1. Komisjoni abistab laevade põhjustatud merereostuse vältimise ja meresõiduohutuse komitee (COSS), mis on loodud määrusega (EÜ) nr 2099/2002. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5. Kui komitee arvamust ei esita, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ning kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.

Artikkel 39

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 18. septembriks 2016. Nad edastavad nimetatud normide teksti viivitamata komisjonile.

Liikmesriigid kohaldavad kõnealuseid norme alates 18. septembrist 2016.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetavate põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 40

Kehtetuks tunnistamine

1. Direktiiv 96/98/EÜ tunnistatakse kehtetuks alates 18. septembrist 2016.
2. Liikmesriikide poolt direktiivi 96/98/EÜ nõuete täitmiseks vastu võetud siseriiklike õigusaktide kohaselt laevavarustuse suhtes 18. septembril 2016 kehtivaid nõudeid ja katsestandardeid kohaldatakse seni, kuni jõustuvad artikli 35 lõikes 2 osutatud rakendusaktid.
3. Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile.

Artikkel 41

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 42

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 23. juuli 2014

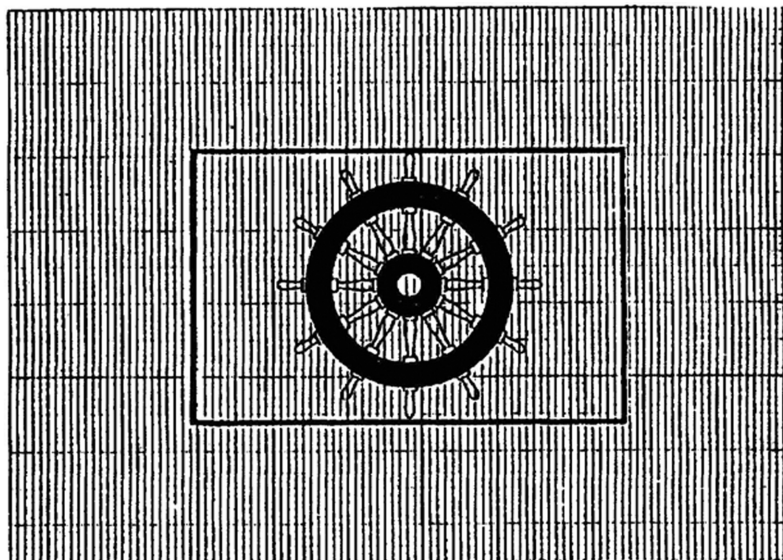
Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
S. GOZI

I LISA

ROOLIMÄRGIS

Vastavusmärgise kuju peab olema järgmine:

Roolimärgise vähendamisel või suurendamisel tuleb kinni pidada joonise proportsioonidest.

Roolimärgise eri osad peavad olema ühekõrgused, vähemalt 5 mm.

Väikesemõõtmeliste seadmete puhul võib seda alampiiri eirata.

II LISA

VASTAVUSHINDAMISEMENETLUS

I. MOODUL B: EÜ TÜÜBIHINDAMINE

1. EÜ tüübihindamine on vastavushindamismenetluse osa, mille puhul teavitatud asutus hindab laevavarustuse tehnilist projekti ja kontrollib ning kinnitab, et laevavarustuse tehniline projekt vastab asjakohastele nõuetele.

2. EÜ tüübihindamist võib teostada ühel järgmistest viisidest:

— kavandatud toodangut esindava lõpliku toote näidise hindamine (tootetüüp);

— laevavarustuse tehnilise projekti vastavuse hindamine tehnilise dokumentatsiooni ja punktis 3 nimetatud töendusmaterjali hindamise ja kavandatud toote näidise ühe või mitme kriitilise osa hindamise teel (toote- ja konstruktsioonitüübi kombinatsioon);

3. Tootja esitab EÜ tüübihindamise taotluse enda valitud teavitatud asutusele.

Taotlus sisaldab järgmist:

— tootja nimi ja aadress ning kui taotluse on esitanud volitatud esindaja, siis ka tema nimi ja aadress;

— kirjalik kinnitus selle kohta, et samasugust taotlust ei ole esitatud mõnele teisele teavitatud asutusele;

— tehniline dokumentatsioon. Tehniline dokumentatsioon võimaldab hinnata laevavarustuse vastavust artiklis 4 osutatud kohaldatavatele rahvusvaheliste õigusaktide nõuetele ning sisaldab riski(de) nõuetekohast analüüsi ja hinnangut. Tehnilises dokumentatsioonis määratakse kindlaks kohaldatavad nõuded ning käsitletakse hindamiseks vajalikul määral laevavarustuse projekteerimist, tootmist ja toimimist. Tehniline dokumentatsioon sisaldab – kui see on asjakohane – vähemalt järgmisi elemente:

a) laevavarustuse üldkirjeldus;

b) põhimõtteline projekt ja tööjoonised ning koostisosade, alakoostude, elektriskeemide jms plaanid;

c) tööjoonistest ja plaanidest ning laevavarustuse toimimisest arusaamiseks vajalikud kirjeldused ja selgitused;

d) asjaomase laevavarustuse suhtes käesoleva direktiivi kohaselt kohaldatavate nõuete ja katsestandardite loetelu koos kõnealuste nõuete täitmiseks vastuvõetud lahenduste kirjeldusega;

e) konstruktsiooniarvutuste, sooritatud hindamiste jms tulemused ning

f) katseprotokollid;

— kavandatava toodangu näidised. Teavitatud asutus võib nõuda veel lisanäidiseid, kui see on kontrollimiseks vajalik;

— tõendusmaterjal tehnilise projekti nõuetelevastavuse kohta. Tõendusmaterjalis on nimetatud kõik kasutatud dokumendid. Vajaduse korral hõlmab tõendusmaterjal ka tootja enda nõuetekohases laboris või tootja nimel ja vastutusel muus laboris tehtud katsete tulemusi.

4. Teavitatud asutus teeb järgmist.

Laevavarustuse puhul:

4.1. kontrollib tehnilist dokumentatsiooni ja tõendusmaterjali ning hindab laevavarustuse tehnilise projekti nõuetele vastavust.

Näidis(t)e puhul:

4.2. kontrollib, kas näidis(ed) on valmistatud vastavalt tehnilisele dokumentatsioonile ja teeb kindlaks nii need elemendid, mis on projekteeritud vastavalt asjaomaste nõuete ja katsestandardite kohaldatavatele sätetele, kui ka elemendid, mille projekteerimisel ei ole nimetatud standardite asjaomaseid sätteid kohaldatud;

4.3. viib läbi käeoleva direktiiviga ettenähtud asjakohaseid hindamisi ja katseid või korraldab nende läbiviimise;

4.4. lepib tootjaga kokku hindamiste ja katsete läbiviimise koha.

5. Teavitatud asutus koostab hindamisaruande, kuhu on märgitud vastavalt punktile 4 läbiviidud toimingud ja nende tulemused. Ilma et see piiraks tema kohustusi teavitavate asutuste ees, avalikustab teavitatud asutus nimetatud aruande sisu täielikult või osaliselt ainult tootja loal.

6. Kui tüüp vastab kõnealuse laevavarustuse suhtes kohaldatavatele asjaomaste rahvusvaheliste õigusaktide nõuetele, väljastab teavitatud asutus tootjale EÜ tüübihindamissertifikaadi. Sertifikaat sisaldab tootja nime ja aadressi, hindamise järeldusi ja heakskiidetud tüübi tuvastamiseks vajalikke andmeid. Sertifikaadil võib olla üks või rohkem lisa.

Sertifikaat ja selle lisad sisaldavad kogu teavet, mis võimaldab hinnata valmistatud toodete vastavust hinnatud tüübile ja teostada kasutuskontrolli.

Kui tüüp ei vasta rahvusvaheliste õigusaktide kohaldatavatele nõuetele, keeldub teavitatud asutus EÜ tüübihindamissertifikaadi väljaandmisest ning teatab sellest taotlejale, keeldumist üksikasjalikult põhjendades.

7. Kui kinnitatud tüüp ei vasta enam kohaldatavatele nõuetele, teeb teavitatud asutus kindlaks, kas on vaja täiendavaid katseid või uut vastavushindamismenetlust.

Tootja teavitab teavitatud asutust, kus on hoiul EÜ tüübihindamissertifikaadiga seotud tehniline dokumentatsioon, kõigist kinnitatud tüübi osas tehtud muudatustest, mis võivad mõjutada laevavarustuse vastavust asjaomaste rahvusvaheliste õigusaktide nõuetele või tunnistuse kehtivuse tingimusi. Sellised muudatused tuleb täiendavalt kinnitada ja vormistada esialgse EÜ tüübihindamissertifikaadi lisana.

8. Kõik teavitatud asutused teatavad oma teavitavatele asutustele EÜ tüübihindamissertifikaadi ja/või selle lisade väljastamisest või tühistamisest ja teevad teavitavatele asutustele perioodiliselt või nende taotlusel kättesaadavaks nimekirja sertifikaatidest ja/või nende lisadest, mille andmisest keelduti, mis peatati või mida piirati muul viisil.

Kõik teavitatud asutused teatavad teistele teavitatud asutustele EÜ tüübihindamissertifikaatidest ja/või lisadest, mille andmisest keelduti, mis tühistati, peatati või mida piirati muul viisil, ning taotluse korral väljastatud sertifikaatidest ja/või nende lisadest.

Komisjon, liikmesriigid ja teised teavitatud asutused võivad taotluse korral saada EÜ tüübihindamissertifikaadi ja/või selle lisade koopia. Komisjon ja liikmesriigid võivad taotluse korral saada tehnilise dokumentatsiooni ning teavitatud asutuse tehtud hindamiste tulemuste koopia. Teavitatud asutus säilitab EÜ tüübihindamissertifikaadi, selle lisade ja täienduste ning tootja esitatud dokumentatsiooni sisaldava tehnilise toimiku koopia kuni sertifikaadi kehtivusaja lõpuni.

9. Tootja säilitab EÜ tüübihindamissertifikaadi, selle lisade ja täienduste ning tehnilise dokumentatsiooni koopia riiklike asutuste jaoks kättesaadavana vähemalt kümme aastat pärast viimasele valmistatud toote roolimärgise kinnitamist ning kindlasti mitte lühema aja jooksul kui asjaomase laevavarustuse eeldatava kasutusaja lõpuni.
10. Tootja volitatud esindaja võib esitada punktis 3 osutatud taotluse ning täita punktides 7 ja 9 sätestatud kohustusi, kui need on volituses täpsustatud.

II. MOODUL D: TOOTMISKVALITEEDI TAGAMISEL PÕHINEV TÜÜBIVASTAVUS

1. Tootmiskvaliteedi tagamisel põhinev tüübivastavus on vastavushindamismenetluse osa, mille puhul tootja täidab punktides 2 ja 5 sätestatud kohustusi ja tagab ning kinnitab omal vastutusel, et asjaomane laevavarustus vastab EÜ tüübihindamissertifikaadis kirjeldatud tüübile ja selle suhtes kohaldatavatele rahvusvaheliste õigusaktide nõuetele.

2. Tootmine

Tootja kasutab tootmise, lõpptoodangu kontrollimise ja toodete katsetamise jaoks punktis 3 sätestatud heakskiidetud kvaliteedisüsteemi ning tema suhtes kohaldatakse järelevalvet punkti 4 kohaselt.

3. Kvaliteedi tagamise kord

- 3.1. Tootja esitab oma asjaomase laevavarustuse suhtes kohaldatava kvaliteedisüsteemi hindamise taotluse tema enda valitud teavitatud asutusele.

Taotlus sisaldab järgmist:

— tootja nimi ja aadress ning kui taotluse on esitanud volitatud esindaja, siis ka tema nimi ja aadress;

— kirjalik kinnitus selle kohta, et samasugust taotlust ei ole esitatud mõnele teisele teavitatud asutusele;

— kogu asjakohane teave kavandatava laevavarustuse kategooria kohta;

— kvaliteedisüsteemi käsitlev dokumentatsioon;

— heakskiidetud tüübi tehniline dokumentatsioon ja EÜ tüübihindamissertifikaadi koopia.

- 3.2. Kvaliteedisüsteem tagab toodete vastavuse EÜ tüübihindamissertifikaadis kirjeldatud tüübile ja nende suhtes kohaldatavatele rahvusvaheliste õigusaktide nõuetele.

Kõik tootja poolt rakendatavad elemendid, nõuded ja sätted dokumenteeritakse süsteemselt ja nõuetekohaselt normide, menetluste ja juhendite vormis. Kvaliteedisüsteemi käsitlev dokumentatsioon võimaldab kvaliteediprogrammide, -plaanide, -käsiraamatute ja -aruannete järjepidevat tõlgendamist.

Eelkõige annab kvaliteedisüsteemi dokumentatsioon piisava ülevaate järgmisest:

- kvaliteedialased eesmärgid, tootekvaliteedi tagamise organisatsiooniline struktuur ning juhtkonna asjakohased kohustused ja volitused;
- vastavad tootmise, kvaliteedikontrolli ja kvaliteedi tagamisel kasutatavad meetodid, protsessid ja süstemaatilised meetmed;
- enne ja pärast tootmist ning tootmise kestel tehtavad hindamised ja katsed ning nende sagedus;
- kvaliteeti tõendavad dokumendid, näiteks ülevaatusaruanded ning katse- ja taatlustulemused, asjaomaste töötajate kvalifikatsiooniaruanded jne;
- toote nõutava kvaliteedi saavutamise ja kvaliteedisüsteemi tõhusa toimimise järelevalve vahendid.

3.3. Teavitatud asutus hindab kvaliteedisüsteemi, et teha kindlaks, kas see vastab punktis 3.2 osutatud nõuetele.

Lisaks kvaliteedisüsteemide alastele kogemustele peab auditeerimiskomisjonis olema vähemalt üks liige, kellel on kogemusi asjaomase laevavarustuse ja laevavarustuse tehnoloogia hindamise valdkonnas ja teadmised kohaldatavate rahvusvaheliste õigusaktide nõuete kohta. Auditi käigus tehakse kontrollkäik tootja valdustesse. Auditeerimiskomisjon vaatab üle punkti 3.1 viiendas taandes osutatud tehnilise dokumentatsiooni, et kontrollida, kas tootja on aru saanud asjaomastest rahvusvaheliste õigusaktide nõuetest ja on võimeline teostama vajalikke hindamisi, et tagada toodete vastavus nimetatud nõuetele.

Otsusest teatatakse tootjale. Teade peab sisaldama auditeerimise põhjal tehtud järeldusi ning põhjendatud hindamisotsust.

3.4. Tootja kohustub täitma heakskiidetud kvaliteedisüsteemist tulenevaid kohustusi ja hoidma seda süsteemi jätkuvalt nõuetekohase ja tõhusana.

3.5. Tootja teatab kvaliteedinõuded heaks kiitnud teavitatud asutusele igast kvaliteedisüsteemi kavandatavast muutmisest.

Teavitatud asutus hindab kavandatavaid muudatusi ja otsustab, kas muudetud kvaliteedisüsteem vastab endiselt punktis 3.2 osutatud nõuetele või on vaja uut hindamist.

Teavitatud asutus teatab oma otsusest tootjale. Teade sisaldab hindamise põhjal tehtud järeldusi ning põhjendatud hindamisotsust.

4. Teavitatud asutuse vastutusel teostatav järelevalve

4.1. Järelevalve eesmärk on tagada, et tootja täidab heakskiidetud kvaliteedisüsteemist tulenevaid kohustusi nõuetekohaselt.

4.2. Tootja võimaldab teavitatud asutusele hindamise eesmärgil juurdepääsu tootmis-, ülevaatus- ja katsekohtadesse ning laoruumidesse ja edastab talle kogu vajaliku teabe, eelkõige:

— kvaliteedisüsteemi dokumentatsiooni,

— kvaliteeti tõendavad dokumendid, näiteks ülevaatusaruanded ning katse- ja taotlustulemused, asjaomaste töötajate kvalifikatsiooniaruanded jne.

4.3. Teavitatud asutus viib läbi korralisi auditeid, tagamaks et tootja haldab ja rakendab kvaliteedisüsteemi, ja esitab tootjale auditiaruande.

4.4. Lisaks võib teavitatud asutus teha ette teatamata kontrollkäike tootja juurde, välja arvatud juhul, kui selliste kontrollkäikude suhtes kehtivad siseriiklikus õiguses ning julgeoleku või ohutuse põhjendusel teatavad piirangud. Sellistel kontrollkäikudel võib teavitatud asutus vajaduse korral teha või lasta teha toote katseid, et kontrollida, kas kvaliteedisüsteem toimib nõuetekohaselt. Teavitatud asutus esitab tootjale kontrollkäigu aruande ja katse tegemise korral ka katseprotokolli.

5. Vastavusmargis ja vastavusdeklaratsioon

5.1. Tootja kinnitab artiklis 9 osutatud roolimärgise ja punktis 3.1 osutatud teavitatud asutuse vastutusel selle asutuse identifitseerimisnumbri igale tootele, mis vastab EÜ tüübihindamissertifikaadis kirjeldatud tüübile ja kohaldatavatele rahvusvaheliste õigusaktide nõuetele.

5.2. Tootja koostab iga tootemudeli jaoks kirjaliku vastavusdeklaratsiooni ja säilitab seda riiklike asutuste jaoks kättesaadavana vähemalt kümme aastat pärast viimasele valmistatud tootele roolimärgise kinnitamist ning kindlasti mitte lühema aja jooksul kui asjaomase laevavarustuse eeldatava kasutusaja lõpuni. Vastavusdeklaratsioonis määratakse kindlaks laevavarustuse mudel, mille kohta see on koostatud.

Vastavusdeklaratsiooni koopia tehakse asjaomaste asutuste nõudmise korral neile kättesaadavaks.

6. Tootja säilitab pädevate asutuste jaoks kättesaadavana vähemalt kümme aastat pärast viimasele valmistatud tootele roolimärgise kinnitamist ning kindlasti mitte lühema aja jooksul kui asjaomase laevavarustuse eeldatava kasutusea lõpuni:

— punktis 3.1 osutatud dokumentatsiooni;

— punktis 3.5 osutatud muudatuse heakskiidetud kujul;

— teavitatud asutuse otsused ja aruanded, millele on osutatud punktides 3.5, 4.3 ja 4.4.

7. Kõik teavitatud asutused teatavad oma teavitavatele asutustele kvaliteedisüsteemide kinnitamisest või kinnituste tühistamisest ja teevad teavitavatele asutustele regulaarselt või nende taotluse korral kättesaadavaks nimekirja kvaliteedisüsteemi kinnitustest, mille andmisest keelduti, mis peatati või mida piirati muul viisil.

Kõik teavitatud asutused teatavad teistele teavitatud asutustele nendest kvaliteedisüsteemi kinnitusest, mille andmisest keelduti, mis peatati, tühistati või mida piirati muul moel, ja taotluse korral ka kvaliteedisüsteemide kinnitamisest.

8. Volitatud esindaja

Punktides 3.1, 3.5, 5 ja 6 sätestatud tootja kohustusi võib täita tema nimel ja vastutusel tema volitatud esindaja, kui need on volituses täpsustatud.

III. MOODUL E: TOOTEKVALITEEDI TAGAMISEL PÕHINEV TÜÜBIVASTAVUS

1. Toote kvaliteedi tagamisel põhinev tüübivastavus on vastavushindamismenetluse see osa, mille puhul tootja täidab punktides 2 ja 5 sätestatud kohustusi ja tagab ning kinnitab omal vastutusel, et asjaomane laevavarustus vastab EÜ tüübihindamissertifikaadis kirjeldatud tüübile ja selle suhtes kohaldatavatele rahvusvaheliste õigusaktide nõuetele.

2. Tootmine

Tootja kasutab lõpptoodangu kontrollimise ja asjaomaste toodete katsetamise jaoks punktis 3 sätestatud heakskiidetud kvaliteedisüsteemi ning tema suhtes kohaldatakse järelevalvet punkti 4 kohaselt.

3. Kvaliteedisüsteem

3.1. Tootja esitab oma asjaomase laevavarustuse suhtes kohaldatava kvaliteedisüsteemi hindamise taotluse tema enda valitud teavitatud asutusele.

Taotlus sisaldab järgmist:

- tootja nimi ja aadress ning kui taotluse on esitanud volitatud esindaja, siis ka tema nimi ja aadress;
- kirjalik kinnitus selle kohta, et samasugust taotlust ei ole esitatud mõnele teisele teavitatud asutusele;
- kogu asjakohane teave kavandatava laevavarustuse kategooria kohta;
- kvaliteedisüsteemi käsitlev dokumentatsioon ja
- heakskiidetud tüübi tehniline dokumentatsioon ja EÜ tüübihindamissertifikaadi koopia.

3.2. Kvaliteedisüsteem tagab toodete vastavuse EÜ tüübihindamissertifikaadis kirjeldatud tüübile ja kohaldatavatele rahvusvaheliste õigusaktide nõuetele.

Kõik tootja poolt rakendatavad elemendid, nõuded ja sätted dokumenteeritakse süsteemselt ja nõuetekohaselt normide, menetluste ja juhendite vormis. Kvaliteedisüsteemi käsitlev dokumentatsioon võimaldab kvaliteediprogramme, -plaanide, -käsiraamatute ja -aruannete järjepidevat tõlgendamist.

Eelkõige annab kvaliteedisüsteemi dokumentatsioon piisava ülevaate järgmisest:

- kvaliteedialased eesmärgid ja toote kvaliteediga seotud organisatsiooniline struktuur ning juhtkonna asjakohased kohustused ja volitused;
- pärast tootmist teostatavad hindamised ja katsed;
- kvaliteeti tõendavad dokumendid, näiteks ülevaatusaruanded ning katse- ja taotlustulemused, asjaomaste töötajate kvalifikatsiooniaruanded jne;
- vahendid, mis võimaldavad jälgida kvaliteedisüsteemi tõhusat toimimist.

3.3. Teavitatud asutus hindab kvaliteedisüsteemi, et teha kindlaks, kas see vastab punktis 3.2 osutatud nõuetele.

Lisaks kvaliteedisüsteemide alastele kogemustele peab auditeerimiskomisjonis olema vähemalt üks liige, kellel on kogemusi asjaomase laevavarustuse ja laevavarustuse tehnoloogia hindamise valdkonnas ja teadmised kohaldatavate rahvusvaheliste õigusaktide nõuete kohta. Auditi käigus tehakse kontrollkäik tootja valdustesse. Auditeerimiskomisjon vaatab üle punkti 3.1 viiendas taandes osutatud tehnilise dokumentatsiooni, et kontrollida, kas tootja on aru saanud asjaomastest rahvusvaheliste õigusaktide nõuetest ja on võimeline teostama vajalikku hindamist, et tagada toodete vastavus nimetatud nõuetele.

Otsusest teatatakse tootjale. Teade peab sisaldama auditeerimise põhjal tehtud järeldusi ning põhjendatud hindamisotsust.

3.4. Tootja kohustub täitma heakskiidetud kvaliteedisüsteemist tulenevaid kohustusi ja hoidma seda süsteemi jätkuvalt nõuetekohase ja tõhusana.

3.5. Tootja teatab kvaliteedinõuded heaks kiitnud teavitatud asutusele igast kvaliteedisüsteemi kavandatavast muutmisest.

Teavitatud asutus hindab kavandatavaid muudatusi ja otsustab, kas muudetud kvaliteedisüsteem vastab endiselt punktis 3.2 osutatud nõuetele või on vaja uut hindamist.

Teavitatud asutus teatab oma otsusest tootjale. Teade sisaldab hindamise põhjal tehtud järeldusi ning põhjendatud hindamisotsust.

4. Teavitatud asutuse vastutusel teostatav järelevalve

4.1. Järelevalve eesmärk on tagada, et tootja täidab heakskiidetud kvaliteedisüsteemist tulenevaid kohustusi nõuetekohaselt.

4.2. Tootja võimaldab teavitatud asutusele hindamise eesmärgil juurdepääsu tootmis-, ülevaatus- ja katsekohtadesse ning laoruumidesse ja edastab talle kogu vajaliku teabe, eelkõige:

— kvaliteedisüsteemi dokumentatsiooni,

— kvaliteeti tõendavad dokumendid, näiteks ülevaatusaruanded ning katse- ja taatlustulemused, asjaomaste töötajate kvalifikatsiooniaruanded jne.

4.3. Teavitatud asutus viib läbi korralisi auditeid, tagamaks et tootja haldab ja rakendab kvaliteedisüsteemi, ja esitab tootjale auditiaruande.

4.4. Lisaks võib teavitatud asutus teha ette teatamata kontrollkäike tootja juurde, välja arvatud juhul, kui selliste kontrollkäikude suhtes kehtivad siseriiklikus õiguses ning julgeoleku või ohutuse põhjendusel teatavad piirangud. Sellistel kontrollkäikudel võib teavitatud asutus vajaduse korral teha või lasta teha toote katseid, et kontrollida, kas kvaliteedisüsteem toimib nõuetekohaselt. Teavitatud asutus esitab tootjale kontrollkäigu aruande ja katse tegemise korral ka katseprotokolli.

5. Vastavusmäärgis ja vastavusdeklaratsioon

5.1. Tootja kinnitab artiklis 9 osutatud roolimärgise ja punktis 3.1 osutatud teavitatud asutuse vastutusel selle asutuse identifitseerimisnumbri igale tootele, mis vastab EÜ tüübihindamissertifikaadis kirjeldatud tüübile ja kohaldatavatele rahvusvaheliste õigusaktide nõuetele.

- 5.2. Tootja koostab iga tootemudeli jaoks kirjaliku vastavusdeklaratsiooni ja säilitab seda riiklike asutuste jaoks kättesaadavana vähemalt kümme aastat pärast viimasele valmistatud tootele roolimärgise kinnitamist ning kindlasti mitte lühema aja jooksul kui asjaomase laevavarustuse eeldatava kasutusaja lõpuni. Vastavusdeklaratsiooni märgitakse laevavarustuse mudel, mille kohta see on koostatud.

Vastavusdeklaratsiooni koopia tehakse asjaomaste asutuste nõudmise korral neile kättesaadavaks.

6. Tootja säilitab pädevate asutuste jaoks kättesaadavana vähemalt kümme aastat pärast viimasele valmistatud tootele roolimärgise kinnitamist ning kindlasti mitte lühema aja jooksul kui asjaomase laevavarustuse eeldatava kasutusea lõpuni:

— punktis 3.1 nimetatud dokumentatsiooni;

— punktis 3.5 osutatud muudatuse heakskiidetud kujul;

— teavitatud asutuse otsused ja aruanded, millele on osutatud punktides 3.5, 4.3 ja 4.4.

7. Kõik teavitatud asutused teatavad oma teavitavatele asutustele kvaliteedisüsteemide kinnitamisest või kinnituste tühistamisest ja teevad teavitavatele asutustele regulaarselt või nende taotluse korral kättesaadavaks nimekirja kvaliteedisüsteemi kinnitustest, mille andmisest keelduti, mis peatati või mida piirati muul viisil.

Kõik teavitatud asutused teatavad teistele teavitatud asutustele nendest kvaliteedisüsteemi kinnitustest, mille andmisest keelduti, mis peatati või tühistati, ja taotluse korral ka kvaliteedisüsteemide kinnitamisest.

8. Volitatud esindaja

Punktides 3.1, 3.5, 5 ja 6 sätestatud tootja kohustusi võib täita tema nimel ja vastutusel tema volitatud esindaja, kui need on volituses täpsustatud.

IV. MOODUL F: TOOTE VASTAVUSTÕENDAMISEL PÕHINEV TÜÜBIVASTAVUS

1. Tootetõendamisel põhinev tüübivastavus on vastavushindamismenetluse osa, mille puhul tootja täidab punktides 2, 5.1 ja 6 sätestatud kohustusi ning tagab ja kinnitab omal vastutusel, et asjaomased tooted, mille suhtes kohaldatakse punkti 3 sätteid, vastavad EÜ tüübihindamissertifikaadis kirjeldatud tüübile ja nende suhtes kohaldatavatele rahvusvaheliste õigusaktide nõuetele.

2. Tootmine

Tootja võtab kõik vajalikud meetmed, et tootmisprotsess ja selle järelevalve tagaksid toodete vastavuse EÜ tüübihindamissertifikaadis kirjeldatud kinnitatud tüübile ja nende suhtes kohaldatavatele rahvusvaheliste õigusaktide nõuetele.

3. Kontroll

Tootja valitud teavitatud asutus teeb asjakohased hindamised ja katsed, et kontrollida toote vastavust EÜ tüübihindamissertifikaadis kirjeldatud heakskiidetud tüübile ja rahvusvaheliste õigusaktide asjakohastele nõuetele.

Kõik vajalikud hindamised ja katsed toote vastavuse kontrollimiseks asjaomastele nõuetele tehakse tootja valikul kas nii, et iga toodet hinnatakse ja katsetatakse punkti 4 kohaselt, või tooteid hinnatakse ja katsetatakse punktis 5 kirjeldatud statistilistel alustel.

4. Vastavustõendamine iga toote hindamise ja katsetamise teel

- 4.1. Selleks et tõendada toodete vastavust EÜ tüübihindamissertifikaadis kirjeldatud heakskiidetud tüübile ja rahvusvaheliste õigusaktide asjakohastele nõuetele hinnatakse ja katsetatakse iga toodet eraldi vastavalt käesolevale direktiivile.
- 4.2. Teavitatud asutus annab läbiviidud hindamiste ja katsete kohta välja vastavussertifikaadi ja kannab või laseb oma vastutusel kanda igale heakskiidetud tootele identifitseerimisnumbri.

Tootja säilitab vastavussertifikaadid riiklike asutuste jaoks kontrollimiseks kättesaadavana vähemalt kümme aastat pärast viimasele valmistatud tootele roolimärgise kinnitamist ning kindlasti mitte lühema aja jooksul kui asjaomase laevavarustuse eeldatava kasutusaja lõpuni.

5. Statistiline vastavushindamine

- 5.1. Tootja võtab kõik vajalikud meetmed, kindlustamaks et tootmisprotsess ja selle järelevalve tagavad iga toodetava partii ühtlikkuse, ning esitab kontrollimiseks tooted ühtlike partiidena.
- 5.2. Igast partiist võetakse juhuslik valim. Selleks et tagada toodete vastavus kohaldatavatele rahvusvaheliste õigusaktide nõuetele ja otsustada, kas asjakohane partii võetakse vastu või lükatakse tagasi, kontrollitakse ja katsetatakse iga toodet eraldi vastavalt käesolevale direktiivile.
- 5.3. Vastuvõetud partii puhul loetakse kõik partiis olevad tooted heakskiidetuks, välja arvatud need partiis sisalduvad tooted, mis ei läbinud katseid.

Teavitatud asutus annab läbiviidud hindamiste ja katsete kohta välja vastavussertifikaadi ja kannab või laseb oma vastutusel kanda igale heakskiidetud tootele identifitseerimisnumbri.

Tootja säilitab vastavussertifikaadid riiklike asutuste jaoks kontrollimiseks kättesaadavana vähemalt kümme aastat pärast viimasele valmistatud tootele roolimärgise kinnitamist ning kindlasti mitte lühema aja jooksul kui asjaomase laevavarustuse eeldatava kasutusaja lõpuni.

- 5.4. Kui partii lükatakse tagasi, võtab teavitatud asutus või pädev asutus vajalikud meetmed, et vältida selle partii turule laskmist. Kui partiisid lükatakse tagasi korduvalt, võib teavitatud asutus statistilise vastavustõendamise peatada ja võtta asjakohaseid meetmeid.

6. Vastavusmärgis ja vastavusdeklaratsioon

- 6.1. Tootja kinnitab artiklis 9 osutatud roolimärgise ja punktis 3 osutatud teavitatud asutuse vastutusel selle asutuse identifitseerimisnumbri igale tootele, mis vastab EÜ tüübihindamissertifikaadis kirjeldatud heakskiidetud tüübile ja kohaldatavatele rahvusvaheliste õigusaktide nõuetele.
- 6.2. Tootja koostab iga tootemudeli jaoks kirjaliku vastavusdeklaratsiooni ja säilitab seda riiklike asutuste jaoks kättesaadavana vähemalt kümme aastat pärast viimasele valmistatud tootele roolimärgise kinnitamist ning kindlasti mitte lühema aja jooksul kui asjaomase laevavarustuse eeldatava kasutusaja lõpuni. Vastavusdeklaratsioonis määratakse kindlaks laevavarustuse mudel, mille kohta see on koostatud.

Vastavusdeklaratsiooni koopiat tehakse asjaomaste asutuste nõudmise korral neile kättesaadavaks.

7. Tootja võib kokkuleppel teavitatud asutusega ja viimase vastutusel kinnitada teavitatud asutuse identifitseerimisnumbri tootele valmistamise ajal.

8. Volitatud esindaja

Tootja kohustusi võib tema nimel ja tema vastutusel täita tema volitatud esindaja, kui kohustused on volituses täpsustatud. Volitatud esindaja ei tohi täita punktides 2 ja 5.1 sätestatud tootja kohustusi.

V. MOODUL G: ÜKSIKTOOTE TÕENDAMISEL PÕHINEV VASTAVUS

1. Üksiktoote tõendamisel põhinev vastavus on vastavushindamismenetlus, millega tootja täidab punktides 2, 3 ja 5 sätestatud kohustused ning tagab ja kinnitab omal vastutusel, et tooted, mille suhtes kohaldatakse punkti 4 sätteid, vastavad nende toodete suhtes kohaldatavatele rahvusvaheliste õigusaktide nõuetele.

2. Tehnilised dokumendid

Tootja koostab tehnilise dokumentatsiooni ja teeb selle kättesaadavaks punktis 4 osutatud teavitatud asutusele. Dokumentatsioon võimaldab hinnata toote vastavust asjaomastele nõuetele ning sisaldab riski(de) nõuetekohast analüüsi ja hinnangut. Tehnilistes dokumentides määratakse kindlaks kohaldatavad nõuded ja käsitletakse hindamiseks vajalikul määral toote projekteerimist, tootmist ja toimimist. Tehniline dokumentatsioon sisaldab vähemalt järgmisi elemente:

— toote üldkirjeldus;

— põhimõtteline projekt ja tööjoonised ning koostisosade, alakoostude, elektriskeemide jms plaanid;

— nimetatud tööjoonistest ja plaanidest ning toodete toimimisest arusaamiseks vajalikud kirjeldused ja selgitused;

— asjaomase laevavarustuse suhtes käesoleva direktiivi kohaselt kohaldatavate nõuete ja katsestandardite loetelu koos kõnealuste nõuete täitmiseks vastuvõetud lahenduste kirjeldusega;

— konstruktsiooniarvutuste tulemused, läbi viidud hindamised, ning

— katseprotokollid.

Tootja säilitab vastavussertifikaadid riiklike asutuste jaoks kontrollimiseks kättesaadavana vähemalt kümme aastat pärast viimasele valmistatud tootele roolimärgise kinnitamist ning kindlasti mitte lühema aja jooksul kui asjaomase laevavarustuse eeldatava kasutusaja lõpuni.

3. Tootmine

Tootja võtab kõik vajalikud meetmed, et valmistamisprotsess ja selle järelevalve tagaksid valmistatud toote vastavuse kohaldatavatele rahvusvaheliste õigusaktide nõuetele.

4. Kontroll

Tootja valitud teavitatud asutus teeb käeoleva direktiiviga ettenähtud asjakohaseid hindamisi ja katseid, et kontrollida toodete vastavust kohaldatavatele rahvusvaheliste õigusaktide nõuetele.

Teavitatud asutus annab läbiviidud hindamiste ja katsete kohta välja vastavussertifikaadi ja kannab või laseb oma vastutusel kanda igale heakskiidetud tootele identifitseerimisnumbri.

Tootja säilitab vastavussertifikaadid riiklike asutuste jaoks kontrollimiseks kättesaadavana vähemalt kümme aastat pärast viimasele valmistatud tootele roolimärgise kinnitamist ning kindlasti mitte lühema aja jooksul kui asjaomase laevavarustuse eeldatava kasutusaja lõpuni.

5. Vastavusmärgis ja vastavusdeklaratsioon

5.1. Tootja kinnitab igale tootele, mis vastab kohaldatavatele rahvusvaheliste õigusaktide nõuetele, artiklis 9 osutatud roolimärgise ja punktis 4 osutatud teavitatud asutuse vastutusel selle asutuse identifitseerimisnumbri.

5.2. Tootja koostab kirjaliku vastavusdeklaratsiooni ja säilitab seda riiklike asutuste jaoks kättesaadavana vähemalt kümme aastat pärast viimasele valmistatud tootele roolimärgise kinnitamist ning kindlasti mitte lühema aja jooksul kui asjaomase laevavarustuse eeldatava kasutusaja lõpuni. Vastavusdeklaratsioonis määratakse kindlaks selle toote mudel, mille kohta see koostati.

Vastavusdeklaratsiooni koopia tehakse asjaomaste asutuste nõudmise korral neile kättesaadavaks.

6. Volitatud esindaja

Punktides 2 ja 5 sätestatud tootja kohustusi võib täita tema nimel ja vastutusel tema volitatud esindaja, kui need on volituses täpsustatud.

—

III LISA

NÕUDED, MIDA VASTAVUSHINDAMISASUTUSED PEAVAD TÄITMA, ET NEIST SAAKS TEAVITATUD ASUTUSED

1. Teavitamise eesmärgil peab vastavushindamisasutus vastama punktides 2–11 sätestatud nõuetele.
2. Vastavushindamisasutus loouakse siseriikliku õiguse alusel ning ta on juriidiline isik.
3. Vastavushindamisasutus on kolmandast isikust asutus, mis on sõltumatu organisatsioonist või laevavarustusest, mida ta hindab.
4. Asutust, mis kuulub ettevõtjate ühendusse või kutseliitu, mis esindab ettevõtjaid, kes on seotud sellise laevavarustuse projekteerimise, tootmise, tarnimise, monteerimise, kasutamise või hooldamisega, mida see hindab, võib pidada vastavushindamisasutuseks, kui on tõendatud selle sõltumatus ning huvide konflikti puudumine.
5. Vastavushindamisasutus, selle juhtkond ja vastavushindamisülesannete täitmise eest vastutavad töötajad ei tohi olla hinnatava laevavarustuse projekteerija, tootja, tarnija, paigaldaja, ostja, omanik, kasutaja, hooldaja ega ühegi nimetatud isiku volitatud esindaja. See ei välista vastavushindamisasutuse tegevuseks vajalike hinnatavate toodete kasutamist ega nende toodete kasutamist isiklikul otstarbel.
6. Vastavushindamisasutus, selle juhtkond ja vastavushindamisülesannete täitmise eest vastutavad töötajad ei tohi olla otsesel viisil seotud nimetatud laevavarustuse projekteerimise, tootmise või valmistamise, turustamise, paigaldamise, kasutamise või hooldusega ega esindada ühtegi isikut, kes nimetatud toiminguid teeb. Nad ei tohi osaleda üheski toimingus, mis võib olla vastuolus nende otsuste sõltumatuse ja aususega neis vastavushindamistoimingutes, mille tegemiseks neist on teavitatud. See kehtib eelkõige nõustamisteenuste puhul.
7. Vastavushindamisasutused tagavad, et nende tütarettevõtjate või alltöövõtjate tegevus ei mõjuta nende vastavushindamistoimingute konfidentsiaalsust, objektiivsust ja erapooletust.
8. Vastavushindamisasutused ja nende töötajad teostavad vastavushindamistoiminguid suurima erialase kohusetunde ja konkreetses valdkonnas nõutava tehnilise pädevusega; nad ei tohi alluda mis tahes surveavaldustele ja ahvatlustele, eelkõige rahalistele, mis võivad nende otsuseid või vastavushindamistoimingute tulemusi mõjutada, eriti isikute või isikute rühmade poolt, kes on huvitatud nimetatud toimingute tulemustest.
9. Vastavushindamisasutus on võimeline täitma temale käesoleva direktiivi alusel määratud vastavushindamisülesandeid, mille täitmisega seoses on temast teavitatud, sõltumata sellest, kas vastavushindamisasutus täidab neid ise või täidetakse neid tema nimel ja tema vastutusel.
10. Vastavushindamisasutuse käsutuses on alati vajalikud vahendid iga vastavushindamismenetluse ja iga laevavarustuse seadme klassi, kategooria või alamkategooria jaoks, millega seoses temast on teavitatud, nimelt:
 - a) tehniliste teadmistega töötajad, kellel on piisav ja asjakohane kogemus vastavushindamisülesannete täitmiseks;
 - b) menetluste kirjeldused, mille kohaselt vastavushindamist tehakse ja mis tagavad läbipaistvuse ning võimaluse neid menetlusi korrata. Asutusel on asjakohased tegevuspõhimõtted ja menetlused, kus eristatakse ülesandeid, mida ta täidab teavitatud asutusena, ja muud tegevust;
 - c) menetlused tegevuste teostamiseks, mis võtavad arvesse ettevõtja suurust, tegutemisvaldkonda, tema struktuuri, kõnealuse laevavarustuse tehnoloogia keerukuse astet ning seda, kas tegemist on mass- või seeriatootmisega.

11. Vastavushindamisasutusel on vajalikud vahendid vastavushindamistoimingute nõuetekohase teotamiega seotud tehniliste ja haldusülesannete täitmiseks ning juurdepääs kogu vajalikule varustusele ja vahenditele.
 12. Vastavushindamistoimingute teostamiseks eest vastutavatel töötajatel on:
 - a) usaldusväärne tehniline ja kutsealane väljaõpe kõigi vastavushindamistoimingute osas, mille teostamisega seoses asjaomasest vastavushindamisasutusest on teavitatud;
 - b) piisav pädevus vastavushindamise teostamiseks ja piisavad teadmised sellealastest nõuetest;
 - c) kohaldatavate nõuete ja katsestandardite ning liidu ühtlustamisõigusaktide ja nende rakendusaktide asjakohaste sätete tundmine ja mõistmine;
 - d) oskus koostada sertifikaate, registreid ja aruandeid, mis tõendavad, et hindamine on teostatud.
 13. Tagatakse vastavushindamisasutuste, nende juhtkonna ja hindamist läbi viivate töötajate erapooletus.
 14. Vastavushindamisasutuse juhtkonna ja hindamist läbi viivate töötajate tasu suurus ei sõltu läbiviidud hindamiste arvust ega nimetatud hindamiste tulemustest.
 15. Vastavushindamisasutus võtab endale vastutuskindlustuse, välja arvatud juhul, kui vastutus kuulub siseriikliku õiguse alusel riigile või kui liikmesriik ise on vastavushindamise eest otseselt vastutav.
 16. Vastavushindamisasutuse töötajad hoiavad ametisaladust teabe suhtes, mis on saadud käesoleva direktiivi või selle jõustamiseks vastuvõetud siseriikliku õiguse kohaselt täidetud ülesannete käigus, välja arvatud teabevahetus nende liikmesriikide pädevate asutustega, kus teavitatud asutus tegutseb. Kaitstakse omandiõigust.
 17. Vastavushindamisasutus võtab osa või tagab, et tema hindamistöötajad on teavitatud asjakohastest standardiseerimistegevustest ja käesoleva direktiivi alusel loodud teavitatud asutuste koordineerimisrühma tegevusest ning kohaldab nimetatud rühma töö tulemusel koostatud haldusotsuseid ja -dokumente üldiste suunistena.
 18. Vastavushindamisasutused vastavad standardi EN ISO/IEC 17065:2012 nõuetele.
 19. Vastavushindamisasutused tagavad, et vastavushindamiseks kasutatavad katselaborid vastavad standardi EN ISO/IEC 17025:2005 nõuetele.
-

IV LISA

TEAVITAMISE KORD

1. Teavitamise taotlus
 - 1.1. Vastavushindamisasutus esitab teavitamise taotluse selle liikmesriigi teavitavale asutusele, mille territooriumil ta on asutatud.
 - 1.2. Kõnealuse taotlusega koos esitab ta dokumendi, kus kirjeldatakse vastavushindamistoiminguid, vastavushindamismoodulit või -moduleid ja laevavarustust, millega tegelemiseks ta väidab end pädev olevat, ning riikliku akrediteerimisasutuse väljastatud akrediteerimistunnistuse (viimase olemasolu korral), mis tõendab, et vastavushindamisasutus vastab III lisas kehtestatud nõuetele.
 - 1.3. Kui asjaomane vastavushindamisasutus ei saa akrediteerimistunnistust esitada, esitab ta teavitavale asutusele kogu dokumentaalse tõenduse, mis on vajalik, et kontrollida, tõendada ja korrapäraselt jälgida tema vastavust III lisas kehtestatud nõuetele.
2. Teavitamise kord
 - 2.1. Teavitavad asutused võivad teavitada ainult neist vastavushindamisasutustest, mis vastavad III lisas kehtestatud nõuetele.
 - 2.2. Nad kasutavad komisjoni ja teiste liikmesriikide teavitamiseks komisjoni väljatöötatud ja hallatavat elektroonilist teavitamise vahendit.
 - 2.3. Teavituses esitatakse täielik ülevaade vastavushindamistoimingutest, vastavushindamismoodulist või -moodulitest ja asjaomasest laevavarustusest ning asjakohastest pädevustunnistustest.
 - 2.4. Kui teavitus ei põhine 1. jaos osutatud akrediteerimistunnistusel, esitab teavitav asutus komisjonile ja teistele liikmesriikidele dokumentaalsed tõendid, mis tõendavad vastavushindamisasutuse pädevust ja kehtivat korda, millega tagatakse asutuse korrapärane jälgimine ning selle jätkuv vastavus III lisas sätestatud nõuetele.
 - 2.5. Asjaomane asutus võib teavitatud asutusena tegutseda ainult juhul, kui komisjon või teised liikmesriigid ei esita vastuväiteid kahe nädala jooksul pärast teavitamist, kui teavitamine põhines akrediteerimistunnistusel, ja kahe kuu jooksul pärast teavitamist, kui akrediteerimist ei kasutatud.
 - 2.6. Käesolevas direktiivis käsitatakse teavitatud asutusena üksnes punktis 2.5 osutatud asutust.
 - 2.7. Komisjoni ja teisi liikmesriike teavitatakse kõigist edaspidistest asjakohastest teavituse muudatustest.
3. Teavitatud asutuste identifitseerimisnumbrid ja nimekirjad
 - 3.1. Komisjon määrab igale teavitatud asutusele identifitseerimisnumbri.
 - 3.2. Ta määrab üheainsa numbriga, isegi kui teavitatud asutust tunnustatakse sellisena mitme liidu õigusakti alusel.
 - 3.3. Komisjon teeb avalikkusele kättesaadavaks käesoleva direktiivi alusel teavitatud asutuste nimekirja, mis sisaldab ka asutuste identifitseerimisnumbreid ja toiminguid, mille teostamiseks neist on teavitatud.
 - 3.4. Komisjon tagab kõnealuse nimekirja pideva ajakohastamise.

V LISA

TEAVITAVA ASUTUSE SUHTES KEHTIVAD NÕUDED

1. Teavitav asutus luuakse nii, et ei tekiks huvide konflikti vastavushindamisasutustega.
 2. Teavitava asutuse tööd korraldatakse ja juhitakse nii, et on tagatud tema tegevuse objektiivsus ja erapooletus.
 3. Teavitava asutuse töö korraldatakse nii, et vastavushindamisasutusest teavitamisega seotud otsuseid teevad sellised pädevad isikud, kes ei ole hindamistoimingutes osalenud.
 4. Teavitav asutus ei tohi pakkuda ega osutada ärilisel või konkureerival alusel teenuseid, mida osutavad vastavushindamisasutused, ega mingeid nõustamisteenuseid.
 5. Teavitav asutus tagab saadud teabe konfidentsiaalsuse.
 6. Teavitaval asutusel on oma ülesannete nõuetekohaseks täitmiseks piisavalt pädevaid töötajaid.
-

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2014/91/EL,

23. juuli 2014,

millega muudetakse direktiivi 2009/65/EÜ vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeringuks loodud ettevõtjaid (eurofondid) käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta seoses depositooriumi ülesannete, tasustamispoliitika ja karistustega

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 53 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Keskpannga arvamust ⁽¹⁾,toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/65/EÜ ⁽³⁾ tuleks muuta, et võtta arvesse turu arengut ja turuosaliste ja järelevalveasutuste seniseid kogemusi, selleks et tegeleda eelkõige tasustamist, depositooriumide kohustusi ja vastutust ning karistusi käsitlevate siseriiklike õigusnormide erinevusega.
- (2) Et vähendada halvasti kavandatud tasustamisstruktuuride võimalikku negatiivset mõju usaldusväärsele riskijuhtimisele ja üksikisikute riskikäitumise kontrollimisele, tuleks vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjate (eurofondid) valitsejatele (edaspidi „fondivalitseja”) panna selge kohustus kehtestada selliste töötajate kategooriatele, kelle ametialane tegevus mõjutab oluliselt nende valitsetavate eurofondide riskiprofiili, usaldusväärse ja tõhusa riskijuhtimisega kooskõlas olev tasustamispoliitika ja -tavad ning neid rakendada. Sellised töötajate kategooriad peaksid hõlmama kõiki otsuseid tegevaid fondi või allfondi tasandi töötajaid, fondivalitsejaid ja tegelikult investeerimisotsuseid tegevaid isikuid, isikuid, kellel on võimalik selliseid töötajaid mõjutada, sealhulgas investeerimisnõustajaid ja analüütikuid, kõrgemat juhtkonda ja kõiki töötajaid, kelle kogutöötasu kuulub kõrgema juhtkonna ja otsuste tegijatega samasse töötasuvahemikku. Kõnealused õigusnormid peaksid laienema ka tegevusluba omavatele äriühinguna asutatud fondidele, kes ei ole määranud direktiivi 2009/65/EÜ alusel tegevusloa saanud fondivalitsejat (edaspidi „äriühinguna asutatud fondid”). Nimetatud tasustamispoliitikat ja -tavasid tuleks proportsionaalselt kohaldada kõigi kolmandate isikute suhtes, kes teevad eurofondi riskiprofiili mõjutavaid investeerimisotsuseid tulenevalt direktiivi 2009/65/EÜ artikli 13 kohaselt edasi antud ülesannetest.
- (3) Tingimusel et eurofondide valitsejad ja äriühinguna asutatud fondid kohaldavad kõiki tasustamispoliitikat reguleerivaid põhimõtteid, peaks neil olema võimalik kohaldada tasustamispoliitikat erinevalt, lähtudes nende enda ja nende valitsetavate eurofondide suurusel, sisestruktuurist ning tegevuse laadist, ulatusest ja keerukusest.

⁽¹⁾ ELT C 96, 4.4.2013, lk 18.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 15. aprilli 2014. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta otsus.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/65/EÜ vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeringuks loodud ettevõtjaid (eurofondid) käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (ELT L 302, 17.11.2009, lk 32).

- (4) Kui mõningaid meetmeid peab võtma juhtorgan, tuleks tagada, et kui fondivalitsejal või äriühinguna asutatud fondil on vastavalt siseriiklikule õigusele konkreetsete ülesannetega erinevad organid, siis tuleks juhtorgani või järelevalveülesannet täitva juhtorgani suhtes kehtestatud nõudeid kohaldada ka kõnealustele organitele, näiteks üldkoosolekule, või juhtorgani või järelevalveülesannet täitva juhtorgani asemel kõnealustele organitele.
- (5) Käesolevas direktiivis sätestatud usaldusväärset tasustamispoliitikat ja -tava käsitlevate põhimõtete kohaldamisel peaksid liikmesriigid võtma arvesse komisjoni soovitus 2009/384/EÜ ⁽¹⁾ esitatud põhimõtteid ning finantsstabiilsuse nõukogu tööd ja G-20 kohustusi seoses riski leevendamisega finantsteenuste sektoris.
- (6) Tagatud tulemustasu peaks olema erandlik, sest see ei ole kooskõlas usaldusväärse riskijuhtimise ega töötulemustele vastava tasustamise põhimõttega, ning see peaks piirduma esimese tööaastaga.
- (7) Usaldusväärset tasustamispoliitikat käsitlevaid põhimõtteid tuleks kohaldada ka eurofondist fondivalitsejatele või äriühinguna asutatud fondidele tehtud maksete suhtes.
- (8) Komisjonil palutakse analüüsida, millised on jaeinvesteeringustoodete tavalised kulud liikmesriikides ja kas kõnealuste kulude edasine ühtlustamine on vajalik, ning esitada oma analüüsi tulemused Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (9) Selleks et edendada tasustamispoliitika ja -tavade hindamisega seotud järelevalvetegevuse lähendamist, peaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1095/2010 ⁽²⁾ asutatud Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve) (edaspidi „Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve“) tagama, et vara valitsemise sektori jaoks oleksid olemas usaldusväärsed tasustamispoliitika ja -tavade suunised. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1093/2010 ⁽³⁾ asutatud Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve) (edaspidi „Euroopa Pangandusjärelevalve“) peaks aitama Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvel kõnealuseid suuniseid välja töötada. Tasustamisalastest sätetest kõrvalehoidumise vältimiseks tuleks kõnealustes suunistes anda ka täiendavaid juhiseid isikute kohta, kelle suhtes tasustamispoliitikat ja -tavasid kohaldatakse, ning selle kohta, kuidas kohandada tasustamispoliitikat ja -tavasid kohaldatavate fondide suurusega, nende valitsetava eurofondi suurusega ning nende sisemise korralduse ja nende tegevuse laadi, ulatuse ja keerukusega. Tasustamispoliitikat ja -tavu käsitlevad Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve suunised tuleks vajaduse korral ühtlustada võimalikult suures ulatuses suunistega fondide kohta, mida reguleeritakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2011/61/EL ⁽⁴⁾.
- (10) Tasustamist käsitlevad sätted ei tohiks piirata Euroopa Liidu lepinguga (ELi leping), Euroopa Liidu toimimise lepinguga (ELi toimimise leping) ning Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga (harta) tagatud põhiõiguste täielikku kasutamist, siseriiklike lepingu- ja tööõiguse üldpõhimõtteid, kohaldatavaid õigusakte seoses aktsionäride õiguste ja osaluse ning asjaomase äriühingu haldus- ja järelevalveorganite üldiste kohustustega, samuti, kui see on kohaldatav, tööturu osapoolte õigust sõlmida ja panna maksma kollektiivlepinguid vastavalt siseriiklikule õigusele ja tavale.
- (11) Selleks et tagada asjaomaste regulatiivsete nõuete vajalik ühtlustamine eri liikmesriikides, tuleks vastu võtta lisainormid, milles sätestatakse deponooriumide ülesanded ja kohustused, määratakse juriidilised isikud, mida saab nimetada deponooriumideks, ning selgitatakse deponooriumide vastutust juhul, kui eurofondi vara kaob hoiule võtmise käigus või seetõttu, et deponoorium ei täida oma järelevalveülesandeid nõuetekohaselt. Ülesannete nõuetevastase täitmise tulemuseks võib olla vara kaotus, aga ka vara väärtuse vähenemine, kui deponoorium näiteks ei võta meetmeid investeringute puhul, mis ei vasta eurofondi tingimustele.

⁽¹⁾ Komisjoni 30. aprilli 2009. aasta soovitus 2009/384/EÜ palgapoliitika kohta finantsteenuste sektoris (ELT L 120, 15.5.2009, lk 22).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/77/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 84).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2011. aasta direktiiv 2011/61/EL alternatiivsete investimisfondide valitsejate kohta, millega muudetakse direktiive 2003/41/EÜ ja 2009/65/EÜ ning määruseid (EÜ) nr 1060/2009 ja (EL) nr 1095/2010 (ELT L 174, 1.7.2011, lk 1).

- (12) Vaja on selgitada, et eurofond peaks määrama üheainsa deponitoriumi, kes teostab üldist järelevalvet eurofondi vara üle. Ühe deponitoriumi nõue peaks tagama, et deponitoriumil on ülevaade eurofondi kogu varast ning nii fondivalitsejatel kui ka investoritel on üks koht, kuhu pöörduda probleemide tekkimisel seoses vara hoidmise või järelevalveülesande täitmisega. Vara hoidmine hõlmab vara hoiule võtmist, või sellist laadi vara puhul, mida ei ole võimalik hoiule võtta, kõnealuse vara omandiõiguse tõendamist, samuti kõnealuse vara kohta andmete säilitamist.
- (13) Deponitorium peaks oma ülesandeid täites tegutsema ausalt, õiglaselt, professionaalselt, sõltumatult ning eurofondi ja eurofondi investorite huvides.
- (14) Selleks et tagada kõigis liikmesriikides ühtlustatud lähenemisviis deponitoriumide kohustuste täitmisele sõltumata eurofondi juriidilisest vormist, on vaja koostada järelevalvekohustuste ühtne loetelu, mis kehtib nii äriühingu vormis eurofondi (äriühinguna asutatud fond) kui ka lepingulises vormis eurofondi deponitoriumile.
- (15) Deponitorium peaks vastutama eurofondi rahavoogude nõuetekohase järelevalve eest ja eelkõige tagama, et investorite raha ja eurofondile kuuluv raha oleks kajastatud õigesti eurofondi nimel või eurofondi nimel tegutseva fondivalitseja nimel või eurofondi nimel tegutseva deponitoriumi nimel avatud kontodel kohtades, millele on osutatud komisjoni direktiivi 2006/73/EÜ⁽¹⁾ artikli 18 lõike 1 punktis a, b või c. Seepärast tuleks vastu võtta üksikasjalikud sätted rahavoo järelevalve kohta, et tagada investorite tõhus ja samal tasemel kaitse. Tagades, et investorite raha on kajastatud sularahakontodel, peaks deponitorium võtma arvesse selle direktiivi artiklis 16 sätestatud põhimõtteid.
- (16) Selleks et hoida ära raha petturlike ülekandeid, ei tohiks ilma deponitoriumi teadmata avada ühtegi eurofondi tehingutega seotud sularaha kontot.
- (17) Vara, mis võetakse hoiule eurofondi ülesandel, peaks olema eristatav deponitoriumi enda varast ning igal ajal peaks saama tuvastada, et see kuulub kõnealusele eurofondile. Selline nõue peaks pakkuma investorile lisakaitset juhul, kui deponitorium ei suuda oma kohustusi täita.
- (18) Lisaks praegusele kohustusele hoida eurofondile kuuluvat vara peaks vara, mida saab võtta hoiule, eristama varast, mida ei ole võimalik hoiule võtta, kuid mille puhul kohaldatakse selle asemel andmete säilitamise ja omandiõiguse tõendamise nõudeid. Varaliigid, mida saab võtta hoiule, tuleks sõnaselgelt eristada, kuna kohustus tagastada kaotatud vara peaks kohalduma ainult kõnealuse spetsiifilise varaliigi suhtes.
- (19) Deponitoriumisse hoiule võetud vara ei tohiks ei deponitorium ega kolmas isik, kellele hoiule võtmise ülesanne on edasi antud, oma arvel uuesti kasutada. Vara uuesti kasutamisele eurofondi arvel tuleks seada teatavad tingimused.
- (20) Vaja on sätestada deponitoriumipoolse vara hoidmise ülesande kolmandale isikule edasi andmise tingimused. Ühe- ja mitmekordne edasi andmine peaksid olema objektiivselt põhjendatud ja sõltuma edasi antud ülesande täitmiseks kolmanda isiku sobivusele seatud rangetest nõuetest ning vilumuse, hoolikuse ja ettevaatlikkuse nõuetest, millest deponitorium peaks lähtuma kõnealuse kolmanda isiku valikul, nimetamisel ja tema üle järelevalve teostamisel. Ühtsete turutingimuste ja ühtlaselt kõrgel tasemel investorikaitse saavutamiseks tuleks kõnealused tingimused viia kooskõlla nendega, mida kohaldatakse vastavalt direktiivile 2011/61/EL. Vastu tuleks võtta sätted, millega tagatakse, et kolmandatel isikutel, kellele on edasi antud vara hoidmise ülesanne, on vajalikud vahendid oma kohustuste täitmiseks ning et nad eraldavad eurofondi vara.

⁽¹⁾ Komisjoni 10. augusti 2006. aasta direktiiv 2006/73/EÜ, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/39/EÜ seoses investimisühingute suhtes kohaldatavate organisatsiooniliste nõuete ja tegutsemistingimustega ning nimetatud direktiivi jaoks määratletud mõistetega (ELT L 241, 2.9.2006, lk 26).

- (21) Kui Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 909/2014⁽¹⁾ artikli 2 lõike 1 punktis 1 määratletud väärtpaberite keskdepositoorium või kolmanda riigi väärtpaberite keskdepositoorium osutab väärtpaberiarveldussüsteemi korraldamise ning vähemalt esmase väärtpaberite registreerimise teenust registreeritud väärtpaberite süsteemis esmase krediteerimise teel, või väärtpaberikontode pakkumise ja hoidmise teenust kõige kõrgemal tasandil, nagu on sätestatud selle määruse lisa A jaos, ei tuleks hoiule võtmise ülesande edasiandmisena käsitada neid väärtpaberite keskdepositooriumi osutatud teenuseid, mis on seotud eurofondi väärtpaberite esmase registreerimisega selle väärtpaberite keskdepositoorium poolt väärtpaberite süsteemis esmase krediteerimise teel. Sellegipoolest tuleks eurofondi väärtpaberite hoiule võtmise usaldamist väärtpaberite keskdepositooriumile või kolmanda riigi väärtpaberite keskdepositooriumile käsitada hoiule võtmise ülesande edasiandmisena.
- (22) Kolmandal isikul, kellele vara hoidmise ülesanne edasi antakse, peaks olema võimalik omada omnibus-kontot ühise kontona, kus mitme eurofondi vara on üksteisest eraldatud.
- (23) Kui hoiule võtmise ülesanne on edasi antud kolmandale isikule, on samuti vaja tagada, et kolmanda isiku suhtes kohaldatakse erinõudeid seoses tõhusate usaldatavusnormatiivide ja järelevalvega. Veel tuleks korrapäraselt teha välisauditid, et tagada, et finantsinstrumendid on selle kolmanda isiku valduses, kellele hoiule võtmine edasi anti.
- (24) Et tagada investorikaitse ühtlaselt kõrge tase, tuleks vastu võtta tegevusnormid ja huvide konfliktide lahendamist käsitlevad õigusnormid ning kohaldada neid igas olukorras, sealhulgas hoidmise kohustuse edasi andmise korral. Kõnealuste eeskirjadega tuleks eelkõige tagada ülesannete ja funktsioonide selge jaotus depositooriumi, eurofondi ja fondivalitseja või äriühinguna asutatud fondi vahel.
- (25) Selleks et tagada investorite kaitse kõrge tase ning asjakohased usaldatavusnormatiivid ja pidev kontroll, on vaja koostada selliste isikute ammendav loetelu, kes võivad tegutseda depositooriumidena. Nendeks isikuteks peaksid olema üksnes liikmesriikide keskpangad, krediidiasutused ning muud juriidilised isikud, kellel on liikmesriikide õiguse kohaselt luba tegeleda käesoleva direktiivi kohaste depositooriumi tegevustega, kelle suhtes kohaldatakse usaldatavusjärelevalvet ja kapitali adekvaatsuse nõudeid, mis ei ole väiksemad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013⁽²⁾ artikli 315 või 317 kohaselt valitud meetodist sõltuvalt arvatud nõuetest ning kelle omavahendid ei ole väiksemad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL⁽³⁾ artikli 28 lõikes 2 sätestatud algkapitalist, ning kelle registrijärgne asukoht või filiaal on eurofondi päritoluliikmesriigis.
- (26) Vaja on täpsustada ja selgitada eurofondi depositooriumi vastutust juhul, kui hoiule võetud finantsinstrument kaotatakse. Depositoorium peaks olema hoiule võetud finantsinstrumendi kaotuse korral kohustatud tagastama eurofondile sama liiki finantsinstrumendi või vastava summa. Vara kaotuse korral ei tuleks ette näha kohustuse täitmise viisi, välja arvatud juhul, kui depositoorium suudab tõendada, et kaotuse põhjustasid välised sündmused, mille üle tal puudus mõistlik kontroll ning mille tagajärjed oleksid olnud vältimatud hoolimata kõigist mõistlikest pingutustest neid ära hoida. Sellega seoses ei tohiks depositooriumil olla võimalik tugineda vastutusest hoidumise eesmärgil oma siseolukorrale, näiteks töötaja toime pandud pettusele.
- (27) Kui depositoorium annab vara hoiule võtmise ülesande edasi ja kolmanda isiku poolt hoiule võetud vara kaotatakse, peaks depositoorium selle eest vastutama. Hoiule võetud finantsinstrumendi kaotuse korral peaks depositoorium tagastama sama liiki finantsinstrumendi või vastava summa, isegi kui kaotajaks on kolmas isik, kellele vara hoiule võtmise ülesanne on edasi antud. Depositoorium peaks vastutusest vabanema üksnes juhul, kui ta on võimeline tõendama, et kaotuse põhjustasid välised sündmused, mille üle tal puudus mõistlik kontroll ning mille tagajärjed olid vältimatud hoolimata kõigist mõistlikest pingutustest neid ära hoida. Sellega seoses ei tohiks depositooriumil olla võimalik tugineda vastutusest hoidumise eesmärgil oma siseolukorrale, näiteks töötaja toime pandud pettusele. Vara kaotuse korral depositooriumi või kolmanda isiku poolt, kellele vara hoiule võtmine on edasi antud, ei peaks saama vastutusest vabastada ei seaduse ega lepingu alusel.

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 909/2014, mis käsitleb väärtpaberiarvelduse parandamist Euroopa Liidus ja väärtpaberite keskdepositooriume ning millega muudetakse direktiive 98/26/EÜ ja 2014/65/EL ning määrust (EL) nr 236/2012 (vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 1).

(2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013 krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

(3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediidiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

- (28) Iga eurofondi investor peaks saama esitada nõudeid, tuginedes deponitoriumi vastutusele, otse või kaudselt läbi fondivalitseja või äriühinguna asutatud fondi. Nõude esitamine deponitoriumi vastu ei peaks sõltuma eurofondi juriidilisest vormist (äriühing või lepinguline) ega deponitoriumi, fondivalitseja ja osakuomanike suhte juriidilisest laadist. Osakuomanike õigus esitada nõudeid, tuginedes deponitoriumi vastutusele, ei tohiks kaasa tuua topelt-hüvitisi ega osakuomanike ebavõrdset kohtlemist.
- (29) Ilma et see piiraks käesoleva direktiivi kohaldamist, ei tohiks deponitoriumi takistada tegemast korraldusi eurofondile või eurofondi osakuomanikele tekitatud kahju ja kaotuste hüvitamiseks. Eelkõige ei tohiks sellised korraldused tähendada deponitoriumi vastutusest vabanemist, tuua kaasa deponitoriumi vastutuse üleandmist või muutmist ega mõjutada investorite õigusi, sealhulgas hüvitise nõudmise õigust.
- (30) Komisjon tegi 12. juulil 2010 ettepaneku muuta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 97/9/EÜ⁽¹⁾, et tagada eurofondide investoritele kõrgetasemeline kaitse juhul, kui deponitorium ei suuda täita oma kohustusi. Nimetatud ettepanekut täiendab eurofondi deponitoriumi ja sellise kolmanda isiku kohustuste ja vastutuse ulatuse selgitamine käesolevas direktiivis, kellele on edasi antud vara hoidmise ülesanne.
- (31) Komisjonil palutakse analüüsida, millises olukorras võib eurofondi deponitoriumi ja sellise kolmanda isiku maksejõuetus, kellele on edasi antud vara hoidmise ülesanne, põhjustada eurofondi osakuomanikele kaotusi, mida käesoleva direktiivi alusel ei hüvitata, ja samuti analüüsida, millised meetmed oleksid piisavad, et tagada investorikaitse kõrge tase sõltumata investori ja maksejõuetusest mõjutatud vabalt võõrandatavate väärpaberite vahelisest vahendusketist, ning esitada analüüsi tulemused Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (32) Vaja on tagada, et deponitoriumide suhtes kehtiksid samad nõuded sõltumata eurofondi juriidilisest vormist. Nõuete ühtsus peaks suurendama õiguskindlust, parandama investorikaitset ja toetama ühtsete turutingimuste loomist. Komisjon ei ole saanud teavet, et ükski äriühinguna asutatud fond oleks kasutanud erandit üldisest kohustusest usaldada vara deponitoriumile. Seepärast tuleks direktiivi 2009/65/EÜ nõudeid seoses äriühinguna asutatud fondi deponitoriumiga käsitada liigsetena.
- (33) Kuigi käesolev direktiiv täpsustab miinimumõigused, mis pädevatel asutustel peaksid olema, tuleb neid õigusi kasutada siseriikliku õiguse terviklikus süsteemis, mis tagab põhiõiguste, sealhulgas eraelu puutumatusse austamise. Kuna nende õiguste kasutamine võib tõsiselt riivata õigust kodu, era- ja perekonnaelu puutumatusse ning sõnumite saladust, peaksid liikmesriigid kehtestama piisavad ja tõhusad kaitsemeetmed kuritarvituste vastu, muu hulgas, kui see on asjakohane, nõude taotleja eelnev luba asjaomase liikmesriigi õigusasutustelt. Liikmesriigid peaksid võimaldama pädevatel asutustel selliseid sekkuvaid õigusi kasutada määral, mis on vajalik tõsiste juhtumite nõuetekohaseks uurimiseks, kui puuduvad muud samaväärsed vahendid, millega saavutada sama tulemus.
- (34) Eurofondide, fondivalitsejate, äriühinguna asutatud fondide, deponitoriumide või muude käesoleva direktiiviga reguleeritavate üksuste valduses olevad telefonikõnede andmed ja andmeliiklusandmed ning telekommunikatsioonioperaatorite valduses olevad telefonikõnede andmed ja andmeliiklusandmed on ülitähtsad ja vahel ainsad tõendid käesoleva direktiivi ülevõtmiseks vastu võetud siseriiklike õigusaktide rikkumise avastamiseks ja tõendamiseks ning selle kontrollimiseks, kas eurofondid, fondivalitsejad, äriühinguna asutatud fondid, deponitoriumid või muud käesoleva direktiiviga reguleeritavad üksused täidavad käesolevas direktiivis ja selle alusel võetud rakendusmeetmetes sätestatud investorikaitse ja muid nõudeid. Seepärast peaks pädevatel asutustel olema võimalik nõuda eurofondide, fondivalitsejate, äriühinguna asutatud fondide, deponitoriumide või muude käesoleva direktiiviga reguleeritavate üksuste valduses olevaid telefonikõnede ja elektrooniliste sõnumite andmeid ja andmeliiklusandmeid.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. märtsi 1997. aasta direktiiv 97/9/EÜ investeringute tagamise skeemide kohta (EÜT L 84, 26.3.1997, lk 22).

Juurdepääs telefonikõnedele ja andmeside andmetele on vajalik käesoleva direktiivi ja selle rakendusmeetmete nõuete rikkumise avastamiseks ja õigusrikkumiste eest karistamiseks. Selleks et tagada liidus võrdsed tingimused seoses juurdepääsuga telekommunikatsioonioperaatorite valduses olevatele telefonikõnede andmetele ja andmeliiklusandmetele või eurofondide, fondivalitsejate, äriühinguna asutatud fondide, deponitoriumide või muude käesoleva direktiiviga reguleeritavate üksuste valduses olevatele telefonikõnede andmetele ja andmeliiklusandmetele, peaks pädevatel asutustel kooskõlas siseriiklike õigusaktidega olema õigus nõuda siseriiklikus õiguses lubatud piirides telekommunikatsioonioperaatorite valduses olevaid telefonikõnede andmeid ja andmeliiklusandmeid ning eurofondide, fondivalitsejate, äriühinguna asutatud fondide, deponitoriumide või muude käesoleva direktiiviga reguleeritavate üksuste valduses olevaid telefonikõnede andmeid ja andmeliiklusandmeid juhtudel, kui on mõistlikult alust kahtlustada, et sellised kontrolli või uurimise objektiga seotud andmed võivad olla olulised selleks, et tõendada käesolevas direktiivis või selle rakendusmeetmetes sätestatud nõuete rikkumist. Juurdepääs telekommunikatsioonioperaatorite valduses olevatele telefonikõnede ja andmeliikluse andmetele ei tohiks hõlmata telefoni teel peetud häälkõnede sisu.

- (35) Finantssektori usaldusväärne usaldatavusnõuete täitmise järelevalve ja tegevusraamistik peaks tuginema tugevale järelevalve, uurimise ja karistuste kohaldamise korrale. Sel eesmärgil peaksid pädevatel asutustel olema tegutsemiseks piisavad õigused ning käesoleva direktiivi rikkumise puhul peaksid nad saama tugineda võrdsele, tugevale ja hoiatavale karistuste kohaldamise korrale. Komisjoni 8. detsembri 2010. aasta teatise sanktsioonide tõhustamise kohta finantsteenuste sektoris vaadati läbi kehtiv karistuste mõistmise senine pädevus ja karistuste kohaldamine praktikas, et edendada karistuste lähendamist eri järelevalvetoimingute puhul. Pädevatel asutustel peaks olema õigus määrata rahatrahve, mis on piisavalt suured, et olla tõhusad, hoiatavad ja proportsionaalsed, et ületada käesoleva direktiivi nõuete rikkumisest loodetavat kasu.
- (36) Kuigi miski ei takista liikmesriike kehtestamast sama õigusrikkumise puhul halduskaristusi ja kriminaalkaristusi, ei tuleks liikmesriikidelt nõuda käesoleva direktiivi rikkumiste puhul halduskaristusi käsitlevate õigusnormide kehtestamist, kui sellistele rikkumistele kohaldatakse siseriiklikku kriminaalõigust. Kooskõlas siseriikliku õigusega ei tuleks liikmesriike kohustada kehtestama sama õigusrikkumise puhul nii halduskaristusi kui ka kriminaalkaristusi, kuid nad peaksid saama seda teha, kui nende siseriiklik õigus seda lubab. Pigem kriminaalkaristuste kui halduskaristuste ettenägemine käesoleva direktiivi rikkumise puhul ei peaks aga siiski vähendama ega muul viisil mõjutama pädevate asutuste võimet teha käesoleva direktiivi kohaldamise eesmärgil koostööd teiste liikmesriikide pädevate asutustega, või pääseda ligi nende pädevate asutuste teabele või vahetada nende pädevate asutustega õigel ajal teavet, sealhulgas pärast asjaomast rikkumisest pädevatele õigusasutustele teatamist kriminaalmenetluse alustamise eesmärgil. Liikmesriikidel peaks olema võimalik otsustada mitte sätestada selliste õigusrikkumiste puhul halduskaristusi käsitlevaid õigusnorme, millele liikmesriigis kohaldatakse kriminaalõigust. Liikmesriikidele jäetud valikuvõimalust kehtestada pigem kriminaalkaristused kui halduskaristused või halduskaristustele lisaks kriminaalkaristused ei tohiks kasutada käesoleva direktiivi kohasest karistuste kohaldamise korrast kõrvalehoidmiseks.
- (37) Karistuste ühetaolise kohaldamise tagamiseks liikmesriikides peaksid liikmesriigid olema halduskaristuste või -meetmete tüübi ja haldustrahvide suuruse kindlaksmääramisel kohustatud tagama, et nende pädevad asutused võtavad arvesse kõiki asjas tähtsust omavaid asjaolusid.
- (38) Selleks et tugevdada karistuste hoiatavat mõju üldsusele laiemalt ning teavitada neid õigusrikkumisest, mis võib kahjustada investorikaitset, tuleks karistused avaldada, välja arvatud teatavatel täpselt kindlaks määratud asjaoludel. Proportsionaalsuse põhimõtte järgimiseks tuleks karistused avaldada anonüümselt, kui avaldamine põhjustaks asjaosalistele ebaproportsionaalset kahju.
- (39) Selleks et Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve saaks kooskõlas määrusega (EL) nr 1095/2010 järelevalvetulemuste sidusust veelgi suurendada, tuleks kõigist avalikustatud karistustest samal ajal teavitada Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet, kes peaks kõikide määratud karistuste kohta avaldama ka aastaaruande.
- (40) Pädevatel asutustel peaks olema vajalik uurimispädevus ning nad peaksid kehtestama tõhusa korra, et toetada võimalikest või tegelikest õigusrikkumistest teatamist. Võimalikke või tegelikke õigusrikkumisi käsitlev teave peaks samuti aitama Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvel tõhusalt täita oma ülesandeid kooskõlas määrusega (EL) nr 1095/2010. Seetõttu peaks ka Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve looma sellistest võimalikest või tegelikest

õigusrikkumistest teatamise kanalid. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele edastatud võimalikke või tegelikke õigusrikkumisi käsitlevat teavet Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve kasutama vaid oma ülesannete täitmiseks kooskõlas määrusega (EL) nr 1095/2010.

- (41) Käesolevas direktiivis austatakse põhiõigusi ja järgitakse hartas tunnustatud põhimõtteid, mis on sätestatud ELi toimimise lepingus.
- (42) Selleks et tagada käesoleva direktiivi eesmärkide saavutamine, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte. Eelkõige peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et täpsustada järgmist: asjaolud, mis tuleb esitada standardlepingus deponitoriumi ja fondivalitseja või äriühinguna asutatud fondi vahel; tingimused deponitoriumi ülesannete täitmiseks, sealhulgas finantsinstrumentid, mida deponitoriumi hoiule võtmise kohustus peaks hõlmama; mis tingimustel deponitorium võib hoiule võtta keskdeponitoriumis registreeritud finantsinstrumente ning mis tingimustel võib ta hoida nimelehtena emiteeritud ja emitendi või registripidaja registreeritud finantsinstrumente; deponitoriumide hoolsuskohustused; eraldamiskohustus; mis olukorras ja millistel tingimustel tuleks hoiule võetud finantsinstrumentid lugeda kaduma läinuks; mida lugeda välissündmusteks, mille üle asjaosalisel puudub mõistlik kontroll ja mille tagajärjed oleksid olnud vältimatud vaatamata kõigile mõistlikele pingutustele nende ärahoidmiseks. Kõnealuste delegeeritud õigusaktidega sätestatud investorikaitse tase peaks olema vähemalt sama kõrge kui direktiivi 2011/61/EL kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega sätestatud investorikaitse tase. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (43) Direktiivi 2009/65/EÜ toimimise üldise läbivaatamise osana vaatab komisjon, võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012⁽¹⁾, läbi tuletisinstrumentide tehingute suhtes kohaldatavad vastaspoolte riskide kontsentreerumise piirangud, võttes arvesse vajadust kehtestada selliste piirangute asjakohased kategooriad, et tagada samalaadsete riskinäitajatega tuletisinstrumentide ühetaoline kohtlemine.
- (44) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta⁽²⁾ kohustuvad liikmesriigid põhjendatud juhtudel lisama ülevõtmismeesmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja ülevõtvate siseriiklike õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et selliste dokumentide edastamine on põhjendatud.
- (45) Kuna käesoleva direktiivi eesmärke, nimelt investorite usalduse suurendamine eurofondide vastu, muutes rangemaks deponitoriumide kohustusi ja vastutust ning fondivalitsejate ja äriühinguna asutatud fondide tasustamispoliitikat käsitlevad nõuded, samuti töötades käesoleva direktiivi olulisemate sätete rikkumiste jaoks välja ühtsed karistuste mõistmise standardid, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid nende ulatuse ja mõju tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (46) Euroopa andmekaitseinspektoriga on konsulteeritud kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 45/2001⁽³⁾ ning 23. novembril 2012 esitas Euroopa andmekaitseinspektor arvamuse⁽⁴⁾.
- (47) Seepärast tuleks direktiivi 2009/65/EÜ vastavalt muuta,

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisestehoidlate kohta (ELT L 201, 27.7.2012, lk 1).

⁽²⁾ ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

⁽⁴⁾ ELT C 100, 6.4.2013, lk 12.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2009/65/EÜ muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 2 lõikesse 1 lisatakse järgmised punktid:

- „s) „juhtorgan” – fondivalitseja, äriühinguna asutatud fondi või depositeoriumi lõpliku otsustusõigusega organ, mis hõlmab järelevalve- ja juhtimisülesandeid või üksnes juhtimisülesandeid, kui kõnealused kaks ülesannet on teineteisest eraldatud. Kui fondivalitsejal, äriühinguna asutatud fondil või depositeoriumil on siseriikliku õiguse järgi eriomaste ülesannetega erinevad organid, siis kohaldatakse käesolevas direktiivis juhtorgani või järelevalveülesannet täitva juhtorgani suhtes sätestatud nõudeid ka fondivalitseja, äriühinguna asutatud fondi või depositeoriumi muude organite nendele liikmetele, kellele vastav ülesanne on kohaldatava siseriikliku õigusega määratud, või juhtorgani või järelevalveülesannet täitva juhtorgani asemel kõnealustele liikmetele;
- t) „finantsinstrument” – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/65/EL (*) I lisa C jaos loetletud finantsinstrumentid.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349).”

2) Lisatakse järgmised artiklid:

„Artikkel 14a

1. Liikmesriigid nõuavad, et fondivalitsejad kehtestaksid tasustamispoliitika ja -tavad, mis on kooskõlas usaldusväärse ja tõhusa riskijuhtimisega ja edendavad seda ning mis ei erguta võtma riske, mis ei ole kooskõlas nende valitsetavate eurofondide riskiprofiili, tingimuste või põhikirjaga, ega kahjusta fondivalitseja kohustust tegutseda eurofondi parimates huvides, ning rakendaksid sellist tasustamispoliitikat ja -tavu.

2. Tasustamispoliitika ja -tavad hõlmavad töötasu põhi- ja tulemustasu osa ja vabatahtlikke pensionihüvitisi.

3. Tasustamispoliitika ja -tavad kehtivad nendele töötajate kategooriatele, sealhulgas kõrgema juhtkonna liikmetele, riskide võtjatele, kontrolli teostajatele ja kõikidele töötajatele, kelle kogutöötasu kuulub samasse töötasuvahemikku kõrgema juhtkonna ja riskide võtjatega, kelle ametialane tegevus mõjutab oluliselt fondivalitseja või tema valitsetavate eurofondide riskiprofiili.

4. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve annab kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 16 pädevatele asutustele või finantsturu osapooltele suuniseid, mis käsitlevad käesoleva artikli lõikes 3 osutatud isikuid ning artiklis 14b osutatud põhimõtete kohaldamist. Nendes suunistes võetakse arvesse usaldusväärse tasustamispoliitika põhimõtteid, mis on esitatud komisjoni soovitus 2009/384/EÜ, (*) fondivalitsejate ja nende valitsetavate eurofondide suurust, sisemist korraldust ning nende tegevuse laadi, ulatust ja keerukust. Suuniste väljatöötamisel teeb Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve tihedalt koostööd Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1093/2010 (**) asutatud Euroopa Järelevalveasutusega (Euroopa Pangandusjärelevalvega) (edaspidi „Euroopa Pangandusjärelevalve”), et tagada ühtsus teiste finantsteenuste sektorite (eelkõige krediidiastutused ja investimisühingud) jaoks välja töötatud nõuetega.

Artikkel 14b

1. Artiklis 14a osutatud tasustamispoliitika väljatöötamisel ja rakendamisel järgib fondivalitseja järgmisi põhimõtteid viisil ja ulatuses, mis on vastavuses tema suuruse ja sisemise korralduse ning tema tegevuse laadi, ulatuse ja keerukusega:

- a) tasustamispoliitika on kooskõlas usaldusväärse ja tõhusa riskijuhtimisega ning edendab seda ega erguta võtma riske, mis ei ole kooskõlas fondivalitseja valitsetava eurofondi riskiprofili, tingimuste või põhikirjaga;
- b) tasustamispoliitika on kooskõlas fondivalitseja ja tema valitsetava eurofondi ja selle investorite äristrateegia, eesmärkide, väärtuste ja huvidega ning sisaldab meetmeid huvide konflikti vältimiseks;
- c) tasustamispoliitika võtab vastu fondivalitseja järelevalveülesannet täitev juhtorgan ning kõnealune organ võtab vastu tasustamispoliitika üldised põhimõtted, vaatab need vähemalt kord aastas läbi ning vastutab nende rakendamise eest ja teostab nende rakendamise üle järelevalvet; käesolevas punktis viidatud ülesandeid täidavad ainult need juhtorgani liikmed, kellel ei ole asjaomases fondivalitsejas ühtegi igapäevase juhtimise ülesannet ja kellel on riskijuhtimise ja tasustamise valdkonnas eriteadmised;
- d) tasustamispoliitika rakendamise sõltumatu sisekontroll toimub vähemalt üks kord aastas kesktasandil ning selle käigus kontrollitakse järelevalveülesannet täitva juhtorgani vastu võetud tasustamispoliitika ja -protseduuride järgimist;
- e) kontrollifunktsiooni täitvatele töötajatele makstakse tasu vastavalt sellele, kuidas nad saavutavad oma ülesannetega seotud eesmärged, sõltumata nende kontrollitavate tegevusvaldkondade töötulemustest;
- f) riskijuhtimise ja vastavuskontrolli ülesandeid täitvate kõrgema astme töötajate töötasu on töötasukomisjoni otsese järelevalve all, kui selline komisjon on olemas;
- g) kui tasustamine on seotud töötulemustega, põhineb töötasu kogusumma üksikisiku töötulemuste hindamisel üksikisiku ja asjaomase äriüksuse või eurofondi tulemuste ja nende riskide ning fondivalitseja majandustulemustel kogumis, võttes arvesse nii finants- kui ka muid kriteeriume;
- h) töötulemusi hinnatakse, tuginedes fondivalitseja valitsetava eurofondi investoritele soovitatud hoidmisaja seisukohast sobivale mitmeaastasele perspektiivile, tagamaks et hindamine põhineb eurofondi pikemaajalistel töötulemustel ja investeerimisriskidel ning tulemustasu tegelik väljamaksmine jaotub samale ajavahemikule;
- i) tagatud tulemustasu on erandlik ning seda makstakse ainult uute töötajate värbamisel ja ainult esimesel tööaastal;
- j) kogutöötasu moodustava põhi- ja tulemustasu vahel valitseb sobiv tasakaal ja põhitasu moodustab kogutöötasust piisavalt suure osa ning võimaldab rakendada täielikult töötasu tulemustasu osakaalu puhul paindlikkuspoliitikat, sealhulgas kasutada võimalust jätta tulemustasu maksmata;

- k) lepingu ennetähtaegse lõpetamisega seotud maksed peegeldavad aja jooksul saavutatud tulemusi ja on kavandatud nii, et nendega ei premeeritaks ebaõnnestumise eest;
- l) töötulemuste hindamine, mida kasutatakse töötasu tulemustasu osa või tulemustasu osa reservi arvutamisel, sisaldab põhjalikku kohandamismehhanismi, et võtta arvesse kõiki asjakohaseid olemasolevaid ja tulevaseid riske;
- m) sõltuvalt eurofondi õiguslikust struktuurist ning eurofondi tingimustest või põhikirjast koosneb tulemustasu oluline osa, mis on sellest vähemalt 50 %, asjaomase eurofondi osakutest või võrdväärsetest omandiõigustest või aktsiatega seotud instrumentidest või võrdväärsetest mitterahalistest vahenditest, millel on võrreldes muude käesolevas punktis osutatud instrumentidega sama tulemuslikud stiimulid, välja arvatud juhul, kui eurofondi valitsemine moodustab alla 50 % fondivalitseja kogu valitsemisportfellist, millisel juhul 50 % miinimum ei kehti.

Käesolevas punktis osutatud instrumentide suhtes kohaldatakse asjakohast säilituspoliitikat, mille eesmärk on viia stiimulid kooskõlla fondivalitseja, tema valitsetavate eurofondide ning nende investorite huvidega. Liikmesriigid ja nende pädevad asutused võivad seada piiranguid nimetatud instrumentide liikidele ja ülesehitusele või vajaduse korral teatavaid instrumente keelustada. Käesolevat punkti kohaldatakse nii vastavalt punktile n edasilükatud tulemustasu osa kui ka edasilükkamata tulemustasu osa suhtes;

- n) oluline osa, mis on igal juhul vähemalt 40 % tulemustasust, lükatakse edasi ajavahemiku võrra, mis on asjaomase eurofondi investoritele soovitatud hoidmisaega arvestades sobilik ning mis on nõuetekohaselt kooskõlas kõnealuse eurofondi riskide laadiga.

Käesolevas punktis osutatud ajavahemik on vähemalt kolm aastat; edasilükkamiskorra alusel makstavaid töötasusid ei saada kiiremini kui proportsionaalselt makstavaid töötasusid; juhul kui tulemustasu osa on eriti suur, lükatakse edasi vähemalt 60 % summast;

- o) tulemustasu, sealhulgas selle edasilükatud osa, makstakse või seda saadakse ainult juhul, kui see on fondivalitseja kui terviku finantsseisundit arvestades jätkusuutlik ning äriüksuse, eurofondi ja asjaomase üksikisiku töötulemusi arvestades õigustatud.

Üldjuhul vähendatakse tulemustasude kogusummat oluliselt, kui fondivalitseja või asjaomase eurofondi finants-tulemused halvenevad või on negatiivsed, võttes arvesse nii praegust tasustamist kui ka varem teenitud summade väljamaksete vähendamist, sealhulgas tulemustasu hilisema tagasinõudmise kaudu;

- p) pensionipoliitika on kooskõlas fondivalitseja ja tema valitsetava eurofondi äristrateegia, eesmärkide, väärtuste ja pikaajaliste huvidega.

Kui töötaja lahkub fondivalitsejast enne pensionile jäämist, hoiab fondivalitseja vabatahtlikke pensionihüvitisi viie aasta jooksul punktis m osutatud instrumentide kujul. Kui töötaja läheb pensionile, makstakse vabatahtlikud pensionihüvitised töötajale välja punktis m osutatud instrumentide kujul, kohaldades viie aasta pikkust säilitamisperioodi;

- q) töötajatelt nõutakse, et nad ei kasutaks isiklikke riskimaandamisstrateegiaid või töötasu- ja vastutuskindlustust, mis kahjustaks nende tasustamiskorda integreeritud riskimaandamise mõju;

r) tulemustasu ei maksta vahendite või meetoditega, mis soodustavad käesoleva direktiivi nõuete täitmisest kõrvalhoidmist.

2. Kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 35 võib Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve nõuda pädevatelt asutustelt teavet käesoleva direktiivi artiklis 14a osutatud tasustamispoliitika kohta.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve lisab tihedas koostöös Euroopa Pangandusjärelevalvega tasustamispoliitikat käsitlevatesse suunistesse sätteid selle kohta, kuidas kohaldada eri valdkondade tasustamispehmeid, näiteks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2011/61/EL (***) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2013/36/EL (****) sisalduvaid pehmeid, kui töötajad või muu personal osutavad teenuseid, mille suhtes kohaldatakse eri valdkondade tasustamispehmeid.

3. Lõikes 1 sätestatud pehmeid kohaldatakse fondivalitseja makstud igasuguste hüvitiste, eurofondi poolt otse makstud summade, sealhulgas tulemustasude, ning eurofondi osakute või aktsiate mis tahes ülekandmise suhtes, mille puhul on kasusaajaks need töötajate kategooriad, sealhulgas kõrgem juhtkond, riskide võtjad, kontrolli teostajad ja kõik töötajad, kelle kogutöötasu kuulub samasse töötasuvahemikku kõrgema juhtkonna ja riskide võtjatega, kelle ametialane tegevus mõjutab oluliselt fondivalitseja või tema valitsetavate eurofondide riskiprofiili.

4. Oma suuruse või valitsetava eurofondi suuruse, oma sisemise korralduse ning tegevuse laadi, ulatuse ja keerukuse poolest olulised fondivalitsejad moodustavad töötasukomisjoni. Töötasukomisjon moodustatakse selliselt, et tal oleks võimalik teha pädevaid ja sõltumatuid otsuseid tasustamispoliitika ja -tavade ning riskijuhtimiseks loodud stiimulite kohta.

Töötasukomisjon, mis on asjakohasel juhul loodud kooskõlas artikli 14a lõikes 4 osutatud Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve suunistega, vastutab tasustamist käsitlevate otsuste ettevalmistamise eest, sealhulgas selliste otsuste ettevalmistamise eest, mis mõjutavad asjaomase fondivalitseja või asjaomase eurofondi riski ja riskijuhtimist ning mille peab tegema järelevalveüleannet täitev juhtorgan. Töötasukomisjoni juhivad juhtorgani liige, kes ei tegele asjaomases fondivalitsejas igapäevase juhtimisega. Töötasukomisjoni liikmed on juhtorgani liikmed, kes ei tegele asjaomases fondivalitsejas igapäevase juhtimisega.

Kui siseriikliku õigusega on ette nähtud töötajate esindatus juhtorganis, kuulub töötasukomisjoni üks või mitu töötajate esindajat. Oma otsuste ettevalmistamisel võtab töötasukomisjon arvesse investorite ja muude sidusrühmade pikaajalisi huve ning avalikku huvi.

(*) Komisjoni 30. aprilli 2009. aasta soovitus 2009/384/EÜ palgapoliitika kohta finantsteenuste sektoris (ELT L 120, 15.5.2009, lk 22).

(**) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

(***) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2011. aasta direktiiv 2011/61/EL alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate kohta, millega muudetakse direktiive 2003/41/EÜ ja 2009/65/EÜ ning määruseid (EÜ) nr 1060/2009 ja (EL) nr 1095/2010 (ELT L 174, 1.7.2011, lk 1).

(****) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediitiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediitiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338)."

3) Artikli 20 lõike 1 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) artikli 22 lõikes 2 osutatud kirjalik leping depositooriumiga;”.

4) Artikkel 22 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 22

1. Äriühinguna asutatud fond ja iga valitsetava lepingulise fondi puhul fondivalitseja tagavad ühe deponitoriumi nimetamise vastavalt käesolevale peatükile.

2. Deponitoriumi nimetamist tõendab kirjalik leping.

Lepinguga reguleeritakse muu hulgas teabevoogu, mida peetakse vajalikuks, et võimaldada deponitoriumil vastavalt käesolevas direktiivis ja muudes asjakohastes õigus- ja haldusnormides sätestatule täita oma ülesandeid selle eurofondi heaks, mille deponitoriumiks ta on nimetatud.

3. Deponitorium:

a) tagab, et eurofondi osakute väljalaskmine, võõrandamine, tagasiostmine, tagasivõtmine ja tühistamine toimub vastavalt kohaldatavale siseriiklikule õigusele ning eurofondi tingimustele või põhikirjale;

b) tagab, et eurofondi osakute väärtus arvutatakse kooskõlas kohaldatava siseriikliku õiguse ja eurofondi tingimuste või põhikirjaga;

c) täidab fondivalitseja või äriühinguna asutatud fondi juhiseid, kui need ei ole vastuolus kohaldatava siseriikliku õiguse või eurofondi tingimuste ega põhikirjaga;

d) tagab, et eurofondi varaga tehtavate tehingute puhul antakse vastusooritus eurofondile üle tavapärase ajavahemiku jooksul;

e) tagab, et eurofondi tulu kasutatakse kooskõlas kohaldatava siseriikliku õiguse ja eurofondi tingimuste või põhikirjaga.

4. Deponitorium tagab, et eurofondi rahavooge jälgitakse nõuetekohaselt, ja tagab eelkõige selle, et kõik eurofondi osakute märkimise käigus investorite poolt või nende nimel tehtud maksed on vastu võetud ja et kogu kõnealuse eurofondi raha on kantud sularahakontodele, mis vastavad järgmistele tingimustele:

a) need on avatud eurofondi või tema nimel tegutseva fondivalitseja nimel või eurofondi nimel tegutseva deponitoriumi nimel;

b) need on avatud komisjoni direktiivi 2006/73/EÜ (*) artikli 18 lõike 1 punktides a, b ja c osutatud üksuses ning

c) neid hoitakse vastavalt direktiivi 2006/73/EÜ artiklis 16 sätestatud põhimõtetele.

Kui sularahakontod avatakse eurofondi nimel tegutseva deponitoriumi nimel, ei kajastata sellistel kontodel esimese lõigu punktis b osutatud üksuse rahalisi vahendeid ega deponitoriumi enda rahalisi vahendeid.

5. Eurofondi vara antakse deponooriumile hoidmiseks järgmiselt:
- a) finantsinstrumentide puhul, mida saab hoiule võtta, deponoorium:
- i) võtab hoiule finantsinstrumente, mida võib kajastada deponooriumi raamatupidamises avatud finantsinstrumentide kontrol, ja kõiki selliseid finantsinstrumente, mida saab deponooriumile füüsiliselt üle anda;
 - ii) tagab, et kõiki neid finantsinstrumente, mida saab kajastada deponooriumi raamatupidamises avatud finantsinstrumentide kontrol, kajastatakse deponooriumi raamatupidamises eurofondi või tema nimel tegutseva fondivalitseja nimel avatud eraldi kontodel vastavalt direktiivi 2006/73/EÜ artiklis 16 sätestatud põhimõtetele, nii et igal ajal on võimalik ühemõtteliselt kindlaks teha, et need kuuluvad kohaldatava õiguse kohaselt asjaomasele eurofondile;
- b) muu vara puhul deponoorium:
- i) kontrollib sellise vara kuulumist eurofondile või tema nimel tegutsevale fondivalitsejale, hinnates, kas eurofondile või tema nimel tegutsevale fondivalitsejale kuulub vara omandiõigus, mis põhineb asjaomase eurofondi või fondivalitseja esitatud tabel või dokumentidel ja välistel tõenditel, juhul kui need on olemas;
 - ii) säilitab andmed sellise vara kohta, mille puhul ta on veendunud, et omandiõigus kuulub eurofondile või tema nimel tegutsevale fondivalitsejale, ning ajakohastab kõnealuseid andmeid.
6. Deponoorium esitab fondivalitsejale või äriühinguna asutatud fondile korrapäraselt põhjaliku inventuuri eurofondi kogu vara kohta.
7. Deponooriumis hoiule võetud vara ei tohi deponoorium ega ükski kolmas isik, kellele hoiule võtmise ülesanne on edasi antud, oma arvel uuesti kasutada. Uuesti kasutamine hõlmab igasugust tehingut hoiule võetud varaga, sealhulgas, kuid mitte ainult, üleandmist, pantimist, võõrandamist ja laenamist.

Deponooriumis hoiule võetud vara on lubatud uuesti kasutusele võtta üksnes tingimusel, et:

- a) uuesti kasutamine toimub eurofondi arvel;
- b) deponoorium täidab fondivalitseja korraldusi eurofondi nimel;
- c) uuesti kasutamine toimub eurofondi kasuks ja osakuomanike huvides ning
- d) tehing on kaetud kvaliteetse ja likviidse tagatisega, mille eurofond on saanud omandiõiguse ülemineku kaudu.

Tagatise turuväärtus peab igal ajal ulatuma vähemalt uuesti kasutatava vara turuväärtuseni, millele lisandub ülekurs.

8. Liikmesriigid tagavad, et sellise deponitoriumi ja/või liidus asuva kolmanda isiku maksevõimetuse korral, millele eurofondi vara hoiule võtmise ülesanne on edasi antud, ei saa hoiule võetud eurofondi vara jaotada sellise deponitoriumi ja/või sellise kolmanda isiku võlausaldajate vahel ega nende kasuks realiseerida.

(*) Komisjoni 10. augusti 2006. aasta direktiiv 2006/73/EÜ, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/39/EÜ seoses investimisühingute suhtes kohaldatavate organisatsiooniliste nõuete ja tegutsemistingimustega ning nimetatud direktiivi jaoks määratletud mõistetega (ELT L 241, 2.9.2006, lk 26)."

5) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 22a

1. Depositorium ei tohi artikli 22 lõiget 3 ja 4 osutatud ülesandeid kolmandatele isikutele edasi anda.
2. Depositorium võib kolmandatele isikutele artikli 22 lõikes 5 osutatud ülesandeid edasi anda üksnes tingimusel, et:
 - a) ülesandeid ei anta edasi kavatsusega vältida käesoleva direktiivi nõuete täitmist;
 - b) depositorium suudab tõendada, et ülesannete edasi andmiseks on objektiivne põhjus;
 - c) depositorium on tegutsenud piisava vilumuse, ettevaatuse ja hoolikusega sellise kolmanda isiku valimisel ja määramisel, kellele ta kavatses osa oma ülesannetest edasi anda, ning ta jätkab tegutsemist piisava vilumuse, ettevaatuse ja hoolikusega, et perioodiliselt kontrollida sellist kolmandat isikut, kellele ta on osa oma ülesannetest edasi andnud, ja kolmandale isikule edasi antud ülesannete täitmise korda ning et teostada nende üle korrapärasest järelevalvet.
3. Artikli 22 lõikes 5 osutatud ülesandeid võib depositorium edasi anda üksnes sellisele kolmandale isikule, kes vastab talle edasi antud ülesannete täitmise ajal alati järgmistele tingimustele:
 - a) tal on vajalikud struktuurid ja erialateadmised, mis on talle usaldatud eurofondi või tema nimel tegutseva fondivalitseja vara laadi ja keerukust arvestades piisavad ja proportsionaalsed;
 - b) artikli 22 lõike 5 punktis a osutatud vara hoiule võtmise ülesande puhul kohaldatakse tema suhtes:
 - i) tõhusaid usaldatavusnormatiive, sh miinimumkapitali nõudeid, ja järelevalvet asjaomases jurisdiktsioonis;
 - ii) korrapärasest välist auditeerimist, tagamaks et finantsinstrumendid on tema valduses;
 - c) ta eraldab deponitoriumi klientide vara oma varast ja deponitoriumi varast nii, et igal ajal on võimalik selgelt kindlaks teha, et need kuuluvad asjaomase deponitoriumi klientidele;
 - d) ta võtab kõik vajalikud meetmed tagamaks, et kolmanda isiku maksevõimetuse korral ei saa kolmanda isiku juures hoiule võetud eurofondi vara jaotada kolmanda isiku võlausaldajate vahel ega nende kasuks realiseerida, ning
 - e) ta järgib artikli 22 lõiget 2, 5 ja 7 ning artiklis 25 sätestatud üldisi kohustusi ja keelde.

Olenemata esimese lõigu punkti b alapunktist i, kui kolmanda riigi õiguse kohaselt peab teatavaid finantsinstrumente hoiule võtma kohalik üksus ja nimetatud punktis sätestatud edasiandmise nõuetele vastavad kohalikud üksused puuduvad, võib deponoorium oma ülesanded edasi anda sellisele kohalikule üksusele üksnes nimetatud kolmanda riigi õigusega nõutud määral ja ainult seni, kuni puuduvad edasiandmise nõuetele vastavad kohalikud üksused, ning üksnes juhul kui:

- a) asjaomase eurofondi investoritele selgitatakse enne investeeringu tegemist nõuetekohaselt asjaolu, et selline ülesannete edasi andmine tuleneb kolmanda riigi õiguslikest piirangutest, ning neid teavitatakse edasi andmist õigustavatest asjaoludest ja ülesannete edasi andmisega seotud riskidest;
- b) äriühinguna asutatud fond või eurofondi nimel tegutsev fondivalitseja on teinud deponooriumile ülesandeks anda selliste finantsinstrumentide hoiule võtmise ülesanne edasi asjaomasele kohalikule üksusele.

Kolmas isik võib need ülesanded omakorda edasi anda, tingimusel et täidetakse samu nõudeid. Sellisel juhul kohaldatakse asjaomaste isikute suhtes artikli 24 lõiget 2 *mutatis mutandis*.

4. Käesoleva artikli kohaldamisel ei käsitata hoiule võtmise ülesande edasiandmisena Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 98/26/EÜ (*) sätestatud teenuste osutamist väärtpapierarveldussüsteemide poolt nimetatud direktiivi tähenduses või samalaadsete teenuste osutamist kolmandate riikide väärtpapierarveldussüsteemide poolt.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 1998. aasta direktiiv 98/26/EÜ arvelduse lõplikkuse kohta makse- ja väärtpapierarveldussüsteemides (EÜT L 166, 11.6.1998, lk 45)."

6) Artiklit 23 muudetakse järgmiselt:

a) lõiked 2, 3 ja 4 asendatakse järgmisega:

„2. Deponoorium on:

a) riigi keskpank;

b) krediidasutus, millele on antud tegevusluba direktiivi 2013/36/EL kohaselt, või

c) muu juriidiline isik, millele pädev asutus on siseriikliku õiguse alusel andnud loa tegutseda käesoleva direktiivi alusel deponooriumina, mille suhtes kohaldatakse kapitali adekvaatsuse nõudeid, mis ei ole väiksemad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 (*) artikli 315 või 317 kohaselt valitud meetodist sõltuvalt arvutatud nõuetest, ning mille omavahendid ei ole mingil juhul väiksemad direktiivi 2013/36/EL artikli 28 lõikes 2 sätestatud algkapitalist.

Esimese lõigu punktis c osutatud juriidilisele isikule kohaldatakse usaldatavusnormatiive ja teostatakse pidevat järelevalvet ning ta peab vastama järgmistele miinimumnõuetele:

a) tal on vajalik infrastruktuur, et võtta hoiule finantsinstrumente, mida saab kajastada deponooriumi raamatupidamises avatud finantsinstrumentide kontol;

b) ta kehtestab nõuetekohase poliitika ja menetluse, mis on piisavad tagamaks, et juriidiline isik, sealhulgas tema juhtkond ja töötajad, täidab käesoleva direktiiviga kehtestatud kohustusi;

- c) tal on usaldusväärne juhtimis- ja raamatupidamise kord, sisekontrollikord, tõhusad riskianalüüsi protseduurid ja infotöötlussüsteemide kontrolli ja järelevalve kord;
- d) ta tagab ja rakendab kõigi asjakohaste meetmete võtmist, pidades silmas tõhusat organisatsioonilist ja halduskorda, et vältida huvide konflikte;
- e) ta korraldab kõigi oma teenuste, toimingute ja tehingute andmete säilitamise, nii et see oleks piisav, et võimaldada pädeva asutuse järelevalveülesande täitmist ja käesolevas direktiivis sätestatud õigusnormide täitmise tagamist;
- f) ta võtab mõistlikke meetmeid, et tagada depositooriumi ülesannete täitmise jätkuvus ja korrapärasus, rakendades asjakohaseid ja proportsionaalseid süsteeme, ressursse ja protseduure, sealhulgas depositooriumi ülesannete täitmiseks;
- g) tema juhtorgani ja kõrgema juhtkonna kõigi liikmete maine on igal ajal piisavalt hea, neil on piisavad teadmised, oskused ja kogemused;
- h) tema juhtorganil on kollektiivselt piisavad teadmised, oskused ja kogemused, et suuta mõista depositooriumi tegevust, sealhulgas peamisi riske;
- i) tema juhtorgani ja kõrgema juhtkonna iga liige tegutseb ausalt ja usaldusväärselt.

3. Liikmesriigid määravad kindlaks, millistel lõike 2 esimeses lõigus osutatud kategooriatesse kuuluvatest isikutest on õigus tegutseda depositooriumina.

4. Äriühinguna asutatud fondid või fondivalitsejad, kes tegutsevad nende valitsetava eurofondi nimel ning kes määrasid enne 18. märtsi 2016 depositooriumiks isiku, mis ei vasta lõikes 2 sätestatud nõuetele, määravad depositooriumi, mis vastab kõnealustele nõuetele, enne 18. märtsi 2018.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013 krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).";

b) lõiked 5 ja 6 jäetakse välja.

7) Artikkel 24 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 24

1. Liikmesriigid tagavad, et depositoorium vastutab eurofondi ja eurofondi osakuomanike ees kaotuse eest depositooriumis või kolmanda isiku poolt, kellele hoiule võetud finantsinstrumentide hoiule võtmise ülesanne on edasi antud artikli 22 lõike 5 punkti a kohaselt.

Hoiule võetud finantsinstrumendi kaotuse korral tagavad liikmesriigid, et depositoorium tagastab eurofondile või selle nimel tegutsevale fondivalitsejale viivitamata sama tüüpi finantsinstrumendi või sellele vastava summa. Depositoorium ei vastuta, kui ta suudab tõendada, et kaotuse põhjustasid välised sündmused, mille üle tal puudub mõistlik kontroll ning mille tagajärjed oleksid olnud vältimatud hoolimata kõigist mõistlikest pingutustest nende ärahoidmiseks.

Liikmesriigid tagavad, et deponitorium vastutab eurofondi ja eurofondi investorite ees ka igasuguse muu neile tekitatud kahju eest, mis tuleneb deponitoriumi poolt käesoleva direktiivi kohaste kohustuste hooletust täitmisest või tahtlikult täitmata jätmisest.

2. Deponitoriumi vastutust, nagu osutatud lõikes 1, ei mõjuta artiklis 22a osutatud edasiandmine.
3. Deponitoriumi vastutust, nagu osutatud lõikes 1, ei saa välistada või piirata kokkuleppega.
4. Kõik lõikega 3 vastuolus olevad kokkulepped on õigustühised.
5. Eurofondi osakuomanikud võivad nõuda deponitoriumilt tekitatud kahju hüvitamist otse või kaudselt fondivalitseja või äriühinguna asutatud fondi kaudu, tingimusel et see ei too kaasa topelthüvitisi ega osakuomanike ebavõrdset kohtlemist.”

8) Artikkel 25 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 25

1. Ükski äriühing ei tohi tegutseda nii fondivalitseja kui ka deponitoriumina. Ükski äriühing ei tohi tegutseda nii äriühinguna asutatud fondi kui ka deponitoriumina.
2. Fondivalitseja ja deponitorium tegutsevad oma vastavate ülesannete täitmisel ausalt, õiglaselt, professionaalselt, sõltumatult ning üksnes eurofondi ja selle investorite huvides. Äriühinguna asutatud fond ja deponitorium tegutsevad oma vastavate ülesannete täitmisel ausalt, õiglaselt, professionaalselt, sõltumatult ning üksnes eurofondi investorite huvides.

Deponitorium ei tegele eurofondi või selle nimel tegutseva fondivalitsejaga seoses tegevusega, mis võib põhjustada huvide konflikti eurofondi, selle investorite, fondivalitseja ja deponitoriumi enda vahel, välja arvatud juhul, kui deponitorium on funktsionaalselt ja hierarhiliselt eraldanud oma deponitoriumi ülesanded muudest potentsiaalselt huvide konflikti põhjustavatest ülesannetest ning võimalikke huvide konflikte tuvastatakse, lahendatakse, jälgitakse ja need avalikustatakse eurofondi investoritele nõuetekohasel viisil.”

9) Artikkel 26 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 26

1. Õigusaktides ja lepingulise fondi fonditingimustes sätestatakse fondivalitseja ja deponitoriumi asendamise tingimused ning eeskirjad, mis tagavad osakuomanike kaitse sellise asendamise puhul.
2. Õigusaktides ja äriühinguna asutatud fondi põhikirjas sätestatakse fondivalitseja ja deponitoriumi asendamise tingimused ning eeskirjad, mis tagavad osakuomanike kaitse sellise asendamise puhul.”

10) Lisatakse järgmised artiklid:

„Artikkel 26a

Deponitorium annab oma pädevatele asutustele nende taotluse korral kogu teabe, mille ta on saanud oma kohustuste täitmisel ja mis võib olla tema pädevate asutuste või eurofondi või fondivalitseja pädevate asutuste jaoks vajalik.

Kui eurofondi või fondivalitseja pädevad asutused ei ole samad, mis on depositeoriumil, jagavad depositeoriumi pädevad asutused saadud teavet viivitamata eurofondi ja fondivalitseja pädevate asutustega.

Artikkel 26b

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 112a vastu delegeeritud õigusakte, milles täpsustatakse järgmist:

- a) andmed, mis tuleb lisada artikli 22 lõikes 2 osutatud kirjalikku lepingusse;
- b) depositeoriumi ülesannete täitmise tingimused artikli 22 lõigete 3, 4 ja 5 kohaselt, sealhulgas:
 - i) finantsinstrumentide liigid, mida depositeoriumi ülesanne võtta hoiule vara artikli 22 lõike 5 punkti a kohaselt hõlmab;
 - ii) tingimused, mille kohaselt võib depositeorium hoiule võtta keskdepositeoriumis registreeritud finantsinstrumente;
 - iii) tingimused, mille kohaselt depositeorium hoiab artikli 22 lõike 5 punkti b kohaselt nimelistena emiteeritud ja emitendi või registripidaja registreeritud finantsinstrumente;
- c) depositeoriumi hoolsuskohustused vastavalt artikli 22a lõike 2 punktile c;
- d) eraldamise kohustus vastavalt artikli 22a lõike 3 punktile c;
- e) meetmed, mida kolmas isik peab võtma vastavalt artikli 22a lõike 3 punktile d;
- f) millistel tingimustel ja mis olukorras käsitatakse hoiule võetud finantsinstrumente kaotatuna artikli 24 kohaldamisel;
- g) mida käsitada väliste sündmustena, mille üle asjaosalisel puudub mõistlik kontroll ja mille tagajärjed oleksid olnud vältimatud hoolimata kõigist mõistlikest pingutustest nende ärahoidmiseks vastavalt artikli 24 lõikele 1;
- h) artikli 25 lõikes 2 osutatud sõltumatus nõude täitmise tingimused.”

11) Artikli 30 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Artikleid 13 kuni 14b kohaldatakse *mutatis mutandis* nende äriühinguna asutatud fondide suhtes, kes ei ole määranud käesoleva direktiivi alusel tegevusloa saanud fondivalitsejat.”

12) V peatüki 3. jagu jäetakse välja.

13) Artiklit 69 muudetakse järgmiselt:

a) lõikesse 1 lisatakse järgmine lõik:

„Prospekt sisaldab kas:

- a) ajakohastatud tasustamispoliitika üksikasju, sealhulgas tasu ja hüvitiste arvutamise viisi kirjeldus, tasu ja hüvitiste määramise eest vastutavad isikud, sealhulgas töötasukomisjoni koosseis, kui selline komisjon on olemas, või
- b) tasustamispoliitika kokkuvõtet ja avaldust, et ajakohastatud tasustamispoliitika üksikasjad, sealhulgas tasu ja hüvitiste arvutamise viisi kirjeldus, tasu ja hüvitiste määramise eest vastutavad isikud, sealhulgas töötasukomisjoni koosseis, kui selline komisjon on olemas, on esitatud veebisaidil (sealhulgas viide kõnealusele veebisaidile) ning et taotluse korral tehakse tasuta kättesaadavaks paberkoopia.”;

b) lõikesse 3 lisatakse järgmine lõik:

„Aastaruanne sisaldab ka järgmist:

- a) fondivalitseja ja äriühinguna asutatud fondi poolt oma personalile makstud tasude kogusumma majandusaasta kohta, tuues eraldi välja põhi- ja tulemustasud ning tasusaajate arvu, ning kui see on asjakohane, eurofondi enda poolt otse makstud summad, sealhulgas tulemustasud;
- b) tasude kogusumma, esitatuna töötajate ja muu personali kategooriate kaupa, nagu on osutatud artikli 14a lõikes 3;
- c) tasu ja hüvitiste arvutamise viisi kirjeldus;
- d) artikli 14b lõike 1 punktides c ja d osutatud läbivaatamise tulemused, sealhulgas kõik esinenud kõrvalekalded;
- e) vastuvõetud tasustamispoliitika sisulised muudatused.”

14) Artiklit 78 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 3 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) eurofondi ja eurofondi pädevat asutust identifitseerivad andmed;”;

b) lõikesse 4 lisatakse järgmine lõik:

„Investorile esitatav põhiteave sisaldab ka avaldust selle kohta, et ajakohastatud tasustamispoliitika üksikasjad, sealhulgas tasu ja hüvitiste arvutamise viisi kirjeldus, tasu ja hüvitiste määramise eest vastutavad isikud, sealhulgas töötasukomisjoni koosseis, kui selline komisjon on olemas, on esitatud veebisaidil (sealhulgas viide kõnealusele veebisaidile) ning et taotluse korral tehakse tasuta kättesaadavaks paberkoopia.”

15) Artikli 98 lõike 2 punkt d asendatakse järgmisega:

„d) nõuda:

- i) siseriikliku õigusega lubatud ulatuses telekommunikatsioonioperaatorite valduses olevaid olemasolevaid andmeliiklusandmeid, kui on piisav alus kahtlustada õigusrikkumist ja kui sellised andmed võivad olla asjakohased käesoleva direktiivi rikkumiste uurimisel;
- ii) eurofondide, fondivalitsejate, äriühinguna asutatud fondide, deponitoriumide või muude käesoleva direktiivi reguleerimisalasse kuuluvate üksuste valduses olevaid telefonikõnede ja elektrooniliste sõnumite andmeid ja andmeliiklusandmeid;”.

16) Artikkel 99 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 99

1. Ilma et see piiraks pädevate asutuste järelevalvelõike, millele on osutatud artiklis 98, ja liikmesriikide õigust näha ette ja kohaldada kriminaalkaristusi, sätestavad liikmesriigid käesoleva direktiivi ülevõtmiseks vastu võetud siseriiklike õigusnormide rikkumise eest äriühingutele ja füüsilistele isikutele kohaldatavaid halduskaristusi ja muid haldusmeetmeid käsitlevad eeskirjad ning võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks.

Kui liikmesriigid otsustavad mitte sätestada halduskaristusi, sest õigusrikkumistele kohaldatakse liikmesriigi kriminaalõigust, edastavad nad komisjonile asjakohased kriminaalõiguse sätted.

Halduskaristused ja muud haldusmeetmed peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Hiljemalt 18. märtsiks 2016 teatavad liikmesriigid komisjonile ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele õigus- ja haldusnormid, millega võetakse üle käesolev artikkel, sealhulgas asjaomased kriminaalõiguse sätted. Liikmesriigid teavitavad komisjoni ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet viivitamata kõigist kõnealuste õigus- ja haldusnormide hilisematest muudatustest.

2. Kui liikmesriigid on otsustanud kooskõlas lõikega 1 näha nimetatud lõikes osutatud sätete rikkumise eest ette kriminaalkaristused, tagavad nad, et võetud on asjakohased meetmed, mis annavad pädevatele asutustele kõik vajalikud õigused teha nende jurisdiktsioonis koostööd õigusasutustega, et saada konkreetset teavet käesoleva direktiivi võimaliku rikkumisega seoses algatatud kriminaaluurimiste või -menetluste kohta, ja edastada seda teavet teistele pädevatele asutustele ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele, et täita oma kohustust teha käesoleva direktiivi kohaldamisel üksteisega ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvega koostööd.

Pädevad asutused võivad teha koostööd ka muude liikmesriikide pädevate asutustega, et hõlbustada rahatrahvide sissenõudmist.

3. Käesoleva direktiivi toimimise üldise läbivaatamise osana vaatab komisjon hiljemalt 18. septembriks 2017 läbi haldus- ja kriminaalkaristuste kohaldamise ning eelkõige vajaduse käesoleva direktiivi nõuete rikkumise eest sätestatud halduskaristuste edasise ühtlustamise järele.

4. Pädev asutus võib keelduda teabetaotluse või uurimiselase koostöötaotluse korral tegutsemast üksnes järgmistel erandjuhtudel, nimelt kui:

- a) asjaomase teabe edastamine võib kahjustada taotluse saanud liikmesriigi julgeolekut, eelkõige terrorismi- ja muude raskete kuritegude vastast võitlust;

- b) taotlusele reageerimine kahjustab tõenäoliselt tema enda uurimist, õigusnormide täitmise tagamist või, kui see on kohaldatav, kriminaaluurimist;
- c) sama teo ja samade isikute suhtes on juba algatatud kohtumenetlus taotluse saanud liikmesriigi ametiasutustes või
- d) taotluse saanud liikmesriigis on selliste isikute suhtes sama teo eest juba tehtud lõplik kohtuotsus.

5. Liikmesriigid tagavad, et kui kohustusi kohaldatakse eurofondide, fondivalitsejate, äriühinguna asutatud fondide või deponooriumide suhtes, võib käesoleva direktiivi ülevõtmiseks vastu võetud siseriiklike õigusnormide rikkumise korral kohaldada siseriiklikus õiguses sätestatud tingimustel halduskaristusi või muid haldusmeetmeid juhtorgani liikmete suhtes ning teiste füüsiliste isikute suhtes, kes siseriikliku õiguse kohaselt vastutavad õigusrikkumise eest.

6. Järgides siseriiklikku õigust, tagavad liikmesriigid, et kõigil lõikes 1 osutatud juhtudel hõlmavad halduskaristused ja muud haldusmeetmed, mida võidakse kohaldada, vähemalt järgmist:

- a) avalik teadaanne, milles nimetatakse õigusrikkumise eest vastutav isik ja õigusrikkumise laad;
- b) ettekirjutus, millega nõutakse, et õigusrikkumise eest vastutav isik lõpetaks sellise tegevuse ja hoiduks tegevuse kordamisest;
- c) eurofondi või fondivalitseja puhul eurofondi või fondivalitseja tegevusloa peatamine või kehtetuks tunnistamine;
- d) fondivalitseja või äriühinguna asutatud fondi juhtorgani liikme või muu vastutava füüsilise isiku suhtes kehtestatud ajutine või, korduvate raskete õigusrikkumiste korral, alaline keeld täita ametikohustusi kõnealustes või muudes sellistes äriühingutes;
- e) juriidilise isiku puhul maksimaalne haldustrahv vähemalt 5 000 000 eurot või liikmesriikides, mille rahaühik ei ole euro, vastav summa omavääringus 17. septembri 2014. aasta seisuga, või kuni 10 % juriidilise isiku aastasest kogukäibest vastavalt viimasele kättesaadavale raamatupidamisaruandele, mille juhtorgan on kinnitanud; kui juriidiline isik on emaettevõtja või selle emaettevõtja tütarettevõtja, kes peab koostama konsolideeritud raamatupidamise aruandeid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2013/34/EL, (*) siis on asjaomane aasta kogukäive vastavalt asjakohastele raamatupidamisdirektiividele aasta kogukäive või vastav tululiik viimase kättesaadava konsolideeritud raamatupidamise aruande järgi, mille on heaks kiitnud kõrgeima taseme emaettevõtja juhtorgan;
- f) füüsilise isiku puhul maksimaalne haldustrahv vähemalt 5 000 000 eurot või liikmesriigis, mille rahaühik ei ole euro, vastav summa omavääringus 17. septembri 2014. aasta seisuga;
- g) alternatiivina punktidele e ja f, maksimaalne haldustrahv, mis on vähemalt sama suur kui kahekordne kasu, mis saadi õigusrikkumise tulemusel, mille puhul on võimalik kasu kindlaks määrata, isegi kui see ületab punktides e ja f osutatud maksimumsummasid.

7. Liikmesriigid võivad siseriiklikus õiguses anda pädevatele asutustele õiguse kohaldada lisaks lõikes 6 osutatud karistustele muud liiki karistusi või määrata rahatrahve, mis ületavad lõike 6 punktides e, f ja g osutatud summasid.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19)."

17) Lisatakse järgmised artiklid:

„Artikkel 99a

Liikmesriigid tagavad, et nende poolt käesoleva direktiivi ülevõtmiseks vastu võetud õigus- ja haldusnormides on ette nähtud karistused eelkõige järgmistel juhtudel:

- a) eurofondina tegutsetakse ilma tegevusloata, millega seega rikutakse artiklit 5;
- b) fondivalitsejana tegutsetakse, saamata selleks eelnevalt tegevusluba, millega seega rikutakse artiklit 6;
- c) äriühinguna asutatud fondina tegutsetakse, saamata selleks eelnevalt tegevusluba, millega seega rikutakse artiklit 27;
- d) otseselt või kaudselt omandatakse oluline osalus fondivalitsejas või olulist osalust fondivalitsejas suurendatakse nii, et selle tulemusena hääleõiguste või omatava kapitali osakaal küüniks 20 %, 30 % või 50 %ni või ületaks seda, või nii, et fondivalitsejast saaks tütarettevõtja (edaspidi „kavandatav omandamine“), ilma et teavitataks kirjalikult selle fondivalitseja pädevaid asutusi, kus kavatakse olulist osalust omandada või seda suurendada, millega seega rikutakse artikli 11 lõiget 1;
- e) otseselt või kaudselt võõrandatakse oluline osalus fondivalitsejas või otseselt või kaudselt vähendatakse fondivalitsejas olulist osalust, mille tulemusena hääleõiguste ja või omatava kapitali osakaal väheneks alla 20 %, 30 % või 50 %, või nii, et fondivalitseja ei oleks enam tütarettevõtja, ilma et pädevaid asutusi teavitataks kirjalikult, millega seega rikutakse artikli 11 lõiget 1;
- f) fondivalitseja on saanud tegevusloa valeandmete esitamise teel või mis tahes muul seadusvastasel viisil, millega seega rikutakse artikli 7 lõike 5 punkti b);
- g) äriühinguna asutatud fond on saanud tegevusloa valeandmete esitamise teel või mis tahes muul seadusvastasel viisil, millega seega rikutakse artikli 29 lõike 4 punkti b);
- h) fondivalitseja, olles saanud teada osaluste omandamisest või võõrandamisest oma kapitalis, mille tulemusena osalused ületavad mõne direktiivi 2014/65/EL artikli 11 lõikes 1 osutatud künnise või langevad alla selle, ei teata kõnealusest omandamisest või võõrandamisest pädevatele asutustele, millega seega rikutakse käesoleva direktiivi artikli 11 lõiget 1;
- i) fondivalitseja ei teata vähemalt korra aastas pädevatele asutustele nende aktsionäride ja liikmete nimesid, kes omavad olulist osalust, ning kõnealuste osaluste suurusi, millega seega rikutakse artikli 11 lõiget 1;

- j) fondivalitseja ei järgi menetlusi ja korda, mis on kehtestatud vastavalt siseriiklikule õigusele, millega võetakse üle artikli 12 lõike 1 punkt a;
- k) fondivalitseja ei täida struktuurilisi ja organisatsioonilisi nõudeid, mis on kehtestatud vastavalt siseriiklikule õigusele, millega võetakse üle artikli 12 lõike 1 punkt b;
- l) äriühinguna asutatud fond ei järgi menetlusi ja korda, mis on kehtestatud vastavalt siseriiklikule õigusele, millega võetakse üle artikkel 31;
- m) fondivalitseja või äriühinguna asutatud fond ei täida nõudeid, mis on seotud ülesannete edasi andmisega kolmandatele isikutele ning mis on kehtestatud vastavalt siseriiklikule õigusele, millega võetakse üle artiklid 13 ja 30;
- n) fondivalitseja või äriühinguna asutatud fond ei järgi tegevuseeskirju, mis on kehtestatud vastavalt siseriiklikule õigusele, millega võetakse üle artiklid 14 ja 30;
- o) deponoorium ei täida oma ülesandeid vastavalt siseriiklikele sätetele, millega võetakse üle artikli 22 lõiked 3–7;
- p) äriühinguna asutatud fond või fondivalitseja iga valitsetava lepingulise fondi puhul ei täida korduvalt kohustusi seoses eurofondide investeerimis põhimõtetega, mis on kehtestatud siseriiklike sätetega, millega võetakse üle VII peatükk;
- q) fondivalitseja või äriühinguna asutatud fond ei kasuta riskijuhtimisprotsessi või protsessi, millega täpselt ja sõltumatult hinnatakse börsiväliste tuletisinstrumentide väärtust, nagu on kehtestatud siseriiklike sätetega, millega võetakse üle artikli 51 lõige 1;
- r) äriühinguna asutatud fond või fondivalitseja iga valitsetava lepingulise fondi puhul ei täida korduvalt kohustusi seoses investoritele esitatava teabega, nagu on kehtestatud vastavalt siseriiklikele sätetele, millega võetakse üle artiklid 68–82;
- s) fondivalitseja või äriühinguna asutatud fond, kes turustab selle eurofondi osakuid, mida ta valitseb muus liikmesriigis kui eurofondi päritoluliikmesriigis, ei täida teatamise nõuet, mis on sätestatud artikli 93 lõikes 1.

Artikkel 99b

1. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused avaldavad oma ametlikul veebisaidil kõik otsused halduskaristuste või -meetmete kohta, mis on mõistetud või võetud käesoleva direktiivi ülevõtmiseks vastu võetud siseriiklike sätete rikkumise eest, tehes seda viivitamata pärast seda, kui vastavast otsusest on teatatud isikule, kellele karistus mõisteti või kelle suhtes meede võeti. Avaldatakse vähemalt teave õigusrikkumise liigi ja laadi kohta ning vastutavate isikute andmed. Kõnealune kohustus ei kehti otsuste suhtes, millega võetakse uurivat laadi meetmeid.

Kui pädev asutus, olles hinnanud iga üksikjuhtumi puhul eraldi selliste andmete avaldamise proportsionaalsust, peab juriidilise isiku identiteedi või füüsilise isiku isikuandmete avaldamist ebaproportsionaalseks, või kui nende andmete avaldamine ohustab finantsturgude stabiilsust või käimasolevat uurimist, tagavad liikmesriigid, et pädevad asutused teevad ühte järgmisest:

- a) viivitavad karistuse mõistmise või meetme võtmise otsuse avaldamisega kuni ajani, mil vastava teabe avaldamisest hoidumise põhjused lakkavad olemas olemast;

- b) avaldavad karistuse mõistmise või meetme võtmise otsuse kohta anonüümsed andmed siseriiklikus õiguses sätestatud korras, kui selline anonüümsete andmete avaldamine tagab isikuandmete tõhusa kaitse, või
- c) jätavad karistuse mõistmise või meetme võtmise otsuse üldse avaldamata, kui punktides a ja b sätestatud võimalusi peetakse ebapiisavaks, et tagada:
- i) et finantsturgude stabiilsust ei seata ohtu;
 - ii) sellise otsuse avaldamise proportsionaalsus vähem oluliseks peetava meetme puhul.

Kui karistuse mõistmine või muu meetme võtmise otsus otsustatakse avaldada anonüümselt, võib asjakohaste andmete avaldamise edasi lükata mõistliku aja võrra, kui on ette näha, et selle ajavahemiku jooksul anonüümse avaldamise põhjused kaovad.

2. Pädevad asutused teavitavad Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet kõikidest mõistetud, kuid lõike 1 teise lõigu punkti c kohaselt avaldamata jäetud halduskaristustest, sh nende edasikaebamisest ja edasikaebamise tulemustest. Liikmesriigid tagavad, et pädevaid asutusi teavitatakse mõistetud kriminaalkaristustest ja nendega seotud lõplikest otsustest ning et nad esitavad kõnealuse teabe Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve peab talle teatatud karistuste kesket andmebaasi üksnes pädevate asutuste vahel teabe vahetamise eesmärgil. Kõnealusele andmebaasile pääsevad ligi ainult pädevad asutused ja seda ajakohastatakse pädevate asutuste esitatud teabe põhjal.

3. Kui karistuse mõistmise või meetme võtmise otsuse saab asjakohasele õigusasutusele või muule asutusele edasi kaevata, avaldavad pädevad asutused viivitamata oma ametlikul veebisaidil ka sellise teabe ja hilisema teabe kaebuse tulemuste kohta. Lisaks avaldatakse otsused karistuse mõistmise või meetme võtmise varasema otsuse tühistamise kohta.

4. Pädevad asutused tagavad, et käesoleva artikli kohaselt avaldatud andmed on nende ametlikul veebisaidil vähemalt viis aastat alates nende avaldamisest. Avaldatud isikuandmeid hoitakse pädeva asutuse ametlikul veebisaidil üksnes sellise aja jooksul, mis on vajalik vastavalt kohaldatavatele andmekaitsestandarditele.

Artikkel 99c

1. Liikmesriigid tagavad, et halduskaristuse või -meetme liigi ja haldustrahvi suuruse kindlaksmääramisel tagavad pädevad asutused, et need on tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad, ning võtavad arvesse kõiki asjakohaseid asjaolusid, sealhulgas asjakohasel juhul järgmist:

- a) õigusrikkumise raskusaste ja kestus;
- b) õigusrikkumise eest vastutava isiku vastutuse ulatus;
- c) õigusrikkumise eest vastutava isiku finantsseisundi tugevus, millele osutab juriidilise isiku puhul näiteks tema kogukäive või füüsilise isiku puhul tema aastane sissetulek;
- d) õigusrikkumise eest vastutava isiku poolt õigusrikkumise tulemusena saadud kasu või välditud kahjumi olulisus, muudele isikutele tekitatud kahju ning asjakohasel juhul turgude toimimisele või majandusele üldiselt tekitatud kahju, kui seda saab kindlaks määrata;

- e) õigusrikkumise eest vastutava isiku valmidus teha pädeva asutusega koostööd;
- f) õigusrikkumise eest vastutava isiku varasemad õigusrikkumised;
- g) pärast õigusrikkumist õigusrikkumise eest vastutava isiku poolt selle kordumise ärahoidmiseks võetud meetmed.

2. Pädevad asutused teevad artikli 99 kohaste karistuste mõistmise õigust kasutades tihedat koostööd selle tagamiseks, et järelevalve- ja uurimispädevus ning halduskaristused annaksid käesoleva direktiiviga taotletud tulemusi. Lisaks kooskõlastavad nad oma tegevust, et vältida võimalikku dubleerimist ja kattumist järelevalve- ja uurimispädevuste ning halduskaristuste ja -meetmete kohaldamisel piiriüleste juhtumite korral kooskõlas artikliga 101.

Artikkel 99d

1. Liikmesriigid kehtestavad tõhusa ja usaldusväärse korra, et soodustada käesoleva direktiivi ülevõtmiseks vastu võetud siseriiklike sätete võimalikust või tegelikust rikkumisest teatamist pädevatele asutustele, sealhulgas turvalised sidekanalid sellistest õigusrikkumistest teatamiseks.

2. Lõikes 1 osutatud kord hõlmab vähemalt järgmist:

- a) õigusrikkumiste teadete vastuvõtmise erimenetlus ja teadete järelkontroll;
- b) äriühinguna asutatud fondide, fondivalitsejate ja deponitöömüümide nende töötajate asjakohane kaitse, kes teatavad neis üksustes toime pandud õigusrikkumistest, vähemalt kättemaksu, diskrimineerimise või muud laadi ebavõrdse kohtlemise eest;
- c) selliste isikuandmete kaitse, mis hõlmavad nii isikut, kes teatab õigusrikkumisest, kui ka füüsilist isikut, kes on väidetavalt vastutav õigusrikkumise toimepanemise eest, kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 95/46/EÜ (*);
- d) selged õigusnormid, mis tagavad, et õigusrikkumisest teatanud isikule on konfidentsiaalsus igal juhul tagatud, välja arvatud juhul, kui siseriiklikus õiguses nõutakse edasise uurimise või järgneva kohtumenetluse raames andmete avalikustamist.

3. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve tagab vähemalt ühe turvalise sidekanali käesoleva direktiivi ülevõtmiseks kehtestatud siseriiklike sätete rikkumisest teatamiseks. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve tagab, et kõnealused sidekanalid vastavad lõike 2 punktides a kuni d sätestatule.

4. Liikmesriigid tagavad, et lõigetes 1 ja 3 osutatud õigusrikkumisest teatamist äriühinguna asutatud fondi, fondivalitseja ja deponitöömüümi töötajate poolt ei käsitata lepingu või õigus- ja haldusnormidega teabe avaldamisele kehtestatud piirangute rikkumisena ning õigusrikkumisest teatanud isikule ei panda teatamisega seoses vastutust.

5. Liikmesriigid nõuavad, et fondivalitsejatel, äriühinguna asutatud fondidel ja deponitöömüümidel oleks kehtestatud asjakohane kord, mille kohaselt nende töötajad teatavad õigusrikkumisest asutusesiseselt sõltumatu ja autonoomse erikanali kaudu.

Artikkel 99e

1. Pädevad asutused esitavad Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele kord aastas koondteabe kõikide artikli 99 kohaselt kehtestatud karistuste ja võetud meetmete kohta. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve avaldab selle teabe aastaaruandes.

2. Kui pädev asutus on halduskaristused või -meetmed avalikustanud, teeb ta need halduskaristused või -meetmed samal ajal teatavaks Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele. Kui avaldatud karistus või meede on seotud fondivalitsejaga või äriühinguna asutatud fondiga, lisab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve viite avaldatud karistusele või meetmele artikli 6 lõike 1 kohaselt avaldatud fondivalitsejate nimekirjas.

3. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve koostab rakenduslike tehniliste standardite eelnõu, et määrata kindlaks käesolevas artiklis osutatud teabe esitamise kord ja vormid.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse rakenduslike tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. septembriks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud rakenduslikud tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 15.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiv 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31)."

18) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 104a

1. Liikmesriigid kohaldavad käesoleva direktiivi alusel liikmesriikides toimuva isikuandmete töötlemise suhtes direktiivi 95/46/EÜ nõudeid.

2. Käesoleva direktiivi kohaselt isikuandmete töötlemisele Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve poolt kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 45/2001 (*).

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1)."

19) Artikli 12 lõikes 3, artikli 14 lõikes 2, artikli 43 lõikes 5, artikli 51 lõikes 4, artikli 60 lõikes 6, artikli 61 lõikes 3, artikli 62 lõikes 4, artikli 64 lõikes 4, artikli 75 lõikes 4, artikli 78 lõikes 7, artikli 81 lõikes 2, artikli 95 lõikes 1 ja artiklis 111 asendatakse sõnad „vastavalt artikli 112 lõigetele 2, 3 ja 4 ning artiklites 112a ja 112b sätestatud tingimustel” sõnadega „kooskõlas artikliga 112a”.

20) Artiklis 50a asendatakse sõnad „vastavalt artiklile 112a ning artiklites 112b ja 112c sätestatud tingimustel” sõnadega „kooskõlas artikliga 112a”.

21) Artikli 52 lõike 4 kolmandas lõigus asendatakse viide artikli 112 lõikele 1 viitega artiklile 112.

22) Artikkel 112 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 112

Komisjoni abistab Euroopa väärtpaberikomitee, mis on loodud komisjoni otsusega 2001/528/EÜ. (*)

(*) Komisjoni 6. juuni 2001. aasta otsus 2001/528/EÜ Euroopa väärtpaberikomitee loomise kohta (EÜT L 191, 13.7.2001, lk 45)."

23) Artikkel 112a asendatakse järgmisega:

„Artikkel 112a

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artiklites 12, 14, 43, 60, 61, 62, 64, 75, 78, 81, 95 ja 111 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile neljaks aastaks alates 4. jaanuarist 2011.

Artiklis 26b osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile neljaks aastaks alates 17. septembrist 2014.

Artiklis 50a osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile neljaks aastaks alates 21. juulist 2011.

Artiklis 51 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile neljaks aastaks alates 20. juunist 2013.

Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt kuus kuud enne nelja-aastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklites 12, 14, 26b, 43, 50a, 51, 60, 61, 62, 64, 75, 78, 81, 95 ja 111 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Artiklite 12, 14, 26b, 43, 50a, 51, 60, 61, 62, 64, 75, 78, 81, 95 ja 111 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kolme jooksul pärast õigusakti teatavaks tegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kolme kuu võrra.”

24) Artikkel 112b jäetakse välja.

25) I lisa A loendis asendatakse punkt 2 järgmisega:

„2. Teave depositeoriumi kohta:

2.1. eurofondi depositeoriumi nimi ja tema kohustuste kirjeldus ning tekkida võivad huvide konfliktid;

- 2.2. deponitoriumi poolt edasi antud vara hoidmise ülesannete kirjeldus, selliste isikute nimekiri, kellele ülesanded on edasi antud või sellise isiku poolt omakorda edasi antud, ning huvide konfliktid, mis võivad edasiandmise puhul tekkida;
- 2.3. avaldus selle kohta, et punktide 2.1 ja 2.2 kohta tehakse ajakohastatud teave investoritele kättesaadavaks taotluse korral.”

Artikkel 2

1. Liikmesriigid võtavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid vastu ja avaldavad need hiljemalt 18. märtsiks 2016. Liikmesriigid edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

Nad kohaldavad esimeses lõigus osutatud õigus- ja haldusnorme alates 18. märtsist 2016. Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 3

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 4

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 23. juuli 2014

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
S. GOZI

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2014/92/EL,

23. juuli 2014,

maksekontoga seotud tasude võrreldavuse, maksekonto vahetamise ja põhimaksekontole juurdepääsu kohta**(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Keskpanga arvamust ⁽¹⁾,võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽²⁾,toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 26 lõikele 2 hõlmab siseturg sisepiirideta ala, mille ulatuses tagatakse kaupade, isikute, teenuste ja kapitali vaba liikumine. Siseturu killustumine kahjustab konkurentsivõimet, majanduskasvu ja töökohtade loomist liidus. Siseturu väljakujundamiseks on esmatähtis kõrvaldada selle nõuetekohast toimimist takistavad otsesed ja kaudsed tõkked. Liidu meetmed jaefinantsteenuste siseturu valdkonnas on juba märkimisväärselt aidanud edendada makseteenuse pakkujate piiriülest tegevust ning seega laiendanud tarbijate valikut ning suurendanud pakutavate teenuste kvaliteeti ja läbipaistvust.
- (2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2007/64/EÜ ⁽⁴⁾ on kehtestatud peamised läbipaistvusnõuded tasude puhul, mida krediidasutused võtavad maksekontol osutatavate teenuste eest. See on märkimisväärselt lihtsustanud makseteenuse pakkujate tegevust, luues makseteenuste pakkujatele ja esitatavale teabele ühtsed reeglid, ning on vähendanud makseteenuse pakkujate halduskoormust ja kulusid.
- (3) Siseturu sujuv toimimine ja kaasaegse, sotsiaalselt kaasava majanduse areng sõltub üha enam ülemaailmsest makseteenuste osutamisest. Kõik sellega seotud uued õigusaktid peavad moodustama osa liidu aruka majanduse strateegiast, milles võetakse mõjusalt arvesse kaitsetumate tarbijate vajadusi.

⁽¹⁾ ELT C 51, 22.2.2014, lk 3.

⁽²⁾ ELT C 341, 21.11.2013, lk 40.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 15. aprilli 2014. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta otsus.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2007. aasta direktiiv 2007/64/EÜ makseteenuste kohta siseturul ning direktiivide 97/7/EÜ, 2002/65/EÜ, 2005/60/EÜ ja 2006/48/EÜ muutmise ning direktiivi 97/5/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 319, 5.12.2007, lk 1).

- (4) Samas, nagu märgib Euroopa Parlament oma 4. juuli 2012. aasta resolutsioonis soovitud komisjonile juurdepääsu kohta pankade põhiteenustele, tuleb teha senisest rohkem jaepanganduse siseturu parandamiseks ja arendamiseks. Praegu tekitavad tasude läbipaistvuse ja võrreldavuse puudumine ning raskused maksekonto vahetamisel endiselt tõkkeid täielikult integreeritud turu väljakujundamisele ning aitavad kaasa konkurentsi vähesusele jaepangandussektoris. Nende probleemidega tuleb tegeleda ning saavutada kõrge kvaliteediga standardid.
- (5) Praegused siseturu tingimused võivad vähendada makseteenuse pakkujate huvi kasutada asutamisevabadust või teenuste osutamise vabadust liidus, kuna uuele turule sisenemisel on raske tarbijaid leida. Uutele turgudele sisene mine toob sageli kaasa suuri investeeringuid. Sellised investeeringud on põhjendatud ainult juhul, kui pakkuja näeb ette piisavalt võimalusi ja vastavat tarbijanõudlust. Tarbijate väike liikuvus jaefinantsteenuste valdkonnas on peamiselt tingitud tasude ja pakutavate teenuste läbipaistvuse ja võrreldavuse puudumisest ning raskustest maksekonto vahetamisel. Need tegurid piiravad ka nõudlust. See kehtib eelkõige piiriülestel juhtudel.
- (6) Olulised tõkked maksekontode siseturu väljakujundamisel võivad lisaks tuleneda kehtivate siseriiklike õigusraamistike killustatusest. Liikmesriigi tasandil kohaldatakse maksekontode ning eelkõige tasude võrreldavuse ja maksekontode vahetamise puhul erinevaid sätteid. Maksekonto vahetamist käsitlevate ühtsete siduvate meetmete puudumine liidu tasandil on viinud erinevate tavade ja meetmeteni liikmesriikide tasandil. Need erinevused on veelgi suuremad tasude võrreldavuse valdkonnas, kus liidu tasandil ei ole võetud meetmeid ning puuduvad ka iseregulatsiooni algatused. Kui need erinevused peaksid tulevikus veelgi suurenema selle tõttu, et makseteenuse pakkujad üritavad kujundada oma tavad vastavalt siseriiklikele turgudele, suurendaks see piiriülelset tegutsevate makseteenuse pakkujate kulusid võrreldes riigisisest tegutsevate makseteenuse pakkujate kuludega ning muudaks seega piiriülese äritegevuse vähem atraktiivseks. Piiriülelset tegevust siseturul takistavad ka tõkked, mida tarbijad kogevad maksekonto avamisel välisriigis. Kehtivad piiravad kõlblikuskriteeriumid võivad takistada liidu kodanike vaba liikumist liidus. Kõigile tarbijatele maksekontole juurdepääsu tagamine võimaldab neil osaleda siseturul ja saada kasu siseturu hüvedest.
- (7) Kuna paljud võimalikud kliendid ei ole maksekontot avanud, kuna neile on sellest keeldutud või kuna neile ei ole pakutud sobivat toodet, ei ole maksekontoteenuste potentsiaalset nõudlust liidus seni veel täielikult ära kasutatud. Tarbijate aktiivsem osalemine siseturul tõstaks makseteenuse pakkujate huvi siseneda uutele turgudele. Lisaks aitab selliste tingimuste loomine, mis võimaldavad kõigile tarbijatele juurdepääsu maksekontole, soodustada tarbijate osalemist siseturul ning saada neil kasu siseturu hüvedest.
- (8) Tasude läbipaistvuse ja võrreldavusega seotud küsimusi käsitleti liidu tasandil pangandussektori iseregulatsiooni algatuse raames. Kõnealuse algatuse suhtes ei jõutud siiski lõplikule kokkuleppele. Seoses maksekonto vahetamisega on Euroopa pangandussektori komitee 2008. aastal kehtestatud põhimõtetele ette nähtud kord maksekonto vahetamiseks samas liikmesriigis asuvast ühest makseteenust pakkuvast pangast teise. Kuna kõnealused ühised põhimõtted ei ole siduvad, on neid liidus kohaldatud ebajärjepidevalt ning tulemused ei ole rahuldavad. Lisaks käsitlevad ühised põhimõtted ainult maksekonto riigisisest vahetamist ning ei hõlma piiriülelset vahetamist. Põhimaksekontole juurdepääsu küsimuses kutsuti komisjoni soovitus 2011/442/EL⁽¹⁾ liikmesriike üles võtma meetmeid, et tagada selle rakendamine hiljemalt kuus kuud pärast soovitus avaldamist. Praegu järgib ainult mõni liikmesriik nimetatud soovitus esitatud põhimõtteid.

⁽¹⁾ Komisjoni 18. juuli 2011. aasta soovitus 2011/442/EL põhimaksekontole juurdepääsu küsimuses (ELT L 190, 21.7.2011, lk 87).

- (9) Selleks et toetada finantsteenustealast tõhusat ja sujuvat pikaajalist liikuvust, on oluline näha ette ühtsed eeskirjad, et lahendada tarbijate väikese liikuvuse probleem ning eelkõige parandada maksekontoteenuste ja tasude võrreldavust ning soodustada maksekontode vahetamist, samuti et hoida ära maksekontot piiriülevalt avada ja kasutada soovivate tarbijate diskrimineerimist elukoha alusel. Lisaks on esmatähtis võtta asjakohaseid meetmeid, et edendada tarbijate osalemist maksekontoturul. Kõnealused meetmed soodustavad makseteenuse pakkujate sisenemist siseturule ja tagavad võrdsed tingimused, edendades seega konkurentsi ja vahendite tõhusat jaotamist liidu finantsteenuste jaotamisel ettevõtjate ja tarbijate hüvanguks. Samuti võimaldavad läbipaistev teave tasude kohta ja maksekonto vahetamise võimalused koos põhimaksekonto teenustele juurdepääsu õigusega liidu kodanikel lihtsamalt liidus ringi liikuda ja sisseoste teha ning seega saada kasu täielikult toimivast jaefinantsteenuste siseturust ja aidata kaasa siseturu edasisele arengule.
- (10) Samuti on oluline tagada, et käesoleva direktiiviga ei takistata uuendusi jaefinantsteenuste valdkonnas. Igal aastal muutuvad kättesaadavaks uued tehnoloogiad, nagu mobiilsed pangateenused ja kiipmaksekaardid, mis võivad muuta aegunuks maksekonto praegused mudelid.
- (11) Käesolev direktiiv ei tohiks takistada liikmesriike säilitamast või vastu võtmast tarbijate kaitseks rangemaid õigusnorme, tingimusel et sellised normid on kooskõlas nende kohustustega, mis tulenevad liidu õigusest ja käesolevast direktiivist.
- (12) Tasude võrreldavust ja maksekonto vahetamist käsitlevad käesoleva direktiivi sätted peaksid olema kohaldatavad kõikide direktiivis 2007/64/EÜ määratletud makseteenuse pakkujate suhtes. Põhimaksekontodele juurdepääsu andmist käsitlevaid käesoleva direktiivi sätteid tuleks kohaldada üksnes krediitiasutuste suhtes. Kõik käesoleva direktiivi sätted peaksid käsitlema maksekontosid, mille abil kliendid saavad teha järgmisi tehinguid: paigutada kontole raha ja võtta välja sularaha, teha kolmandatele isikutele suunatud maksetehinguid ja võtta vastu kolmandate isikute maksetehinguid, sealhulgas teha krediidikorraldusi. Sellest tulenevalt ei tuleks käesolevat direktiivi kohaldada piiratud funktsioonidega kontode suhtes. Näiteks sellised kontod nagu hoiukontod, krediitkaardikontod, millele tavaliselt makstakse raha üksnes krediitkaardivõlgnevuse tagasimaksmiseks, hüpoteegiarvelduskontod või e-raha kontod tuleks põhimõtteliselt käesoleva direktiivi kohaldamisalast välja jätta. Kui aga neid kontosid peaks kasutatama igapäevasteks maksetehinguteks ja kui need peaksid võimaldama kõiki eespool loetletud funktsioone, kuuluvad need käesoleva direktiivi kohaldamisalasse. Käesoleva direktiivi kohaldamisalasse ei peaks kuuluma ettevõtjate, sealhulgas väikeste ja mikroettevõtjate kontod, kui neid ei hoita eraisikuna. Liikmesriikidel peaks olema võimalik otsustada laiendada käesoleva direktiivi kohaldamist muudele makseteenuse pakkujatele ja muudele maksekontodele, näiteks sellistele kontodele, mis pakuvad piiratud maksefunktsioone.
- (13) Kuna põhimaksekonto on käesoleva direktiivi mõttes maksekonto liik, tuleks sellele kohaldada ka läbipaistvuse ja kontode vahetamise sätteid.
- (14) Käesolevas direktiivis kasutatud mõisted tuleks niivõrd kui võimalik viia kooskõlla muudes liidu seadusandlikes aktides kasutatud mõistetega, eelkõige direktiivis 2007/64/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 260/2012⁽¹⁾ kasutatud mõistetega.
- (15) On esmatähtis, et tarbijad suudaksid aru saada tasudest, et võrrelda erinevate makseteenuse pakkujate pakkumisi ja teha teadlikke otsuseid selle kohta, milline maksekonto kõige paremini vastab nende vajadustele. Tasusid ei ole võimalik võrrelda, kui makseteenuse pakkujad kasutavad sama teenuse puhul erinevaid termineid ja esitavad teavet erinevas vormis. Standardne terminoloogia koos ühtses vormis esitatud sihipärase teabega tasude kohta kõige tüüpilisemate maksekontoga seotud teenuste puhul aitab tarbijatel tasusid mõista ja võrrelda.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2012. aasta määrus (EL) nr 260/2012, millega kehtestatakse eurodes tehtavatele krediid- ja otsekorraldustele tehnilised ja ärilised nõuded ning muudetakse määrust (EÜ) nr 924/2009 (ELT L 94, 30.3.2012, lk 22).

- (16) Tarbijad saaksid kõige rohkem kasu teabest, mis on konkreetne, standarditud ja võimaldab hõlpsasti võrrelda eri makseteenuse pakkujate teenuseid. Maksekontoga seotud paksumiste võrdlemiseks tarbijatele kättesaadavaks tehtud vahendite mõju oleks piiratud, kui erinevate paksumiste tasude loetelude uurimiseks kuluv aeg kaaluks üles kõige sobivama paksumise valimisest saadava kasu. Need vahendid peaksid olema mitmekülgsed ning tuleks läbi viia tarbijauuringuid. Praeguses etapis tuleks tasudega seotud termineid standardida liikmesriikides ainult kõige tüüpilisemate mõistete ja määratluste puhul, et hoida ära ülemäärase teabe ohtu ja hõlbustada kiiret rakendamist.
- (17) Tasudega seotud terminid peaksid kindlaks määrama liikmesriigid, mis võimaldab võtta arvesse kohaliku turu eripära. Tüüpilise teenusena tuleks käsitada teenust, mille eest võtab liikmesriigis tasu vähemalt üks makseteenuse pakkuja. Lisaks tuleks juhul, kui teenused on iseloomulikud enamikule liikmesriikidest, selliste teenuste määratlemiseks kasutatavaid termineid standardida liidu tasandil, nii et tasusid oleks võimalik võrrelda kogu liidus. Riigisestse loetelude piisava ühetaolisuse tagamiseks peaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1093/2010 ⁽¹⁾ asutatud Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve) (edaspidi „Euroopa Pangandusjärelevalve“) kehtestama suunised, et aidata liikmesriikidel kindlaks määrata kõige enam kasutatavad teenused, mis tarbijatele liikmesriigi tasandil kõige suuremaid kulusid põhjustavad. Neid eesmarke silmas pidades peaksid liikmesriigid tegema komisjonile ja Euroopa Pangandusjärelevalvele hiljemalt 18. detsembril 2014 teatavaks asjakohased asutused, kellele need suunised tuleks adresseerida.
- (18) Kui liikmesriigid on kindlaks määranud selliste kõige tüüpilisemate makseteenuste esialgse loetelu, mille suhtes riigi tasandil kohaldatakse tasu, koos mõistete ja määratlustega, peaks Euroopa Pangandusjärelevalve selle läbi vaatama, et loetleda delegeeritud õigusaktis teenused, mis on iseloomulikud enamikule liikmesriikidest, ja panna liidu tasandil nende jaoks ette standarditud mõisted ja määratlused kõikides liidu institutsioonide ametlikes keeltes. Euroopa Pangandusjärelevalve peaks tagama, et ühe teenuse jaoks kasutatakse iga liikmesriigi riigikeeles, mis on samas ka liidu institutsioonide ametlik keel, ainult ühte mõistet. See tähendab, et ühe ja sama teenuse puhul võib kasutada erinevaid mõisteid eri liikmesriikides, mis jagavad sama liidu institutsioonide ametlikku keelt, võttes seega arvesse iga riigi eripära. Seejärel peaksid liikmesriigid kohaldatavad liidu tasandi mõisted lisama oma esialgsetesse loeteludesse ja avaldama nendel põhinevad lõplikud loetelud.
- (19) Selleks et tarbijad saaksid hõlpsasti võrrelda maksekonto tasusid kogu siseturul, peaksid makseteenuste pakkujad esitama tarbijatele hinnakirja kõige tüüpilisemate teenuste kohta, mis on kantud kõige tüüpilisemate maksekontodega seotud teenuste riigisisesse loetellu. Nimetatud hinnakirjas tuleks juhul, kui see on asjakohane, kasutada liidu tasandil kehtestatud standarditud mõisteid ja määratlusi. See aitaks ka tagada võrdsed tingimused maksekontoturul konkureerivatele makseteenuse pakkujatele. Teenuste hinnakiri ei tohiks sisaldada muid tasusid. Juhul kui makseteenuse pakkuja ei paku mõnda teenust, mis on esitatud kõige tüüpilisemate maksekontodega seotud teenuste loetelus, peaks ta sellele osutama, näiteks lisades teenusele märke „ei pakuta“ või „ei ole kohaldatav“. Liikmesriikidel peaks olema võimalus nõuda, et hinnakirjale lisatakse olulisemad näitajad, nt kogukulude näitaja, milles esitatakse maksekonto aastane kuluks kliendi jaoks. Selleks et aidata tarbijatel aru saada tasudest, mida nad peavad maksma oma maksekonto eest, tuleks neile teha kättesaadavaks selge, mittetehniline ja ühemõtteline sõnastik, kus esitatakse selgitused vähemalt teenuste hinnakirjas sisalduvate teenuste ja tasude kohta. Sõnastik peaks aitama paremini mõista tasude olemust ning innustama tarbijaid valima laiemat hulga maksekonto paksumiste hulgast. Samuti tuleks makseteenuse pakkujatele kehtestada kohustus teavitada tarbijaid tasuta vähemalt kord aastas kõigist tarbija maksekontoga seoses võetud tasudest, sealhulgas, kui see on kohaldatav arvelduskrediidi intressimäärast ja hoiuse summalt makstava intressi määrast.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

See ei piira Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/48/EÜ⁽¹⁾ arvelduskrediidi sätteid. Tagantjärele edastatav teave tuleks esitada eraldi dokumendis nimetusega „makstud tasude ülevaade”. Selles tuleks esitada maksekontol teenitud intresside ja maksekonto kasutamise eest makstud tasude ülevaade, et tarbija saaks aru, millega on makstud tasud seotud, ja suudaks hinnata vajadust muuta tarbimisharjumusi või vahetada makseteenuse pakkujat. Seda kasu saaks maksimeerida, kui tasude kohta esitataks makstud tasude ülevaates kõige tüüpilisemad teenused samas järjestuses nagu enne teenuse osutamist esitatud hinnateabes.

- (20) Tarbijate vajaduste rahuldamiseks on vaja tagada, et teave maksekonto tasude kohta oleks täpne, selge ja võrreldav. Seepärast peaks Euroopa Pangandusjärelevalve pärast liikmesriikide asutustega konsulteerimist ja tarbijauuringu läbiviimist töötama välja rakenduslike tehniliste standardite eelnõu teenuste hinnakirja ja makstud tasude ülevaate ning enamkasutatavate sümbolite standarditud esitamismõistete kohta, et tarbijatel oleks võimalik teavet paremini mõista ja võrrelda. Kõigis liikmesriikides tuleks teenuste hinnakirja ja makstud tasude ülevaate puhul järgida sama vormi ning kirjade ja rubriikide järjestust, mis võimaldab tarbijatel võrrelda kahte samalaadset dokumenti ning seega paremini mõista ja kasutada teavet. Teenuste hinnakiri ja makstud tasude ülevaade peaksid olema selgelt eristatavad muudest teadetest. Kõnealuste vormide väljatöötamisel peaks Euroopa Pangandusjärelevalve ühtlasi arvesse võtma, et liikmesriigid võivad otsustada, et nad esitavad hinnakirja ja makstud tasude ülevaate koos teabega, mida nõutakse muude liidu või liikmesriigi seadusandlike aktidega, mis käsitlevad maksekontosid ja nendega seotud teenuseid.
- (21) Selleks et tagada liidu tasandil kohaldatavate terminite ühtne kasutamine kogu liidus, peaksid liikmesriigid kehtestama makseteenuse pakkujatele kohustuse kasutada tarbijatega suhtlemisel, sealhulgas teenuste hinnakirjas ja makstud tasude ülevaates, liidu tasandil kohaldatavaid termineid koos muude lõplikus loetelus kindlaks määratud siseriiklike standarditud terminitega. Makseteenuse pakkujatel peaks oma tarbijatele lepingulist, äri- ja turustamisalasalt teavet andes olema võimalik kasutada kaubamärkide nimetusi, kui nad sõnaselgelt märgivad vastava kohaldatava standarditud termini. Kui nad otsustavad hinnakirjas või makstud tasude ülevaates kasutada kaubamärkide nimetusi, tuleks need esitada lisaks standarditud terminitele sekundaarse nimetusena, näiteks sulgudes või väiksemas kirjas.
- (22) Sõltumatud võrdlusveebisaidid on tarbijate jaoks tõhus vahend erinevate maksekonto pakkujate eeliste hindamiseks ühes kohas. Sellised veebisaidid suudavad tagada vajaliku tasakaalu teabe selguse ja konkretsuse ning igakülsuse ja põhjalikkuse vahel, võimaldades tarbijatel saada vajaduse korral üksikasjalikumalt teavet. Nende eesmärk peaks olema hõlmata pakkujate võimalikult laialt skaalal, et anda esinduslik ülevaade, hõlmates samas ka märkimisväärset osa turust. Samuti aitavad need veebisaidid vähendada tarbijatel teabe hankimisega seotud kulusid, kuna pole vaja koguda teavet makseteenuste pakkujate eraldi. On ülioluline, et sellistel veebisaitidel antav teave oleks usaldatav, erapooletu ja läbipaistev ning et tarbijaid teavitataks selliste veebisaitide olemasolust. Seejuures peaksid avalikkust sellistest veebisaitidest teavitama liikmesriigid.
- (23) Selleks et saada makstud tasude ja maksekontode suhtes kohaldatavate intressimäärade kohta sõltumatut teavet, peaks tarbijatel olema juurdepääs avalikult kasutatavatele võrdlusveebisaitidele, mis on makseteenuse pakkujatest sõltumatud, mis tähendab, et ühtegi makseteenuse pakkujat ei tohiks seada otsingutulemustes eelisolukorda. Seepärast peaksid liikmesriigid tagama, et nende territooriumil on tarbijatel vaba juurdepääs vähemalt ühele sellisele veebisaidile. Selliseid võrdlusveebisaitide võivad hallata pädevad asutused, muud ametiasutused või eraettevõtjad või neid võidakse hallata pädevate asutuste või muude ametiasutuste nimel. Maksekontodega seotud tasude võrdlemise funktsiooni võivad täita ka olemasolevad veebisaidid, mis võrdlevad mitmesuguseid finants- ja mittefinantsstoteid. Selliseid veebisaitide jaoks hallata kooskõlas kindlaksmääratud kvaliteedinõuetega, mille hulka kuulub nõue esitada andmeid saitide omanike kohta, anda täpset ja ajakohastatud teavet, märkida viimase ajakohastamise aeg, esitada selged ja objektiivsed kriteeriumid, millel võrdlused põhinevad, ning võrrelda võimalikult laia skaalat maksekontode pakkujate, mis hõlmab märkimisväärset osa turust. Liikmesriikidel peaks olema võimalik kindlaks määrata, kui tihti võrdlusveebisaidid peaksid tarbijatele pakutavat teavet üle vaatama ja ajakohastama, võttes arvesse seda, kui sageli

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta direktiiv 2008/48/EÜ, mis käsitleb tarbijakrediidilepinguid ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 87/102/EMÜ (ELT L 133, 22.5.2008, lk 66).

makseteenuse pakkujad üldiselt tasude kohta esitatavat teavet ajakohastavad. Liikmesriigid peaksid samuti kindlaks määrama, mida tuleks pidada maksekontode pakkumiste võimalikult laiaks skaalaks, ning selleks võiks näiteks hinnata olemasolevate makseteenuse pakkujate arvu ja sellest lähtuvalt seda, kas lihtenamus või sellest väiksem osakaal oleks piisav, ja/või olemasolevate krediidasutuste turuosa ja/või nende geograafilist asukohta. Võrdlusveebisaidil tuleks võrrelda nende teenuste eest makstavaid tasusid, mis on kantud loetellu kõige tüüpilisematest maksekontodega seotud teenustest, kasutades selleks liidu tasandi mõisteid.

Oleks asjakohane, et liikmesriikidel oleks võimalik nõuda sellistelt veebisaitidelt ka muu teabe, näiteks makseteenuse pakkujate teenuste taset määravate selliste tegurite võrdlemist nagu kontorite või pangaautomaatide arv. Juhul kui liikmesriigis on ainult üks veebisait ja see veebisait lõpetab töö või ei vasta enam kvaliteedinõuetele, peaks liikmesriik tagama, et tarbijad saavad mõistliku aja jooksul juurdepääsu mingile muule liikmesriigi tasandi võrdlusveebisaidile.

- (24) Praegu pakuvad makseteenuse pakkujad maksekontot sageli koos muude, maksekontodega mitteseotud finants- toodete või -teenustega, nagu kindlustustooted või finantsnõustamine. Sel viisil saavad makseteenuse pakkujad mitmekesistada oma pakkumist ja pakkuda üksteisele konkurentsi, mis kokkuvõttes võib tuua kasu tarbijatele. Komisjoni 2009. aasta uuring seosmüügi kohta finantssektoris ning asjaomased konsultatsioonid ja tarbijate kaebused osutavad siiski sellele, et makseteenuse pakkujad võivad pakkuda maksekontosid koos toodetega, mida tarbijad ei vaja ja mis ei ole maksekonto seisukohast olulised, nt kodukindlustus. Lisaks on täheldatud, et seosmüük võib vähendada hindade läbipaistvust ja võrreldavust, piirata tarbijate ostuvõimalusi ning pärssida nende liikuvust. Seepärast peaksid liikmesriigid tagama, et maksekontoteenuse paketi pakkumise korral annab makseteenuse pakkuja tarbijatele teavet selle kohta, kas maksekontot on võimalik omandada eraldi, ja kui see on nii, siis esitatakse eraldi teave muu sellise paketti kuuluva seonduva toote või teenuse kulude ja sellele kohaldatavate tasude kohta, mida saab osta eraldi.
- (25) Maksekontode vahetamise protsess tuleks ühtlustada kogu liidus. Praegu kasutusel olevad liikmesriikide tasandi meetmed on väga erinevad ja ei taga kõikides liikmesriikides tarbijate kaitset piisaval tasemel. Selliste seadusandlike meetmete kehtestamine, millega luuakse makseteenuse pakkuja poolt igas liikmesriigis vastava teenuse osutamisel järgitavad olulisemad põhimõtted, parandaks siseturu toimimist nii tarbijate kui ka makseteenuse pakkujate jaoks. Ühest küljest kindlustaks see võrdsed tingimused tarbijatele, kes võivad olla huvitatud maksekonto avamisest teises liikmesriigis, kuna see tagaks, et pakutakse võrdväärset kaitsetaset. Teisest küljest vähendaks see liikmesriigi tasandil kehtivate regulatiivsete meetmete vahelisi erinevusi ja seega vähendaks piiriülevalt oma teenuseid pakkuda kavatsivate makseteenuse pakkujate halduskoormust. Selle tagajärjel hõlbustaksid kontode vahetamise alased meetmed maksekontodega seotud teenuste osutamist siseturul.
- (26) Maksekonto vahetamine ei tähenda seda, et leping antaks edastavalt makseteenuse pakkujalt vastuvõtvale makseteenuse pakkujale üle.
- (27) Tarbijatel on huvi vahetada maksekontot ainult juhul, kui sellega ei kaasne ülemäärast haldus- ja rahalist koormust. Seetõttu peaksid makseteenuse pakkujad pakkuma tarbijatele selget ja kiiret protseduuri maksekontode, sealhulgas põhimaksekontode vahetamiseks. Selline protseduur peaks olema tagatud juhul, kui tarbijad soovivad viia maksekontot üle ühe makseteenuse pakkuja juurest teise juurde, ning samuti juhul, kui tarbijad soovivad maksekontot muuta sama makseteenuse pakkuja juures. See võimaldaks tarbijatel kasu saada kõige sobivamatest pakkumistest turul ning vahetada hõlpsalt olemasolev maksekonto teise potentsiaalselt sobivama vastu, olenemata sellest, kas kontovahetus toimub sama makseteenuse pakkuja juures või on sellesse kaasatud eri makseteenuse pakkujad. Kõik tasud, mida makseteenuse pakkujad kohaldavad seoses vahetamisteenusega, peaksid olema mõistlikud ja kooskõlas makseteenuse pakkujate tegelike kuludega.

- (28) Sellise maksekonto vahetamise puhul, kus mõlemad makseteenuse pakkujad asuvad sama liikmesriigi territooriumil, peaks liikmesriikidel olema lubatud kehtestada ja kasutada käesolevas direktiivis sätestatud erinevat korda, kui see on selgelt tarbijate huvides.
- (29) Vahetamise protsess peaks olema tarbija jaoks võimalikult lihtne. Seega peaksid liikmesriigid tagama, et vastuvõttev makseteenuse pakkuja vastutab tarbija nimel protsessi algatamise ja juhtimise eest. Liikmesriikidel peaks olema võimalik rakendada vahetamisteenuse kujundamisel täiendavaid võtteid, näiteks tehnilisi lahendusi. Sellised täiendavad võtted võivad minna kaugemale kui käesoleva direktiivi nõuded; näiteks võidakse vahetamisteenust osutada lühema ajavahemiku jooksul või makseteenuse pakkujalt võidakse nõuda, et nad peavad tarbija taotlusel tagama alates maksekonto vahetamise volituse saamisest kindla piiratud ajavahemiku jooksul varasemale maksekontole laekunud krediidikorralduste automaatse marsruutimise uuele maksekontole. Selliseid täiendavaid võtteid võivad makseteenuse pakkujad rakendada vabatahtlikkuse põhimõttel ka siis, kui liikmesriik neid ei nõua.
- (30) Tarbijatel peaks olema võimalik nõuda, et vastuvõttev makseteenuse pakkuja viiks maksekonto vahetamise lõpule laekuvate krediidikorralduste, krediidikorralduste püsikorralduste või otsekorralduste volituste või nendest osade puhul, kusjuures soovitatav oleks, kui selleks piisaks ühest kohtumisest vastuvõtva makseteenuse pakkujaga. Selleks peaks tarbijatel olema võimalik allkirjastada üksainus volitus, millega antakse nõusolek igaks nimetatud toiminguks. Liikmesriigid võiksid nõuda, et tarbija volitus on kirjalik, kuid võiksid asjakohasel juhul otsustada lubada võrdväärseid meetodeid, näiteks juhul kui on kehtestatud automaatne vahetamise süsteem. Enne volituse andmist tuleks tarbijat teavitada kõigist maksekonto vahetamise etappidest. Nii võiks volitus hõlmata kõiki toiminguid, mis on osa vahetamisteenusest, ning võiks pakkuda tarbijale võimaluse valida ainult mõned nendest toimingutest.
- (31) Maksekonto edukaks vahetamiseks on vaja edastava makseteenuse pakkuja koostööd. Edastav makseteenuse pakkuja peaks vastuvõtvale makseteenuse pakkujale edastama kogu teabe, mida on vaja maksete taaskäivitamiseks teisel maksekontol. Selline teave ei tohiks siiski hõlmata rohkem, kui on vaja vahetamise teostamiseks.
- (32) Et hõlbustada piiriülest maksekontode avamist, peaks tarbijal olema võimalus nõuda uuel makseteenuse pakkujalt, et ta kannaks uuele maksekontole üle kõik krediidikorralduste püsikorraldused või osa neist ning võtaks vastu otsekorraldused alates tarbija poolt nimetatud kuupäevast ning annaks tarbijale teabe uue maksekonto üksikasjalike andmetega, eelistatavalt ühe kohtumise jooksul uue makseteenuse pakkujaga.
- (33) Tarbijad ei tohiks kanda finantskahju ega kulusid või intresse, mis on tekkinud kummagi vahetamises osaleva makseteenuse pakkuja vigade tõttu. Eelkõige ei tohiks tarbijad kanda finantskahju, mis tekib lisatasude, intresside või muude kulude, samuti trahvide või karistusmaksete tõttu, või mis tahes liiki finantskahju, mis tekib makse hilinenud teostamise tõttu.
- (34) Liikmesriigid peaksid tagama, et maksekontot avada soovivad tarbijad ei diskrimineeritaks kodakondsuse ega elukoha alusel. Kuigi on oluline, et krediidasutused tagaksid, et nende kliendid ei kasuta finantsüsteemi sellistel ebaseaduslikel eesmärkidel nagu pettus, rahapesu või terrorismi rahastamine, ei tohiks nad seada tõkkeid tarbijatele, kes soovivad maksekonto piiriülese avamise ja kasutamise teel saada kasu siseturu eelistest. Seetõttu ei tohiks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/60/EÜ⁽¹⁾ sätteid kasutada ettekaandena äriselt vähem atraktiivsete tarbijate tagasilükkamiseks.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2005. aasta direktiiv 2005/60/EÜ rahandussüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise vältimise kohta (ELT L 309, 25.11.2005, lk 15).

- (35) Tarbijaid, kes liidus seaduslikult elavad, ei tohiks liidu piires maksekonto avamisel või kontole juurdepääsemisel diskrimineerida nende kodakondsuse või elukoha tõttu või mingil muul Euroopa Liidu põhiõiguste harta („harta“) artiklis 21 osutatud põhjusel. Lisaks peaksid liikmesriigid tagama juurdepääsu põhimaksekontodele olenemata tarbijate finantsolukorrast, mida iseloomustavad näiteks nende tööhõivealane seisund, sissetuleku suurus, varasemad laenud või eraisiku pankrot.
- (36) Tarbijatel, kes liidus seaduslikult elavad ja kellel ei ole maksekontot teatavas liikmesriigis, peaks olema õigus avada ja kasutada põhimaksekontot kõnealuses liikmesriigis. Mõiste „liidus seaduslikult elav“ peaks hõlmama nii liidu kodanikke kui ka kolmandate riikide kodanikke, kes kasutavad juba selliste liidu õigusaktide alusel saadud õigusi nagu nõukogu määrus (EMÜ) nr 1408/71⁽¹⁾, nõukogu direktiiv 2003/109/EÜ⁽²⁾, nõukogu määrus (EÜ) nr 859/2003⁽³⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2004/38/EÜ⁽⁴⁾. See peaks samuti hõlmama isikuid, kes taotlevad varjupaika 28. juuli 1951. aasta Genfi pagulasseisundi konventsiooni ja selle 31. jaanuari 1967. aasta protokollil ning muude asjakohaste rahvusvaheliste lepingute alusel. Lisaks peaks liikmesriikidel olema võimalik laiendada „liidus seaduslikult elamise“ mõistet teistele kolmandate riikide kodanikele, kes nende territooriumil viibivad.
- (37) Austades täielikult aluslepingutega tagatud põhivabadusi, peaksid liikmesriigid saama nõuda, et tarbijad, kes soovivad nende territooriumil avada põhimaksekonto, näitaksid selle vastu üles tõelist huvi. Ilma et see piiraks kooskõlas direktiiviga 2005/60/EÜ vastu võetud rahapesuvastaste nõuete kohaldamist, ei tohiks sellise tõelise huvi näitamiseks nõuda isiku kohaletulekut krediidasutuse ruumidesse.
- (38) Liikmesriigid peaksid tagama, et põhimaksekontosid pakkuvate krediidasutuste hulk on piisav kõigi tarbijateni jõudmiseks, igasuguse tarbijate diskrimineerimise ärahoidmiseks ja konkurentsimoonutuste välistamiseks. Krediidasutuste piisava hulga välja selgitamisel peaks arvessevõetavate tegurite hulka kuuluma krediidasutuste võrgu ulatus ja tihedus, liikmesriigi territooriumi suurus, tarbijate jaotumine sellel territooriumil, krediidasutuste turuosa ning põhimaksekontode osakaal krediidasutuse pakutavate maksekontode seas. Põhimõtteliselt peaksid põhimaksekontosid pakkuma võimalikult paljud krediidasutused, eesmärgiga tagada, et tarbijad saavad neid kontosid avada oma elukoha lähedal asuva krediidasutuse ruumides ning et tarbijaid ei diskrimineeritaks mitte kuidagi sellistele kontodele juurdepääsul ja et neil oleks võimalik neid rõhusalt kasutada. Eelkõige peaksid liikmesriigid tagama, et ei esineks diskrimineerimist tulenevalt nt pangakaardi erinevast välimusest või erinevast kontonumbri või erinevast kaardinumbrist. Liikmesriigil peaks siiski olema võimalus ette näha, et põhimaksekontosid pakub väiksem hulk krediidasutusi, kuid seda peaks õigustama näiteks asjaolu, et need krediidasutused on selle liikmesriigi territooriumil nii laialdaselt esindatud, et nad saavad teenindada kõiki tarbijaid, ilma et viimased peaksid krediidasutusse jõudmiseks sõitma kodust väga kaugele. Lisaks ei tohiks põhimaksekontole juurdepääs tarbijaid kuidagi alavääristada ning seda eesmärki on võimalik saavutada siis, kui määratakse suurem hulk krediidasutusi.
- (39) Liikmesriikidel peaks olema võimalik sisse seada kindla elukohata tarbijate, varjupaigataotlejate või nende elamisloata tarbijate abistamiseks, kelle väljasaatmine ei ole juriidilistel või faktilistel põhjustel võimalik, nii et sellised tarbijad saaksid käesolevast direktiivist täiel määral kasu.

⁽¹⁾ Nõukogu 14. juuni 1971. aasta määrus (EMÜ) nr 1408/71 sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate, füüsilisest isikust ettevõtjate ja nende pereliikmete suhtes (EÜT L 149, 5.7.1971, lk 2).

⁽²⁾ Nõukogu 25. novembri 2003. aasta direktiiv 2003/109/EÜ pikaajalistest elanikest kolmandate riikide kodanike staatuse kohta (ELT L 16, 23.1.2004, lk 44).

⁽³⁾ Nõukogu 14. mai 2003. aasta määrus (EÜ) nr 859/2003, millega laiendatakse määruse (EMÜ) nr 1408/71 ja määruse (EMÜ) nr 574/72 sätteid kolmandate riikide kodanikele, keda need sätted juba ei hõlma üksnes nende kodakondsuse alusel (ELT L 124, 20.5.2003, lk 1).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/38/EÜ, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil ning millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 1612/68 ja tunnistatakse kehtetuks direktiivid 64/221/EMÜ, 68/360/EMÜ, 72/194/EMÜ, 73/148/EMÜ, 75/34/EMÜ, 75/35/EMÜ, 90/364/EMÜ, 90/365/EMÜ ja 93/96/EMÜ (ELT L 158, 30.4.2004, lk 77).

- (40) Kui krediidasutusel lubatakse tarbija taotluse korral võimaldada põhimaksekonto puhul arvelduskrediidivahendi kasutamist, peaks liikmesriikidel olema võimalik kindlaks määrata sellise arvelduskrediidi maksimumsumma ja -kestus. Liikmesriigid peaksid ühtlasi saama tagada, et kogu tasudega seotud teave tehakse tarbijatele läbipaistval viisil teatavaks. Koos põhimaksekontoga arvelduskrediidivahendi pakkumisel peaksid krediidasutused samuti järgima direktiivi 2008/48/EÜ.
- (41) Selleks et põhimaksekontode kasutajaid asjakohaselt teenindada, peaksid liikmesriigid nõudma krediidasutustelt selle tagamist, et asjaomased töötajad on piisavalt koolitatud ja et võimalikud huvide konfliktid ei mõjuta tarbijaid negatiivselt.
- (42) Liikmesriikidel peaks olema võimalik lubada krediidasutustel keelduda põhimaksekonto avamisest tarbijatele, kellel on juba aktiivne ja vähemalt samaväärne maksekonto samas liikmesriigis. Kontrollimaks, kas tarbijal juba on maksekonto, peaks krediidasutustel olema võimalik aktsepteerida näiteks tarbija ausõnalist kinnitust.
- (43) Liikmesriigid peaksid tagama, et krediidasutused vaatavad põhimaksekonto avamise taotlused läbi käesolevas direktiivis sätestatud tähtaegadeks ning taotluse rahuldamata jätmise korral teavitavad krediidasutused tarbijat selle konkreetsetest põhjustest, välja arvatud juhul, kui rahuldamata jätmise põhjuste teatamine oleks vastuolus riigi julgeoleku või avaliku korra või direktiiviga 2005/60/EÜ.
- (44) Tarbijatele tuleks tagada juurdepääs mitmesugustele põhimakseteenustele. Põhimaksekontoga seotud teenused peaksid hõlmama raha kontole paigutamise ja sularaha väljavõtmise võimalust. Tarbijatel peaks olema võimalik teha põhilisi maksetehinguid, nagu palga või sotsiaaltoetuste laekumine põhimaksekontole, arvete või maksude tasumine ning kaupade ja teenuste ostmise, sealhulgas kasutades otsekorraldusi, krediidikorraldusi ja maksekaarti. Sellised teenused peaksid võimaldama tarbijatel osta kaupu või teenuseid internetis ning algatada maksekäsureid krediidasutuse internetirakenduste kaudu, kui need on olemas. Juurdepääs põhimaksekontole ei tohiks siiski olla piiratud elektroonilise kasutamise, kuna see tekitaks tõkkeid tarbijatele, kellel ei ole internetiühendust. Liikmesriigid peaksid tagama, et maksekonto avamise, kasutamise ja sulgemisega, raha kontole paigutamise ja sularaha väljavõtmisega ning maksekaartide, välja arvatud krediitkaartide abil tehtavate tehingutega seotud teenuste puhul ei ole piiratud nende toimingute arv, mida tarbijatele võimaldatakse käesolevas direktiivis sätestatud hinnatingimustel. Krediidikorralduste ja otsekorralduste täitmise ning põhimaksekontoga seotud krediitkaardi abil tehingute tegemise puhul peaks liikmesriikidel olema võimalus kindlaks määrata minimaalne arv toiminguid, mida tarbijale käesolevas direktiivis sätestatud hinnatingimustel võimaldatakse, tingimusel et nende tehingutega seotud teenused on mõeldud tarbijale isiklikul otstarbel kasutamiseks. Määrates kindlaks, mida tuleks pidada isiklikul otstarbel kasutamiseks, peaksid liikmesriigid võtma arvesse tarbijate tavapärase käitumise ja üldkehtivat äritava. Toimingute minimaalset arvu ületavate toimingute eest nõutav tasu ei tohiks ühelgi juhul ületada krediidasutuse üldist hinnakujunduspoliitikat.
- (45) Põhimaksekontoga pakutavate teenuste ja põhimaksekontol tehtavate toimingute miinimumarvu kindlaks määramisel tuleks arvesse võtta liikmesriigi eripära. Nimelt võidakse mõnes liikmesriigis maksekonto täieliku kasutamise tagamiseks pidada esmatähtsaks teatavaid teenuseid, kuna neid kasutatakse liikmesriigi tasandil laialdaselt. Näiteks mõnes liikmesriigis kasutavad tarbijad endiselt laialdaselt tšেকে, samas kui teistes liikmesriikides kasutatakse seda makseviisi väga harva. Käesoleva direktiiviga tuleks seetõttu lubada liikmesriikidel määrata kindlaks muid teenuseid, mida peetakse oluliseks riigi tasandil ja mida tuleks asjaomases liikmesriigis pakkuda koos põhimaksekontoga. Samuti peaks liikmesriik tagama, et krediidasutuste poolt selliste põhimaksekontoga seotud muude teenuste osutamise eest võetavad tasud on mõistlikud.

- (46) Tagamaks, et põhimaksekonto on kättesaadav võimalikult suurele hulgal tarbijatele, tuleks seda pakkuda tasuta või mõistliku tasu eest. Et ergutada pangakontot mitteomavaid tarbijaid jaepangandusturul osalema, peaks liikmesriikidel olema võimalik ette näha, et põhimaksekontosid pakutakse neile tarbijatele eriti soodsatel tingimustel, näiteks tasuta. Liikmesriigid peaksid saama ise otsustada, kuidas teha kindlaks need tarbijad, kes saavad põhimaksekontot kasutada soodsamatel tingimustel, eeldusel et see süsteem kindlustab kaitsetutele tarbijatele juurdepääsuõiguse põhimaksekontole. Igal juhul ei tohiks selline lähenemisviis piirata kõikide tarbijate, sealhulgas mittekaitsetute tarbijate juurdepääsuõigust põhimaksekontole vähemalt mõistliku tasu eest. Igasugused täiendavad tasud, mida kohaldatakse tarbijate suhtes lepingutingimuste täitmatajätmise eest, peaksid olema mõistlikud. Liikmesriigid peaksid kindlaks määrama, milline on mõistlik tasu, võttes arvesse riigisiseseid asjaolusid.
- (47) Krediidiasutus peaks keelduma põhimaksekonto avamisest või lõpetama põhimaksekonto lepingu ainult erijuhtudel, nt rahapesu ja terrorismi rahastamist või kuritegude ennetamist ja uurimist käsitlevate õigusaktide mittejärgimise korral. Isegi sel juhul on keeldumine põhjendatud ainult siis, kui tarbija ei järgi asjaomase õigusakti sätteid, ning mitte põhjusel, et õigusakti järgimise kontrolli menetlus on liiga tülikas või kulukas. Siiski on võimalik, et tarbija saab mõnel juhul kuritarvitada oma õigust avada ja kasutada põhimaksekontosid. Näiteks peaks liikmesriikidel olema võimalik lubada, et krediidiasutus võtab tarbija suhtes, kes on pannud toime sellise kuriteo nagu raske pettus krediidiasutuse vastu, meetmeid, mille eesmärk on ära hoida selliste kuritegude kordumist. Sellised meetmed võivad hõlmata näiteks selle tarbija jaoks põhimaksekontole juurdepääsu piiramist teatavaks ajavahemikuks. Peale selle võib esineda juhtumeid, mil maksekonto taotluse esmane tagasilükkamine võib olla vajalik selleks, et selgitada välja need tarbijad, kellele oleks kasulik omada maksekontot soodsamatel tingimustel. Sel juhul peaks krediidiasutus tarbijale teatama, et kui tema sellise maksekonto avamise taotlus, mille eest võetakse tasu, on tagasi lükatud, võib ta kasutada erikorda, et saada juurdepääs tasuta põhimaksekontole. Mõlemad sellised võimalused peaksid siiski olema piiratud, konkreetsed ja tuginema siseriiklikus õiguses täpselt kindlaksmääratud sätetele. Muude olukordade kindlaksmääramisel, mille puhul krediidiasutused võivad keelduda tarbijatele maksekonto pakkumisest, peaks liikmesriikidel olema muu hulgas võimalik lisada avaliku julgeoleku või avaliku korraga seotud põhjused.
- (48) Liikmesriigid ja krediidiasutused peaksid andma tarbijatele selget ja arusaadavat teavet põhimaksekonto avamise ja kasutamise õiguse kohta. Liikmesriigid peaksid tagama, et kommunikatsioonimeetmed on piisavad ja hästi suunatud ning nende abil jõutakse eelkõige pangakontot mitte omavate, kaitsetumate ja liikuvate tarbijateni. Krediidiasutused peaksid andma aktiivselt tarbijatele kättesaadavat teavet pakutava põhimaksekonto konkreetsete omaduste, põhimaksekonto tasude ja põhimaksekonto kasutustingimuste kohta ja pakkuma sellega seoses piisavalt abi ning andma samuti teavet sammude kohta, mida tarbijad peaksid põhimaksekonto avamise õiguse kasutamiseks astuma. Eelkõige tuleks tarbijaid teavitada sellest, et täiendavate teenuste ostmine ei ole põhimaksekontole juurdepääsu saamiseks kohustuslik.
- (49) Liikmesriigid peaksid edendama meetmeid, mis toetavad kõige kaitsetumate tarbijate teadmiste parandamist, pakkudes neile juhiseid ja abi nende rahaliste vahendite haldamiseks. Samuti on vaja anda teavet selliste juhiste kohta, mida võivad tarbijatele anda tarbijaorganisatsioonid ja riiklikud asutused. Samuti peaksid liikmesriigid edendama krediidiasutuste algatusi, mis on suunatud põhimaksekonto pakkumise ja sõltumatu finantsalase harrimise kombineerimisele.
- (50) Selleks et hõlbustada makseteenuse pakkujatel teenuste osutamist piiriülevalt ning lihtsustada koostööd, teabevahetust ja vaidluste lahendamist pädevate asutuste vahel, peaksid krediidivahendajatele tegevusloa andmise ja nende üle järelevalve teostamise eesmärgil käesoleva direktiivi täitmist tagavad pädevad asutused olema asutused, kes tegutsevad Euroopa Pangandusjärelevalve egiidi all, nagu on sätestatud määruses (EL) nr 1093/2010 või muud asutused, tingimusel et nad teevad koostööd Euroopa Pangandusjärelevalve egiidi all tegutsevate asutustega käesolevast direktiivist tulenevate ülesannete täitmiseks.

- (51) Liikmesriigid peaksid määrama pädevad asutused, kes on volitatud tagama käesoleva direktiivi täitmise, ja tagama, et neile antakse uurimise ja täitmise tagamise volitused ning piisavad vahendid, mis on vajalikud nende ülesannete täitmiseks. Pädevad asutused võivad käesoleva direktiivi teatavate aspektide puhul pöörduda kohtusse, kes on pädev andma kohtumääruse, sealhulgas kaevata selle vajaduse korral edasi. See võib anda liikmesriigile võimaluse – eelkõige siis, kui käesoleva direktiivi sätted võetakse üle eraõigusesse – jätta nende sätete täitmise tagamine asjaomaste organite ja kohtute hooleks. Liikmesriikidel peaks olema õigus määrata käesolevas direktiivis sätestatud ulatuslike kohustuste täitmise tagamiseks erinevaid pädevaid asutusi. Näiteks mõne sätte puhul võiks liikmesriik määrata pädevaks asutuseks asutuse, mis vastutab tarbijakaitseõiguse rakendamise eest, ning mõne muu sätte puhul otsustada määrata usaldatavusnõuete täitmise järelevalvega tegeleva asutuse. Õigus määrata erinevaid pädevaid asutusi ei tohiks mõjutada pideva järelevalve ja pädevate asutuste vahelise koostöö kohustust, nagu on ette nähtud käesolevas direktiivis.
- (52) Tarbijatel peaks olema juurdepääs tulemuslikule ja tõhusale vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlusele, et lahendada käesoleva direktiivi kohastest õigustest ja kohustustest tulenevaid vaidlusi. Seoses asjaomaste lepinguliste vaidlustega on selline juurdepääs juba tagatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2013/11/EL⁽¹⁾. Samuti peaks tarbijatel olema juurdepääs vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlusele lepingueelsete vaidluste korral, mis on seotud käesoleva direktiivi kohaste õiguste ja kohustustega, näiteks juhul, kui neile keeldutakse võimaldamast juurdepääsu põhimaksekontole. Seetõttu sätestatakse käesolevas direktiivis, et tarbijatele peaksid käesoleva direktiiviga kehtestatud õiguste ja kohustustega seotud vaidluste lahendamiseks olema kättesaadav vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlus. Selline vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlus ja seda pakkuvad üksused peaksid vastama direktiiviga 2013/11/EL sätestatud kvaliteedinõuetele. Käesoleva direktiivi järgimiseks on vaja töödelda tarbija isikuandmeid. Isikuandmete töötlemist reguleeritakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 95/46/EÜ⁽²⁾. Seepärast tuleks käesolevas direktiivis järgida direktiiviga 95/46/EÜ kehtestatud eeskirju.
- (53) Iga kahe aasta järel ja esimest korda nelja aasta jooksul pärast käesoleva direktiivi jõustumist peaksid liikmesriigid koguma usaldusväärseid aastapõhiseid statistilisi andmeid käesoleva direktiivi kohaste meetmete toimimise kohta. Nad peaksid kasutama kõiki asjakohaseid teabeallikaid ja edastama kõnealuse teabe komisjonile. Komisjon peaks liikmesriikidelt saadud teabe põhjal esitama aruande esimest korda neli aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist ning pärast seda iga kahe aasta järel.
- (54) Käesolev direktiiv tuleks läbi vaadata viis aastat pärast selle jõustumist, et võtta arvesse turu suundumusi, näiteks uut laadi maksekontode ja -teenuste turuletulekut, samuti liidu õiguse muude valdkondade arengut ning liikmesriikide kogemusi. Läbivaatamise aruanne peaks hõlmama nimekirja menetlustest, mis komisjon on käesoleva direktiivi rikkumise kohta algatanud. Aruandes tuleks hinnata, milline on käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate maksekontode eest võetavate tasude keskmine tase, kas võetud meetmed on aidanud tarbijatel paremini aru saada maksekonto tasudest, parandanud maksekontode võrreldavust ja hõlbustanud maksekontode vahetamist, ning kui palju on kontoomanikke, kes on maksekontot vahetanud pärast käesoleva direktiivi ülevõtmist.

Aruandes tuleks ka analüüsida põhimaksekontot pakkuvate krediidiasutuste arvu ja avatud põhimaksekontode arvu, kaasa arvatud varem pangakontot mitte omanud tarbijate puhul, liikmesriikide parimaid tavasid tarbijate kõrvalejätuse vähendamiseks juurdepääsul makseteenustele ning keskmisi aastatasusid, mida põhimaksekonto eest võetakse. Selles tuleks hinnata ka maksekontode liidu piires vahetamise võimaluse rakendamise kulusid ja kasulikkust, maksete automaatse ühe liikmesriigi piires ühelt maksekontolt teisele ümbersuunamise tagamise raamistiku teostatavust kombineerituna automaatse teadete saatmisega makse saajale või maksjale korralduse ümbersuunamise korral, ning vahetamisteenuste laiendamist sellistele juhtudele, kui edastav ja vastuvõttev makseteenuse pakkuja asuvad eri liikmesriikides. Aruandes tuleks ühtlasi hinnata olemasolevate meetmete tõhusust ja lisameetmete

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta direktiiv 2013/11/EL tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 ja direktiivi 2009/22/EÜ (tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise direktiiv) (ELT L 165, 18.6.2013, lk 63).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiv 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31).

vajadust, et suurendada finantsalast kaasamist ja toetada kaitsetumaid ühiskonnaliikmeid liigse võlakooormuse küsimustes. Lisaks tuleks hinnata, kas sätted teabe kohta, mida makseteenuse pakkujad esitavad kombineeritud toodete pakkumisel, on piisavad või kas tuleks võtta lisameetmeid. Samuti tuleks selles hinnata vajadust võtta lisameetmeid seoses võrdlusveebisaitidega ning vajadust võrdlusveebisaite akrediteerida. Komisjon peaks selle aruande esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule, asjakohasel juhul koos seadusandliku akti eelnõuga.

- (55) Käesolevas direktiivis austatakse põhiõigusi ja järgitakse kooskõlas Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artikli 6 lõikele 1 hartas tunnustatud põhimõtteid.
- (56) Kuna käesoleva direktiivi eesmärke, nimelt hõlbustada maksekontoga seotud tasude läbipaistvust ja võrreldavust, maksekonto vahetamist ning põhimaksekontole juurdepääsu, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid vajaduse tõttu ületada turu killustatus ja tagada liidus ühtne reeglistik paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (57) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta ⁽¹⁾ kohustuvad liikmesriigid põhjendatud juhtudel lisama ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja ülevõtvate siseriiklike õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et selliste dokumentide edastamine on põhjendatud.
- (58) Euroopa andmekaitseinspektoriga on konsulteeritud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I PEATÜKK

REGULEERIMISESE, KOHALDAMISALA JA MÕISTED

Artikkel 1

Reguleerimisese ja kohaldamisala

1. Käesoleva direktiiviga nähakse ette selliste tasude läbipaistvuse ja võrreldavuse nõuded, mida nõutakse tarbijatelt seoses nende liidus hoitavate maksekontodega, eeskirjad maksekontode vahetamise kohta liikmesriigi piires ning eeskirjad, millega hõlbustatakse tarbijate jaoks kontode piiriülest avamist.
2. Samuti määratakse käesoleva direktiiviga kindlaks selliste eeskirjade ja tingimuste raamistik, mille kohaselt tagavad liikmesriigid liidu piires tarbijatele õiguse avada ja kasutada põhimaksekontot.
3. II ja III peatükki kohaldatakse makseteenuse pakkujatele.
4. IV peatükki kohaldatakse krediidasutustele.

Liikmesriigid võivad otsustada, et nad kohaldavad IV peatükki makseteenuse pakkujatele, kes ei ole krediidasutused.

⁽¹⁾ ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

5. Liikmesriigid võivad otsustada, et nad ei kohalda kogu käesolevat direktiivi või osa sellest Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL⁽¹⁾ artikli 2 lõikes 5 osutatud üksuste suhtes.

6. Käesolevat direktiivi kohaldatakse maksekontole, mille abil tarbija saab teha vähemalt järgmisi toiminguid:

a) paigutada raha maksekontole;

b) maksekontolt sularaha välja võtta;

c) teha kolmandatele isikutele suunatud maksetehinguid ja võtta vastu kolmandate isikute maksetehinguid, sealhulgas krediidikorraldusi.

Liikmesriigid võivad otsustada, et nad kohaldavad kogu käesolevat direktiivi või osa sellest maksekontodele, mis ei ole esimeses lõigus nimetatud maksekonto.

7. Põhimaksekonto avamine ja kasutamine käesoleva direktiivi kohaselt peab olema kooskõlas direktiiviga 2005/60/EÜ.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „tarbija” – füüsiline isik, kes tegutseb eesmärgil, mis ei ole seotud tema kaubandus-, majandus-, ametialase või kutsetegevusega;
- 2) „liidus seaduslikult elav” – füüsilise isiku puhul õigus liikmesriigis liidu või siseriikliku õiguse alusel elada, sealhulgas tarbijate puhul, kellel ei ole alalist elukohta, ning pagulasseisundit käsitleva 28. juuli 1951. aasta Genfi konventsiooni, selle 31. jaanuari 1967. aasta protokoll ja muude asjaomaste rahvusvaheliste lepingute kohaste varjupaika taotlevate isikute puhul;
- 3) „maksekonto” – ühe või mitme tarbija nimel olev konto, mida kasutatakse maksetehingute tegemiseks;
- 4) „makseteenus” – direktiivi 2007/64/EÜ artikli 4 punktis 3 määratletud makseteenus;
- 5) „maksetehing” – maksja või saaja algatatud raha sissemakse, ülekandmine või väljavõtmine, mis ei olene makse aluseks olevatest mis tahes kohustustest maksja ja saaja vahel;
- 6) „maksekontoga seotud teenused” – kõik teenused, mis on seotud maksekonto avamise, kasutamise ja sulgemisega, sh direktiivi 2007/64/EÜ artikli 3 punkti g kohaldamisalasse jäävad makseteenused ja maksetehingud ning arveldus-krediidivahend ja kontojäägi ületamine;
- 7) „makseteenuse pakkuja” – direktiivi 2007/64/EÜ artikli 4 punktis 9 määratletud makseteenuse pakkuja;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediitiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediitiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

- 8) „krediidasutus” – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 ⁽¹⁾ artikli 4 lõike 1 punktis 1 määratletud krediidasutus;
- 9) „makseviis” – direktiivi 2007/64/EÜ artikli 4 punktis 23 määratletud makseviis;
- 10) „edastav makseteenuse pakkuja” – makseteenuse pakkuja, kes edastab maksekonto vahetamise teostamiseks nõutava teabe;
- 11) „vastuvõttev makseteenuse pakkuja” – makseteenuse pakkuja, kellele edastatakse maksekonto vahetamise teostamiseks nõutav teave;
- 12) „maksekäsund” – makseteenuse pakkujale maksja või saaja antud juhis maksetehingu täitmiseks;
- 13) „maksja” – füüsiline või juriidiline isik, kellele on avatud maksekonto ja kes annab maksekäsundi selle maksekonto debiteerimiseks, või kui maksjal maksekontot ei ole, füüsiline või juriidiline isik, kelle maksekäsundis on märgitud makse saaja maksekonto;
- 14) „makse saaja” – füüsiline või juriidiline isik, kes on maksetehingu ülekandes märgitud kui raha saaja;
- 15) „tasud” – kõik tarbija poolt makseteenuse pakkujale maksekontoga seotud teenuste osutamise eest ja nendega seoses makstavad tasud ja trahvid;
- 16) „hoiuse summalt makstava intressi määr” – määr, mille alusel tarbijale makstakse maksekontol raha hoidmise eest intressi;
- 17) „püsiv andmekandja” – vahend, mis võimaldab tarbijal säilitada isiklikult sellele tarbijale suunatud teavet nii, et sellele on teabe eesmärgiga vastavuses oleva aja jooksul võimalik hilisemaks kasutamiseks ligi pääseda, ja mis võimaldab säilitatud teavet muutmata kujul taasesitada;
- 18) „maksekonto vahetamine” või „vahetamisteenus” – tarbija taotlusel teabe edastamine ühelt makseteenuse pakkujalt teisele kas maksekontoga seotud kõigi krediidikorralduste püsikorralduste, korduvate otsekorralduste ja korduvate laekuvate krediidikorralduste kohta või mõne kohta neist, või positiivse kontojäägi ülekandmise kohta ühelt maksekontolt teisele või mõlema kohta koos varasema maksekonto sulgemisega või ilma selleta;
- 19) „otsekorraldus” – riigisisene või piiriülene makseteenus, mille eesmärk on debiteerida maksja maksekontot, kui maksetehingu on algatanud makse saaja maksja nõusoleku alusel;
- 20) „krediidikorraldus” – riigisisene või piiriülene makseteenus, mille puhul makseteenuse pakkuja, kelle juures maksja maksekonto asub, krediteerib makse saaja maksekontot maksetehingu või järjestikuste maksetehingutega maksja maksekontolt maksja antud juhise alusel;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013 krediidasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

- 21) „püsikorraldus” – makseteenuse pakkujale, kelle juures maksja maksekonto asub, maksja poolt antud juhis täita korrapärase ajavahemike järel või kindlaksmääratud kuupäevadel krediidikorraldusi;
- 22) „raha” – pangatähed ja mündid, elektroonsel kujul edastatav raha ja e-raha nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/110/EÜ⁽¹⁾ artikli 2 punktis 2;
- 23) „raamleping” – makseteenuse leping, millega reguleeritakse üksikute ja järjestikuste maksetehingute täitmist tulevikus ning mis võib sisaldada maksekonto avamise kohustust ja tingimusi;
- 24) „arvelduspäev” – päev, mil asjaomane makseteenuse pakkuja on maksetehingu täitmiseks vajalikuks arvelduseks avatud;
- 25) „arvelduskrediidivahend” – selgesõnaline krediidleping, millega makseteenuse pakkuja teeb tarbijale kättesaadavaks raha, mis ületab tarbija maksekonto jääki;
- 26) „kontojäägi ületamine” – vaikumisi lubatud arvelduskrediit, millega makseteenuse pakkuja teeb tarbijale kättesaadavaks raha, mis ületab tarbija maksekonto jääki või kokkulepitud arvelduskrediidivahendit;
- 27) „pädev asutus” – artikli 21 kohaselt liikmesriigi poolt pädeva asutusena määratud asutus.

II PEATÜKK

MAKSEKONTO TASUDE VÕRRELDAVUS

Artikkel 3

Selliste kõige tüüpilisemate maksekonto teenuste loetelu, mille eest võetakse tasu liikmesriigi tasandil ja millele laienevad standarditud mõisted

1. Liikmesriigid kehtestavad vähemalt 10 ja mitte rohkem kui 20 kõige tüüpilisema maksekontoga seotud teenuse esialgse loetelu, mille eest vähemalt üks makseteenuse pakkuja võtab tasu liikmesriigi tasandil. Loetelus esitatakse mõisted ja määratlused iga kindlaks tehtud teenuse kohta. Liikmesriigi igas ametlikus keeles kasutatakse iga teenuse tähistamiseks ainult üht mõistet.
2. Lõike 1 kohaldamisel võtavad liikmesriigid arvesse teenuseid,
 - a) mida tarbijad kõige sagedamini seoses oma maksekontoga kasutavad ning
 - b) millega kaasnevad tarbijale kõige suuremad kulud nii üldiselt kui ka ühiku kohta.

Et käesoleva lõike esimeses lõigus sätestatud kriteeriume oleks võimalik asjakohaselt kohaldada, annab Euroopa Panga- ja arvutustegevuse järelevalve määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 16 kohaselt välja suunised hiljemalt 18. märtsil 2015.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta direktiiv 2009/110/EÜ, mis käsitleb e-raha asutuste asutamist ja tegevust ning usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalvet ning millega muudetakse direktiive 2005/60/EÜ ja 2006/48/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2000/46/EÜ (ELT L 267, 10.10.2009, lk 7).

3. Liikmesriigid esitavad komisjonile ja Euroopa Pangandusjärelevalvele lõikes 1 osutatud esialgse loetelu hiljemalt 18. septembri 2015. Taotluse korral esitavad liikmesriigid komisjonile lisateavet andmete kohta, mille alusel see loetelu lõikes 2 sätestatud kriteeriumeid arvestades koostati.

4. Lõike 3 alusel esitatud esialgsetele loeteludele tuginedes töötab Euroopa Pangandusjärelevalve välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles sätestatakse liidu standarditud terminoloogia nende teenuste kohta, mis on iseloomulikud vähemalt enamikule liikmesriikidele. Liidu standarditud terminoloogia hõlmab iseloomulike teenuste ühtseid mõisteid ja määratlusi ning see tehakse kättesaadavaks liidu institutsioonide ametlikes keeltes. Liikmesriigi igas ametlikus keeles kasutatakse iga teenuse tähistamiseks ainult üht mõistet.

Euroopa Pangandusjärelevalve esitab kõnealused regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile hiljemalt 18. septembri 2016.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1093/2010 artiklites 10–14 sätestatud korraga.

5. Liikmesriigid võtavad lõike 4 kohaselt vastu võetud liidu standarditud terminoloogia üle lõikes 1 osutatud esialgsesse loetellu ning avaldavad sellel põhineva kõige tüüpilisemate maksekontoga seotud teenuste lõpliku loetelu viivitamata, ent hiljemalt kolme kuu jooksul pärast seda, kui lõikes 4 osutatud delegeeritud õigusakt on jõustunud.

6. Pärast lõikes 5 osutatud lõpliku loetelu avaldamist hindavad liikmesriigid lõigete 1 ja 2 kohaselt kehtestatud kõige tüüpilisemate teenuste loetelu ja asjakohasel juhul ajakohastavad seda iga nelja aasta tagant. Nad esitavad komisjonile ja Euroopa Pangandusjärelevalvele oma hindamise tulemused ja asjakohasel juhul kõige tüüpilisemate teenuste ajakohastatud loetelu. Euroopa Pangandusjärelevalve vaatab liidu standarditud terminoloogia läbi ja vajaduse korral ajakohastab seda, järgides lõikes 4 sätestatud menetlust. Pärast liidu standarditud terminoloogia ajakohastamist ajakohastavad ja avaldavad liikmesriigid oma lõplikud loetelud, nagu on osutatud lõikes 5, ning tagavad, et makseteenuse pakkujad kasutavad ajakohastatud mõisteid ja määratlusi.

Artikkel 4

Teenuste hinnakiri ja sõnastik

1. Ilma et see piiraks direktiivi 2007/64/EÜ artikli 42 lõike 3 ja direktiivi 2008/48/EÜ II peatüki kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et aegsasti enne tarbijaga maksekonto lepingu sõlmimist esitavad makseteenuse pakkujad tarbijale paberikandjal või muul püsival andmekandjal teenuste hinnakirja, mis sisaldab käesoleva direktiivi artikli 3 lõikes 5 osutatud kõige tüüpilisemate maksekontoga seotud teenuste lõplikus loetelus esitatud standarditud mõisteid ning, kui teenust pakub makseteenuse pakkuja, siis iga teenuse eest võetavat tasu.

2. Teenuste hinnakiri:

a) on lühike ja eraldiseisev dokument;

b) esitatakse ja vormistatakse selgelt ja kergesti loetaval kujul, kasutades selleks loetavas suuruses tähemärke;

c) ei ole vähem arusaadav kui, olles algselt küll koostatud värviliselt, see on trükitud või kopeeritud mustvalgelt;

d) on kirjutatud selle liikmesriigi ametlikus keeles, kus maksekontot pakutakse, või tarbija ja makseteenuse pakkuja kokkuleppel mõnes muus keeles;

- e) on täpne, ei tohi olla eksitav ning on väljendatud maksekonto valuutas või tarbija ja makseteenuse pakkuja kokkuleppel liidu mõnes muus valuutas;
- f) sisaldab esimese lehekülje ülaosas ühise sümboli kõrval pealkirja „Teenuste hinnakiri”, mis eristab seda teistest dokumentidest, ning
- g) sisaldab selgitust, et teenuste hinnakiri sisaldab kõige tüüpilisemate maksekontoga seotud teenuste tasusid ning et täielik lepingueelne ja lepinguline teave kõikide pakutavate teenuste kohta esitatakse muudes dokumentides.

Liikmesriigid võivad otsustada, et lõike 1 kohaldamiseks esitatakse teenuste hinnakiri koos muude maksekontosid ja nendega seonduvaid teenuseid käsitlevate liidu või liikmesriigi seadusandlike aktide alusel nõutud teabega, tingimusel et täidetakse kõiki käesoleva lõike esimese lõigu nõudeid.

3. Kui üht või mitut teenust pakutakse osana maksekontoga seotud teenuste paketist, märgitakse teenuste hinnakirjas kogu paketi eest võetav tasu, paketti kuuluvad teenused ja nende kogus ning lisatasu mis tahes teenuse eest, mille puhul ületatakse pakettitasuga hõlmatud kogus.

4. Liikmesriigid kehtestavad makseteenuse pakkujatele kohustuse teha tarbijatele kättesaadavaks sõnastik vähemalt artikli 3 lõikes 5 osutatud lõplikus loetelus kasutatud standarditud mõistete ja seonduvate määratluste kohta.

Liikmesriigid tagavad, et esimeses lõigus osutatud sõnastik, sealhulgas võimalikud muud määratlused on kirjutatud selges, üheselt mõistetavas ja mittetehnilises keeles ega ole eksitavad.

5. Makseteenuse pakkujad tagavad, et teenuste hinnakiri ja sõnastik on tarbijatele kogu aeg kättesaadavad. Hinnakiri ja sõnastik tuleb esitada hõlpsasti juurdepääsetaval viisil, sealhulgas mittetarbijatele, elektroonilisel kujul veebisaidil, kui see on olemas, ning makseteenuse pakkuja ruumides, mis on avatud tarbijale. Need esitatakse kliendi taotluse korral tasuta ka paber kandjal või muul püsival andmekandjal.

6. Euroopa Pangandusjärelevalve töötab pärast liikmesriikide asutustega konsulteerimist ja kliendiuuringu läbiviimist välja rakendusliku tehnilise standardi eelnõu teenuste hinnakirja standarditud vormingu ja selle ühise sümboli kohta.

Euroopa Pangandusjärelevalve esitab kõnealuse rakendusliku tehnilise standardi eelnõu komisjonile hiljemalt 18. septembril 2016.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud rakenduslik tehniline standard kooskõlas määruse (EL) nr 1093/2010 artikliga 15.

7. Pärast liidu standarditud mõistete ajakohastamist vastavalt artikli 3 lõikele 6, vaatab Euroopa Pangandusjärelevalve teenuste hinnakirja standarditud vormingu ja hinnakirja ühise sümboli vajaduse korral läbi ja ajakohastab seda, järgides käesoleva artikli lõikes 6 sätestatud menetlust.

Artikkel 5

Makstud tasude ülevaade

1. Ilma et see piiraks direktiivi 2007/64/EÜ artiklite 47 ja 48 ning direktiivi 2008/48/EÜ artikli 12 kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et makseteenuse pakkujad esitavad vähemalt kord aastas tarbijale tasuta ülevaate kõigist tema maksekontoga seotud teenuste eest makstud tasudest ning, kui see on asjakohane, info käesoleva artikli lõike 2 punktides c ja d osutatud intressimäärade kohta. Kui see on asjakohane, kasutavad makseteenuse pakkujad käesoleva direktiivi artikli 3 lõikes 5 sätestatud lõplikus loetelus sisalduvaid standarditud mõisteid.

Tarbijaga lepitakse kokku, millist sidekanalit makstud tasude ülevaate esitamiseks kasutatakse. Vähemalt tarbija soovil esitatakse makstud tasude ülevaade paberil.

2. Makstud tasude ülevaade sisaldab vähemalt järgmist teavet:

- a) iga teenuse eest tasutud ühikuhind ja teenuse kasutamise kordade arv asjaomasel ajavahemikul ning juhul kui teenuseid pakutakse paketi, siis kogu paketi eest nõutud tasu ja selle sissenõudmise arv asjaomasel ajavahemikul ning lisatasu mis tahes teenuse eest, mille puhul ületatakse paketi tasuga hõlmatud kogus;
- b) asjaomasel ajavahemikul makstud tasude kogusumma iga teenuse eest, iga osutatud teenuspaketi eest ning teenuste eest, mille puhul ületatakse paketi tasuga hõlmatud kogus;
- c) asjaomasel ajavahemikul maksekonto suhtes kohaldatud arvelduskrediidi intressimäär ja arvelduskrediidi kasutamise eest nõutud intressi kogusumma, kui see on asjakohane;
- d) asjaomasel ajavahemikul maksekontol oleva hoiuse summalt makstava intressi määr ja teenitud intressi kogusumma, kui see on asjakohane;
- e) asjaomasel ajavahemikul osutatud kõigi teenuste eest makstud tasude kogusumma.

3. Makstud tasude ülevaade:

- a) esitatakse ja vormistatakse selgelt ja kergesti loetaval kujul, kasutades selleks loetavas suuruses tähemärke;
- b) on täpne, ei tohi olla eksitav ning on väljendatud maksekonto valuutas või tarbija ja maksteenuste pakkuja kokkuleppel mõnes muus valuutas;
- c) sisaldab makstud tasude ülevaate esimese lehekülje ülaosas ühise sümboli kõrval pealkirja „Makstud tasude ülevaade”, mis eristab seda teistest dokumentidest, ning
- d) on kirjutatud selle liikmesriigi ametlikus keeles, kus maksekontot pakutakse, või tarbija ja maksteenuste pakkuja kokkuleppel mõnes muus keeles.

Liikmesriigid võivad otsustada, et makstud tasude ülevaade esitatakse koos maksekontot ja maksekontoga seotud teenuseid käsitlevate liidu või liikmesriigi seadusandlike aktide alusel nõutud teabega, tingimusel et kõik esimese lõigu nõuded on täidetud.

4. Euroopa Pangandusjärelevalve töötab pärast liikmesriikide asutustega konsulteerimist ja tarbijauuringu läbiviimist välja rakenduslikud tehnilised standardid makstud tasude ülevaate standarditud esitlusvormingu ja selle ühise sümboli kohta.

Euroopa Pangandusjärelevalve esitab esimeses lõigus osutatud rakenduslike tehniliste standardite eelnõud komisjonile hiljemalt 18. septembril 2016.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud rakenduslikud tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1093/2010 artikliga 15.

5. Pärast liidu standarditud mõistete ajakohastamist vastavalt artikli 3 lõikele 6 vaatab Euroopa Pangandusjärelevalve makstud tasude ülevaate ja selle ühise sümboli standarditud vormingu vajaduse korral läbi ja ajakohastab seda, järgides käesoleva artikli lõikes 4 sätestatud menetlust.

Artikkel 6

Tarbijatele esitatav teave

1. Liikmesriigid tagavad, et makseteenuse pakkujad kasutavad tarbijatele esitatavas lepingulises, äri- ja turundusteabes asjakohasel juhul artikli 3 lõikes 5 osutatud lõplikus loetelus sätestatud standarditud mõisteid. Makseteenuse pakkujad võivad teenuste hinnakirjas ja makstud tasude ülevaates kasutada kaubamärkide nimetusi, tingimusel et neid kasutatakse lisaks artikli 3 lõikes 5 osutatud lõplikus loetelus sätestatud standarditud mõistetele asjaomaste teenuste sekundaarse nimetusena.

2. Makseteenuse pakkujad võivad tarbijatele esitatavas lepingulises, äri- ja turundusteabes kasutada oma teenuste tähistamiseks kaubamärkide nimetusi, tingimusel et nad asjakohasel juhul selgelt osutavad vastavatele standarditud mõistetele, mis on sätestatud artikli 3 lõikes 5 osutatud lõplikus loetelus.

Artikkel 7

Võrdlusveebisaidid

1. Liikmesriigid tagavad, et tarbijatel on tasuta juurdepääs vähemalt ühele veebisaidile, kus võrreldakse tasusid, mida makseteenuse pakkujad nõuavad vähemalt artikli 3 lõikes 5 osutatud lõplikus loetelus sätestatud teenuste eest liikmesriigi tasandil.

Võrdlusveebisaiti võib hallata kas eraettevõtja või avaliku sektori asutus.

2. Liikmesriigid võivad nõuda, et lõikes 1 osutatud võrdlusveebisaidid sisaldaksid makseteenuse pakkuja pakutava teenuse taset iseloomustavaid täiendavaid võrdlevaid tegureid.

3. Kooskõlas lõikega 1 loodud võrdlusveebisaidid peavad vastama järgmistele tingimustele:

a) tegutsema sõltumatult, tagades et makseteenuse pakkujaid koheldakse otsingutulemustes võrdselt;

b) selgelt avaldama oma omanikud;

c) esitama selged ja objektiivsed kriteeriumid, millel võrdlus põhineb;

d) olema lihtsas ja üheselt mõistetavas keeles ning asjakohasel juhul kasutama artikli 3 lõikes 5 osutatud lõplikus loetelus esitatud standarditud mõisteid;

e) pakkuma täpset ja ajakohastatud teavet ning näitama viimase ajakohastamise aega;

f) sisaldama mitmesuguseid maksekonto pakkumisi, mis hõlmavad märkimisväärset osa turust ning juhul kui esitatav teave ei anna turust täielikku ülevaadet, andma selle kohta enne tulemuste kuvamist selget teavet, ning

g) tagama tõhusa menetluse avaldatud tasusid puudutavast ebaõigest teabest teatamiseks.

4. Liikmesriigid tagavad, et veebis tehakse kättesaadavaks teave käesoleva artikliga kooskõlas olevate veebisaitide kättesaadavuse kohta.

*Artikkel 8***Koos muu toote või teenusega pakutav maksekonto**

Liikmesriigid tagavad, et kui maksekontot pakutakse osana paketist koos muu toote või teenusega, mis ei ole maksekontoga seotud teenus, teavitab makseteenuse pakkuja tarbijat sellest, kas on võimalik omandada maksekontot eraldi, ning juhul kui see on võimalik, esitab eraldi teabe kulude ja tasude kohta, mis on seotud iga kõnealuses pakettis pakutava muu toote ja teenusega, mida on võimalik osta eraldi.

III PEATÜKK

MAKSEKONTO VAHETAMINE*Artikkel 9***Vahetamisteenuse pakkumine**

Liikmesriigid tagavad, et makseteenuse pakkujad pakuvad artiklis 10 kirjeldatud vahetamisteenust samas valuutas olevate maksekontode puhul, mis tahes tarbijale, kes avab maksekonto või omab maksekontot asjaomase liikmesriigi territooriumil asuva makseteenuse pakkuja juures.

*Artikkel 10***Vahetamisteenus**

1. Liikmesriigid tagavad, et vahetamisteenuse algatab vastuvõttev makseteenuse pakkuja tarbija nõudmisel. Vahetamisteenus peab vastama vähemalt lõigetele 2–6.

Liikmesriigid võivad kehtestada või säilitada alternatiivseid meetmeid lisaks lõigetes 2–6 osutatud meetmetele, tingimusel et:

- a) see on selgelt tarbija huvides,
- b) sellega ei kaasne tarbijatele lisakoormust ning
- c) vahetamine viiakse lõpule maksimaalselt lõigetes 2–6 osutatud üldise ajavahemiku jooksul.

2. Vahetamisteenust osutavad vastuvõtavad makseteenuse pakkujad pärast seda, kui on saanud tarbijalt selleks volituse. Kahe või enama kontoomaniku puhul tuleb volitus saada igalt kontoomanikult.

Volitus koostatakse selle liikmesriigi ametlikus keeles, kus vahetamisteenus on algatatud, või mõnes muus poolte vahel kokkulepitud keeles.

Volitus võimaldab tarbijal anda edastavale makseteenuse pakkujale konkreetse nõusoleku iga lõikes 3 osutatud toiminguteostamiseks ning vastuvõtvale makseteenuse pakkujale konkreetse nõusoleku iga lõikes 5 osutatud toiminguteostamiseks.

Volitus võimaldab tarbijal eraldi kindlaks määrata laekuvad kredithaldused, kredithalduste püsikordused ja otsekordused volitused, mis kuuluvad vahetamisele. Samuti saavad tarbijad volituses kindlaks määrata kuupäeva, millest alates hakatakse vastuvõtva makseteenuse pakkuja juures avatud või omatavalt maksekontolt tegema kredithalduste püsikordusi ja otsekordusi. See kuupäev peab olema vähemalt kuus arvelduspäeva hilisem kui päev, mil vastuvõttev makseteenuse pakkuja saab edastavalt makseteenuse pakkujalt lõike 4 kohased dokumendid. Liikmesriigid võivad nõuda, et tarbija volitus on kirjalik ja tarbijale antakse volituse koopia.

3. Kahe arvelduspäeva jooksul alates lõikes 2 osutatud volituse saamisest nõuab vastuvõttev makseteenuse pakkuja, et edastav makseteenuse pakkuja teeks järgmist, kui see on tarbija volituses ette nähtud:

- a) edastab vastuvõtvale makseteenuse pakkujale ja, kui tarbija seda eraldi taotleb, tarbijale loetelu nendest olemasolevatest krediidikorralduste püsikorraldustest ja olemasoleva teabe nendest otsekorralduste volitustest, mida vahetatakse;
- b) edastab vastuvõtvale makseteenuse pakkujale ja, kui tarbija seda eraldi taotleb, tarbijale olemasoleva teabe korduvate laekuvate krediidikorralduste ja makse saaja poolsete otsekorralduste kohta, mis on täidetud tarbija maksekontol viimase 13 kuu jooksul;
- c) kui edastaval makseteenuse pakkujal puudub süsteem, millega laekuvad krediidikorraldused ja otsekorraldused suunata automaatselt ümber kontole, mida tarbija omab vastuvõtva makseteenuse pakkuja juures, lõpetab ta otsekorralduste ja laekuvate krediidikorralduste vastuvõtmise alates volituses kindlaks määratud kuupäevast;
- d) peatab püsikorraldused alates volituses kindlaks määratud päevast;
- e) edastab mis tahes järelejäänud positiivse kontojäägi vastuvõtva makseteenuse pakkuja juures avatud või hoitavale maksekontole tarbija poolt kindlaks määratud kuupäeval ning
- f) sulgeb edastava makseteenuse pakkuja juures hoitava maksekonto tarbija poolt kindlaks määratud kuupäeval.

4. Pärast taotluse saamist vastuvõtvalt makseteenuse pakkujalt teeb edastav makseteenuse pakkuja järgmist, kui see on tarbija volituses ette nähtud:

- a) saadab vastuvõtvale makseteenuse pakkujale lõike 3 punktides a ja b osutatud teabe viie arvelduspäeva jooksul;
- b) kui edastaval makseteenuse pakkujal puudub süsteem, millega laekuvad krediidikorraldused ja otsekorraldused suunata automaatselt ümber maksekontole, mida tarbija hoiab või mille tarbija on avanud vastuvõtva makseteenuse pakkuja juures, lõpetab laekuvate krediidikorralduste ja otsekorralduste vastuvõtmise maksekontol alates volituses kindlaks määratud kuupäevast. Liikmesriigid võivad nõuda, et edastav makseteenuse pakkuja peab teavitama maksjat või makse saajat maksetehingu vastuvõtmata jätmise põhjusest;
- c) lõpetab püsikorraldused alates volituses kindlaks määratud päevast;
- d) edastab maksekonto järelejäänud positiivse kontojäägi vastuvõtva makseteenuse pakkuja juures avatud või omatavale maksekontole volituses kindlaks määratud kuupäeval;
- e) ilma et see piiraks direktiivi 2007/64/EÜ artikli 45 lõigete 1 ja 6 kohaldamist, sulgeb maksekonto volituses kindlaks määratud kuupäeval, kui tarbijal ei ole sellel maksekontol täitmata kohustusi ning tingimusel, et käesoleva lõike punktides a, b ja c loetletud toimingud on lõpule viidud. Makseteenuse pakkuja teavitab tarbijat viivitamata, kui sellised täitmata kohustused takistavad tarbija konto sulgemist.

5. Viie arvelduspäeva jooksul pärast edastavalt makseteenuse pakkujalt lõikes 3 osutatud teabe saamist teeb vastuvõttev makseteenuse pakkuja järgmist, nagu ja kui see on volituses ette nähtud ning sellises ulatuses, nagu edastava makseteenuse pakkuja või tarbija esitatav teave võimaldab vastuvõtval makseteenuse pakkujal seda teha:

- a) seab sisse tarbija nõutud krediidikorralduste püsikorraldused ja täidab neid alates volituses kindlaks määratud päevast;
- b) teeb vajalikud ettevalmistused otsekorralduste vastuvõtmiseks ja võtab neid vastu alates volituses kindlaks määratud päevast;
- c) kui see on asjakohane, annab tarbijatele teada, millised on nende õigused määruse (EL) nr 260/2012 artikli 5 lõike 3 punkti d kohaselt;
- d) teatab maksjatele, kes on volituses kindlaks määratud ja teevad tarbija maksekontole korduvaid laekuvaid krediidikorraldusi, tarbija sellise maksekonto andmed, mis tarbijal on vastuvõtva makseteenuse pakkuja juures, ja edastab maksjatele tarbija volituse koopia. Kui vastuvõtval makseteenuse pakkujal ei ole kogu teavet, mida ta peab maksjale edastama, palub ta tarbijal või edastaval makseteenuse pakkujal puuduva teabe esitada;
- e) teatab makse saajatele, kes on volituses kindlaks määratud ja kasutavad otsekorraldusi laekumiste saamiseks tarbija maksekontolt, tarbija sellise maksekonto andmed, mis tarbijal on vastuvõtva makseteenuse pakkuja juures, ja kuupäeva, millest alates teostatakse otsekorraldusi kõnealuselt maksekontolt, ning edastab makse saajatele tarbija volituse koopia. Kui vastuvõtval makseteenuse pakkujal ei ole kogu teavet, mida ta peab makse saajale edastama, palub ta tarbijal või edastaval makseteenuse pakkujal puuduva teabe esitada.

Kui tarbija soovib käesoleva lõike esimese lõigu punktides d ja e osutatud teavet maksjatele või makse saajatele esitada isiklikult, selle asemel et anda vastuvõtvale makseteenuse pakkujale lõike 2 kohaselt konkreetne nõusolek selle tegemiseks, esitab vastuvõttev makseteenuse pakkuja käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud tähtajaks tarbijale standardkirjad, milles on märgitud maksekonto andmed ja volituses kindlaks määratud alguskuupäev.

6. Ilma et see piiraks direktiivi 2007/64/EÜ artikli 55 lõike 2 kohaldamist, ei peata edastav makseteenuse pakkuja makseviise enne tarbija volituses kindlaks määratud kuupäeva, et tarbijale pakutavad makseteenused vahetamisteenuse osutamise ajal ei katkeks.

Artikkel 11

Piiriüleste maksekontode avamise hõlbustamine tarbijate jaoks

1. Liikmesriigid tagavad, et kui tarbija annab oma makseteenuse pakkujale teada soovist avada maksekonto teises liikmesriigis asuva makseteenuse pakkuja juures, osutab see makseteenuse pakkuja, kelle juures on tarbijal maksekonto, tarbija taotluse korral talle järgmist abi:

- a) annab tarbijale tasuta kõigi olemasolevate krediidikorralduste püsikorralduste ja maksja poolsete otsekorralduste volituste loetelu, kui see on olemas, ning olemasolevat teavet korduvate laekuvate krediidikorralduste ja makse saaja poolsete otsekorralduste kohta, mida on tarbija maksekontol tehtud eelmise 13 kuu jooksul. Kõnealune loetelu ei pane uuele makseteenuse pakkujale mingit kohustust hakata osutama teenuseid, mida ta ei osuta;

- b) kannab positiivse kontojäägi tarbija maksekontolt üle tarbija poolt uue makseteenuse pakkuja juures avatud või omatavale maksekontole, tingimusel et esitatud taotlus sisaldab kõiki uue makseteenuse pakkuja andmeid ja tarbija maksekonto andmeid;
- c) sulgeb tarbija maksekonto.

2. Ilma et see piiraks direktiivi 2007/64/EÜ artikli 45 lõigete 1 ja 6 kohaldamist ning juhul kui tarbijal ei ole oma maksekontol täitmata kohustusi, teeb makseteenuse pakkuja, kelle juures tarbijal on maksekonto, käesoleva artikli lõike 1 punktides a, b ja c sätestatud toimingud tarbija poolt kindlaks määratud kuupäevaks, mis peab olema vähemalt kuus arvelduspäeva pärast seda, kui makseteenuse pakkuja on kätte saanud tarbija taotluse, kui poolte vahel ei ole kokku lepitud teisiti. Makseteenuse pakkuja teavitab tarbijat viivitamata, kui täitmata kohustused takistavad maksekonto sulgemist.

Artikkel 12

Vahetamisteenusega seotud tasud

1. Liikmesriigid tagavad, et tarbijatel on tasuta juurdepääs isikustatud teabele olemasolevate püsi- ja otsekorralduste kohta, mida edastav või vastuvõttev makseteenuse pakkuja säilitab.
2. Liikmesriigid tagavad, et edastav makseteenuse pakkuja edastab teabe, mida vastuvõttev makseteenuse pakkuja on nõudnud artikli 10 lõike 4 punkti a kohaselt, ilma tarbijalt või vastuvõtvalt makseteenuse pakkujalt tasu nõudmata.
3. Liikmesriigid tagavad, et võimalikud tasud, mida edastav makseteenuse pakkuja nõuab tarbijalt tema juures oleva maksekonto sulgemise eest, määratakse kindlaks vastavalt direktiivi 2007/64/EÜ artikli 45 lõigetele 2, 4 ja 6.
4. Liikmesriigid tagavad, et võimalikud tasud, mida edastav või vastuvõttev makseteenuse pakkuja nõuab tarbijalt artikli 10 kohase mis tahes teenuse eest, välja arvatud käesoleva artikli lõigetes 1–3 osutatud teenuste eest, on mõistlikud ja kooskõlas kõnealuse makseteenuse pakkuja tegelike kuludega.

Artikkel 13

Tarbijale tekitatud rahaline kahju

1. Liikmesriigid tagavad, et sellise rahalise kahju, sealhulgas tasud ja intressid, mida tarbija kannab otseselt seetõttu, et maksekonto vahetamises osalev makseteenuse pakkuja ei täida artikli 10 kohaseid kohustusi, hüvitab kõnealune makseteenuse pakkuja viivitamata.
2. Lõikest 1 tulenevat vastutust ei kohaldata ebatavaliste ja ettenägematute asjaolude korral, mille üle makseteenuse pakkujal, kes nendele asjaoludele viitab, ei ole kontrolli ning mille tulemused oleksid kõigile jõupingutustele vaatamata olnud vältimatud, või kui makseteenuse pakkuja on kohustatud täitma teisi, liidu või liikmesriigi seadusandlikes aktides sätestatud kohustusi.
3. Liikmesriigid tagavad, et lõigete 1 ja 2 alusel tehakse vastutus kindlaks vastavalt liikmesriigi tasandil kohaldatavate õiguslikele nõuetele.

*Artikkel 14***Vahetamisteenuse kohta esitatav teave**

1. Liikmesriigid tagavad, et makseteenuse pakkuja teeb vahetamisteenuse kohta tarbijatele kättesaadavaks järgmise teabe:
 - a) edastava ja vastuvõtva makseteenuse pakkuja ülesanded igas maksekonto vahetamise etapis, nagu on kindlaks määratud artiklis 10;
 - b) vastavate etappide lõpuleviimise tähtaeg;
 - c) maksekonto vahetamise eest nõutavad võimalikud tasud;
 - d) teave, mille esitamist võidakse tarbijalt nõuda, ning
 - e) artiklis 24 osutatud vaidluste kohtuvälise lahendamise kord.

Liikmesriigid võivad nõuda, et makseteenuse pakkujad teevad kättesaadavaks ka muu teabe, sealhulgas asjakohasel juhul teabe, mis on vajalik liidu selle hoiuste tagamise skeemi tuvastamiseks, millesse makseteenuse pakkuja kuulub.

2. Lõikes 1 osutatud teave tehakse tasuta kättesaadavaks paber kandjal või muul püsival andmekandjal kõigis makseteenuse pakkuja ruumides, kuhu tarbijal on juurdepääs, ja see on makseteenuse pakkuja veebisaidil kogu aeg elektroonilisel kujul kättesaadav ning esitatakse taotluse korral tarbijatele.

IV PEATÜKK

JURDEPÄÄS MAKSEKONTOLE*Artikkel 15***Diskrimineerimiskeeld**

Liikmesriigid tagavad, et krediidasutused ei diskrimineeri liidus seaduslikult elavaid tarbijaid kodakondsuse või elukoha alusel ega ühelgi muul harta artiklis 21 osutatud põhjusel, kui tarbijad taotlevad maksekontot või soovivad sellele juurdepääsu liidus. Põhimaksekonto omamisele kohaldatavad tingimused ei tohi olla diskrimineerivad.

*Artikkel 16***Põhimaksekontole juurdepääsu õigus**

1. Liikmesriigid tagavad, et põhimaksekontot pakuvad tarbijatele kõik krediidasutused või piisav arv krediidasutusi, et tagada põhimaksekontole juurdepääs kõigile asjaomase liikmesriigi tarbijatele nende territooriumil ning vältida konkurentsi moonutamist. Liikmesriigid tagavad, et põhimaksekontot ei paku mitte ainult sellised krediidasutused, kes pakuvad maksekontot üksnes internetirakenduste kaudu.
2. Liikmesriigid tagavad, et liidus seaduslikult elavatel tarbijatel, sealhulgas kindla elukohata tarbijatel, varjupaigataotlejatel ja tarbijatel, kellele ei ole antud elamisluba, kuid kelle väljasaatmine on võimatu õiguslikel või faktilistel põhjustel, on õigus avada nende territooriumil asuvate krediidasutuste juures põhimaksekonto ja seda kasutada. Sellist õigust kohaldatakse olenemata tarbija elukohast.

Austades täielikult aluslepingutega tagatud põhivabadusi, võivad liikmesriigid nõuda, et tarbijad, kes soovivad nende territooriumil avada põhimaksekonto, näitaksid selle vastu üles tõelist huvi.

Liikmesriigid tagavad, et kõnealuse õiguse teostamine ei ole tarbija jaoks liiga keeruline ega tülikas.

3. Liikmesriigid tagavad, et põhimaksekontot pakkuvad krediidasutused avavad põhimaksekonto või lükkavad tarbija põhimaksekonto avamise taotluse tagasi viivitamata, ent hiljemalt kümne arvelduspäeva jooksul pärast täieliku taotluse saamist.

4. Liikmesriigid tagavad, et krediidasutused lükkavad põhimaksekonto avamise taotluse tagasi juhul, kui sellise konto avamise tulemusel rikutaks direktiivi 2005/60/EÜ sätteid rahapesu vältimise ja terrorismi rahastamise takistamise kohta.

5. Liikmesriigid võivad lubada põhimaksekontot pakkuvatel krediidasutustel sellise konto avamise taotluse tagasi lükata, kui tarbijal juba on asjaomase liikmesriigi territooriumil asuva krediidasutuse juures maksekonto, mis võimaldab tal kasutada artikli 17 lõikes 1 loetletud teenuseid, välja arvatud juhul, kui tarbija teatab, et ta on saanud teatise maksekonto sulgemise kohta.

Sellisel juhul võivad krediidasutused enne põhimaksekonto avamist kontrollida, kas tarbijal on maksekonto või ei ole maksekontot samas liikmesriigis asuva krediidasutuse juures, mis võimaldab tarbijal kasutada artikli 17 lõikes 1 loetletud teenuseid. Krediidasutused võivad selleks toetuda tarbija kirjalikule kinnitusele.

6. Liikmesriigid võivad kindlaks määrata piiratud arvu konkreetseid lisajuhtumeid, mille puhul krediidasutustelt võib nõuda põhimaksekonto avamisest keeldumist või mille puhul nad võivad otsustada lükata põhimaksekonto avamise taotluse tagasi. Sellised juhtumid põhinevad nende territooriumil kohaldatava siseriikliku õiguse sätetele ning nende eesmärk peab olema tarbijatele juurdepääsu hõlbustamine põhimaksekontole tasuta artikli 25 kohase korra alusel või hoida ära tarbija poolt põhimaksekonto avamise või selle kasutamise õiguse kuritarvitamine.

7. Liikmesriigid tagavad, et lõigetes 4, 5 ja 6 osutatud juhtudel teatab krediidasutus pärast otsuse tegemist viivitamata kirjalikult ja tasuta tarbijale taotluse tagasilükkamisest ja tagasilükkamise konkreetsest põhjusest, välja arvatud juhul, kui selline avalikustamine oleks vastuolus riigi julgeoleku, avaliku korra või direktiivi 2005/60/EÜ eesmärkidega. Taotluse tagasilükkamise korral annab krediidasutus tarbijale teavet tagasilükkamist puudutava kaebuse esitamise menetluse kohta, tarbija õiguse kohta võtta ühendust asjaomase pädeva asutusega ja vaidluste kohtuväliseks lahendamiseks määratud organi kohta, esitades asjaomased kontaktandmed.

8. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 4 osutatud juhtudel võtab krediidasutus direktiivi 2005/60/EÜ III peatüki kohaselt asjakohaseid meetmeid.

9. Liikmesriigid tagavad, et juurdepääs põhimaksekontole ei sõltu täiendavate teenuste või krediidasutuse aktsiate ostmisest, välja arvatud juhul, kui viimane tingimus kehtib krediidasutuse kõikide tarbijate suhtes.

10. Liikmesriikide puhul loetakse, et nad on IV peatükis sätestatud kohustused täitnud, kui olemasolev siduv raamistik tagab selle täieliku kohaldamise piisavalt selgel ja täpsel viisil, nii et asjaomased isikud saavad kindlaks teha oma õiguste täieliku ulatuse ning tugineda nendele liikmesriigi kohtutes.

*Artikkel 17***Põhimaksekonto tunnused**

1. Liikmesriigid tagavad, et põhimaksekonto hõlmab järgmisi teenuseid:
 - a) teenused, mis võimaldavad teha kõiki toiminguid, mida on vaja maksekonto avamiseks, kasutamiseks ja sulgemiseks;
 - b) teenused, mis võimaldavad raha paigutamist maksekontole;
 - c) teenused, mis võimaldavad sularaha väljavõtmist maksekontolt kogu liidus pangakontoris või pangaautomaadist nii krediitdiasutuse lahtiolekuajal kui ka väljaspool lahtiolekuaga;
 - d) järgmiste maksetehingute tegemist liidus:
 - i) otsekorraldused;
 - ii) maksekaardiga tehtavad maksetehingud, sealhulgas internetimaksed;
 - iii) krediidikorraldused, sealhulgas püskikorraldused, krediitdiasutuse terminalides, kontorites ja internetirakenduste kaudu, kui need on kättesaadavad.

Esimese lõigu punktides a–d loetletud teenuseid peaksid krediitdiasutused pakkuma sellises ulatuses, millises nad pakuvad neid juba tarbijatele, kellel on muud maksekontod kui põhimaksekontod.

2. Liikmesriigid võivad kehtestada oma territooriumil asuvatele krediitdiasutustele kohustuse pakkuda koos põhimaksekontoga täiendavaid teenuseid, mida peetakse tarbijate jaoks esmatähtsaks, tuginedes üldisele tavale liikmesriigi tasandil.
3. Liikmesriigid tagavad, et nende territooriumil asuvad krediitdiasutused pakuvad põhimaksekontot vähemalt asjaomase liikmesriigi omavääringus.
4. Liikmesriigid tagavad, et põhimaksekonto võimaldab tarbijal teha lõikes 1 osutatud teenuste puhul piiramatut arvu toiminguid.
5. Käesoleva artikli lõike 1 punktides a, b ja c ning punkti d alapunktis ii osutatud teenuste puhul, välja arvatud krediitkaardiga tehtavate maksetehingute puhul, tagavad liikmesriigid, et krediitdiasutused ei nõua mingit tasu peale artiklis 18 osutatud mõistliku tasu, kui selline tasu on kehtestatud, sõltumata kontol teostatud toimingute arvust.
6. Käesoleva artikli lõike 1 punkti d alapunktides i ja ii osutatud nende teenuste puhul, mis on seotud krediitkaardiga tehtavate maksetehingutega, ning käesoleva artikli lõike 1 punkti d alapunktis iii osutatud teenuste puhul võivad liikmesriigid määrata kindlaks toimingute miinimumarvu, mille eest krediitdiasutused saavad nõuda ainult artiklis 18 osutatud mõistlikku tasu, kui selline tasu on kehtestatud. Liikmesriigid tagavad, et toimingute miinimumarv on piisav, et katta tarbija vajadus kasutada maksekontot isiklikuks otstarbeks, võttes arvesse tarbijate tavapärasest käitumisest ja tavapärasest äritava. Toimingute miinimumarvu ületavate toimingute eest nõutav tasu ei tohi ületada krediitdiasutuse üldises hinnakujunduspoliitika raames nõutavaid tasusid.

7. Liikmesriigid tagavad, et tarbija saab oma põhimaksekontolt maksetehinguid hallata ja algatada krediidasutuse ruumides ja/või internetirakenduste kaudu, kui need on olemas.

8. Ilma et see piiraks direktiivis 2008/48/EÜ sätestatud nõudeid, võivad liikmesriigid lubada krediidasutustel pakkuda tarbija nõudmisel põhimaksekontoga seoses arvelduskrediidivahendit. Sellise arvelduskrediidi maksimumsumma ja -kestuse võib kindlaks määrata liikmesriik. Põhimaksekontole juurdepääsu või selle kasutamist ei tohi piirata selliste krediiditeenuste ostmise või seada seda selliste teenuste ostmisest sõltuvusse.

Artikkel 18

Seotud tasud

1. Liikmesriigid tagavad, et krediidasutused pakuvad artiklis 17 osutatud teenuseid tasuta või mõistliku tasu eest.

2. Liikmesriigid tagavad, et raamlepingu kohaste tarbija kohustuste täitmatajätmise eest tarbijalt nõutavad tasud on mõistlikud.

3. Liikmesriigid tagavad, et lõigetes 1 ja 2 osutatud mõistlike tasude kindlaksmääramisel võetakse arvesse vähemalt järgmisi kriteeriume:

a) liikmesriigi elanike sissetuleku tase;

b) asjaomases liikmesriigis maksekontodel pakutavate teenuste eest krediidasutuste poolt võetavad keskmised tasud.

4. Ilma et see piiraks artikli 16 lõikes 2 osutatud õigust ning käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud kohustust, võivad liikmesriigid nõuda, et krediidasutused rakendaksid mitmesuguseid hinnakujundamise skeeme, sõltuvalt tarbija pangateenuste tarbimise ulatusest, eelkõige võimaldades soodsamaid tingimusi seni pangakontota kaitsetumatele tarbijatele. Sellistel juhtudel tagavad liikmesriigid, et tarbijatele antakse juhiseid ja piisavalt teavet olemasolevate võimaluste kohta.

Artikkel 19

Raamlepingud ja lõpetamine

1. Põhimaksekontole juurdepääsu võimaldavate raamlepingute suhtes kohaldatakse direktiivi 2007/64/EÜ, kui käesoleva artikli lõigetega 2 ja 4 ei ole teisiti ette nähtud.

2. Krediidasutus võib raamlepingu ühepoolselt lõpetada üksnes juhul, kui vähemalt üks järgmistest tingimustest on täidetud:

a) tarbija kasutas maksekontot tahtlikult ebaseaduslikel eesmärkidel;

b) rohkem kui 24 järjestikuse kuu jooksul ei ole tehtud maksekontol tehinguid;

c) tarbija esitas ebaõiget teavet, et saada juurdepääsu põhimaksekontole, kui õige teabe esitamise korral ei oleks tal sellist õigust olnud;

d) tarbija ei ela liidus enam seaduslikult;

e) tarbija on hiljem avanud liikmesriigis, kus tal juba on põhimaksekonto, teise maksekonto, mis võimaldab tal kasutada artikli 17 lõikes 1 loetletud teenuseid.

3. Liikmesriigid võivad täiendavalt kindlaks määrata piiratud arvu konkreetseid lisajuhtumeid, mille korral krediidiasutus võib põhimaksekonto raamlepingu ühepoolset lõpetada. Sellised juhtumid põhinevad nende territooriumil kohaldatava siseriikliku õiguse sätetele ning nende eesmärk on hoida ära tarbijate poolt põhimaksekonto juurdepääsuõiguse kuritarvitamist.

4. Liikmesriigid tagavad, et juhul, kui krediidiasutus lõpetab põhimaksekonto lepingu lõike 2 punktide b, d ja e ning lõike 3 ühel või enamal põhjustel, teavitab ta vähemalt kahe kuu jooksul enne lõpetamise jõustumist tarbijat kirjalikult ja tasuta lepingu lõpetamise põhjenduse, välja arvatud juhul, kui selline põhjenduse teatamine oleks vastuolus riigi julgeoleku või avaliku korra eesmärgiga. Kui krediidiasutus lõpetab lepingu vastavalt lõike 2 punktile a või c, jõustub lõpetamine viivitamata.

5. Lõpetamisteatises antakse tarbijale teavet võimaliku lõpetamist puudutava kaebuse esitamise menetluse kohta, tarbija õiguse kohta võtta ühendust asjaomase pädeva asutusega ja vaidluste kohtuväliseks lahendamiseks määratud organi kohta, märkides ära asjakohased kontaktandmed.

Artikkel 20

Üldteave põhimaksekontode kohta

1. Liikmesriigid tagavad, et võetakse piisavad meetmeid, et tõsta üldsuse teadlikkust põhimaksekonto kättesaadavusest ja üldistest hinnatingimustest, põhimaksekontole juurdepääsu õiguse kasutamise korrast ning vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse kättesaadavusest. Liikmesriigid tagavad, et kommunikatsioonimeetmed on piisavad ja hästi suunatud ning jõuavad eelkõige pangakontota kaitsetumate ja liikuvate tarbijateni.

2. Liikmesriigid tagavad, et krediidiasutused teevad tarbijale tasuta kättesaadavaks teabe ja abi pakutava põhimaksekonto konkreetsete omaduste, kontoga seotud tasude ja konto kasutustingimuste kohta. Samuti tagavad liikmesriigid, et teabest nähtub selgelt, et täiendavate teenuste ostmine ei ole põhimaksekontole juurdepääsu saamiseks kohustuslik.

V PEATÜKK

PÄDEVAD ASUTUSED JA VAIDLUSTE KOHTUVÄLINE LAHENDAMINE

Artikkel 21

Pädevad asutused

1. Liikmesriigid määravad siseriiklikud pädevad asutused, kes on volitatud tagama käesoleva direktiivi kohaldamise ja täitmise, ja tagavad, et neile antakse uurimis- ja täitmise tagamise õigused ning piisavad vahendid, mis on vajalikud nende ülesannete tõhusaks ja tulemuslikuks täitmiseks.

Pädevad asutused on riigiasutused või organid, mis on tunnustatud siseriiklikus õiguses või selliste riigiasutuste poolt, kes on selleks siseriiklikus õiguses sõnaselgelt volitatud. Need ei või olla makseteenuse pakkujad, välja arvatud riikide keskpangad.

2. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused, kõik isikud, kes töötavad või on töötanud pädevate asutuste heaks, samuti audiitorid ja eksperdid, kes on saanud juhiseid pädevatelt asutustelt, on seotud ametisaladuse hoidmise kohustusega. Nad ei või avaldada mitte ühelegi isikule ega asutusele konfidentsiaalset teavet, mida nad võivad saada oma ametiülesannete täites, välja arvatud kokkuvõttena või üldises vormis, muidu kui kriminaalõiguses või käesolevas direktiivis sätestatud juhtudel. See ei takista siiski pädevaid asutusi vahetamast või edastamast konfidentsiaalset teavet kooskõlas käesoleva direktiivi ning liidu ja siseriikliku õigusega.

3. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva direktiivi kohaldamise ja täitmise tagamise eesmärgil pädevateks asutusteks määratud asutused on kas üks või mõlemad järgmistest:

- a) määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 4 lõikes 2 määratletud pädevad asutused või
- b) muud asutused peale punktis a osutatud pädevate asutuste, tingimusel et siseriiklike õigus- või haldusnormide kohaselt peavad kõnealused asutused tegema koostööd punktis a osutatud pädevate asutustega alati, kui see on vajalik, et täita nende käesolevast direktiivist tulenevaid ülesandeid, kaasa arvatud Euroopa Pangandusjärelevalvega koostöö tegemise eesmärgil vastavalt käesolevas direktiivis sätestatule.

4. Liikmesriigid teavitavad komisjoni ja Euroopa Pangandusjärelevalvet pädevatest asutustest ja nende mis tahes hilisematest muudatustest. Esimene selline teade tuleb edastada võimalikult kiiresti ja hiljemalt 18. septembril 2016.

5. Pädevad asutused kasutavad oma volitusi kooskõlas siseriikliku õigusega kas:

- a) otse omal vastutusel või õigusasutuste järelevalve all või
- b) pöördudes kohtutesse, kes on pädevad andma vajaliku kohtumääruse, esitades vajaduse korral apellatsioonkaebuse, kui kohtumääruse taotlust ei rahuldata.

6. Kui liikmesriigi territooriumil on rohkem kui üks pädev asutus, tagab liikmesriik, et nende vastavad ülesanded on selgelt piiritletud ja et nad teevad tihedat koostööd, nii et nad saaksid oma vastavaid ülesandeid tulemuslikult täita.

7. Komisjon avaldab pädevate asutuste loetelu vähemalt kord aastas *Euroopa Liidu Teatajas* ja ajakohastab seda pidevalt oma veebisaidil.

Artikkel 22

Koostöökohustus

1. Eri liikmesriikide pädevad asutused teevad käesolevast direktiivist tulenevate ülesannete täitmiseks vajaduse korral üksteisega koostööd, kasutades käesolevas direktiivis või siseriiklikus õiguses sätestatud õigusi.

Pädevad asutused abistavad teiste liikmesriikide pädevaid asutusi. Eelkõige vahetavad nad teavet ja teevad koostööd uurimis- või järelevalvetegevuse käigus.

Koostöö ning eelkõige teabevahetuse soodustamiseks ja kiirendamiseks määrab iga liikmesriik ühe pädeva asutuse kontaktpunktiks käesoleva direktiivi küsimustes. Liikmesriigid teevad komisjonile ja teistele liikmesriikidele teatavaks nende asutuste nimed, kes käesoleva lõike kohaselt on määratud võtma vastu teabenõudeid või koostöötaotlusi.

2. Liikmesriigid võtavad vajalikud haldus- ja korralduslikud meetmed, et hõlbustada lõikes 1 sätestatud abi.

3. Käesoleva direktiivi küsimustes lõike 1 kohaselt kontaktpunktideks määratud liikmesriikide pädevad asutused edastavad üksteisele viivitamata teabe, mis on vajalik pädevate asutuste ülesannete täitmiseks vastavalt käesoleva direktiivi alusel vastu võetud meetmetele.

Käesoleva direktiivi alusel teiste pädevate asutustega teavet vahetavad pädevad asutused võivad teabe edastamise ajal osutada, et sellist teavet ei tohi avaldada ilma nende sõnaselge loata, mille saamisel võib sellist teavet vahetada üksnes eesmärgil, milleks kõnealused asutused oma loa andsid.

Kontaktpunktiks määratud pädev asutus võib edastada saadud teabe teistele pädevatele asutustele, kuid ta tohi edastada kõnealust teavet teistele organitele või füüsilistele või juriidilistele isikutele ilma teabe avaldanud pädevate asutuste sõnaselge loata, mille saamisel võib ta seda teha üksnes eesmärgil, milleks kõnealused asutused oma loa andsid, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud asjaoludel, mille esinemisel teavitab ta sellest kohe teabe edastanud kontaktpunkti.

4. Pädev asutus võib jätta uurimis- või järelevalvetegevusealase koostöö tegemise taotluse või teabenõude, nagu on sätestatud lõikes 3, rahuldamata üksnes järgmistel juhtudel:

- a) uurimine, kohapealne kontroll, järelevalvetegevus või teabe vahetamine võib avaldada negatiivset mõju selle liikmesriigi suveräänsusele, julgeolekule või avalikule korrale, kelle poole pöördui;
- b) samas asjas ja samade isikute suhtes on juba algatatud kohtumenetlus selles liikmesriigis, kelle poole pöördui;
- c) samas asjas ja samade isikute suhtes on juba tehtud lõplik kohtuotsus selles liikmesriigis, kelle poole pöördui.

Taotluse või teabenõude rahuldamata jätmise korral teavitab pädev asutus taotluse või teabenõude esitanud pädevat asutust, esitades võimalikult üksikasjaliku teabe.

Artikkel 23

Eri liikmesriikide pädevate asutuste vaheliste lahkarvamuste lahendamine

Kui koostöötaotlus, eelkõige teabenõue, jäetakse rahuldamata või sellele ei ole mõistliku aja jooksul reageeritud, võivad pädevad asutused suunata küsimuse Euroopa Pangandusjärelevalvele ning paluda sealt abi vastavalt määruse (EL) nr 1093/2010 artiklile 19. Sellisel juhul võib Euroopa Pangandusjärelevalve tegutseda talle vastavalt kõnealuse artikliga antud volitustele ning mis tahes siduv otsus, mille Euroopa Pangandusjärelevalve teeb kooskõlas kõnealuse artikliga, on siduv asjaomastele pädevatele asutustele olenemata sellest, kas need pädevad asutused on Euroopa Pangandusjärelevalve liikmed.

Artikkel 24

Vaidluste kohtuväline lahendamine

Liikmesriigid tagavad, et tarbijatel on juurdepääs tulemuslikule ja tõhusale vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlusele, et lahendada käesoleva direktiivi kohaste õiguste ja kohustustega seotud vaidlusi. Vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlus ja sellist menetlust pakkuvad üksused peavad vastama direktiiviga 2013/11/EL sätestatud kvaliteedinõuetele.

*Artikkel 25***Tasulise põhimaksekonto avamisest keeldumise korral rakendatav kord**

Ilma et see piiraks artikli 16 kohaldamist, võivad liikmesriigid sisse seada eriomase korra, mis tagab, et tarbijatel, kellel ei ole nende territooriumil maksekontot ning kellele on keeldutud andmast juurdepääsu maksekontole, mille eest krediidiasutused nõuavad tasu, on tasuta tegelik juurdepääs põhimaksekontole.

VI PEATÜKK

KARISTUSED*Artikkel 26***Karistused**

1. Liikmesriigid näevad ette eeskirjad selliste karistuste kohta, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi ülevõtmiseks vastu võetud siseriiklike õigusnormide rikkumise korral, ning võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada nende rakendamine. Sellised karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

2. Liikmesriigid näevad ette, et pädev asutus võib avalikustada mis tahes halduskaristuse, mis mõistetakse käesoleva direktiivi ülevõtmiseks vastu võetud meetmete rikkumise korral, välja arvatud juhul, kui selline avalikustamine ohustaks tõsiselt finantsturget või tekitaks asjaomastele isikutele ebaproportsionaalset kahju.

VII PEATÜKK

LÕPPSÄTTED*Artikkel 27***Hindamine**

1. Esimest korda hiljemalt 18. septembril 2018 ja seejärel iga kahe aasta järel esitavad liikmesriigid komisjonile järgmise teabe:

- a) artiklite 4, 5 ja 6 järgimine makseteenuse pakkujate poolt;
- b) selliste nõuete järgimine liikmesriigi poolt, millega tagatakse võrdlus veebisaitide olemasolu vastavalt artiklile 7;
- c) vahetatud maksekontode arv ning maksekonto vahetamiseks esitatud ja tagasi lükatud taotluste osakaal;
- d) põhimaksekontot pakkuvate krediidiasutuste arv, avatud põhimaksekontode arv ning põhimaksekonto avamiseks esitatud ja tagasi lükatud taotluste osakaal.

2. Esimest korda hiljemalt 18. septembril 2018 ja seejärel iga kahe aasta järel koostab komisjon liikmesriikidelt saadud teabe põhjal aruande.

*Artikkel 28***Läbivaatamine**

1. Komisjon esitab hiljemalt 18. septembril 2019 Euroopa Parlamendile ja nõukogule käesoleva direktiivi kohaldamise kohta aruande, lisades asjakohasel juhul seadusandliku ettepaneku.

Aruanne sisaldab järgmist:

- a) kõigi selliste rikkumismenetluste loetelu, mis komisjon on seoses käesoleva direktiiviga algatanud;
- b) hinnang tasude keskmisele tasemele liikmesriikides käesoleva direktiivi kohaldamisalasse jäävate maksekontode puhul;
- c) hinnang selle kohta, kui teostatav on välja töötada raamistik, mis tagab maksete automaatse ümbersuunamise ühes ja samas liikmesriigis ühelt maksekontolt teisele koos makse saajatele või maksjatele nende tehingute ümbersuunamisel edastavate automaatsete teadaannetega;
- d) hinnang selle kohta, kui teostatav on artiklis 10 sätestatud vahetamisteenuse laiendamine juhtudele, kus vastuvõttev makseteenuse pakkuja ja edastav makseteenuse pakkuja asuvad eri liikmesriikides, ning artikli 11 kohase piiriülese konto avamise teostatavuse kohta;
- e) nende kontoomanike hinnanguline arv, kes on alates käesoleva direktiivi ülevõtmisest oma maksekontot vahetanud, tuginedes liikmesriikide poolt artikli 27 alusel esitatud teabele;
- f) hinnang maksekonto numbrite täieliku liidusisese kaasaskantavuse rakendamise kulude ja hüvede kohta;
- g) põhimaksekontot pakkuvate krediitiasutuste hinnanguline arv;
- h) hinnang nende tarbijate arvu kohta ja, kui anonüümseks muudetud teave on kättesaadav, neile iseloomulike omaduste kohta, kes on avanud põhimaksekonto pärast käesoleva direktiivi ülevõtmist;
- i) hinnang keskmiste iga-aastaste tasude kohta, mida on põhimaksekontode eest nõutud liikmesriikide tasandil;
- j) hinnang olemasolevate meetmete tõhususele ja vajadusele lisameetmete järele, et suurendada finantsalast kaasamist ja abistada kaitsetumaid ühiskonnaliikmeid liigse võlakooormuse küsimustes;
- k) näited liikmesriikides kasutusel olevatest parimatest tavadest tarbija makseteenustele juurdepääsust kõrvalejätamise vähendamise kohta.

2. Tuginedes muu hulgas teabele, mida liikmesriigid on esitanud artikli 27 kohaselt, hinnatakse aruandes, kas tuleks muuta või ajakohastada põhimaksekontoga seotud teenuste loetelu, võttes arvesse makseviiside ja tehnoloogia arengut.

3. Samuti hinnatakse aruandes, kas lisaks artiklite 7 ja 8 kohaselt võetud meetmetele tuleks võtta täiendavaid meetmeid seoses võrdlusveebisaitide ja paketi-pakkumustega ning hinnatakse eelkõige võrdlusveebisaitide akrediteerimise vajadust.

Artikkel 29

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid võtavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid vastu ja avaldavad need hiljemalt 18. septembril 2016. Liikmesriigid edastavad kõnealuste meetmete teksti viivitamata komisjonile.

2. Nad kohaldavad lõikes 1 osutatud meetmeid alates 18. septembrist 2016.

Erandina esimesest lõigust:

- a) artiklit 3 kohaldatakse alates 17. septembrist 2014;
 - b) liikmesriigid kohaldavad vajalikke meetmeid, et täita artikli 4 lõikeid 1–5, artikli 5 lõikeid 1–3, artikli 6 lõikeid 1 ja 2 ning artiklit 7 üheksa kuud pärast artikli 3 lõikes 4 osutatud delegeeritud akti jõustumist;
 - c) liikmesriigid, kus teenuste hinnakirjaga samaväärne dokument on siseriiklikul tasandil juba olemas, võivad otsustada võtta teenuste hinnakirja ühine vorming ja ühine sümbol kasutusele hiljemalt 18 kuud pärast artikli 3 lõikes 4 osutatud delegeeritud akti jõustumist;
 - d) liikmesriigid, kus makstud tasude ülevaatega samaväärne dokument on siseriiklikul tasandil juba olemas, võivad otsustada võtta makstud tasude ülevaate ühine vorming ja selle ühine sümbol kasutusele hiljemalt 18 kuud pärast artikli 3 lõikes 4 osutatud delegeeritud akti jõustumist.
3. Kui liikmesriigid võtavad vastu lõikes 1 osutatud meetmed, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.
4. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende vastu võetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 30

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 31

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele kooskõlas aluslepingutega.

Brüssel, 23. juuli 2014

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
S. GOZI

ISSN 1977-0650 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5082 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET